

Tèmèìn-dè kè
Xwai-nyuu-dè
bá Cócìò jè dyíe

Shepherds Global
Classroom

Tèmèìn-dè kè Xwai-nyuu-dè bá Cócìò jè dyíε

Dátèdè. Sídíbiìn Géésíìn mò nyo cée Cée-dè nìà kε

Translated from the first edition of the
English *Doctrine and Practice of the Church*
Copyright © 2016 Shepherd's Global Classroom

À bédé cée-dè kpé séin kōin. Nyo dō se kpé bédé bé ɔ ké cée-dè nìà ke mú zàin dé hwìè séin dō mú, ɔ hwòin kà pépà-mì bēò mú-zàin-zàin mɔɔ ɔ neè-kpà kō nyùin-nyùin mɔɔ ɔ pícè dyí-dú-dú mɔɔ ɔ wuɖu kpõ-kpõ, ɔ sèin ké SGC nyí dɛ nyoò kpé bé ɔ kée náa nyu dyìn dé ɔ cée-dè gbo-tò-tò mú hwè. Cée-dè-mì bē kō kō dɛ-cé-nyò bēò sō-kōún-dyi-po-po bēò cée kà ke dòn dèè nyo dō bēin mú zàin. Ti séin bé wa mu à cée-dè-kpò bēò nyo bē nìà xwí-wùdù múe dō dōn wēe ní, nìí, ɔ nyue ké à bēin kpé bé à ké cée-dè bēò wuɖu kà kò dō bē mú po ɔ kè bé à ké cée-dè bēò bódó-kpàà dà díé bē dyi toin dèkè. M̃ dyi à jè dyuòè mó mɔɔ m̃ dyi gbo-kpá-kpá dō bédé bó à bì ní, nìí, à dyí-dyuòin-bēò mò: ShepherdsGlobalClassroom.org.

Vósì séin bé à cèèà nō cée-dè nìà ke múe sò dé Bāsòò-Bàbòò mú. Wa nyu cée-dè nìà ke zō m̀à 2001 ke. M̃ dyi cée-dè nìà ke kùà mú nyùen mó ní, m̃ me diè à dyi hwè. À bédé cée-dè kpé séin kōin.

Cover design by Shane Muir

Nyo nyu cée-dèò kpàǎò ke mò Sǎ̀in Múò

Cée-dèò mú-zàin-nyò mò

Kǒtèdè Pǎin, Inc.

11013 Kǒtèdè Pǎin Hwìèò Xwínín

Súòò, IN 47581

Tèmèìn-dè kè Xwai-nyuu-dè bá Cócìò jè dyíε

Dè Δε Δò-dò Běò Bèdèìn Dyíε

Tèmèìn-dèò Με-dè-dè kèè Hòdǒ-kpàìn-dè bě	5
Δε-cέ-cέò Nàìn-nyòò Hwiè Da-zàìn-zàìn	7
Cέέ-dè Běò	
(1) Gèdèpòò nì Dyúádò kè Cócìò nì Dyúádò	9
(2) Kédéì-déìn-nà-nyò Běò Gbo-kpǒìn-kpǒìn	19
(3) Cócìò	29
(4) Cócì běè gbo-kpǒìn-kpǒìn	37
(5) Cócìò Nyo Jǔ-jǔ	45
(6) Cǐ-cǐ dé Gbo-kpǒìn-kpǒìn mú	59
(7) Kà Cócìò jè nyu nìè dé Bódó-kpàà nyo běò gbo κε	69
(8) Cócìò Gbo-kpá-kpá	79
(9) Bàdàìn-bùè	89
(10) Níò-kpá-kpá	97
(11) Bounboò Ìii-dèò	109
(12) Cócì-nyò Kpeḍe-zà-zà	121
(13) Kà Nàìn-nyò mò Kédéì-déìn-nà-nyò κεε Kpeḍe kè nìè nyuε	133
(14) Nyíí-dè bě bé Zùùò nyí nyo κε	145
(15) Dyì-diè-dè bě bá Cócì-nyò Δε Hwè jè dyíε	159
Céè-dè-mì kǒ kǒ m kè nì Gbo-hwè-cèè-dè dyé jè céè κε	169
Céè-dè-mì kǒ kǒ m kè nì taún-kùà bě céè κε	169

Tèmèìn-dè kè Xwai-nyuu-dè bá Cócìò jè dyíe

Tèmèìn-dèò me-dè-dè kèè Hwòdǒ-kpàìn-dè bě

Tèmèìn-dèò me-dè-dè

Tèmèìn-dè nìà ke tèmèìn cócìò jè kà Bábòò nyue cěe ke. Ɔ cěe kà bé cócìò mò Gèdèpòò kùà bé à nìà nyueh dà bódó-kpàà kōee hìqì-kpà ke. Ðe-cě-nyòò mu de bě nìà ke múin wǒùn, ɔ hwòìn kà, gbo-kpǎìn-kpǎìn nì bó Kédèì-dèín-nà-nyò bě púa ke kè kà nyo ké cócìò nyo jūe nyue kè cócì-nyò běò dyí-pòìn-pòìn kè kà nyo ké cócìò wídí gbo kpáìn nyu ke kè bàdàìn-bùè tòtò kè nío-kpá-kpá kè Bounboò dji-dèò dī-dī kè cócì-nyò kpede zà-zà ɔ kè dyí-tèmèìn-dè bě bá cócìè de hwè jè dyíe. Tèmèìn-dèò zàìn jǎà-dè bě bá cócìò fèè kè ɔ kùà jè dyíee kōìn, ké ɔ zàìn kà nyo ké wa nyue nyu kee jè kōìn deké.

Tèmèìn-dèò hwòdǒ-kpàìn-dè bě

(1) Bé m kè de mò cócìò dyí-dyuòìn-bě ke kè kà Bábòò nyu cócìò me dèè kee jè múin wǒ.

(2) Bé m kè de bé Gèdèpòò dǎ gbo po bá cócìò jè dyíe kè kùà bé Gèdèpòò nì nyueh dé cócìò múee dyé.

(3) Bé m kè kùà bě bé cócì-nyòò kè nàìn-nyòò bédé dé cócìò múee jè dyuò.

(4) Bé m kè kpé bèìn bé m kè hwìè bě kǒ mú cócìò ké gbo-kpá-kpá dyée kè kà wa ké cócìò nàìn nyue ɔ kè kà cócìò ké mú zàìn nyuee gbo mùìn.

(5) Bé m kè de hwè ɔ kè bé m kè m mǐòùn páún po nòmò dyíin hwè bé m kè cócìò jè nyo tòò bě tèmèìn.

Ɖε-ćě-nyò běò Nàin-nyò běò Hwìè Da-zàin-zàin

Cěé-dè séinè da-zà-zàò cée dé cée-dyèdè (*gbiàin dyi bě*) mú.

Bě nìà ke ?cée bó dyi-diè-dè bě bé Ɖε-ćě-nyò běò ké dóó kōin dèin nyee Ɖeín. Tèmèin-dèò nàin-nyòò me diè Ɖε-ćě-nyò běò dyi, bé ɔ ké wa ti nyí, bé wa ké dyi-diè-dèò gǔ-jǔ-wùdùò jè dóó kōin dèin. ɔ jǔ ké Ɖε-ćě-nyò běò dyúádò dyi nyo kíin-kíin jǔ bé ɔ ké gǔ-jǔ-wùdùò tò kánáá pū ní, mɔɔ ɔ jǔ ké wa Ɖíé bě ní wùdùò fɔɔ ní, níí, waà nàin-nyòò bèin wa dò dyi dièè, ɔ hwòin kà: “Màajè, dé mò dyi-diè-dè nìà ke gǔ-jǔ-wùdùò ké?”

À nyùin vòsì bě kùà mú dé Tèmèin-dèò mú. ɔ jǔ ké ti dò dyi bó nyini bé Ɖε-ćě-nyò běò ké Bábòò dà dò wuquún zà ní, níí, wa mué dyí dyuòùn dyìin dé Ɖε-da-zà-zà muà bó nìin nyee mú. ɔ hwòin kà: *Ɖε-ćě-nyò dò me zà Wóqómà 6 wuquún, bé nyo tòò běò ké ɔ gbo qùú tò.* Ti Ɖíé bě ní, nì mu vòsì Ɖíé bě dyèin bé wa ké du Ɖei nì, ɔ hwòin kà: (1 Kòdèintǐò 12:15). Vòsì bě nìà ke taba Bábòò dè nyoò muà wuquún zàùn nìin nyee bá bo Ɖeín. Nyòò se bédé bé ɔ ké vòsì bě nìà du Ɖeiee wuquún zà wěé ti séin.

Ì me nyí wa sǒ-kǒún-dyi-po-po pàǎ. Ì me tò sǒ-kǒún-dyi-po-poò dò sòin dé cěé-dèò gbo-dè-tiín. Ɖε-ćě-nyòò mu Ɖε bě bé ɔ bèin wíin dyi nyue sòin dé cěé-dèò nyo bé ɔ hwèà gbo Ɖiee múee bíǎí dyi cèèin sòin dé ɔ hwòdǒ bǔ. Tèmèin-dèò nàin-nyòò me dyée jè gbo bé Ɖε-ćě-nyò dò ké se cée-dè kà kò dò mú gmò mɔɔ bé ɔ ké se ɔ mǔè dò gbo kpá dé sǒ-kǒún-dyi-po-poò mú. ɔ jǔ ké Ɖε-ćě-nyò dò se Ɖε běò céeè bèin ní, níí, waà nàin-nyòò me mó ti dò dyi bó ɔ bìl, bé ɔ kée nyu Ɖε.

Cěé-dè séin bédé taún-kùà bě Ɖée mánáin. Wa me nyu taún-kùà běò, bé wa ké wa dyà bó cěé-dèò nyo mu bó dyi kòùn wěe gbo-dè-tiín. ɔ jǔ ké Ɖε-ćě-nyò dò se ɔ taún-kùàò nyue hwo ní, níí, ɔ bèin nyue Ɖε, kee waà nàin-nyòò me kùùn Ɖε-ćě-nyò běò hwòdǒùn bé wa ké ti kǒ nì, ké ɔ mué nyuùn bé wa ké Ɖε pàǎ cě.

Cěé-dèò hwòdǒ-kpàin-dè běò dò mò bé ɔ ké Ɖε-ćě-nyò bě ti dyèin bé wa ké Ɖε-tèmèin-nyò bě jǔ. Ɖε-ćě-ćěò nàin-nyòò me nyí Ɖε-ćě-nyò běò ti bé wa ké kà wa ké Ɖε tèmèin nyuee cě. ɔ hwòin kà, ɔ me nyí Ɖε-ćě-nyò běò dò-dò ti bé ɔ ké cěé-dèò wáká xwáún-xwáún dò ɔ mǔè běò tèmèin.

Ɖε-ćě-nyòò bédé bé ɔ ké cěé-dèò wáká dò nyo bě se Ɖε-ćě-ćěò mú nìee tèmèin kpa tā. ɔ se dyíin nòmò bé ɔ ké cěé-dè gáná dò tèmèin bó ɔ Ɖε-tèmèin-tì běò dyúádò mú. À se ti dò táí po bó taún-kùàò nyo nìà ke jè. Ɖε-tèmèin-nyòò me mó ɔ mǐòùn nìin ti dyi bé ɔ ké Ɖε-tèmèin-tèmèinò dyúa kpa.

Nì mu Ɖε gmòin dyédé bě nì kàà (“ ”) sǒ mɔɔ zi kǒ dyèin dé cěé-dè dò-dò mú, bé wuqu bě ké dé wa mú cée. Wuqu bě céeà dé wa dò-dò múee mò Ɖε bě bé Gèdèpódò-cée-dè-dyuò-nyò vènè dò mòùn cě ke. ɔ jǔ ké bě dyi wuqu bě nì náà dò gbo nyini ní, níí,

nàin-nyòò me diè de-cě-nyò běò dọ dyi, bẹ nyòò ké de cée kà déee wuquún zà, bẹ ɔ kéee jẹ kōin zain.

Ɔ jũ ké de-cě-nyò dọ dyi gbo-hwè-cèè-dè mó sòin dé Shepherd's Global Classroom ní, nìí, ɔ me dyi de-cě-cěò xwíqíí, bẹ ɔ ké taún-kùà běò pàqǎ nyu. Ɔ jũ ké nàin-nyòò dyie dyí dyuòè mó kebì de-cě-nyò dọ dǎ kpé bẹin bẹ ɔ ké gbo-hwè-cèè-dè dyéee ní, nìí, ɔ me gmò de bẹ nìà ke dya: À bédé “Wuqu-dǎin Mèněin-sǎ Dú-po-po”, ké wa céein kpabaqá-bùè sè hĩi-nye (14) dé tèmèin-dèò mú, ké à bédé taún-kùà baqá-bùè sè tǎ (13) tòò bẹ kè sǎ-kǎún-dyi-po-po bẹ, ké à bédé de-tèmèin-kpà baqá-bùè sè hǎmǎ (15) kè nyo bẹ se cěé-dèò mú nìee nìin de-tèmèin-kpà tǎ (3). Đe séin běò poin dyíò mò kpáqá-nyo-sǎ sè hǎmǎ(45) dé tèmèin-dè gánáò mú. Đe-cě-nyòò me nyu kùà bẹ nìà ke kpáqá-nyo baqá-bùè sè mèněin-sǎ (37) mɔɔ zi kǎ, hwè bẹ wa ké ɔ gbo-hwè-cèè-dè nyí.

Cě́-ǵè 1

Gèdèpòò nì Dyúádò ké Cócìò nì Dyúádò

Ɔ jũ ké bě dyi bě nì kàà? dyé ní, níf, ǵe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me nyue bě ǵe-cě́-nyò běò ké vǝ bě wa ké dyi-diè-ǵèò gǝ jũ.

Cě́-ǵèò Da-zà-zà

? Xwínínò nyé kǝ jè nì muà cócì ké?

Nyǝǝn bě dyi “cócì mu” jè cě ní, níf, wa poèn hwìǵí kà bě Ɔ mò cócì-gbòò mú mu-mu kè Gèdèpòò biè-biè bó ti mò Ɔ nyùn-tièè dòn pū ke.

Nyǝ pàǵǵá ǵá wa mu cócì bě wa ké Gèdèpòò jè cě́. Ti ǵíé bě ní nyǝ bě poèn hwìǵí kà bě wa kè Gèdèpòò tòmǝn búin mǝ jèèè, wa mu cócì bě Gèdèpòò jè ké wa hwìǵí dyi ke. Nyǝ bě bě wa dyuò Gèdèpòò dyíèè mu cócì sepóǵé wa dèè hwòǵǵ kǝ kà bě Gèdèpòò gǵá bó wa hwìè dyi ǵé waà biè-bièò mú ke. Cócìò bá Gèdèpòò jè dyí.

Nyǝ bě me bèin kpé bě wa kée dyí dyuò kà bě Gèdèpòò gǵá bó wa hwìè dyi tee ǵé waà biè-biè běò mú, ǵé cócì-gbòò mú ke.

Kee cócìò se gbǝ kǝ mú bě à bièin kà ke, ké Ɔ se gmǝin-gmǝin bě à nyuà bó Gèdèpòò biè jèèè pū ke. Jǵà-po-nyò bě bě wa poìn dyí, ké wa kpǝin gboèè mòà cócìò kè., Ɔ jèèè, à dyi kà nyǝ bě nyu cócìò dyéè ke mǝǝ kà nyǝ bě nyu cócìò mú dyíè ke jè cě ní, níf, jǵà-po-nyò bě poìn kà dyíèè jè à nìà cèin nyè. Ké à dyíè cě kà bě cócìò mò Gèdèpòò kǝò-ǵè kee ní, níf, à se cócì-gbòò kè biè-biè bě à nyùn kà ǵéèè dòn jè cěé nì. Jǵà-po-nyò běò dyi dyí poìn ní, ǵe séin bě bě wa nyuà xwaièè mò Gèdèpòò kǝò-ǵè.

Dè wuǵu mòà cócì kee sòin nyè

Zǝ baǵa-bùè kíin-kíin kǝ ma bó ti bě Kéǵèi méà ke gbo dyíèè, nyǝ běò nyùn ma Gíǵí-wùǵù mòà *íkíǵísià* kee kǵà mú mǝ. Ɔ jũ ké wa dyi ma zio po ǵé hwǝǵǵ dǝ mú bě nyǝǝn séin ké dà dǝ dyí poìn ní, níf, wa ǵáin ma dyí-poìn-poìn nìà bóè *íkíǵísià*.

Wuǵu mòà *íkíǵísià* kee mò nyéné bě wa ǵáin cócìò ǵé Dèè-wùǵù Ìlèò mú ke. Wa nyùn zǝò wuǵùò kǵà mú kpa hǝdèǵè dǝ kè baǵa-bùè sè mènèin-sǝ (177) ǵé Dèè-wùǵù Ìlèò mú, kee kpáá-ǵè séin bě wa ǵáin nyéné nìà ke múèè séin se cócìò jè dyí bá. Wa ǵíé bě cě dyí-poìn-poìn kà kò dǝ bě jè pū (Àpósò 19:32, 39, kè 41).

Múà-bǝǝ mò bó nyo séín bìì, rí seé kǝ kǝbì rí mē mò nyo púú mǝ nyo kpíì, mǝ kpé bǝ rí bédéé, mǝ dè rí sò kǝ, mǝ kǝà bǝ rí nyuē. Kà nyo séín nyuà zio bǝ wa po dé hwǝǝ qò mú bó dyí-pòìn-pòìn qò jèé wǝ kǝ, kà dyúáqò kǝà nyo séín bédé bǝ wa ké múà-bǝǝ wǝ, rí seé kǝ nyo rí jǝ kǝ.

Cóciò mò nyo bǝ bǝ wa qǝ wǝ bǝ wa ké qá-wùqù bá múà-bǝǝ jè dyíé gbo dyi kǝ. Wa mò nyo-dù kò-kò bǝ bǝ wa sòìn dà séín, ké wa powa mìcùn kpóùn, ké wa kpǝ bó Kédéì kǝ cò cíciò jè gboi kǝ.

Gèdèpǝǝ mòà Bǝǝ kǝ nì dé Cócìò mú

Nyo bǝ mòà Gèdèpǝǝ dyúáqò bédé dú tǝǝ kǝ– Bǝǝ kǝ Dyú-gàǝ cò kǝ Zùù Hwèìn-hwèìnò – wa tǝmèìn jǝà-po-nyò bǝǝ dé dé hwìè jéé bǝ mú, dé cóciò mú.

Gèdèpǝǝ mu bàìn-bàìn bédéìn bó sè-ná-sèè tiín bó kǝà bǝ bǝ cò nìà nyuē dé cóciò múé jè. “O mē bédé bàìn-bàìn dé cóciò mú dyìndé Kédéì Jízè mú, bó sè-ná-sèè tiín. Kǝà cò mē nì.” (Ìfísìò 3:21).

Xwíníín kǝ jè cóciò dèà dyíé mò bǝ cóci-nyò bǝǝ ké Gèdèpǝǝ bàìn-bàìn nyí. O jèé, cóci-nyò bǝǝ se bédé bǝ wa ké dé bǝ se nyuē bèìn bǝ Gèdèpǝǝ ké dya-dè-dè bédéé qò nyu, mǝ ké wa se bédé bǝ wa ké nyo qò wuqu fódóún mú cáìn bá kà Gèdèpǝǝ nyu nìè kǝ jè dyí, ké wa se bédé bǝ wa ké nyoũn-dyù hwòqǝ kǝ dè, cò sèìn Gèdèpǝǝqòùn.

Cócì-nyò bǝǝ mò Gèdèpǝǝ bíqí-gbǝ-xwíníín-nyò bǝ.

“O jèé, kà à mu ti dyéìn, bǝ à ké nòmò dyíìn nyuē, à mē nyu nyoũn séín bìì nòmò dyíìn. Nyo bǝ kǝ bìì à mē nyuē jéé kǝ, cò mò nyo bǝ bǝ à kǝ wa kǝ mòà nyo dyúáqò dé hwìqǝ-taba-qǝ bǝǝ múé” (Gàdézià 6:10).

“Bǝ dyi baà ní, kǝà bǝ mē nyu kà baà. Bǝ mē qá, ‘À bǝ, mò nìà dé dycún wǝ, nì nyénéò hwè mú” (Máfìò 6:9).

Sepóéqé cóci-nyò bǝǝ mò Gèdèpǝǝ bíqí-gbǝ-xwíníín-nyò bǝ jèé, cò se xwa fèìn bǝ nyo bǝ cò se hwìqǝ-taba-taba bédé, ké gbo-kpǝìn-kpǝìn qò se bó cò kǝ Gèdèpǝǝ púa nìé ké dé cóciò mú nì jéé cá. Nyo qò se cóciò mú kpáa bèìn pū, sepóéqé cò dyuò nyo bǝ nì dé cóciò múé dyí jèé. Kǝ nyo bǝ cò kpá cóciò múé mē kpá dé bó gbo-kpǝìn-kpǝìn nì bó cò kǝ Gèdèpǝǝ púa kǝ jè, kǝ cò mē bó dé kpáa bó gbo-kpǝìn-kpǝìn nì bó cò kǝ Gèdèpǝǝ nyo bǝǝ púa kǝ jè.

? Dé cò kpa bǝ Gèdèpǝǝ ké rí Bǝ jǝé ké?

Kédèi nì dé Cócìò mú

Jízè mò nyo po cócìò. Jízè cɛɛ kà bé cócìò mu mú zàin nyɛ.

“O jèɛɛ, m̃ cɛɛ m̃ gbo, mò Pídè nìà kɛɛ, nì nyénéò xwíníín mò sósó-kpò. Ké sósó-kpòò kō, bóè ní mu ní cócìò pòun, ké gĩo se ɔ toún dɛɛ béin mu.” (Máfìò 16:18).

Jízè cɛɛ ma cócì-nyò bèò gbo kà bé ɔ mu bó wa gbo nìin nyɛ.

“ . . .Ké ɔ mɛ nì bè hwìqĩ kà ní mu bè gbo nìin tee, bé dɛ séin ké mánáín hwè kɛ.”(Máfìò 28:20).

“Sepóedé dè nyo-kpò sǔ kè tǎ pòin dyí dé ní nyéné múɛɛ, ní mu dé wa hwìè nìin” (Máfìò 18:20).

Kédèi mò cócìò dúò, ké cócì-nyò bèò mò ɔ kpódó-dyùàò, dà bóqó-kpàà kō. Gbo-kpōin-kpōin bé ɔ nì bó Kédèi kè cócì-nyò bèò púa kɛ tòmmò xwíníín m̃ò, ké à sɛɛ múin wǒò hwǒò béin.

“Gèdèpòò nyuɛ ké Kédèi kǒ dɛ séin kpé kōún, ké ɔ nyí Kédèi cócì-nyò bèò, bé ɔ ké dɛ séin bèò kōin-nì-nyò vènè jǔ. Cócì-nyò bèò mò Kédèi kpódó-dyùàò, ké wa nyuɛ ké Kédèi mò nyo nyuà ké dɛ séin hwèà gbo dà séin nyɛɛ hwè gbo” (Ìfísìò 1:22-23).

“Sepóedé à mò ɔ kpódó-dyùàò kè ɔ fòò ɔ kè ɔ kpá bèò wáká bè” (Ìfísìò 5:30).

“Wuqu bé Jízè cɛɛ, bé ɔ dyi níin, ‘ní cócìò’, kà Máfìò nyuà cɛɛ kɛɛ, tèmèin nyoún dyí kà bé Jízè poɛ ma gbo bé ɔ ké ma cócìò dyi dè, bé nyo bèò ké ma dé baà-baà kè Gèdèpòò-wùdù wádá-wádá ɔ kè nyoún kpede zà-zà dyúa kpauñ nì kánáá pū. O dá ma ɔ dɛin-nà-nyò bèò, ké ɔ tèmèin wa dɛ, ké ɔ cɛɛ wa gbo kà bé Zùù Hwèin-hwèinò mu ma wa kō dyiin bé ɔ ké ma wa dyí gmò, ti bé ɔ mu ma dycún muùn wē”

Tòmósi Ódèin, dé ɔ cèè-dè m̃àFèè nì dé Zùù Hwèin-hwèinò Mú kɛɛ mú).

Sepóedé nyo bé ɔ mò cócìò nyoɛɛ mò Kédèi kpódó-dyùàò wáká dò jèɛɛ, ɔ se xwa fèin bé nyo dò ké cócìò nyo jǔ jéé cá, ɔ sèin ké ɔ taba dɛ Kédèi hwìqĩ dé ɔ m̃òun mú, kà bé ɔ mò ɔ Pòin-nyò kè ɔ Bounbo kɛɛ hwè.

? Xwé nyo dò mɛ nyu nìè hwè bé wa ké ɔ Kédèi kpódó-dyùàò wáká dò dāin nyé?

Zùù Hwèin-hwèinò nì dé Cócìò mú

Àpósò-cèè-dèò cɛɛ kà bé Zùù Hwèin-hwèinò dyi ma cócì-nyò bè nì zǒò kíin nyɛɛ kō, ké wa dū ma dɛ kǐà dyí bè nyu kpāi kɛ. Zùù Hwèin-hwèinò dyiin ma nyo díé bè múin, ké ɔ nyí wa kpé bé wa ké Gèdèpòò-wùdù wádá (Àpósò 2:11). O gā ma nyo bè bó kǔà kò-kò bè nyu jè (Àpósò 13:2). O zàin ma wa dè bè bé wa ké Gèdèpòò-wùdùò kpa kɛɛ da

(Àpósò 16:6-10). O dyà ma gidií bó nyo bẽ púa bá waà jãa-po-dẽ bẽ jè dyí (Àpósò 15:28).

Zùù Hwěin-hwěinò mò cóci-nyò bẽ nàin-nyò vènè, bé wa ké waà kũàò hwo dé bódó-kpàà dà séin. Nyoũn-dyùè dyi-dè-kpòò dò se hwòdǒ kǒ dèè bēin kà bé wa bēin dè séin wa mó nyue dyie hwɔɔ kɛ. Gèdèpódò dá nyo bẽ mò Gèdèpódò-wùdùò bódó tòò bẽ kǒ-kpa-nyòɛ, ké ɔ dɔbo wa, ké ɔ dyuò dɛ bẽ bé nyo bẽ nì dé bódóò dà dò-dò bẽɛ mó kɛ dyi kidì.

Cóci-nyò bẽ nì zǎò kíin nyɛɛ, Zùù Hwěin-hwěinò nàin ma wa dé waà biè-bièò mú. O wùdù ma dyiin dé cóci-nyò bẽ dǐé bẽ mú (Àpósò 14:30-31). Zùù Hwěin-hwěinò bēin ma nyo bẽ hwòdǒè gbo-po-dẽ bẽ bá waà biè-biè bẽ jè dyie gbo zĩàin ti séin.

Zùù Hwěin-hwěinò nyí nyoũn bẽ zùũn-nyii-dẽ bẽ bé wa ké nyo tòò bẽ gbo kpá (1 Kòdèíntǐò 12:4-7).

Fèè bé cóci-nyò bẽ cǐɛ mò Zùũn-fèè. O jèɛɛ, cóciò mòun kò bó kpoo séin bẽ bé nyoũn-dyù dè dyie gbo. Cóci-nyò bẽ bédé hwòdǒ dyúáqò, sepóedé gbo-kpõin-kpõin nì bó wa kè Kédǐi púa, ké wa bédé zùũn-fèè. Nyo bé ɔ se gbo zĩàin nyɛɛ kè cóci-nyò bẽ se hwòdǒũn hwòin bēin, m seé kǒ kebì ɔ mɛ dèbè cóciò mú, mɔɔ ké ɔ mɛ bédé bǎto bẽ dé cóciò mú kɛ.

Nyo bé ɔ kpá cóciò múɛ mɛ kpá dé, sepóedé ɔ dyuòè dyí kà bé Zùù Hwěin-hwěinò dǎa nyu ké ɔ dǎ nyo dǐè jũ kɛ. Sepóedé nyo dǐè jũ-jũò mò Zùùò nyuu-dẽ jèɛɛ, nyo bé ɔ kpa bǝ-nòmò dyiinò kɛ Zùù Hwěin-hwěinò mò ɔ nàin-nyò. Nyo bé wa kpàà bǝ nòmò dyiinò gboɛ dyi gbo zĩàin ní, Zùù Hwěin-hwěinò mò nyo nyue ké ɔ zĩàin gbo kè.

Ti bé cóciò dèà dyi dǐé dé Jùdúsèdèin-hwòdǒò múɛ, cóci-nyò bẽ kpõin ma gbo, ké wa nyu ma kũà hwòdǒè-dé-hwè-kà, ké jãa-po-nyò bẽ nìà kàũn wɛɛ bēin zàse nyue. Nyo bẽ pedɛ ma waà kǝ-dẽ bẽ, ké wa dyà ma wídǐò dé cóciò mú, bé wa ké ma cóci-nyò tòò bẽ gbo kpá. Ti bé Ánànýà kè Sòfádyà tó mó ma seɛɛ, wa mé ma ní, sepóedé nàmàũn bé wa nyu ma kà kɛ zàin ma kũà bé Zùùò Hwěin-hwěinò nì ma kà nyueh dé cóciò mú kɛ zùũn (Àpósò 4:32-35, 5:1-4).

Cóci-nyò bẽ kpõin gbo dyiin dé cǐ-cǐ bé wa cǐà dé Zùù múɛ mú. Wa dyi níin, (cóciò ní, ɔ se cóci-gbòò jè wa kéà cǐé nì kɛ, kɛ jãa-po-nyò bẽ) dé wa dǎin kà “Gèdèpódò Cóciò” kè, sepóedé Zùùò cǐ dé cóciò mú dé hwiè jéé dò mú (2 Kòdèíntǐò 6:16). Pódò dá ɔ jũ ké nyo dò dyi Gèdèpódò gbǝ kǝ mú bé ɔ nyo bẽ bédéà gbo-kpõin-kpõin nyɛɛ mú gbòò ní, níí, Gèdèpódò mu nyoò mòun mú gbòun dekè. (1 Kòdèíntǐò 3:16-17).

? Nyo dò dyie cǐ kà bé Zùù Hwěin-hwěinò nì ɔ kũà mú nyuèh nyɛ, kɛ ɔ dyi cóci-nyò bẽ gbo vǝ, ké ɔ dyie nyu ké wa dyi mú ge ní, níí, dǐm bēin nyo nì náa gbo cǐé ké?

Cóciò nyue ké nyo Dyuò Gèdèpòò dyí

Cóciò kpá nyo bẽ gbo ké Gèdèpòò jè nì wa hwòdǒ bǔ, ké wa kpǒ bó Gèdèpòò jè gboi, ké wadyuòè kà bé Gèdèpòò mò nyo bédé kpé bé ɔ ké nyoũn-dyùè cǐ-cǐò gbo zǎìn nyɛ.

Gèdèpòò mò nyo po cóciò jè páún, ké ɔ mò nyo dè cóciò dyi. Cóciò mò dè bé nyo bẽ dèbè Gèdèpòò múɛ nyu Gèdèpòò mósó-dè tee nǒ bódó-kpàà dà séín nyɛ. ɔ jèɛɛ, cóciò cẽ kà Gèdèpòò nyu niè kɛ jè à gbo.

? Dè mò dɛ díé bẽ bé nyo bẽ mɛ dyé bá Gèdèpòò dyí ɔ jǔ ké wa dyi cóciò dya gmò ní ké

Nyo bẽ dyi cóciò dya gmò ní, nǐí, wa mɛ dyé kà bé Gèdèpòò bédé dèbèĩn-dèbèĩn kè wǐl, hwè ké ɔ kǒ dè nyoũn séín jè gbo, ké ɔ zǐn nyoũn kǒin, ké ɔ dèbè jǎàò mú, ké ɔ kpǒ ɔ dèè-wùdù bẽ kǒin nyɛ. Ké dɛɛɛ, ɔ dèbè nàmàũn-nyò mú dyɛo, kɛ ɔ nyé nàmàũn mú kɛ.

? ɔ jǔ ké ɔ dyi nyo bẽ hwǐdǐ nì kà bé cóciòbá Gèdèpòò jè dyíɛ ní, nǐí, dè mò dɛ bẽ wa se bédé bé wa ké xwa bǐ ké?

Cóciò nì bó Gèdèpòò bìl. ɔ jèɛɛ, dɛ séín bé cóciò-nyò bẽ mu nyuùn dè waà biè-biè múɛ mɛ bá Gèdèpòò jè dyí. ɔ jǔ ké nyoũn bẽ dyi waà nàin-nyò bẽ mòà nyoũn-dyù bẽ mɔɔ nyo bẽ mò dɛ bẽ xwai-nyuu-nyò bó biè-tìin nyɛ jè gbo kǒ mǐo, ké ɔ dyi Gèdèpòò jè dyí zǐn, nǐí, ɔ xwíníín mò wa nì nyoũn-dyù bièɛn, ké dɛ nà kɛ mòà kũn-kpò biè-biè kè. Biè-biè se jǎà kɛ mò bódó-kpàà mósó-dè nyu-nyu, ké ɔ nyue ké nyo díé bẽ hwòdǒ gmòin waà mósó-dè bẽ nyu jè gbo dɛ. Biè-biè se jǎà kɛ béin nyue bé nyo ké zùù gbà biè dèkè, sepóedé nyo bẽ nì dɛ bẽ se dè Gèdèpòò gbo sòin nyɛ jǎà poɛh, ké zùù bẽ se dè Gèdèpòò gbo sòin nyɛ nì wa kǒ dyieh.

Cóci mò Cóci Dyúádò dè 'Bódó-kpàà Dà Séín

Dɛ-cɛ-nyò bẽ dò mɛ zà Ífísìò 4:1-6 wuquún.

? Dè jéé vósi bẽ nèin jì kǒ bá cóciò jè dyí ké?

Pós cɛ kà bé jǎà-po-nyò bẽ mɛ kpǒin gbo kɛ. Xwíníín kǒ jè wa kéà gbo kpǒin nyɛ mò sepóedé cóciò nì dyúádò nyènèè. Nyo séín bẽ bé wa mò Kédèi-déin-nà-nyò bẽ jéé kɛ nì dè kpódó-dyùà dyúádò mú, kà bé Gèdèpòò kè múà-bǒò nà dyúádò nyènèè kɛ. Kédèi-déin-nà-nàò dú nì dyúádò, ké cóciò nì dyúádò, sepóedé Gèdèpòò nì dyúádò.

Kà bé cóciò nì dyúádò bódó-kpàà dà séín nyɛ, Pós cɛ jè dè 1 Kòdèintǐò 12:13 mú, ti ɔ cɛà, bé ɔ dyi nííín, bódó-dù kà kò dò bẽ nyo bẽ mòun dyi dè kpódó-dyùà dyúádò mú dèkè.

Jǎà-po-dè mò Kédèi-dèin-nà-nyò bèè hwiǵĩ-taba-dè bè bé wa wódòin mú ke. Kédèi-dèin-nà-nyò bèè jǎà-po-dè kíin-kíin bèò dò mò “Àpósò bèò jǎà-po-dèò”, bé ɔ cǎà, bé ɔ dyi níin “Í po Kíádè-còcìò jè jǎà” ke. Wuqu mòà *kíádè* dé jǎà-po-dèò múεε se ma Kíádè-còcìò jè cǎé nì. Ðε wuquò kpàin ma hwòdǵεε mò “bódó-kpàà dà séin” mɔɔ “hwè gbo.” Jǎà-po-dèò niè ma cǎin kà bé Kédèi-dèin-nà-nyò bèè cócìò mò cócì dyúádò dé bódó-kpàà dà séin nyε.

Ðε-cǎ-nyò bèò dò mε zà Ífísìò 2:20 wuquún.

Gèdèpòò po cócìò hìqì-kpà dyúádò kǵ:ɔ mò cócì kè jǎà kǵ jè bé àpósò bèò kè kpáá-dè-cǎ-nyò bèò cǎ zǵò kà ke, ɔ kè Kédèi kǵàò kè ɔ tèmèin-dèò kè ɔ mé-méò ɔ kè cí-cí bé ɔ nà nyuεé bó sè-ná-sèè tíin nyε.

Biè-kpòò dò nì dé Cánà-bòdòò kǵ ké wa dǎin wa Ísǵin Ðátǵin. Wa poε jǎà kà bé Jízèè kǵàò dǎ hwè, ké Gèdèpòò dǎ mìsáyà dǵè dò tò bó ti bè à nà mú kǎun wǵε bìi ke. Wàà mìsáyà dǵèò mò Cànǵi-màà dò bé ɔ nì tèmèin-dè dǵè bè nyoǵn tèmèin nyε.

? Ðé m̀ bǎin nyo dò sò dé Ísǵin Ðátǵin biè-kpòòò múεε gbo cǎε ké?

Gbo-kpǵin-kpǵin bé cócìò nyuà dé bódó-kpàà dà séin nyεε seε xwíníin mò bé kpoo dyúádò ké cócìò jǵ ke. Kpoo dò se bódó-kpàà kǵ nì bé wàà hwòdǵ-kpàin-dè ké xwíníin kǵ jè Gèdèpòò dèà cócìò dyiεε dyèin bǎin dyc mòun. Jízè cǎε ma ɔ dèin-nà-nyò bèò gbo kà bé Kédèi-dèin-nà-nyò séin se bédé bé wa ké cócì dyúádòò mɔɔ kpoo dyúádòò mú nì wǵé ke (Máà 9:38-39).

Kíádè-nyò bèò cǎε kà bé wàà cócìò dònùn mò Gèdèpòò cócì gànáò ke. Mò mòò-nyò bèò kè Jèhóbà Wédésì bèò mòun cǎ dε dyúádòò dεkè.

? Ðé m̀ bǎin nyo cǎà kà bé ɔ niin cócìò dònùn mò Gèdèpòò cócìò dà bódó-kpàà kǵεε gbo cǎε ké?

Ðε Cócì bèò bédé bé wa ké Nyu bó Cócì Gànáò bìi ke

Cócì bèò se bédé bé wa ké wa dònùn niin tèmèin-dè bè nyu. Wé dèè baǵa, Pòò zàin ma nyo bèò hwiè bé wa ké kpaa da, ké ɔ dá dε dyúádòò dé nyo bèò nì ma nyuεé “dé Gèdèpòò cócì séin bèò mú” (1 Kòdèintǵ 11:16). ɔ cǎε ma cócì-nyò bèò gbo kà bé wa mε kpǵ dε-tèmèin-nyò dǵé bè jè dyí dé wa hwiè, sepóεdé wa baǵa cócì tòò bèè ké ke. (2 Kòdèintǵ 8:23-24). ɔ niè ma jìi kǵ néin kánáá pǵ kà bé ɔ se dyíin nòmò bé cócì-nyò bèò ké tèmèin-dè bè bé wa kò bó cócì tòò séin bèò niin tèmèin-dè bèò gboεε dyi kpǵ ke.

Gèdèpòò nyí ma cócì-nyò bè nì ma kà dé Kódèin-hwòdòò múεε nyíi-dè báun-báun; ɔ jèεε, wa poèn ma hwiǵĩ kà bé wa dònùn bǎin ma wáká kpáa, ké wa se ma nyo kà kò dò dǵũ gbo tòè mó ke. Pòò sédèin ma wa dyí dé dε bè bé wa bí ma kà xwa bá wàà hwiǵi-poin-dè bèò kè wàà xwai-nyuu-dè bèò dyiεε mú, ké ɔ dyàà ma wa hwiǵĩ kà bé Gèdèpòò-

wùdùò se ma dé wa gbo sòin, kee ɔ sòin ma nyo kà kò dò bɛ gbo, hwè ké ɔ se ma wa dòn gbo dyie. (1 Kòdèíntì 14:36). Pòò mu ma dyúa, ké ɔ cɛɛ ma Kódèin-còciò nyo bɛò gbo, ké ɔ dá, “Ɔ jũ ké nyo dò dyie dyí dyuò kà bɛ ɔ bédé nyíí-dè bɛ Zùùò nyí ɔ kee ní, níí, ɔ me dyuòè dyí kà dɛ m̀ nìà ɔ gbo cɛín nyee, ɔ mò dɛ bɛ Bounboò cɛɛ”.

Cócì dò-dò bɛò bédé bɛ wa ké wa mìcùn nìin nàin-nyò bɛ bédé, bɛ wa ké wa mìcùn gbo kpá, kee wa bédé bɛ wa kè cóci dyúádò bɛ Jízè dèà dyi dé bódó-kpàà dà séin nyee ké gbo kpõin, bɛ waà tèmèin-dè bɛò ké dyí sédèin, bɛ wa ké gbo-kpá-kpá dyé bɛ wa ké waà nyo bɛò dɛ tèmèin kè bɛ wa séinè nyuu-dè ké dyúádòò nì dé dà séin.

Zɛɛ kee, cóci pàdǎ cɛɛ kà bɛ wa nì Bábòò wuqu nyueh nyɛ, kee wa bédé tèmèin-dè kúqúú bɛ. Cóci dò se kò bɛ ɔ ké cóci tòò bɛ nì bó ɔ dɛie nìin kpede kíqíí sí wɛɛ hwè bɛ ɔ ké cóci bɛ Jízè dèà dyi dé bódó-kpàà dà séin nyee wáká dò jũ. Wa me kpõ bó Kédèi-dèin-nà-nyò bɛè tèmèin-dè bɛ nì ma kà bó Dèè-wùdù-dìè-còciò gbo-dè-tiín nyee dòn gboi pũ. Ké wa me mò cóci-nyò bɛ bɛ wa kpõin gbo, ké wa nyu kũà nòmò dyiín nyee dò.

Bɛ cóci dò ké dúí ku dé waà tèmè-dè nòmò dyiín bɛò múee, wa me nyu dɛ tǎ bɛ nìà ke: (1) Wa me poe jáà kà bɛ Bábòò bédé kpé séin nyɛ. (2) Wa me kpõ Kédèi-dèin-nà-nyò bɛò tèmèin-dè jéé bɛ sòin kà dɛ dɛ gboò múee dyi.(3) Ké wa kè cóci bɛ bɛ wa nyùin Bábòò kũà mú nòmò dyiín nyee me kpõin gbo.

Kaũn wɛɛ, à nì dɛ bɛ bɛ wa nìà dǝin múee sǝ nìinò jè cɛín. À mu kà cóciò ké gbo kpõin nyuee jè cɛín dé cɛé-dè bɛò dò mú.

Cócì dò me bó wǝò bɛ wa ké tèmèin-dè dò kè tèmèin-dè bɛ Kédèi-dèin-nà-nyò bɛò kpǝà dyi sòin dé cóciò gbo-dè-tiín nyɛ se gbo muin nyee dyi kpõ. Tèmèin-dè bɛ nìà bóe jè cée dé jáà-po-dè bɛ bɛ nyo bɛ cée zǝò kee mú. Ɔ hwǝin kà, Àpósò bɛò jáà-po-dèò kè Násiin-nyò bɛò jáà-po-dèò ɔ kà Ágèè jáà-po-dèò. Jáà-po-dè bɛ nìà ke cɛ jáà tèmèin-dè bɛ bɛ Kédèi-dèin-nà-nyò bɛò kpõ dyi sòin dé dɛ dè gboò múee jè. Wa cɛ Gèdèpǝò dyúádò bédé dú tǎò jè, ké wa cɛɛ kà bɛ Kédèi kè Zùù Hwèin-hwèinò mò Gèdèpǝò ke. Ɔ jũ ké cóci dò se jáà-po-dè bɛ nìà ke dyi kpõ ní, níí, wa me bó wa mìcùn cóci-nyò bɛ dǎin, sepóedé wa nìin biè-dèò kò ní jè.

Násiin-nyò bɛò Jáà-po-dèò

Í po Gèdèpǝò dyúádòò jè jáà, ɔ mò à Kpé-séin-bédé Bǎò, Ɔ me dycún ké ɔ me bódó-kpàà, ké ɔ me dɛ bɛ bɛ nyo dyéà ke ɔ kè dɛ bɛ bɛ nyo se dyéé bèin nyɛ.

Í po Bounbo dyúádò mòà Jízè Kédèi kee jè jáà, ɔ mò ɔ Bǎà dyú-kpò dyúádò kpeé-kpeé hwè ké bódó-kpàà nì ma, ɔ mò Gèdèpǝò, ɔ mò ce séinè Ce, ɔ mò Gèdèpǝò jééò nìin Gèdèpǝò jééò, ɔ mò Dyú-gàà dyúádòò, ké ɔ se mee-dè dò; ɔ kè Bǎò mò nyo dyúádò; ké dyiín dé ɔ múee, Gèdèpǝò me ma dɛ séin; ɔ dyi ma bíqíi sòin dé dycún, ké Zùù Hwèin-hwèinò nyue ké ɔ wódó ma dé Vúéjè Medé xwíníin; ké ɔ zèin ma nyoũn-dyù mú, ké wa kòin ma ɔ kóqǝsì kǝin dé Pǝcà Pádè xwíqíi bɛ ɔ ké nyoũn-dyù pòin jè; ɔ dyé ma gǎ, ké wa zà ma ɔ dyódóún, ké bó wéò tǎ nìin nyee, ɔ wódó

ma gĩo de, kà Gèdèpòò-cèè-dè běò nyuà cěe ke; ɔ mu ma dyóún, ké ɔ dèdè dya bó Bǎò djàùn-sǒ kǒ, ké ɔ mu de dyiìn dé dǐín-dǐín, mú bέ ɔ ké nyo bέ nì cǐéń nye kè nyo bέ dǎ mée zaa wǒ po: ké ɔ kǎá-bòdòò mu nììn kánáá pū.

Ké m po Zùù Hwěìn-hwěìn mòà Bounbo kè nyo Fèè-nyí-nyòò kee jè jǎà; ɔ mò nyo bέ ɔ sò ma kà dé Bǎò kè Dyú-gààò gbo ke; ké à biè ɔ kà dyúádò à bièà Bǎò kè Dyú-gààò, ké à nyíà wa dya-dè-dè ke; ɔ mò nyo bέ ɔ wùdùìn ma dé kpáá-dè-cě-nyò běò mú ke; ké m po Kíádè-còcìò kè Àpósò-còcìò jè jǎà; m po nío-kpá-kpá dyúádò mòà nàmàùn bǔìn-dèdè-dèdè kee jè jǎà; ké m nì hwǐĩ gmòùn bó nyo bέ dǎà mée gĩo-wódó-wódóò; kè fèè bέ nyo kéà cǐ dé bódó-kpàò nyo kéà dyie kǒee jè. Kǎà ɔ me nì.

Ɔ jǔ ké nyo dò dyie gbo po bέ ɔ ké se wuqu bέ céèà dé Násǐìn-nyò běò jǎà-po-dèò múee dyúádò dyi kpǒ ní dé? Sepóedé còcì-nyò běò dǎ jǎà-po-dè bέ nìà ke dyi kpǒ sòìn dé de-dè-gbòò mú jèee, ɔ jǔ ké nyoò dyi wadyúádò jè mú doìn ní, nǐí, ɔ kpǒ tèmèìn-dè kà kò dò bέ còcìò se ma bédé kíín bó zǒ táázǐìn sǒ xwíníín nyee dyi. Ɔ jǔ ké còcì dò mɔɔ nyo dò se Àpósò běò Jǎà-po-dèò kè Násǐìn-nyò běò Jǎà-po-dèò ɔ kè Ágèè jǎà-po-dèò dyi kpǒ ní, nǐí, nyo dò me bó ɔ nììn tèmèìn-dèò hwòdǒ kǒ dèè. Sepóedé jǎà-po-dèò taba múà-bǒò bá bo deín. Ɔ jèee, ɔ jǔ ké nyo dò se jǎà-po-dèò wáká dò dyi kpǒ ní, nǐí, ɔ béìn múà-bǒò hwǐĩ zàìn.

? Dé m béìn nyo dǎìn ɔ mìcùn Kédèi-deín-nà-nyò, kee ɔ se wuqu dò céè dé Násǐìn-nyò běò Jǎà-po-dèò múe dyi kpǒee gbo cěe ké?

Wuqu mènèìn-sǒ bέ céèà dà bíqííe mò jìi-kǒ-néìn-dè tǐín-tǐín bέ bá tèmèìn-dè nìà ke jè dyíe. Cěé-dèò hwòdǒ-kpàìn-dè mò bέ de-cě-nyòò ké jìi-kǒ-néìn-dè tǐín-tǐín bέ nìà ke múìn wǒ.

Wuqu Mènèìn-sǒ bέ bέ wa po Cěé-dèò dú ke

(1) Còcìò mò jǎà-po-nyò bέ bέ wa pòìn dà dyúádò dyí, ké wa ku dúún bó Gèdèpòò biè jèe.

(2) Còcì-nyò běò mò nyo bέ bέ wa tèmèìn nyo bέ Gèdèpòò jǔ kee jè bódó-kpàà nyo běò dyí ke.

(3) Zùù Hwěìn-hwěìnò mò nyo nyue ké còcì-nyò běò kpǒìn gbo.

(4) Còcì-nyò jǔ-jǔò xwíníín mò m kè Gèdèpòò me bédé gbo-kpǒìn-kpǒìn, ké m me ku dúún bέ m ké Gèdèpòò bìi kǎà nyu dé m mǔè jǎà-po-nyò běò hwìè.

(5) Còcì nì dyúádò dé bódó-kpàà dà séín, ké Kédèi-deín-nà-nàò nì dyúádò, sepóedé còcìò nì bó Gèdèpòò dyúádòò bìi.

(6) Nyoũn-dyùè dyi-dè-kpòò dò se cócì gànáo jũe bèin dà bódó-kpàà kǒ.

(7) Cóci-nyò bǎò me kpǒ tèmèin-dè bǎ bǎ cóciò bédéà sòin dèe dyi-dè-tiĩn nyee jè gboi.

Hwè bǎ dè-cǎ-tì dò ké bó dyí kǎe, dè-cǎ-nyòò me céè dègbèĩ-gbèĩ wè bá “wuqu mènǎin-sǒ bǎ poà cǎé-dèò dúe” dò-dò jè dyí (ɔ xwíníin mò dè ɔ muà céèin nyee ɔ me céèè dú mènǎin-sǒ). Dè ɔ céè-céèò múe, ɔ me zain dè tíin-tíin bǎ wuquò kpàin hwòdǎe kè dè nyue bǎ ɔ dyià dè kpaa jè kǎin. Dè bǎ dè-cǎ-nyòò muà céèin nyee me mò dè bǎ ɔ bèin nyo se dè-cǎ-cǎò mú niie gbo kǎin zain nyé. Ké ɔ me nyí dè ɔ muà céèin nyee ɔ dè-tèmèin-nyòò xwa.

Cǎé-dèò nyo mu bó dyí kǎun wǎe gbɔ-dè-tiĩn nyee, dè-cǎ-cǎò nàin-nyòò me diè dè-cǎ-nyò bǎò pàdǎ dyi bǎ wa ké dè bǎ bǎ wa céè kà kǎe jè kǎin zain dò-dò dè wa mǎè bǎò gbo.

Bó “Wuqu mènǎin-sǒ bǎ poà cǎé-dèò dúe” wáun wǎe, cǎé-dè séin mu bó dyí kǎun wǎe mu taún-kǎà tòò bǎ bédé kpaun, ɔ sèin (cǎé-dè hwèin gbɔò dòn) Taún-kǎà bǎò bèin sǎ-kǎun-dyi-po-po mɔɔ dèi-diè-diè mɔɔ vósi bǎ cǎ-cǎ mɔɔ céè-céè jũe.

Ti bǎ tèmèin-dèò mu dyúa mué niin nyee, dè-cǎ-nyòò me zà dè cǎé-dè bǎò dò mɔɔ cǎé-dèò wáká dò bǎ ɔ kǎe nyo mɔɔ nyo bǎ se dè-cǎ-cǎò mú niie tèmèin. Dè-cǎ-nyòò bèin cǎé-dèò nyo ɔ mó tèmèin dyiee gǎa. ɔ me tèmèin cǎé-dèò kpa tǎ, ké ɔ me nyùin cǎé-dè kò-kò bǎ kǎà mú. Ti séin bǎ dè-cǎ-nyòò mu nyo dò dè tèmèin nyee, ɔ me cǎe jè waà nàin-nyòò gbo.

Cě́-ḡè 2

Kéḡèi-ḡeín-nà-nyò Bě̀ Gbo-kpõ̀in-kpõ̀in

ḡe-cě́-nyò bě̀ò mε nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèně̀in-sǝ bě̀ poà cě́-ḡè zìà dyie dúe” jè dyíεε waà nàin-nyòò xwa.

ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò mε diè ḡe-cě́-nyò bě̀ò ḡíε bě̀ dyi bέ wa ké ḡe wa ḡǝà cée bá “Wuḡu mèně̀in-sǝ bě̀ poà cě́-ḡèò dúe” jè dyíεε dyúáḡò jè kōin zàin.

Ɔ jǝ ké bě̀ dyi bě̀ nì kàà ? dyé ní, nìí, ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò mε nyue bέ ḡe-cě́-nyò bě̀ò ké dyi-diè-ḡèò ḡǝ jǝ.

ḡe-cě́-nyò bě̀ò ḡò bέin ḡe bě̀ céeà nǝ gbòḡòò nìà ke múεε wuḡuún zàà.

Nóò sò ḡé hwòḡò-bǝ ke:Hwòḡò vènè ḡò nì ma bó ké Ɔ nì ma nǝḡí mú, sepóεḡé ní dyíen ma gboi tee sòin ḡé ní vènè ḡò nì bóε wáún wěε mú. Hwòḡòò nyo bě̀ pòin ma dyí, ké wa powa mìòùn kpoo ḡò-ḡò bě̀ mú, bέ wa ké pǝḡ bòḡ múin pòin, bέ wa kée hwòḡòò ḡei dein. Nyo bě̀ nìà kpoo ḡò-ḡò bě̀ò múεε kpá ma múàǝn mìò, ké wa nyu kǝàò hwòḡò-ḡé-hwè-kà. Wǝḡà cá keε, kpoo bě̀ò jǝin ma wa mìòùn nyéné ḡò-ḡò séin. Kpoo kíin-kíinò nyéné mò ma Hwòḡò Póin-nyò Bě̀, ké Ɔ sǝ nìinò nyéné mò ma Pǝḡ-kuḡu-nyò Bě̀, ké Ɔ tǝ nìinò nyéné mò ma Ní-hwìè-kǝ-nyò Bě̀. Kpoo ḡò-ḡò nìin nyénéò mò ma waà dyí-dyuòin-bě̀. Púεε, nyo séin ḡúá ma kpoo bě̀ò zàin gboi dyí dyuò kpǝí. Kpoo ḡò-ḡò bέḡé ma wa nìin ḡò hwòin-hwòin ké wa poε mú. Ké wa ḡò-ḡò nìè ma cě́in kà bέ wa nìin kpooò kpá ḡe ké Ɔ zi kpoo tòò bě̀ò dyíε. Wa nì ma ḡe gbà kōún cě́in cě́in ḡé kǝà-kpàò dyí.

Ti bέ Ní-hwìè-kǝ-nyò bě̀ò ḡò zò ma Hwòḡò-póin-nyò Bě̀ò nìin hwíi-báà keε, wa bùḡùèn ma Ɔ ní, sepóεḡé wa ḡá wa nìè ma kǝà mú nyùèn dyiē ḡe wǝḡà jè. Ti bέ Pǝḡ-kuḡu-nyò bě̀ò se ma bòḡ ḡò bέḡé ḡeεε, wa bέḡé bέ wa ké ma dyi kò bó ábà gànà ḡò xwíníin, bέ wa ké bòḡ fòin hwè, ké kpoo tòò bě̀ò bέḡé bòḡ pǝḡá cá, ké wa kòè kō. Ɔ sò ma kǝà-nyu-kpòò bě̀ò hwìḡí kà bέ wa séin nì ma vǝuñ bó ḡe dyúáḡòò dyé jè ke. Kpoo ḡò-ḡò nì ma vǝuñ bέ Ɔ nyéné ké mu, ké Ɔ zi bέ wa séin ké gbo kpõ̀in, bέ wa ké kǝà kǝ nyu jè wa nìà vǝuñ wěε nyue hwo keε dyí.

? ḡé cócì bě̀ nyu ti ḡíε bě̀ bέ Ɔ kè ḡe kpoo bě̀ò nyuà ḡé nóòò múεε hwòin nyé?

Bábòò nēin Kéḡèi-ḡeín-nà-nyò bě̀ε gbo-kpõ̀in-kpõ̀inò jè jìl kō mìò. Póò po ma cócì-nyò bě̀ nìà ḡé Kóḡèin-hwòḡòò múεε náún kà bέ Ɔ se dyíin nòmò bέ wa ké ma mú ge ke, ké Ɔ diè ma wa ḡe nìà ke dyi, ké Ɔ ḡá, “Kéḡèi ge múε?”

(1 Kòdèíntì 1:13). O cɛɛ ma Ɛ́fésà-nyò bɛ̀ò gbo bé wa ké ma gbo-kpɔ̀in-kpɔ̀in bé Zùùò nyu ké nyo bédéà kɛɛ jè dyi kpɔ̀, ké o cɛɛ, ké o dǎ, “Kpódó-dyùà dyúádò mò nyo ni nyènɛ̀ . . . ké Bounboò ni dyúádò, ké hwiǵíí-taba-tabaò dú ni dyúádò, ké níɔ-kpá-kpáò ni dyúádò” (Ífísì 4:4-5). Jízè baà ma hwòdǵè-dé-hwè-kà bé jǎà-po-nyò bɛ̀ò ké nyo dyúádò jǔ, bé bódó-kpàà nyo bɛ̀ kɛɛ jǎà po kà bé o sò ma dé Bǎò gbo kɛ (Jǵó 17:21).

Cóciò dú ma o mìòùn dyí bé o ké cóci dyúádò jǔ sòin dée gbo-dè-tiín. Wuɖu nià kɛ céè dé Àpósò bɛ̀ò jǎà-po-dèò mú: “Í po . . . Kíáǵè-còci Hwèín-hwèínò jè jǎà.” Ké wuɖu nià kɛ céè dé Násíin-nyò bɛ̀ò nìin jǎà-po-dèò mú: “Í po Kíáǵè-còciò kè Àpósò-còciò jè jǎà.” Wuɖu mòà *kíáǵè* kɛɛ xwíníín mò dé bé o hwè gbo, ké o ni bódó-kpàà dà séin nye. Ké wuɖu mòà *àpósò-còci* kɛɛ xwíníín mò àpósò bɛ̀ò mò nyo dè ma cóciò dyi, ké cóci-nyò bɛ̀ò ni àpósò bɛ̀ò tèmèin-dé bɛ̀ò dyúà kpaurí kɛ dé cóciò mú.

Jǎà-po-dé bɛ̀ bé nyo bɛ̀ò céè zǵò kà kíin nyɛɛ zain tèmèin-dé jéé bɛ̀ bé Kédèi-déin-nà-nyò bɛ̀ò ké dyi kpɔ̀ɛɛ jè kòin. Tia baɖaa, nyo bé o se ma jǎà-po-dé bɛ̀ nià kɛ dyi kpɔ̀ɛɛ, wa se ma o Kédèi-déin-nà-nyò ɖáin béin, sepóǵé jǎà-po-dé bɛ̀ò mò Kédèi-déin-nà-nyò bɛ̀ò jǎà tèmèin-dé bɛ̀ò. O jèɛɛ, o jǔ ké nyo dò dyie ma hwiǵíí pòin kà bé jǎà-còci ɖíé bɛ̀ ni bó ké wa se Kíáǵè-còciò wáká dòɛ ní, nìí, nyoò bédé ma hwiǵíí-taba-dé kà kò dò kɛ.

Cóciò Dú Kò-kò bɛ̀ò

Cóci dèà dà bódó-kpàà kǵ dyi bé zǵ hǵdèdè báún-báún ɖǎà zieé dú se dyúádò ni. Cóciò bédé dú kò-kò bɛ̀. Cóci-nyò bɛ̀ bé wa pòin dyí, ké wa bédé jǎà-po-dé dyúádòò kɛɛ mò nyo bɛ̀ bé wa ni cóci-dù dò xwíǵíie.

Zǵ mòà A.D. 451 kɛ xwíníín nyɛɛ, Cóci-dùò nyo mòà Ówiǵíéntà Ótódòsi kɛɛ kè Kíáǵè-còciò zain ma gbo, sepóǵé wa se ma wuɖuún dyi wóin bá waà tèmèin-dé bɛ̀ò jè dyí. Zǵè kɛɛ, cóci ɖíé bɛ̀ mòùn ɖǎ Ówiǵíéntà Ótódòsiè cóci-dùò xwíǵíi kpá. Cóci bɛ̀ kpáà wa xwíǵíie mò cóci bɛ̀ bé wa ni dé waà gbɛ̀ò mú kɛ. Cóci bɛ̀ò mò: Kótè kè Ítíopià-còci kè Èwíǵítíà-còci kè Mǎnákáwàɖǎ Síwíǵíà-còci kè Síwíǵíà-còci o kè Àméníà Àpósò-còci.

Zǵ mòà A.D. 1054 kɛ xwíníín nyɛɛ, cóci-kpòòò nyo mòà Ísiníin Ótódòsi kɛɛ mòùn kè Wódómà Kíáǵè-còciò zain ma gbo. Zǵè kɛɛ, cóci-kpòò baɖa-bùè sè hmǵ ɖǎ Ísiníin Ótódòsi nìin cóci-dùò xwíǵíi kpá. Wa ɖíé bɛ̀ mò, Ótódòsi-còci nià dé Wódòsiò-bòdòò kǵ kɛ kè Ótósòsi-còci nià dé Sébià-bòdòò kǵ kɛ o kè cóci nià dé Sápòdò-bòdòò kǵ kɛ.

Bó gbo-zain-zain kúǵúú bɛ̀a wáún wɛɛ, cóci ɖíé bɛ̀ kè Wódòùn-còciò zain ma gbo bó zǵ bɛ̀a xwíníín ɖekè.

Gbo-zain-zain dò kpá ma dé cóciò mú zǵ bɛ̀ mòà 1500's kɛɛ xwíníín. Cóci pàɖǎ bɛ̀ sò ma Wódòùn-còciò xwíǵíi, sepóǵé wa pòèn hwiǵíí kà bé cóciò se ma múa-bǵ bá Kédèi

dyíεε cēε nì de dé hwìè sédèin dyíεε mú κε. Cócì-nyò běò bédé ma fùà-fúá díé bě, ɔ hwoin kà nyo díé bě nì ma vōuñ bé gbo-zīàin-zīàin díé bě ké ma nì, κεε de jééò bá ma waà jǎà-po-dèò mɔɔ waà tēmèin-dèò jè dyí.

Gbo-zàin-zàin nìà κε nyue ké cócì pàdǎ wódó ma bóqóún bó tia baɗa. Cócì nì ma dé Íngànà-bòqòò kōεε xwídíi déε cócì bě nìà dé Íngànà-bòqòò kōεε m̀ùn sò ma. ɔ jǔ ké wa dyi ma cócì qò dyi dè dé bóqó kà kò qò kō ní, níf, wa dǎin cócìò dye mòò Ípísíképò-còcì.

Cócì mòà Pédèè-bàtiwèdèin-còcì κεε m̀ùn sò cócì qò xwídíi deké: Nyo bě dè cócìò dyíεε mò Jǒó Kávīn sàà dé Súésònéè-bòqò kōε kè Jǒó Nòsì sàà dé Síkònéè-bòqò kōε ɔ kè nyo tòò bě de. Ké zǎε κεε, Pédèè-bàtiwèdèin-còcìò dǎ dúún zain tee, ké ɔ dǎà kà dyí vò kǎun wě.

Bá Đútiniin-còcìò nìin jè dyíεε, gàa mò Máátīn Đútò κεε mò nyo dèè dyi dé Jámà-bòqò kō. Đútiniin-còcìò m̀ùn dǎ dúún zain, ké wa dǎ bóqó-kpàà dà báún-báún nì deké.

Ánàbáfèdè-còcìò m̀ùn poε jǎà kà bé cócì qò-qò bě bé wa sàà cócì tòò bě xwídííεε se ma múà-bòò kǎà mú nyùēn nì jéé cá dé zùun wě. Wa poε jǎà kà bé hwo bě kǒ jè se céε dé Bábòò múεε se bédé bé wa ké à biè-bièò wáká qò jǔ κε. Ké wa poε jǎà kà bé nyo bě bé wa dǎ waà nàmaun běò kōín pòin nyεε déε wa me po nío, κεε wa me bó dyú-pèdè bě nío poε κε. Báfèdè-còcì pàdǎ sò wa m̀ùn xwídíi, ké wa nì bóqó-kpàà dà báún-báún deké.

Pènèkósòqò-còcìò dè gbo dé cócì-hwò qò kō dé Đósi Áájìdè-hwòqòò mú dé zǒ mòà 1906 κεε mú. Sòin bóε gboεε, Pènèkósòqò-còcì kui-kui báún-báún bě dǎ dyi dè dé bóqó-dù pàdǎ bě nì bóqó-kpàà dà séin nyεε kō. Wa m̀ùn bédé tēmèin-dè kò-kò bě, ké wa díé bě se tēmèin-dè bá Gèdèpóò dyúáqò bédé dú tǎò jè dyíεε dyi kpō.

Kǎun wěε, nyo bě dǎ cócì kúqúú bě dyi dè, ké wa nì wa mìcùn Kédèi-dèin-nà-nyò dǎin. Nyo díé bě se cócì qò xwídíi sò, κεε wa dè wa mìcùn nìin cócì bě dyi, ké wa bédé wa nìin tēmèin-dè bě.

Nyo díé bě kpá wáká ké wa dè wa nìin cócì dyi, sepóεdé wa poε jǎà kà bé cócì wa nìà múεε doin jǎà-dè kpa de qò jè mú, mɔɔ wa seε dyi kpō κε. ɔ jèεε, wa dè wa nìin cócì dyi, dè bé wa bèin waà jǎà-tēmèin-dè běò nyoün tēmèin nyε. Ké wa mu waà tēmèin-dè běò dyúa kpaun tee, ké ɔ muε nyuun bé wa m̀ùn ké kò bó cócì tòò bě gbo. Wa dú wa mìcùn nìin Gèdèpóò biè-hwìè kà kò qò dyí, ké wa zàin hwìè bě bá kà Kédèi-dèin-nà-nyò ké cīε nyueε dyí.

Ti díé bě ní nyo bě dè cócì dyi dyiin dé bǎ nòmò dyiin kpa-kpa mú. ɔ jǔ ké nyo báún-báún dyi gbo zīàin bó gbèè qò mú, ké cócì qò se bó dyi xwèin ní, níf, wa bèin bó cócì dyi

dèè. Ké kpoo dò bé ɔ̀ nì Gèdèpòò bìi kùà nyuɛ́n dé bóqó kà kò dò kɔ́ɛɛ béin wa mìòùn nìin cócì dyi dèè.

Cócì pàqǎ seɛ cɛ́ kà bé wa dòùn mò Kédèi-déin-nà-nyò jéé bèò kɛ. ɔ̀ jǔ ké cócì dò dyiɛ hwìqǐi pòin kà bé wa dòùn mò cócì kpa dɛò dà bóqó-kpàà kɔ́ɛ ní, nìí, nyoũn mɛ bó wa hwòqǒ kɔ́ dèè. .

? Cócì jǐ xwɛ́ kǒ nyéné m̃ dyuò ké, ké cócì vènè bɛ́ bɛ́ cócì tòò bɛ́ sò xwíqííɛ jǐ xwɛ́ kǒ nyéné m̃ dyuò ké?

Nyo bɛ́ bɛ́ wa se jǎà pɔɛɛ qá Kédèi déin-nà-nà mò dɛ cá-cá, sepóɛqé ɔ̀ ge mú, ké ɔ̀ bédé dú pàqǎ bɛ́ jè. Nyo bɛ́ bɛ́ wa se jǎà-pɔɛɛ báún-báún pɔɛ jǎà kà bɛ́ Kédèi-déin-nà-nyò bèò se wuquún dyi wǒin bá waà jǎà-po-dè bèò jè dyí kɛ. Nyo báún-báún nì bóqó-kpàà kɔ́ɛ pɔɛ jǎà kà bɛ́ gbo-kpɔ̃in-kpɔ̃in dò se bó Kédèi-déin-nà-nyò bèò púa nì kɛ.

? Dé mò kpɛdɛ bɛ́ nyuɛ ké gbo-kpɔ̃in-kpɔ̃in seà bó cócì-nyò bèò púa nìɛɛ qíé bɛ́ kɛ?

Cócì qíé bɛ́ néin dɛ bɛ́ nyuɛ bɛ́ wa mòùn dyià kò bó cócì tòò bɛ́ gboɛ jìi kɔ́ kóqó-kóqó, m̃ seé kǒ kebì waà tèmèin-dè bèò mɛ se jǎà tèmèin-dè kɛ.

Nyo qíé bɛ́ fúà bɛ́ wa ké cócì tòò bɛ́ dɛ gbà kɔ́ún cɛ́, kà bɛ́ wa nyu dyéqéi, ké wa z̃in nyo tòò bɛ́ hwòqǒũn gboɛ. Wa ní wǒ cócì bèò jè múin nòmò dyíin, ké wa kpɔ́ wa dɛ bɛ́ nìà kɛ kè nàmàũn tòò bɛ́ nyu jè.

Cócì qíé bɛ́ kpɔ́ jǎà tèmèin-dè bèò dyi jéé dyɛɔ, kɛɛ cócì tòò bɛ́ cɛ́ɛ wa kɔ́ún kà bɛ́ wa se Kédèi-déin-nà-còcì kɛ.

Cócì qíé bɛ́ se gbo kpɔ̃in dé kùà vènè bɛ́ Kédèi sèà à gboɛ nyu-nyu mú. Cócì qíé bɛ́ dyéin wa mǔè bɛ́, ké wa nì kpɛdɛ kpaún pū kà cócìò mòǒ kà wídí mú móin-dè kɛ. Wani kpɛdɛ kpáin gáná cákà dɛò mǒǒ kà wídíin-móin-dè kɛ. Nàin-nyò pàqǎ pɔɛ jǎà kà bɛ́ nyo bɛ́ bɛ́ wa nì kùà dò nyuɛ́n, ké kùàò se nyéné kǒ kɛɛ gbo-kpá-kpá mò kùà-sǒ kè wídí mú gbòò-gbòò pídýi pū kɛ.

Ti qíé bɛ́ ní, Kédèi-déin-nà-nyò séin béin dyè gbo wǒin kà bɛ́ Kédèi-déin-nà-nyò séin mɛ kpɔ̃in gbo kɛ, kɛɛ nyo báún-báún se kà gbo-kpɔ̃in-kpɔ̃inò ké niɛ́ muɛɛ dyí dyuò.

Kíín-kíín nyɛɛ à mu cócì bɛ́ Kédèi dèà dyi bóqó-kpàà dà séin nyɛɛ gbo-kpɔ̃in-kpɔ̃in jè cɛ́in, hwè bɛ́ à ké gbo-kpɔ̃in-kpɔ̃in nì bó cócì dò-dò bèò púa kɛɛ jè cɛ́.

Cócì bɛ́ Kédɛ̀i dèà dyíɛ gbo-kpɔ̀n-kpɔ̀n: ɔ se kpoo dɔ̀è gbo-kpɔ̀n-kpɔ̀n

Nyo díé bɛ́ poèn hwìdĩ kà bɛ́ cócì séín me kpɔ̀n gbo bɛ́ wa ké cócì dyúádò jũ ke. Wa poèn hwìdĩ kà bɛ́ ɔ dyàà cócì kúqúú bɛ̀è dyi-dè-dèɛ mò sepóɛ́ɛ cócìò se gbo kpɔ̀n jèɛ. ɔ xwíníín mò cócìò kè kpoo séín báa dyíɛ bédé bɛ́ wa ké gbo kpɔ̀n. ɔ jèɛɛ, dé wa mòùn gboɛ kpoo séín mɔɔ kùà séín bá cócìò dyíɛ me bédé gbo-kpɔ̀n-kpɔ̀n.

? Dé m̀ bɛ́n nyo bɛ́ ɔ poèn hwìdĩ kà bɛ́ Kédɛ̀i-déín-nà-kpòò séín kè cócì séín me kpɔ̀n gbo bɛ́ wa ké kpoo dyúádò jũɛ gbo cɛ́ kɛ?

Cócì bɛ́ se xwaún kpáin bɛ́n ɔ jũ ké wa se wuquún dyi wɔ̀n bá waà tèmèin-dɛ́ bɛ̀ò jè dyí ní. Bɛ́ gbo-kpɔ̀n-kpɔ̀n ké bó wa púà nìɛ, wa séín bédé bɛ́ wa ké jáà-tèmèin-dɛ́ díé bɛ́ dyi kpɔ̀, bɛ́ wa kɛɛ gbo po kà bɛ́ tèmèin-dɛ́ tòò séín dò seɛ nyue bɛ́n bɛ́ wa ké gbo zàin, kɛ̀bì nyo díé bɛ́ nì dé wa hwìè bɛ́ wa mòùn ké tèmèin-dɛ́ tòò bɛ́dyi kpɔ̀ ke.

Waà hwòdɔ̀-kpàin-dɛ̀ò mò Kédɛ̀i-déín-nà-nyò bɛ̀è gbo-kpɔ̀n-kpɔ̀nò xwíníín mò kpoo séín bá Kédɛ̀i dyíɛ gbo-kpɔ̀n-kpɔ̀n.

Jízè mìòùn se ma ɔ déín-nà-nyò bɛ̀ò kɔ́ né bɛ́ wa séín ké ma kpoo dyúádòò mú nì dyɛ mòùn, ti ɔ nì ma dà bóqó-kpàà kɔ́ ke, kà ɔ nyuà céèè dé vòsì nìà dà bídííɛ mú ke.

“Wé dɔ̀è baɗaa, Jjó cɛ́ɛ ma Jízè gbo, ké ɔ d́á, “Bounbo, à dyé gàa dò, ké ɔ nì nyo dò zùù gbà mú zàũn dé nì nyénéò mú, ké à po ɔ bóí ɔ ní kòò dà náa nyu, sepóɛ́ɛ ɔ se à dò.” Kɛɛ Jízè cɛ́ɛ ma ɔ gbo, ké ɔ d́á, “Bɛ́ bó ɔ bóí poɛ. ɔ me nyue, sepóɛ́ɛ nyo mò nyo bɛ́ ɔ se bɛ́ gbo vɔ́ɛ mò bɛ̀è nyo.” (Đúù 9:49-50).

Đe Jízè cɛ́à kɛɛ tèmèin nyoũn dyí kà bɛ́ kɛ̀bì nyo dò me “se bó à gbo nìɛ”, ɔ xwíníín mò kɛ̀bì à kè nyoò me se kpoo dyúádòò bìi kùà nyué nìɛ, ɔ bɛ́n à “wáká kɔ́ nìɛ” pũ ke. Kà dyúádòò káà Kédɛ̀i-déín-nà-nyò bɛ̀ò séín se bédé bɛ́ wa ké cócì dyúádòò mɔɔ Kédɛ̀i-déín-nà-kpòò dyúádòò mú nì wɛ́é hwè bɛ́ wa ké gbo kpɔ̀n nye.

Sòin bó ti bɛ́ Jízè d́ă ma ɔ kùàò hwo dà bóqó-kpàà kɔ́, bɛ́ zɔ̀ pàdă d́ă zìɛ, cócì díé bɛ́ cɛ́ɛ kà bɛ́ wa dòùn mò cócì gánàò ke. Wa cɛ́ɛ kà bɛ́ cócì séín se wa dyí báa se ma Kédɛ̀i-déín-nà-nyò bɛ́ ke. Nyo bɛ́ bɛ́ Jízè pòin ma kà bó ɔ gbo dyíɛ, ɔ mìòùn nì ma dà bóqó-kpàà kɔ́, ké ɔ nàin ma wa dyɛo, kɛɛ ɔ seɛ ma cɛ́ kà bɛ́ wa dòùn mò ma cócì gánàò ke.

Ti díé bɛ́ ní, nyo bɛ́ d́áin waà cócìò cócì bɛ́ dyé́ɛ se dyé́ɛ bɛ́n nye. Wuqu mòà dyé́ɛ se dyé́ɛ bɛ́n nye xwíníín mò wase cócì-nyò bɛ́ bédé bɛ́ wa ké wa Kédɛ̀i-déín-nà-nyò bɛ́

dáin. Ké deee, Kédèi-dèin-nà-kpòò díé bě nì bó, ké nyo bě nì déee se Kédèi-dèin-nà-nyò bě. O jèee, à se cócì dò jì tòè bèin cá bé à kée cě kà bé wa dòn mò jǎà-còciò ke.

Kédèi jǎà-còciò se cócì dò bé nyoùn bèin dyée ke, kee Kédèi-dèin-nà-nyò běè gbo-kpōin-kpōinò dée nyoùn kéà dyé kè. Jízè baà ma bé jǎà-po-nyò běò ké gbo kpōin, bé o dǎ ná nīn, bóqó-kpàà nyo bě kée jǎà po kà bé Gèdèpòò tò ma o ke. (Jǒó 17:21). O xwíníin mò Kédèi-dèin-nà-nyò bě me kpōin gbo, bé Kédèin-dèin-nà-nyò séin kè bóqó-kpàà nyo běò kée dyé kà bé wa mò nyo dyúádò ke.

Gbo-kpōin-kpōin nà bó Kédèi-dèin-nà-nyò bě púa kee gbo-dè-dè

Jǎà-po-nyò bě pōin dyí ké wa cě Bábòò, ké wa dèin dè bé wa po jǎà kee jè dój kōin, ké wa poe jǎà kà bé dè běò mò jǎà ke. Wa dyée kà bé waà tèmèin-dè běò kè cócì tòò bě nīn tèmèin-dè běò se gbo muin jèee, wa se cócì tòò bě nīn tèmèin-dè běò dyi kpōò bèin nye.

? O jǔ ké m̃ dyi nyo dò dyé, ké o dyi níin o mò Kédèi-dèin-nà-nyò ní, nīí, dé mò dè nòmò dyiin m̃ bèin o gbo cěe bá Kédèi-dèin-nà-nyò běè gbo-kpōin-kpōinò jè dyí ké?

Dè dyà gbo-kpōin-kpōin dé cócì múee mò o jǔ ké cócì-nyò běò dyi tèmèin-dè sòàin dé Bábòò múee dyi kpō, ké wa dyi Gèdèpòò jíájèò jè dyuò, ké wa dyi fèè bé Zùùò nyí nyoee jè dyuò ní. Kédèi-dèin-nà-nyò bě bé wa mòùn kpá wáká sòin dé cócìò múee, wa dyuò jǎà-dè běò dyí dyeo, kee dè běò dyuò-dyuò se gbo hwè dé wa mú.

Hwìè dò kǒ mú nyo bèin gbo-kpōin-kpōin nà dé Kédèi múee dyí dyuòè deee mò: o jǔ ké nyo dò dyie cě kà bé o dǎ pòe, ké bě dyie dyé kà bé o bédé zùùn-fèè ke, ké o dyi Kédèi-dèin-nà-nyò běè jǎà-tèmèin-dè běò dyi kpō ní, nīí, o kpa dè bé o kè cócì-nyò běò ké mú nàin. Bě kèò kè me nàin mú tee, kà bé o mu cíeñ nīn dé Gèdèpòò dyi-fèin-fèin kè dé Bábòò wuqu nyu-nyu mú ke.

Kédèi-dèin-nà-nyò běè gbo-kpōin-kpōin se bé wa séin ké tèmèin-dè dyúádòò dyi kpō wéé ke. O se xwa fèin bé cócì séin nì dà séin nyee ké tèmèin-dè dyúádòò bédé wéé ke. Àpòsò běò se ma hwòqǒ dyúádò bédé bá waà tèmèin-dè běò jè dyí dye mòùn. (Gàdézìà 2:11-14).

Tèmèin-dè gbèi-gbèi nì bó ké wa mò tèmèin-dè jééò, ké wa kpa dè bé Kédèi-dèin-nà-nyò běò ké wa dyi kpō. O jǔ ké nyo dò se tèmèin-dè bě nà bóe dyi kpō ní, nīí, o se múà-bǒò jè múin wǒò bèin, mǒo ké o see jè jǎà poe bèin.

Cócì dò mòùn bèin tèmèin-dè kúqúú bě bédée, kee cócì díé bě poe jǎà kà bé Kédèi-dèin-nà-nyò bě nì dà séin nyee se tèmèin-dè séin dyi kpō ke. Ké kebì tèmèin-dè dò jè me cée dé Bábòò múee, nyo séin se Bábòò múin wǒ dé hwìè dyúádòò mú.

?Dé mò jǎà tèmèìn-dè běò dyí-tèmèìn-dè díé bě ké? Ké tèmèìn-dè běò nyé se jǎà tèmèìn-dèò ké?

Jǎà tèmèìn-dèò díé bě bá nyo bé Gèdèpòò jǔe kè kà bé Kédèi mò ma nyoŭn-dyù hwè ké ɔ mò ma Gèdèpòò ke kè Zùù Hwèìn-hwèìnò, kè Kédèi mé-mèò ɔ kè pó-pó bé Kédèi nyíà nyo pídyi dyiìn dé Gèdèpòò hwìqĩi-tabataba múe jè dyí.

Tèmèìn-dè díé bě bé wa se jǎà kee mò hwìe kúqúú bě kǒ mú bé nyo bě bièìn kà Gèdèpòò ke kè tèmèìn-dè kúqú bě bá Kédèi-dèìn-nà-fèèò jè dyíe. Ɔ nòmò dyiìn bé à ké Bábòò wuqu nyu dé de séín bé à mu nyuùn wèe mú, kee à me dyuòè kà bé Kédèi-dèìn-nà-nyò séín se de séín jǎà poe béìn nyé.

"Ɔ jǔ ké òn dyi òn mú dèbè kà móún dèbèa òn múe ní, níí, òn me dèbè òn mú mío, sepóedé nyo bǎto bé ɔ xwèìn nyo búìn nyee jè kpa de ké ɔ zi nyo díí-gàà dyí. M me dèbè òn mú kà nyo dèbèa nyo díí bé ɔ nì dé Kédèi múe mú ke kè kà nyo dèbèa nyo mǔe hwòqò-nyò mú dé Jùdúsèdèìn-hwòqò dèò mú ke ɔ kè kà sójà bé ɔ nì sójà bǎ bé ɔ dyàà pó-pó kee xwìqĩi ke. M me dèbè òn mú kà òn mòò kà òn mǔe dé Jízèè kǎá-bòqòò kǒ kè dé ɔ jǎàò mú, ké òn mòà ɔ dííìn-díìnò dúí-sè-nyò qò ke.

Jǒó Weséde, dé ɔ céè-dè mòà "Zùù nyíà nyo Gbo-kpǒìn-kpǒìn nyé" mú.

Dyí-tèmèìn-dè bě bá Jǎà-còìò jè dyíe

Kíádè-còcìò kè nyo bě bé wa kè Kíádè-còcìò zàìn ma kà gboee bédé ma fòònò-hwòqò qò bá de mò jǎà-còcìò kee jè dyíe. Kédèi-dèìn-nà-nyò běò poèn zǒò hwìqĩi tee kà bé dyí-tèmèìn-dè híínye bě bá jǎà-còcìò jè dyíe mò gbo-kpǒìn-kpǒìn kè mú-hwè-hwè kè jǎà-còcìòò kè Àpósò-còcìò jǔ-jǔ ke. Wuqu bě nìà ke bédé xwíníín kò-kò bě. Waà xwíníín běò díé bě kea kè. *Gbo-kpǒìn-kpǒìn* xwíníín mò nyo séín bě mò Kédèi-dèìn-nà-nyò jéé kee mòà cócìò kè. *Mú-hwè-hwè* xwíníín mò cócìò nyé nàmàŭn mú, ké wa po pó-pòò jè jǎà. *Jǎà-còcìò* xwíníín mò cócìò béìn dyi dèè dé bóqó-kpàà dà séín, kà bé wa kpǒ bó jǎàò jè gboi ke. *Àpósò-còcìò* xwíníín mò cócìò kpǒ bó hwìqĩi-tabade jéé bě bé àpósò běò dèà dyíe jè gboi.

Nyo bě mòà kpede-kpa-nyò dé cócì jè múe bí de xwa

Ti díé bě ní cócì kúqúú nì bó gbèè qò mú, ké nyo bě cí bóee gǎ cócìò nyo wa mó mue dyíe. Cócì qò nììn nyo běò mu vòùn bé wa kée nyo bě nì bó gbèèò múe dyí tèmèìn kà bé wa nììn cócìò nòmò dyiìn ké ɔ zi cócì tòò běò mòùn dyí ke. Wa kè cócì tòò běò mu kpede kpaùn, bé wa kée nyu bé nyo běò kée dyé kà bé wa nììn cócìò mò cócì kpa deò ke. Wa poèn hwìqĩi kà ɔ jǔ ké waà cócì-nyò běò dyi kǒ kpáa nì ti séín ní, níí, wa kpa de ké wa zi cócì tòò bě dyíe.

Nyo bẽ mǎa kpeɖe nì náa kpa-nyò dé cócì jè múe, wa se ɖe bé cócìò jũ kee jè múin wó. Wa poèn hwidĩi kà bé cócìò nì kà peɖee-ɖe bé ɔ dèa ɖe-dǝ-nyò bẽ hwidĩiee nìà ke. Mɔɔ wa poèn hwidĩi kà bé cócìò mò dè bé wa ké ɖe bẽ xwai nyu, bé nyo vò-vò ké ɖe dyi bó ɖei dyé jè ke. Fònò-hwòdǝ bẽ nìà ke séin mò ɖe gbà.

Cócì-nyò bẽò mò Gèdèpǝòbíɖí-gbǝ-xwíníin-nyò bẽ bé wa bédé Zùùò ke. Gbǝ-xwíníin bé ɔ nòmò dyiin nyee nyo bẽò kǝin kǝin jè gbo. Wa kpǝin gbo dé kǝa nyu-nyu mú, ké wa nyu kǝa bó ɖe bẽ bé wa mó kee jè. Wa poìn dyí bó dà dyúádò tee, sepóedé wa kpǝin gbo jè.

Cócì-nyò bẽò mò nyo bẽ bé wa bédé hwidĩi-tabataba dyiin dé gbo-kpǝin-kpǝin nìà bó wa kè Gèdèpǝò púa ke kè ɔ nyo nìà bó wa mìcùn púa kee mú ke. Wa mó bé cócì-nyò bẽò ké kǝ kpá dyeo, kee ɖe kpǝ wa hwòdǝ mìò kee mò bé nyo bẽ dyi cócìò múe ké mǎa-bǝò dyikpǝ, ɔ kè bé wa kée dyé kà bé gbo-kpǝin-kpǝin nì bó Gèdèpǝò bíɖí-gbǝ-xwíníin-nyò bẽ mǎa cócì-nyò bẽò kee púa ke. Ɖe bé cócìò me néin jì kǝ mìò kee mò mǎa-bǝò cẽ-cẽ kè bé wa kée cócì-nyò bẽò gbo cẽ bé wa ké fèè bé ɔ dè Bounboò hwidĩiee cí. Ɖ dyi ná nĩn, nĩí, nyo kpa ɖe bẽò mu dé cócìò mú dyiin – ɔ mò nyo bẽ kǝ hwòdǝ poe gbo bé wa kè Gèdèpǝò bíɖí-gbǝ-xwíníin-nyò bẽò dǝ jũ ke.

? Ɖ jũ ké cócì dǝ dyie gbɔpo bé ɔ kè cócì-tòò bẽ nì bó gbèèò múe ké kpeɖe kpa ní, nĩí, xwě waà kpeɖe-kpa-kpaò mu nìè nyuùn wé?

Cócì-nyò bẽò Gbo-kpǝin-kpǝin

? Ɖé kǝ jè cócìdǝ-dǝ bẽ mǎa wa mìcùn nìin tèmèin-ɖe bẽò pàdǝ dyi kpǝo dyi bé ɔ kèa jǝa-còcìò nìin tèmèin-ɖe bẽò dyí zi ké?

Kédéi-ɖeín-nà-nyò dǝ béin ɔ mǝ Kédéi-ɖeín-nà-nyò tòò bèè wuɖu jǝa poe, kebì wa me se ɔ nìin tèmèin-ɖe bẽò séin dyi kpǝ, kee wa kpǝ jǝa-tèmèin-ɖe bẽò dyi, ké wa cí-cí tèmèin nyoùn dyí kà bé wa mò Kédéi-ɖeín-nà-nyò bẽ ke.

Kee wěé kee, sepóedé Kédéi-ɖeín-nà-nyòò bédé bé ɔ hwidĩi-tabataba-ɖeò ké nyuu-ɖe bédé jèee, ɔ se bédé bé ɔ kè Kédéi-ɖeín-nà-nyò séin ké kǝa nyu pū. Ɖ hwòin-ɖe mò, ɔ jũ ké pásòdǝ dǝ dyie jǝa po kà bé Báboò cẽe ɔ gbo bé ɔ ké nyo bẽ dyi Kédéi gboee nío po ní, nĩí, ɔ se pásòdǝ jũe béin bó cócì bé ɔ tèmèin ɔ nyo bẽò kà nyo bẽ bé wa dyi Kédéi gboee se bédé bé wa ké nío kpá kee bìì.

Ɔ hwoin-dèò dò kè deè: Ɔ jũ ké nyo dò dyie jǎà po kà bé wuqu kà kò dò mú wùdùin-wùdùin seè xwíníín mò bé Zùù Hwèin-hwèinò ké dé nyoò mú nì keè ní, nìí, ɔ mu mú kàmàùn bé nyo dǎà náa kè cócì kǒ nyo bǐ poà jǎà kà bé m̃se wuqu kà kò dò mú wùdùin ní, nìí, m̃ se Zùù Hwèin-hwèinò bédé keè ké kǔà nyu. Ɔ jũ ké nyo nì náa dyi dé waà bièin-naínò dyi ní, nìí, ɔ jè mu wa fùà-fúá dyí dèin m̃ò, sepóedé wa se de bǐ bé ɔ mu cèin nyee jǎà poé mu. Wa se gbo kpõin bèin fɔo dé kǔà nyu-nyu mú, sepéedé wa niè nyueñ bé nyo bǐ dyi Kédèi gbo qiee ké wuqu kà kò dò mú wùdùin.

Ɔ jũ ké nyo dò dyie hwiqĩi pòin kà bé ɔ dǎ de bé Bábòò dǎ nyo ní nyuee nyu ke ní, nìí, ɔ kpõin ɔ m̃òùn zaa dé ɔ hwòdǒ bǔ. Ɔ dyi ná niin, nìí, Gèdèpòò mu ɔ zaa dúún wáqáún, sepóedé ɔ nyu de bé Bábòò dǎ nyo ní nyu ke.

Kédèi-qeín-nà-nyò dò bèin cèe kà cócì bé ɔ bédé tèmèin-dè kò-kò bǐee mò cócì jéèò ke, keè de kpõ ɔ hwòdǒee mò bé ɔ ké cócìò nyo bédé tèmèin-dè kúqúú bǐee mú kpá, bé ɔ kè wa ké kǔà nyu ke. Ɔxwíníín mò cócì qíé bǐ bédé tèmèin-dè kà kò dò bǐ bó tèmèin-dè bǐ bé Àpósò bǐò nyuà bó cócìò gbo-tè-tiin nyee wáún.

M̃ me nyu de bǐ bé m̃ po jǎà bá nì Gèdèpòò biè-bièò jè dyíee dé jǎà mú. M̃ me nyùin de bǐ bé Gèdèpòò nyí m̃ wǐe kǔà mú, keè m̃ me m̃ain nyo bǐ bé wa ní nyùin wa niin nyíi-dèò kǔà múee jè mú. M̃ me zàin m̃ m̃òùn de bǐ bá Gèdèpòò biè-biè bǐ ɔ séqèin dyíee xwáqáún; keè m̃ me qèbè nyo bǐ bé wa se nì kà m̃òùn nià keè mú. Bó nyo tòò bǐ zaa kpõin sepóedé m̃ kè wa se hwòdǒñ hwoin jè

Jǒó Wésèdè, dé ɔ céè-dè mòà “Méfèdè-nyò bǐò Náún-po-po keè mú”.

? Dé kǒ jè ɔ mòà de-xwa-bĩ-bĩ ɔ jũ ké nyo dò dyi cócì séinè tèmèin-dè bǐ dyi kpõ níee ké?

Cèé-dèò dú-po-po

Kédèi-qeín-nà-nyòò se bédé bé ɔ ké nyo dò mú qèbè bé ɔ ké nyo dò m̃òùn dyí zi. Ɔ me bóo cèe kà bé Kédèi-qeín-nà-nyò tòò bǐ se Kédèi-qeín-nà-nyò jéé bǐ, sepóedé wa m̃òùn se tèmèin-dè jéé bǐò dyi kpõ jèe. Keè ɔ me xwèin cócì bǐ bé wa kpõ wa niin tèmèin-dè bǐ dyi, ké wa kpõin gbo, ké wa biè Gèdèpòò dé waà tèmèin-dè bǐò múee bǔin.

Wuqu mèněin-sǎ bě bé wa po cěé-qèò dú ke

- (1) Bábòò něin Kéděi-qeín-nà-nyò běè gbo-kpōin-kpōin jè jìl kǎ.
- (2) Cócì bě nì zǎò kíín nyee dú ma cócìò gbo-kpōin jèò dyí bé ɔ ké tèmèin-qè kpa qe dò jǔ.
- (3) Cócì-nyò běò se gbo kpōin bēin ɔ jǔ ké Kéděi-qeín-nà-nyò běò séin dyi kpoo dyúádò mú nì pū ní.
- (4) Đe tíín-tíín bá Kéděi-qeín-nà-nyò běè gbo-kpōin-kpōinò jè dyíee mò tèmèin-qè sòin qé Bábòò múee dyi-kpō-kpō kè Gèdèpòò jíájèò bédé-bédé ɔ kè Zùun-fèè cí-cí.
- (5) Kéděi-qeín-nà-nyò bě nì dà séin nyee kpō Kéděi-qeín-nà-nyò běè tèmèin-qè jéé běò dyi.
- (6) Kéděi-qeín-nà-nyò bě bé wa nì cócì kò-kò bě múee se wuquún-dyi wǎin bēin bá waà tèmèin-qè kò-kò běò jè dyí.
- (7) Cócì-nyò běò bédé bé wa ké bó waà tèmèin-qè běò jè gboi kpō kóqó-kóqó.

Hwè bé qe-cě-tì dò ké bó dyí kɔee, qe-cě-nyòò me céè qe gběi-gběi wè bá “wuqu mèněin-sǎ bě poà cěé-qèò dúee” dò-dò jè dyí (ɔ xwííín mò qe ɔ muà céèin nyee ɔ me céèè dú mèněin-sǎ). Đé ɔ céè-céèò múee, ɔ me zain qe tíín-tíín bé wuquò kpàin hwòdǒe kè qe nyue bé ɔ dyià qe kpaa jè kōin. Đe bé qe-cě-nyòò muà céèin nyee me mò qe bé ɔ bēin nyo se qe-cě-cěò mú niie gbo kōin zain nye. Ké ɔ me nyí qe ɔ muà céèin nyee ɔ qe-tèmèin-nyòò xwa.

Taún-kǎà: Đe-cě-nyòò kè nyo bě bé wa sò cócì kò-kò tǎ múee me dè dǎó, bé ɔ ké wa dyi diè bá kà wa mǎun nyo cócì tòò bě dya gmòò kee jè dyí. Wa poèn hwìqǐee, gbo-kpōin-kpōinò nyé nì Kéděi-qeín-nà-nyò bě nià bóee pǎa ké? Céè wuqu gběi-gběi wè bá nyo běò dò-dòè gǎ-jǔ-wùdù běò jè dyí.

Đe nià ke me nì m hwìqǐ: qe-cě-nyòò me po cěé-qè dò páún sòin qé tèmèin-qèò mú, bé ɔ kée nyo bě se qe-cě-cěò mú niie tèmèin-kpà dò-dò tǎ nyu.

Cě́-đè 3

Cóciò

Đe-cě-nyò běò me nyí đe wa cée kà bá “Wuđu mèněin-sǎ bě poà cě́-đè zìà dyie dúe” jè dyíee waà nàin-nyòò xwa.

Đe-cě-cěò nàin-nyòò me diè đe-cě-nyò běò đíe bě dyi bẹ wa ké đe wa đǎà cée bá “Wuđu mèněin-sǎ bě poà cě́-đè dúe” jè dyíee dyúáqò jè kōin zàin.

Đe-cě-nyò běò me tò waà taún-kǎà bẹ wa nàin-nyòò nyíà wa đé cě́-đè zìà dyie múee đekè. Đe-cě-nyò běò me dèin sǎ-kǎún-dyi-po-poò đíe bějè dǎó kōin.

Ɔ jǔ ké bẹ dyi bẹ nì kàà ? dyé ní, nǐí, đe-cě-cěò nàin-nyòò me nyue bẹ đe-cě-nyò běò ké dyi-diè-đèò gǎ jǔ.

? Đé mǎà cóciò ké? Ké xwě cóciò nyu kòè bó kpoo tòò bẹ gbo ké?

Đe mò Cóciò xwíníin nye

À dyi cóciò xwíníin mú zà ní, nǐí, à dyée kà bẹ Ɔ ge mú, ké Ɔ bédé wáká kpa đe mèněin-sǎ ke. Nì mu Ɔ wáká qò-qò běò dyéin nǎ cě́-đè nìà ke mú.

Cóciò mò jǎà-po-nyò bẹ bẹ wa pòin dyí, ké wa nyu zùũn-kǎà, ké wa bédé hwǐqǐi-tabataba, ké wa cě múà-bǎò kè cóci-nyò běò gbo-kpǎin-kpǎinò jè nyo séin bẹ bẹ wa táà waà nàmǎũn běò dyi, ké wa kpá nío, ké wa qǐ Bounboò qǐi-đèò, ké wa ku dúún bó cóci mu jè kè Gèđèpǎò biè jè, ké wa dyé ti bẹ wa ké nyo tòò bẹ Gèđèpǎò-wùqùò gbo kpa, bẹ wa ké wa Kéděi gbo dyà ke. Cóciò mò nyo bẹ bẹ wa đǎ wǎ bẹ wa ké kǎà bá Kéděi kpódó-dyùàò jè dyíee nyu dyiin đé nyíi-đè bẹ bẹ Zùù Hwěin-hwěinò nyíà nyoe mú, ké wa nyu đe bẹ bẹ Gèđèpǎò cěe, ké wa kè nyo tòò bẹ wǎin wuquún dyi bá waà tèměin-đè bẹ sǎàin đé Bábòò múee jè dyí, ké wa dyuò Gèđèpǎò jǎjǎè kè Zùũn-fěèò jè dyí ke.

“Gèđèpǎò se jǎà-po-nyò bẹ đá qò-qò, bẹ wa ké cí kà nyo cě kpáún bẹ nìà ke, bó Gèđèpǎò biè, kee Ɔ đá wa séin, ké Ɔ pòin wa dyí, ké wa mò nyo dyúáqò.”

Tòmósì Óqèin, đé Ɔ cée-đè mǎà Fěè nì đé Zùùò Mú kee mú.

Đe mò cóciò xwíníin nye đíe bẹ cée dà bíqǐi, ké waà kōin-zàin-zàinò nì gběè bẹ mú.

? Ɖε-ε̃-ε̃ò nàin-nyòò b̃èin ɖei dièè bá cóciò xwíníin b̃èò ɖò jè dyí, b̃é ɔ ké níin, “Ɖé kò jè ɔ kpaà ɖε b̃é cóciò kéà kà ná nì ké? Ɖé mu cóci ɖò m̀ùn gbo kpàùn ɔ j̃ k̃ ɔ se ɖε b̃é ñà kε b̃éɖé níé?”

(a) Cócìò mò jǎà-po-nyò bě bé wa kpõìn gbo ké wa nyu Gèdèpòò bìl kǎà, ké wa mò xwéqé-dù dyúáqò qé zùũn ɔ kè qé jǎà mú ɛ. (Cócìò mò qe bé Kédèl-qeín-nà-nyò běò dè dyi dyìl qé wa niìn hwidĩi-taba-qèò mú ɛ. Cócì-nyò běò kpõìn gbo mìò ké ɔ zi kpoo tòò séín nì bódó-kpàà kōɛɛ dyí.);

(b) . . . (wa cẽ múà-bǝ̀ jè, ké wa cẽ kà cócì-nyò bǝ̀ ké bièè nyuεε jè nyo séin bǝ̀ bé wa táà waà nàmàǔn bǝ̀ dyiεε gbo (Cócì dò se xwédé-dù díé bǝ̀ mɔɔ nyo-dù díé bǝ̀ mǝ̀n wáká poε béin, bé wa kée cẽ kà bé wa taba múà-bǝ̀ hwiqĩ ke kánáá pū ke. ∅ se dyiin nǝ̀mò bé nyo ké xwédé-dù dò mɔɔ nyo bǝ̀ bé wa se ɖε kpaa wáká po ɖé cócìò mú. Ké ɖεεε, cócì dò seε cẽε béin kà bé wa taba múà-bǝ̀ hwiqĩ, keε wa se nàmàǔn díé bǝ̀ kǝ̀in zǝ̀n béin nyε.);

(c) . . . nńo-kpá-kpá kẹ Bounboò Ɖii-dẹ̀ò qì-qì (Jízẹ̀ tẹ̀mẹ̀ìn ma cócì-nyò bẹ̀ò kà wa kẹ̀ qẹ̀ bẹ̀ẹ̀ xwai nyue nyu kẹ. Nńo-kpá-kpá tẹ̀mẹ̀ìn nyoũn dyí kà bẹ̀ ò ǵà gbo zǵàìn, kẹ̀ ò ǵà cócì mú kpá kẹ. Kẹ̀ Bounboò Ɖii-dẹ̀ò qì-qì tò Gẹ̀dẹ̀pọ̀ó jǵájẹ̀ bẹ̀ ɔ̀ nìà qẹ̀ múà-bòò múẹẹ̀ jìl.);

(d) . . . à bédé bé à ké à m̀òùn tò dé Gèdèpóò biè-biè kè gbo-kpõin-kpõin kè b̃ ñòmò dyĩnò kpa-kpa o kè nyo tòò b̃ Kédèi gbo kpà-dyàmú(Đe b̃ nià ke mò de ñòmò dyĩn b̃ bé cócì-nyò bèò ké nyu ke.O jũ ké cócì-nyò bèò dyi gbo kpõin ní, níí, wa mu kpé b̃ìn bé wa ké de séín bèè nyu.);

“Kédèi jǎà-còciò mò nyo b̃ bé
wa bédé hwidũ-taha-taha ké

(e) . . . à bédé bé à ké kùà bá Kédèi kpódó-dyùàò
jè dyíε nyue hwo dyiìn dé nyíí-dè bě bé Zùù
Hwèĩn-hwèĩnò nyíà à keε mú. (Cócì-nyò běò se
zùũn-kùà bě bá cócìò dyíε nyue hwoò bèiìn dyiìn
dé wa mìòùn nìiìn nyoũn-dyù-kpèò mú.);

(f) . . . à me nyu Gèdèpó wudu (Cócì-nyò běò dè Bábòò hwòdǒ kǒ bó ɔ múà-bǒǒ kè ɔ tèmèìn-děò ɔ kè kpé bé ɔ bédé kee jè. ɔ jǔ ké cócì dò dyi nóò bé wa ké Bábòò wudu nyu ní, nǐí, kpé bé wa bédéà bé wa kéà nyo běò de tèmèìn nyee mu wa xwa sòùn.);

(g) . . . à mε kpɔ̀ìn gbo dylìn dé tèmèìn-dè sòìn dé Báboò múεε mú, bε à ké Gèdèpɔ̀ò j́ájèò hwòdɔ̀ kɔ̀ dè, bε à ké Fèè bε Zùùò nyíà à nììn nyεε bédé (Cɔ̀cì-nyò běò béìn wuqu nyuìn nyuèn, sepóεdé wa séín bédé dε tā bě nìà kεε ní jè. Kédéí-déín-nà-nyò běò se gbo kpɔ̀ìn béìn ɔ̀ j́ú ké dε tā běε séín se dε hwè dé wa hwiè ní.).

“Kédèi jáà-còcìò mò nyo bɛ bé wa bédé hwiqĩi-taba-taba, ké wa bɛin kpé bé wa ké Gèdèpɔ́ò-wùdùò nyoũn bɛ gbo wádá, ké wa nyu zùũn-dè bɛ bá Kédèin dyíε xwai, qé hwìè kò mú bé Kédèi d́á à me nyue ke . . .”

Ἐε βῆ βά Βιέ-βιέ dyí bá
Méfèdè-còcìò dvíε

Ɖε βέ Γεδέρσò nyí nyoũn qé cócìò mú κε

Ɖε-έε-nyò qò με zà Ífísìò 3:1-10 wuquún, βέ nyo tòò βέò ké ɔ quũ gbo tò.

? Ɖέ mò qε qíé βέ βέ Póò έε ma bá ɔ kũàò jè dyí ké?

Póò qá qε mò qε kpa qε βέ ɔ nyu ma qé ɔ kũàò múεε mò, ɔ zain ma qε βέ cócìò jũεε jè nyo βέò gbo kɔ̃in. Ɔ jèεε, ɔ με nì à hwìqĩ kà βέ cócìò jè έε-έε βέqé βέ ɔ ké à kũàò wáká qò jũ bó z̃èε κε. Γεδέρσò ποε ma gbo kà βέ ɔ mu ma bóqó-dù kà kò dò βέε nyo βέò qé cócìò mú dyàũn w̃ε kè kà βέ cócìò mu ma Γεδέρσò hwòqđ-fò̀nò-fò̀nò jè έin qé bóqó-kpàà dà séin nye.

Ɔ με nì à hwìqĩ kà βέcóci k̃ jè Báβòò έεà κεε se gb̃ βέ ɔ nyànaà dyie. Tì βέ cóci-nyòkíin-kíin βέò dèà Γεδέρσò biè-biè gbocεε, wa se z̃ò cóci-gbò qò βέqé. Ɔ jèεε, Dèè-wùqù Ɖìèò dyi cócìò jè έ ní, nìí, ɔ xwíníin mò cóci-nyò βέò.

Ífísìò-ὲè-qèò zain kà cócìò nyu qε kpaa κεε jè kɔ̃in, ké ɔ zain Γεδέρσò hwòqđε gbo-po-qε k̃ jè ɔ dèà cócìò dyieε jè kɔ̃in qekè.

“ . . . Γεδέρσò nyue ké Kéq̃èi k̃ qε séin kpé kɔ̃ún, ké ɔ nyí Kéq̃èi cóci-nyò βέò, βέ ɔ ké qε séin βέò kɔ̃in-nì-nyò vèné jũ. Cóci-nyò βέò mò Kéq̃èi kpóqó-dyùàò, ké wa nyue ké Kéq̃èi mò nyo nyuà ké qε séin hwèà gbo dà séin nyεε hwè gbo” (Ífísìò 1:22-23).

Vósi βέε έε kà βέ Jízè mò cócìò dú-hwìε-cù, ké cócìò mò ɔ kpóqó-dyùàò κε. Ké wa έε qε kà βέ cóci-nyò βέò nyue ké Kéq̃èi hwè gbo κε.

Ì με poin ní vèné qò k̃ k̃ βέ hwòqđ vèné qòè nyo séin zà ní κεε jè hwìqĩ. Nyo pàq̃á βé zi nyo méq̃ìòũn k̃ocεε zà ní bó níò k̃ dyeo, κεε níò nyo nì zieh kánaá pūεε vò dyí ké ɔ zi nyo wa píní kà bó teεε dyí. Nyo qò se kà níò nyu bó j̃è κεε jè múin w̃ó βéin. (Gmò céè-dyèq̃é méné-méné βé nià qé céè-q̃é-miè dúí-jèq̃èin-naín nyεε dyà βέ ì ké nóóò qò wuquún zà qε.¹)

Ké qé à βéin έε bá Γεδέρσò gbo-hwè-hwèò mòũn jè dyí ké? Ɔ jũ ké Γεδέρσò dyiό má kòò vèné qò dyi dè, m̃oc ké ɔ dyiό má qε-dyi-dèin-naín qò nyu βέ ɔ kéó má qé ɔ mana βέò kè ɔ j̃íájèò ɔ kè ɔ kpèò púε ní, nìí, kòòò nyé k̃ mú Γεδέρσò gbo-hwè-hwèò muó má βéin nyé? Vósi nià κε έε kà βέ kòò nià bóε mò cócìò κε. Mana séin βé βέ Γεδέρσò βέqéà bó nyo βé nià bóqó-kpàà k̃ocεε bìεε nì qé cócìò mú.

Ké ɔ με nì ì hwìqĩ kà βέ cóci k̃ mú βέ Γεδέρσò mana βέò dyiin kà dyieε se cóci-gbòò

¹K̃óp̃èné qò nì bó ké ɔ nyéné mò Kábónà. Waà kũà mò βέ wa ké k̃óp̃itò séin wé múin zà. Hwè βέ wa ké k̃óp̃itò qò k̃ kũà nyueε, wa zà qε séin nì q̃éε múεε qé dyi, ké wa dèen dà kà kò qò dyi, sepóeq̃é wa se dyuò qε mu nì k̃óp̃itòò gbo kpàũn w̃ε. Nεè-kpàò nyo k̃ mú βέ wa dèin kà qε βé s̃à k̃óp̃itò βé z̃ià tááz̃iin k̃ocεε, ì με poen pá βέ ɔ βέqé κεε jè hwìqĩ!

ke. O mò jǎà-po-nyò séín bě bé wa kpõìn kà gbo dé Kédèi mú ke.

Gèdèpòò dǎ zǎò cócìò jè gbo po see sòìn dé bódó-kpàà gbo-dè-tiìn. Kà o nìà náa nìí, dé mò ma Gèdèpòò hwòdǒè gbo-po-dè bá cócìò jè dyí ké?

Gmò Ífísìò 3:10-11 dya de.

O nyue ma náa, bé bó kǎũn wěe, dyiìn dé cócìò múee, nyo-wuquí-kǎ-nyò běò kè kpé bě nì dé dycún-pà běò múee ké Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò dò-dò séín běò dyí dyuò. Gèdèpòò nyu ma dǎa kà o hwòdǒ nyue zǎò gbo poe ke, ké o dǎa nyu ké o dǎ jǎà kpá dyiìn dé Kédèi Jízè mòà à Bounboò kee mú (3:9-11).

Wuqu mòà séín nyee xwíníín mò “de dò-dò séín.” Gèdèpòò bédé de séín kpá ke kè de séín bá fèè dyíee fònò-hwòdǒ. À bédé bé à ké Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò jè nyoũn dyí tèmèìn dé bódó-kpàà dà séín o kè bé à kée bódó-kpàà wuquí-kǎ-nyò bě bé wa nìà tíe-kpò-tiò múee dyí tèmèìn dekè dyiìn dé de bé Gèdèpòò nìà nyueh dé cócì-nyò běò múee mú. Nyo dò-dò séín wǎ Gèdèpòò jè múin dyiìn dé de bé o dyé dé cócìò múee mú. Cócì-nyò běò dyí-pòìn-pòìnò me po nyo dò kpéí bé o ké Gèdèpòò biè. Kpé me kpá o dyí cá bó Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò jè, sepóedé o dyée kà bé Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò nì kǎa nyueh dé cócì-nyò běò hwìè ke. Bódó-kpàà nyo běò se de séín běè dyée bèìn, o jũ ké à dyi cócì mu bó Sǒdè-bàdà dòn pū ní. Wa mu dyéìn kà bé à nì Gèdèpòò bièen nye o jũ ké à dyi cócì mu wé séín xwíníín, ké à dyi Gèdèpòò dyi diè dé de séín bá à cí-cíò dyíee mú ní.

? Éémò de díé bě kpá dé à fèè mú, bé o nyue bé à dyi Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò mó mìò ké?

Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò muà nìin kánáá pūee nì dé de bě nìà ke múù? Èe běò mò, fùà-fúà nì bó gbǒ-xwíníín-nyò bě púa ke kè gǎ dyé-dyé kè se kǎa bédé kè sè pǎ-naín nòmò dyiìn bédé kè se de cǎe nì nòmò dyiìn kè gma mú jaɗa-jaɗa kè dyú jè mú doin-doin kè se kũn dyée bèìn o kè nyoũn-dyùè fùà-fúà-dè tòò bě. Ndyee, Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò nì dé de bě nìà ke mú jǎà. Xwě bódó-kpàà nyo bě me nyuà Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò dyée ké? Wa bédé bé wa kée dyé kà bé cócì-nyò běò mu kǎa mú nyùen nìin nye. Wa mò nyo bě bédé hwiqĩi-tabataba ke jèee, wa bédé bé wa kée nyu bé nyoũn ké Gèdèpòò hwòdǒ-fònò-fònò dyé de wa mú.

Èe-cé-nyò dò me zà Ífísìò 3:20-21 wuquún, bé nyo tòò běò ké o gbo quũ tò.

Xwíníín kǎ jè Gèdèpòò meà de séín nyee mò bé o ké bǎin-bǎin bédé jè. De bé nyo me bǎin Gèdèpòò mìò kee mò dé cócìò mú, sepóedé déè o tèmèìn à nìin dyí kà bé o qǎbè à mú, ké o gbǎà à ke. Ké déè Gèdèpòò sǒò mee-dè bě bé o meà kà o mìcùn nyuà nìè kee biè o, ké wa nyu o wuqu dé hwòdǒ wǎ-wǎ mú. Cócìò mú déè xwédé-dù bě bé wa bédé hwiqĩi-tabataba kee tèmèìn nyoũn dyí kà bé Gèdèpòò dǎ waà fèèò mana kǎ po ke, ké déè nyo bě dǎa gbǎa kee vǒ bé nyo tòò bě ké gbǎa-gbǎa bédé dekè dyiìn dé wa bǒ

nòmò dyíinò gbo-kpa-kpa mú.

Gèdèpòò mu bàin-bàin bédèin dé bódó-kpàà dà séin ɔ kè bó sè-ná-sèè tiín dyíin dé de bé cócìò nìà nyuèí kàŭn wěe mú. Kùà bé cócìò nìà nyuèí kàŭn wěe mu sè-ná-sèè dyí-dyuòin-bě bé ɔ ké Gèdèpòò nyénéò bàin-bàin kò dyà kee jùun.

Cócìòbèin kpé

Bábòò cěe kà bé cócì dyúádò nyènéè nì ke, hwè ké ɔ cě cócì dọ-dọ běò jè deké. Ɔ hwòin kà, Àpósò Jǫ́ǫ cée ma cócì-dù mènèin-sǫ́ bě nìà dé Èsià-bòdòò kǫ́ee gbo (Wèdèbèdésǫ́ 1:4). Pòò cě ma “Gèdèpòò cócì séin běò jè” (1 Kòdèíntǫ́ 11:16).

Jǫ́a-po-nyò bě bé wa pòin dyí bé wa ké Gèdèpòò biè kee, wa mò wa nìin cócìò nyo bě, kà dyúádò kǫ́a wa mò cócì dyúádò kǫ́ jè Bábòò cěà kee nyo bě. Cée-dè bě bé Pòò céeà kee, ɔ cée wa pǫ́ǫ cócì-nyò bě nì dà kò-kò běee gbo.

? Waà nyé à me dǫ́in Gèdèpòò gbǫ́ ké, jǫ́a-còcì kǫ́ jè bé Bábòò cěà kee mǫ́ cócì dọ-dọ běò?

Đé Ifísǫ́ 2:20-21 múee, Pòò cěe kà bé cócì kǫ́ jè Bábòò cěà kee mò cǫ́cì bé ɔ nì hìdì-kpà jééò kǫ́, ké ɔ mòà Gèdèpòò gbǫ́ ke. Đé vòsì 22 múee, ɔ cěe deké kà bé jǫ́a-po-nyò bě nìà dé Èfésà-hwòdòò múee mò ma Gèdèpòò gbǫ́ ke. Đé vòsì dọ mú deee, ɔ cěe ma jǫ́a-po-nyò bě nìà dé Kódèin-hwòdòò múee gbo kà bé wa mò ma Gèdèpòò gbǫ́ ke (1 Kòdèíntǫ́ 3:16). Ɔ jèee, à dyée kà bé cócì kǫ́ jè Bábòò cěà kee mò Gèdèpòò gbǫ́ ke, ké kǫ́a cócì séin nì dà séin nyee nì deké.

“Nyo bě bédé ma hwòdǫ́ dyúádòee pòin ma dà dyúádò dyí, ké wa mò ma kà cócì-nyò jéé běò kè [Àpósò 2:42]: ké wa tèmèin ma nyo běò àpósò běò nìin tèmèin-dè běò, ké wa nyu ma zùun-dè bě xwai, ké wa biè ma Gèdèpòò dé hwìè dyúádò mú”

Tòmòsì Ódǫ́in, Fèè nì dé Zùùò mú.

? Waà nyé à me dǫ́in Gèdèpòò gbǫ́ ké, jǫ́a-còcì kǫ́ jè bé Bábòò cěà kee mǫ́ cócì dọ-dọ běò?

Pòò cěe ma kà bé cócìò mò Kédèi kpódó-dyùàò ke (Ifísǫ́ 1:23). Kee ti bé Pòò nì ma cócì nìà dé Kódèin-hwòdòò múe gbo céeen nyee, ɔ dǫ́, “Bě mò Kédèi kpódó-dyùàò” (1 Kòdèíntǫ́ 12:27). Ɔ see ma cě kà bé jǫ́a-po-nyò bě nì ma kà dé Kódèin-hwòdòò múee mò ma Kédèi kpódó-dyùàò wáká dọ pū ke. Kee ɔ nìè ma cěin kà bé wa mò ma Kédèi kpódó-dyùàò bó pá bé wa nì ma kà múee bìi ke.

Gèdèpódò mó bé ɔ nyo bɛ̀ò ké wa mìcùn páún pò kà cócì-nyò bɛ̀ nìà kɛ, dé dɛ séín bé wa mó bé wa ké Kédéì kpódó-dyùàò nyo bɛ̀ jũɛ mú.

Pódò pòin ma cócì-nyò bɛ̀ò kpódó-dyùàò wáká bɛ̀ dyí, ɔ hwoìn kà dyédéò kè boò ɔ kè sɔ̀ò. Sepóedé kpódó-dyùàò wáká bɛ̀ò bédé bé wa ké dà dyúádò nì, bé wa ké kùà nyue béin. ɔ seɛ ma cɛ́é nì kà bé wa m̀ùn m̀ò kpódó-dyùàò wáká bɛ̀ jèɛɛ, wáká tòò bɛ̀ò mɛ gbèin dyi dé bódó-kpàà dà séín nye. Kɛɛ wa mò ma kpódó-dyùà gànáò bó pá wa nì ma kà múɛɛ bìi.

Pódò cɛ́ɛ ma Kódèin-nyò bɛ̀ò gbo kà wa bédé bé wa ké ma dɛ díé bɛ̀ nyu, ɔ jũ ké “cócì-nyò bɛ̀ò séín dyi ma dà dyúádò dyí pòin níɛ.” ɔ se ma jǎà-còcì dyúádò kò jè Bábòò cɛ́à kɛɛ jè cɛ́é nì d̀ùn, kɛɛ ɔ nì ma cócì séín jè cɛ́ín. Cócì d̀ò-d̀ò séín bédé kpé jéé d̀ò, ɔ jũ ké wa dyi kùà nyu kà cócì-nyò bɛ̀ nìà kɛɛ ní.

Gèdèpódò nyí cócì-nyò bɛ̀ò nyíí-dɛ̀ bɛ̀ bé Zùùò nyíà wa kɛɛ ní. Ké cócì-nyò bɛ̀ò nyùin waa nyíí-dɛ̀ d̀ò-d̀ò bɛ̀ò kùà mú bé wa ké dɛ̀ bɛ̀ bé waa nyo bɛ̀ò mó kɛɛ nyu.

Kà bé Kédéì-déin-nà-nyò bɛ̀ bé wa pòin dà dyúádò dyíɛɛ m̀à Kédéì kpódó-dyùàò kè Gèdèpódò gbòò, hwè ké wa m̀à cócì-nyò bɛ̀ kɛɛ, ɔ mu dyíin nòm̀ùn bé waa cócìò ké dè bé ɔ nìà kɛɛ nì pũ.

Dɛ nyue bé cócì d̀ò-d̀ò bɛ̀ò dyià kpé béin nyɛɛ m̀ò, sepóedé wa bédé nyíí-dɛ̀ bɛ̀ kè wíqí m̀ò dɛ̀ tòò bɛ̀ wa mó bé wa ké kùà mú nyùin bó dè wa nìà kɛɛ ní. Ké kebì cócìò mɛ se gbo-kpá-kpá d̀ò dyéɛ nì s̀ìn dà kà kò d̀òɛɛ, wa mò cócì, ké wa béin wa mìcùn dyí v̀ò bé wa ké dyúa mu. Nàin-nyò bɛ̀ nìà dé cócìò múɛɛ mɛ kpá cócì-nyò bɛ̀ò gbo bé wa ké f̀onò-hwòd̀ò bɛ̀ kè dɛ̀ bɛ̀ wa ké nyu bé cócìò ké búá kɛɛ cɛ́. Níí, cócì-nyò bɛ̀ò mu gbo kpòin dé kùà nyu-nyu mú, bé wa ké cócìò wíqí gbo kpáin béin kè bé wa ké waa cócì-nyò bɛ̀ò gbo gm̀òò béin.

Cócìò bédé dɛ̀ séín bɛ̀ bé wa mó kɛɛ ní

Nyo bɛ̀ bé wa dyi Kédéì gbo díɛɛɛ, bɛ̀ mɛ m̀ain wa jè mú, bé bɛ̀ kɛɛ nyu bé wa ké kà cócì-nyò bédé bé ɔ ké cɛ́ɛ nyueɛ dyí dyuò hwè. Jǎà-po-nyò d̀ò se Kédéì déin-nà-nyò jũɛ béin ɔ jũ ké ɔ se xwai-nyu-dɛ̀ bɛ̀ nìà dé cócìò múɛɛ mú pá dyí dú ní. Nyo bé ɔ mu tèmèin-dɛ̀ d̀ò xwíqíi bó cócì kùà nyu jèɛɛ, ɔ bédé bé ɔ ké dɛ̀ cɛ́ dé cócìò mú.

Nyo d̀ò se múà-b̀òò jè dyuòè béin bó gbɛ̀è d̀ò mú ɔ s̀ìn ké cócì d̀ò nì dɛ̀ bó hwè. Múà-b̀òò jè dyuò-dyuòò se cócì-gbò bé ɔ nyààà dyi kɛ, kɛɛ ɔ mò Kédéì gbò-xwíníin-nyò bɛ̀ bé wa nìà bó, ké wa nìà fèè bé Gèdèpódò-nyò bédé bé ɔ ké cɛ́ɛ jè nyoũn dyí tèmèin nyɛ. Bódó-kpàà nyo bɛ̀ bé wa cɛ́à bó páò múɛɛ se dɛ̀ mò Kédéì déin-nà-nyò jũ-jũè xwíníin nyɛɛ dyí dyuòè béin tee, ɔ s̀ìn ké wa dyé dɛ̀ bó cócìò hwè. Nyo bɛ̀ bé wa cí bó gbɛ̀è d̀ò múɛɛ seɛ cɛ́ɛ béin kà bé wa dǎ Kédéì dyi kpò gàná cáa, ɔ s̀ìn ké cócì d̀ò nì dɛ̀ bó hwè.

Wuqu Mèněìn-sǒ bě bē wa po Cěé-qèò dú kē

- (1) Nyo bé ɔ dǎ Kédéí gbo dyie ní dǎ bé ɔ ké cóci dyi táà, sepóedé ɔ m̀òùn mò bódó-dù kà kò d̀òè nyo bó cóci-nyò t̀òò bèò gbo jè m̀oò bó bǎto bě bé ɔ bédé dé pié kee jè m̀oò bó ɔ nàmàun sùà bèò jè.
- (2) Cóci-nyò bèò béin k̀ùà séin bé Gèdèpòò mó bé wa ké nyue nyue dylìn dé k̀ùà bé Zùù Hwèin-hwèinò nìà nyuehé dé wa múee mú.
- (3) Cóci-nyò bèò kpõìn gbo dylìn dé tèmèin-dè bě s̀ààin dé Bábòò múee dyi-kpõ-kpõ mú kè dylìn dé Gèdèpòò jíájèò mú ɔ kè dylìn dé fèè bé Zùùò mó bé nyo kèà cíee cí-cí mú.
- (4) Gèdèpòò tèmèin ɔ hwòdǒ-fònò-fònò bódó-kpàà nyo bèò dýí dylìn dé de bé ɔ nìà nyuehé dé cóci-nyò bèò múee mú.
- (5) Cóciò bédé de séin bé wa mó kee ní, sepóedé cóci-nyò bèò bédé nyíí-dè bě kè de séin bě bé wa mó bé wa ké Gèdèpòò bìl k̀ùà nyu dè kàin séin bé wa mu nìin nyee ní.
- (6) Cóciò me béin kpé bé wa ké jáà-po-nyò diè bèò gbo gmò kè bé wa ké nyo bě Kédéí gbo dya ɔ kè bé wa ké nàin-nyò bě de tèmèin.
- (7) Nyo bě bé wa nì gbèè dò múee see cèe béin kà bé wa dǎ Kédéí dyi kpõ ke, ɔ sèin ké cóci dò nì dye bó gbèèò mú hwè.

Hwè bé ɔ́ ɔ́-ɔ́-ɔ́-tì ɔ́ ɔ́ kɔ́ ɔ́, ɔ́-ɔ́-nyò ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́-ɔ́-ɔ́ wè bá “wuɔɔ mènɛìn-sɔ́ bɛ ɔ́ ɔ́ ɔ́-ɔ́-ɔ́ dú ɔ́” ɔ́-ɔ́ ɔ́ ɔ́ (ɔ́ xwínín mò ɔ́ ɔ́ muà ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ dú mènɛìn-sɔ́). ɔ́ ɔ́ ɔ́-ɔ́-ɔ́ mú ɔ́, ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́-ɔ́-ɔ́ bɛ wuɔɔ kɔ́ ɔ́ hwòɔ kɛ ɔ́ nyu ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ kɔ́ ɔ́ ɔ́. ɔ́ ɔ́ ɔ́-ɔ́-nyò muà ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ mò ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́-ɔ́-ɔ́ mú ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́. Kɛ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ muà ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́ ɔ́-ɔ́-ɔ́-nyò xwa.

Taún-kũà: C'è Ifisìò 5:25-32. C'è qe gbèì-gbèì wè bá gbo-kpōin-kpōin nià bó Kédèi Kè cócì-nyò b'èò p'ũa k'ee jè d'yi.

Ɖe nìà ke me nì m̃ hwiǣlĩ: ɔe-c̣é-nyòò me po c̣éé-ɔè ɔò páún sòìn ɔé tèmèìn-ɔèò mú, bé ɔ kée nyo ḅé se ɔe-c̣é-c̣éò mú nìeε tèmèìn-kpà ɔò-ɔò tã nyu.

Cě́-ḡè 4

Cóci běè gbo-kpõin-kpõin

M me béḡé ḡe-kõ-céé-ḡè ḡò kà nì mu ti dyéin bó cě́-ḡè nìà ke jè ke. Cě́-ḡè nìà ke cě́ gbo-kpõin-kpõin nì bó cóci bě púa kee jè. O jũ ké ḡe-cě́-nyò běò dyi cóci bě o kè cóci tòò bě béḡé gbo-kpõin-kpõin nyee ḡò mú sò ní, nìí, wa me nyí ḡífèḡè kò kò bě ḡe bě báà waà gbo-kpõin-kpõin jè dyíe céè kà kee nyo nìà ḡe-cě́-cě́ò nàin nyee xwa, bě wa kée dós kõin dèin ḡé ḡe-cě́-cě́ò mú.

ḡe-cě́-nyò běò me nyí ḡe wa céè kà bá “Wuḡu mèněin-só bě poà cě́-ḡè zìà dyíe dúe” jè dyíee waà nàin-nyòò xwa.

ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò běò ḡíé bě dyi bě wa ké ḡe wa ḡàà céè bá “Wuḡu mèněin-só bě poà cě́-ḡè dúe” jè dyíee dyúáḡò jè kõin zàin.

ḡe-cě́-nyò běò me nyí waà taún-kùà bě wa nàin-nyòò nyíà wa ḡé cě́-ḡè zìà dyíe múee o xwa.

O jũ ké bě dyi bě nì kàà ? dyé ní, nìí, ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me nyue bě ḡe-cě́-nyò běò ké dyi-diè-ḡèò ḡó jũ.

? Xwě cóciò dúò nyo nìin cóciò nìà xwíḡííee nyéné jũ ké?

Cóci běè gbo-kpõin-kpõinò xwíníin mú zà-zà

O jũ ké Kéḡéi-ḡeín-nà-nyò ḡò kè o mǔè Kéḡéi-ḡeín-nà-nyò bě bě wa mǔn sò cóci kà kò ḡò múee dyi dyéin ní, nìí, dyi-diè-ḡè bě nì bó. Wa diè ḡei bá xwíníin kò jè o nìin jǎà-po-ḡè bě kè o xwai-nyu-ḡè běò kòà bó wa nìin běò gboee jè dyí. Nìí, o dyée kà bě cóci ḡò-ḡò běò béḡé tèmèin-ḡè kò-kò bě ke. Nyõn bě biè Gèḡèḡò ḡé hwiè kò-kò bě xwíníin.

Cóci-nyò ḡò bèin dyí sòò bě o ké cóciò nyo bě o hwo dyi mǔo ké o zi o nìin cóciò dyíee dyi mó. Seóḡé o mó bě o kée dyí dyuò kebì o cóciò mò cóci bě bě wa kpõà tèmèin-ḡè dyúáḡòò dyi, ké wa kpõàin gbo, ké wa poàin waà biè-biè dyíee ḡò ní. O se mó bě o nìin cóciò ké cóci bě o cě́ kpáún, ké wa béḡé wa ḡòun nìin jǎà-po-ḡè bě kè xwai-nyuu-ḡè bě kee jũ.

? ḡe-cě́-nyò běò dyúáḡò mǔo sǔ me zàin kõin kà cóci bě bě wa nì kà wa nìinò nìà kee nyu wa kpáná dyí nyue ke.

À cě ma ɖe nìà ke ɖé à cěé-ɖè běò ɖò mú. Ɔ mò: Bě cócì ɖò ké dúì ku ɖé waà tèmèìn-ɖè nòmò dýíìn běò múe, wa me nyu ɖe tã bě nìà ke:

(1) Wa me poe jǎà kà bé Bábòò bédé kpé séín nye,

(2) Wa me kpõ Kédéì-ɖeín-nà-nyò běò tèmèìn-ɖè jéé bě sòìn ɖé ɖe dè gbòò múe dyi

(3) Wa kè cócì bě bé wa cě Gèdèpòò jè ɖé hwìè sédèìn dyí múe me pòìn Gèdèpòò biè-biè dyí.

Nõ cěé-ɖè nìà ke múe, à nì ɖe bě nìà ke tã nììò jè cěíh.

Wuɖò xwíníín: Cócì běè gbo-kpõìn-kpõìnò xwíníín mò cócì bě bé wa nàìn-kà nì dyúáɖò, ké wa bédé jǎà-po-ɖè dyúáɖòò, ké waà hwòɖò gbo-po-ɖè nì dyúáɖò, ké ti ɖíé bě ní wa pòìn biè-biè dyí ke.

Cócì běè gbo-kpõìn-kpõìnò dyi-ku-ku kèè kpéí-hwè-hwè

Cócì bě bé wa kpõìn gbo kee béìn “kpéí hwèe” mɔɔ ké wa béìn “dyi kue” dýììn ɖé nyo bě kpàìn kà xwaún wèe kǎà-sò mú.

Đé cócì hwè kpéí ke múe, nàìn-nyòò wuɖu se cócì-nyò běò dyí wa, ké wa se wuɖuún dyi wóìn bá waà jǎà-po-ɖè běò jè dyí, ké ɔ nyue ké cócì-nyò běò séín ní hwè ɖe ɖé dyí-pòìn-pòìn bě mú, ké ti ɖíé bě ní, ɔ nyue ké nàìn-nyò běò cócì mu-mu dú ku xwa. Đé cócì bě nì náa múe, ɖe séín bé cócìò bédéee mò cócì gánáò kǎò-ɖè, ké ɔ béìn nyue bé nyo ɖíé bě ké wa nììn cócì kà kò ɖò dyi dèɕ mu ti séín. Nyo ɖíé bě sò cócì ɖò mú ké wa dè wa mìcùn nììn cócì dyi, sepóedé wa se kpáná bě bé wa nì ma dyééh ɖé cócìò múe dyée nì ɖe jè.

Cócì bě bé wa hwè kpéíee, ɖe séín bé nàìn-nyò běò po gbóee ní dè cócì-nyò běò hwìɖí. Wa se mó bé nàìn-nyò běò wuɖu ké ɖe ɖò kōìn sè ɖé cócìò mú jèee, wa mó hwìè dyi tee bě cócìò nàìn-nàìn ké se dúì kue béìn. Ɔ jèee, wa dyi nííh cócì nìà ke “hwè kpéí” ní, nìí, ɔ see xwíníín mò bé wa ké xwáɖáún sèè nì ɖé waà hwòɖò-kpàìn-ɖè běò mú ke, kee ɔ mò sepóedé cócì-nyò běò mó bé waà nàìn-nyò běò ké kpéí hwè jè. Nàìn-nyò běò mò nyo bě bé wa dyé ti bé wa ké cócì ɖò-ɖò séín nàìn nye.

? M̀ poèn hwìɖííee, ɖé mò ɖe nòmò dýíìn ɖò bá cócì bě “hwè kpéíee” jè dyí ké? Ké ɖé se dýíìn nòmò bá wa jè dyí ké?

Đé cócì kui-kui bě múe, nàìn-nyò vènè běò bédé kpé bó nàìn-nyò dyù-wè běò kōìn, ké wa wóìn wuɖuún dyi, ké waà jǎà-po-ɖè běò báìn ɖe pàɖă ɖe kōìn, ké cócì-nyò běò tò waà nyíí-ɖè bě bé wa ké ɖe séín bé wa mó nyue dyi bó cócìò bìíee nyu, ké cócì-nyò běò

tèin tèin gboi. Ɔ jũ ké ɔ se sín bé cócìò bédéé dyi cócì-nyò bẽò dyí-pòin-dè jũ ní, nìí, ɔ mu mú kàmàùn bé nyo tòò bẽ ké cócìò mú sò bé wa ké wa dòùn nìin cócì dyi dè.

Cócì bé ɔ ku dyíe mébà bẽò gmò waà nàin-nyò vènè bẽò dya bé wa ké fùà-fúá-dè díé bẽ dyí sédèin. Wa tèmèin cócì-nyò bẽò dyí kà bé wa mu wa jáà gbo nyuùn tee dé ɔ se sín bá cócìò dyíe mú ke.

Cócì bẽ bé wa kpàin xwaún wẽe pàdǎ nì ní. Cócì dò bèin bó nìè bé ɔ ké se ɔ bẽ kée nyu bé wa ké ɔ cócì kui-kui mɔɔ cócì hwè kpéí dǎin nyee dò bédéé, kee dyiin dé waà kpeɔe múee, wa bèin wa cócì kui-kui mɔɔ cócì hwè kpéí dǎin. Cócì bẽ bé wa ku dyíe, à dǎin wa “cócì vènè.”

? M̀ poèn hwìdĩíe, dé mò ɔ nòmò dyiin dò bá cócì bẽ “ku dyíe” jè dyí ké? Ké dé se dyiin nòmò bá wa jè dyí ké?

? Cócì bẽò nyé kpɔ̃in gbo bé m̀ dyuò dyí ké? Ké xwè m̀ bèin wa me dèè nyue ké?

“Cócìò bédé kpé bé wa ké hwo bẽ mɔɔ xwai-nyuu-dè bẽ bé wa se hwìdĩí-taba-dè bẽò dyí báa bóí po. Kà dyúádòò kǎà cócìò me bó ɔ se Gèdèpòò Wuquò dyí báa gbo kǔn poe. . .”

Tèmèin-dè bá biè jè dyí dé Cócì nìà dé Íngàná-bòdòò kǔee mú ke.

Ɖe bẽ bé cócì vènèò bédé bé ɔ ké nyue

Cócì bé ɔ ku dyi m̀ kee, wa bèin ɔ cócì vènè dǎin. Ɔ see xwíníin mò bé ɔ ké ɔ bẽ nyue bé cócì dyi dyi ku ee sín bédéé, kee wẽé kee, wa dǎin ɔ cócì kui-kui, sepóedé ɔ se cócì hwè kpéí kee jè.

Cócì bé ɔ mò cócì vènè kee kpá cócì tòò bẽ gbo. Wa kpá cócì bẽ gbo bé wa ké ɔ bẽ bé cócì bẽò se nyue bèin bó wa m̀òùn bìíe nyu.

(1) Wa nyí wa dyí-dyuòin-bẽ dò bé ɔ nyue ké wa m̀òùn kò bó cócì tòò bẽ gbo ke.

Cócì dòè nyo bẽ dyuòè dyí kà bé wa m̀òùn kò bó cócì tòò bẽ gboe, sepóedé bó kà wa nyu bièè kee jè. Wa dyuòè dyí kà bé wa m̀òùn mò cócì bẽ bé wa bédé tèmèin-dè dyúádòò kee wáká dò ke.

(2) Wa nyu wa bìi tèmèin-dè bẽ.

Cócì dò se bédé bé wa ké waà tèmèin-dè bẽò gbo zǎin pū, bé wa ké se nyo dò dũ gbo tòè mó ƒɔ ke. Cócìò bédé bé wa ké jáà tèmèin-dè bẽòdyi kpɔ̃, kee, wa bédé tèmèin-dè tòò bẽ bé wa poèn hwìdĩí kà bé Bábòò cẽ wa m̀òùn jèee ní dekè

(3) Wa nyue ké pásòdò bẽ kè cócì-nyò bẽò bèin kpé.

Cócì bé cócì tòò bẽ nìà xwídííe me zàin cócì bẽò hwìè bẽ wa ké kpa kee da, bé cócì-nyò

běò ké dyí-tèmèìn-dè jǔ dé waà Gèdèpòò biè-bièò mú. Cócì-nyò běò me jǔ nyo bě kǒ jè cèèà dé 1 Tímètè 3 kè Tátò 1 mú ke, kee wa me nyue bé de séin ké dyí sédèín.

(4) Wa dyée jè gbo bé nàin-nyò běò ké kǔà-nyò bě gā dé cócìò mú.

Cócì bě bé wa nì cócì dò xwíqííe, cócì bé wa nìà xwíqííe me tèmèìn wa kà wa ké nyo bě ké cócìò mú kǔà nyuee gāa nyue kè kà nyo běò ké hwòdǒ-kǒ-dè-nyò jǔe nyu dé waà kǔà běò mú ke.

(5) Wa me tèmèìn pásòdò bě de.

Cócì báún-báún bě se wídí bédé mɔɔ ké wa se gbo-kpá-sǒ tòò bě bédé bé wa ké waà pásòdò běò de tèmèìn. Ɔ dyi ná nǐn, nǐí, cócì bé wa nìà xwíqííe me dè de-cě-cě dò bé nyo běò bèin kpé bé wa ké mú mu kee dyi, bé wa ké de cě.

(6) Wa me bèin kpé bé wa ké pásòdò bě cócì tòò bě mú tò.

Pásòdò bě bé wa se cócì dò nǎin nìe cócì vèné běò me bèin kpé bé wa ké wa cócì dò mú tò, ké cócì bě bé wa se pásòdò dò bédéee, wa me bèin kpé bé wa ké dé pásòdò bě tò. Nàin-nyò bě bé wa nòmò kpedeín nyee, wa dyé cócì bě nìà wa xwíqííe nìin nàin-nyò běò kpéín.

(7) Wa kpá cócì-nyò běò gbo ké wa zǐin zà-déín bě kpá wa púa kee dyi.

Ɔ jǔ ké cócì-nyò běò dyi gbo zain sepóedé zà-déín dò kpá wa púa jè, mɔɔ ké wa hwòdǒ se waà nàin-nyòò múin dèin nǐ, nǐí, cócìbé wa nìà xwíqííe nàin-nyò běò me kpá wa gbo bé wa ké zà-déínò dyi zǐin.

(8) Wa nàin cócì-nyò běò, ké wa po wa kpéí dé kǔà bě wa nì nyueé bó cócìò bìe kè cócì qìe bě bé wa nì dyi dèen nyee mú.

“Kédèi-déin-nà-nyò jǔ-jǔò xwíníín mò bé à ké Gèdèpòò-wùdùò bóqó-kpàa nyo běò gbo kpa. Kee cócìò mò nyo bédé bé wa ké kǔà nìà ke nyu, sepóedé Gèdèpòò-wùdùò se nyo dò gbo mue bèin ɔ sèin ké cócì-nyò běò kpaa dyc hwè”

Jǒó Méódèè, Tèmèìn-dè sò dé Bábòò múee Dǎín mú po-po.

Cócì-nyò běò me kpōin gbo dé kǔà bě bé wa nì nyueé bé wa ké waà cócìò gbo kpá kee nyu-nyu mú. Wa me dyáin wídí bé wa ké kǔà bě bé cócìò mó nyue dyíee nyu.

(9) Cócì vèné běò bèin nyue bé cócì-nyò běò ké gbo kpōin mǐo, ké ɔ zi cócì bě nìà wa xwíqííe dyí.

Ɔ nyue ké kpé kpá cócì-nyò běò dyí, ké cócì dò-dò bě nìà wa xwíqííe tèin tèin gboi.

(10) Wa po hwò bě kée nyu bé cócì dò-dò běò ké gbo kpōin nyee páún.

Cócì vènéò me po kǎfònò bě páún bé ɔ kée nyu bé cócì běò ké gboi tèin kè bé wa ké dyí

Ɔ jũ ké wa se hwìè tã bě kǝ mú b́é cócì b́é pòin kà sǝ ní gboɛ ḱéà kǝà nyuɛ jè kǝin zain nǝmò dyiin, b́é nyo séin ḱéé múin wǝ ní, nǝi, nyo díé b́é mu hwìdǝi-pòin-dé kà kò dò b́é bédéin, ké ɔ mu wùdù-wíin-dyi dyàùn dé wa hwìè. Ti díé b́é ní, nyo díé b́é sè wa nǝin nàin-nyò b́èò dɛ ké wa diè déé b́é dyià wa gboɛ dyi bó gbo-kpá-kpá jè, sepóedé wa pòèn hwìdǝi kà b́é nyo b́èò bédé wídí mǝ jè. Ɔ jũ ké cócì dò dyi dyi b́é ɔ kè cócì tòò b́é ké kǝà nyu ní, ti díé b́é ní wa wáin cócì wa dyià gboɛ nǝin nàin-nyò b́èò dyédé kǝin, ké wa mó b́é wa mǝcùn ké cócìò nàin gáná cá. Ɔ dyi ná nǝin, nǝi, ɔ nyuɛ ké hwòdǝ kpèin cócìò nàin-nyò b́èò kǝin, sepóedé wa se waà nàin-nyò jũ jèò múin wǝò nǝ dɛ jè.

À dǝǝ má dɛ b́é b́é cócì vènè b́èò ké cócì b́é nǝà wa xwídǝi bì nyuɛ jè cǝ kǝin. Ké à cǝɛ dɛ kà b́é ɔ jũ ké cócì dò dyi cócì tòò dò gbo dyi b́é wa ké kǝà nyu ní, nǝi, kà cócì sǝò mɛ pòin sǝ ní gbo dé nyo b́èò nàin-nàin mú kɛ. Cócì b́é b́é wa pòin gbo dé kǝà nyu-nyu mú ké wa hwè dɛɛ, wa b́èin kǝà nyuɛ tee cá b́é nyo dò ké se wa gbo kpá fɔɔ.

Wuqu Mènèin-sǝ b́é b́é wa po Cǝé-déò dú kɛ

- (1) Cócì dò kè cócì tòò b́é xwaún-kpáin-kpáin dé kǝà nyu-nyu múɛ nyuɛ ké cócì ku dúi.
- (2) Cócì b́é b́é wa kpáin xwaún wɛɛ, wa b́èin wa cócì “kui-kui” mɔɔ cócì “hwè kpéi” dǝin dyiin dé kà waà nàin-nyò b́èò mu wa nàin nyuùn wɛɛ mú.
- (3) Dyí-pòin-còcì b́é ɔ “hwè kpéiɛ”, ɔ nyo b́èò dè cócìò hwòdǝ kǝ bó dɛ séin bá cócìò dyíɛ nyu jè.
- (4) Dé dyí-pòin-còcì b́é ɔ “ku dyiɛ” múɛɛ, cócì-nyò b́èò ku dúún, ké wa nyu kǝà dé wuquún-dyi-wóin-wóin mú.
- (5) Cócì dò se cócì-dù kà kò dò xwídǝi sòò b́èin hwè b́é ɔ kè cócìò nyo se cócì-dù nǝà bóɛ xwídǝi nǝɛ ké dyí pòin, b́é wa ké kǝà nyu nǝmò dyiin.
- (6) Cócì-dù b́èò dè dyi b́é wa ké cócì b́é báà wa dyíɛ gbo kpá b́é wa ké Gèdèpòò biè dé hwìè dyúádòò mú dyiin dé gbo-kpòin-kpòin mú.
- (7) Cócì b́é ɔ sò bóqó kà kò dò kǝɛ kè cócì dò dyi xwaún kpáin b́é wa ké kǝà nyu ní, nǝi, wa kǝ wa ké cócì b́é wa dyià gboɛ nàin-nyò b́èò gbo kpá méné-méné.

Hwè b́é dɛ-cǝ-tì dò ké bó dyí kɔɛɛ, dɛ-cǝ-nyòò mɛ céè dɛ gbèi-gbèi wè bá “wuqu mènèin-sǝ b́é poà Cǝé-déò dúɛɛ” dò-dò jè dyí (ɔ xwíinín mò dɛ ɔ muà céèin nyɛɛ ɔ mɛ céèè dú mènèin-sǝ). Dé ɔ céè-céèò múɛɛ, ɔ mɛ zain dɛ tíin-tíin b́é wuquò kpáin hwòdǝ kè dɛ nyuɛ b́é ɔ dyià dɛ kpaa jè kǝin. Dɛ b́é dɛ-cǝ-nyòò muà céèin nyɛɛ mɛ mò dɛ b́é ɔ b́èin nyo

se ɖɛ-cɛ́-cɛ́ò mú nìɛɛ gbo kɔ́in zain nyɛ. Ké ɔ me nyí ɖɛ ɔ muà céèìn nyɛɛ ɔ ɖɛ-tɛ̀mɛ̀ìn-nyòò xwa.

Sɔ-kɔ́ún-dyi-po-po: Cɛ́ɛ-ɖɛ̀ò nyo mu bó dyí kɔ̀ùn wɛɛ gbo-dè-tiĩn nyɛɛ, ɖɛ-cɛ́-nyò bɛ̀ò me céè ɖɛ bɛ́ bɛ́ cɔ́cì vɛ̀nɛ̀ bɛ̀ò kɔ́ bɛ́ wa ké cɔ́cì bɛ́ nìà waxwíqííɛɛ bìi nyuɛɛ baɖa-bùè bíqíi dyi, ké wa me céè ɖɛ bɛ́ cɔ́cì bɛ̀ò mò̀ùn bédé bɛ́ wa ké nyu bó cɔ́cì bɛ́ nìà wa kɔ́in nyɛɛ bìiɛɛ hɛ̀m̃ bíqíi dyi, bɛ́ nyo qò ké se wa gbo kpá.

Ɖɛ nìà ke me nì m̃ hwìqíi: ɖɛ-cɛ́-nyòò me po cɛ́ɛ-ɖɛ̀ò qò páún sò̀ìn ɖé tɛ̀mɛ̀ìn-ɖɛ̀ò mú, bɛ́ ɔ kée nyo bɛ́ se ɖɛ-cɛ́-cɛ́ò mú nìɛɛ tɛ̀mɛ̀ìn-kpà qò-qò tã nyuɛ.

Cě́-ǵè 5

Cóciò Nyo Jǔ-jǔ

Ɖe-cě́-nyò běò me nyí ǵe wa cée kà bá “Wuǵu mèně́n-sǎ́ bě poà cě́-ǵè zìà dyie dúe” jè dyíee waà nàin-nyòò xwa.

Ɖe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me diè ǵe-cě́-nyò běò ǵíe bě dyi b́e wa ké ǵe wa ǵǎà cée bá “Wuǵu mèně́n-sǎ́ bě poà cě́-ǵè dúe” jè dyíee dyúáǵò jè kōin zàin.

Sǎ-kǎún-dyi-po-po: Ɖe-cě́-nyò běò me cée ǵe b́e b́e cóci vènè běò kǎ́ b́e wa ké cóci b́e nìà wa xwíǵíee bìi nyuee baǵa-bùè bíǵíi, ké cóci běò mǎún me cée ǵe b́e tèmèin nyoǔn dyí kà b́e wa nì cóci b́e nìà wa kōin nyee mǎó-ǵè nyueh nyee hmǎ́ bíǵíi dyi. Wa me cée ǵe běò sòin ǵe wa hwòǵǎ bǔ.

Ǫ jǔ ké b́e dyi b́e nì kàà ? dyé ní, nìí, ǵe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me nyue b́e ǵe-cě́-nyò běò ké dyi-diè-ǵèò ǵǎ́ jǔ.

? Nyo ǵò b́ein Kéǵèi-ǵeín-nà-nyò jǔe b́e ǵ ké Kéǵèi-ǵeín-nà-fèè cǐe nì, b́e ǵ ké se cóci mú nìi?

Nyo ǵíe b́e b́eǵe xwíníin kò-kò pàǵǎ b́e kǎ́ jè wa mu cóci ke. Nyo ǵò mǎún b́ein cóci muε sepóeǵé ǵ mǎ ǵe ǵò cě́e dyi jè, mǎo ǵ mǎ Gèǵèpǎò gbo dyie dyi jè mǎo ǵ mǎ b́e nyoǔn ké ǵ cóci-nyò ǵáin jè. Ké ti ǵíe b́e ní, ǵ b́ein cóci muε b́e ǵ ké bǎto dyi mǎ jè mǎo b́e Gèǵèpǎò-wùǵùò ké ǵ hwòǵǎún kùin, b́e ǵ ké to à nìà vǎuǎ́ ǵe fèè múee vǎnǎmò dyíin jè mǎo ǵ mǎ b́e ǵ ké ǵ kpeǵe gbà běò dyi táà jè ǵ kè sepóeǵé ǵ mǎ b́e ǵ ké gbo zǎin, b́e ǵ kè ǵ mǎe běò ké Gèǵèpǎò biè-biè dyí pòin jè.

Xwíníin běò ǵíe b́e kǎ́ jè nyo ǵíe b́e mu cóci ǵee mò, sepóeǵé wa mǎ b́e nyoǔn kéε ǵee wa mú dyé kà b́e wa kǎ́ ǵe Gèǵèpǎò kè ǵ nyo běò jè gbo ke kè b́e wa ké cóciò bìi kǎ́a nyu ǵ kè b́e wa ké ǵe b́e Gèǵèpǎò mu nyuùn ẃee dyé, b́e wa kéε wáká ǵò jǔ.

Ǫ jǔ ké nyo ǵò ní dyi cóci fǎo ní, nìí, ǵe b́e à zeǵeà ǵe dyíee ǵò se ǵe kpa b́e ǵ kéε bóeǎ́ dyi ǵe cóciò mú ke. Nyoǔn-dyùò nyé nì bó ké ǵe b́ea ǵò jè se ǵ múǎún poe b́ein fǎo cá ké? Cóci dyi-dyi see nyoǔn dyí tèmèin kà b́e nyo ǵò mò Kéǵèi-ǵeín-nà-nyò ke, keε ǵ jǔ ké nyoò se cóci dyi ní, nìí, ǵ se Kéǵèi-ǵeín-nà-nyò jǔe b́ein.

“Jǎa-po-nyò kǐin-kǐin b́e nìà bóee ǵèbè ma cóciò mú, sepóeǵé wa ǵèbè ma Jízè mú jè”

Ɖáwèǵe Símée, ǵe ǵ cée-ǵe mǎà:
“M po Kéǵe-ǵeín-nà-nyò b́eε Hwíǵíi-
taba-ǵèò Gbo-dè-dèò jè jǎa” keε mú.

? Đé kǎ jè ɔ kpaà dé bé nyo kéà cócì mú kpá ké? Ɔ jǔ ké m̃ dyi cócì mu pū, ké m̃ se cócì dò mú kpáín, nǐí, m̃ se Kédéi-déin-nà-nyò jǔe béine?

Cócìè nyo jǔ-jǔ xwíníín mò Gèdèpòò wuqu nyu-nyu bá ɔ hwòdǒè gbo-po-dèò jè dyíe

Đé cǎé-dè bǎ à dǎà dyíin zie dò múe, à dyée kà bé Pòò kǎà mò bé ɔ ké ma cócìò jè kǎin zàin nye. Pòò néin cócìò jè jǐ kǎ, sepóedé dyíin dé cócìò mú déè Gèdèpòò béin ɔ hwòdǒè gbo-po-dè mòà pò-póee bódo-kpaà nyo bǎ gbo dyàà.

Gèdèpòò dá ma Pòò “bé ɔ kée nyu bé nyoǎn séin ké kà Gèdèpòò mu de ɔ hwòdǒò po ma gbo, ké ɔ vǐe ma kíín nyee nyue nyuùn wǎe dyé. Gèdèpòò mòà de séin me-nyòò kee vǐèè ma dé ti sùà bǎò mú.... bé dyíin dé cócìò múe ... nyoǎn ké Gèdèpòò hwòdǒ-fòndò-fòndò dò-dò séin bǎò dyí dyuò.” (Ífísǐò 3:9-10).

“Đe vǐè ma kà kíín nyee” mò bé Gèdèpòò ké ɔ hwòdǒè gbo-po-dè bá ɔ gbo-hwè-hwèò jè dyíee cǎ kè bé ɔ ké ɔ hwòdǒ-fòndò-fòndò jè cócì-nyò bǎò dyí tèmèin. Hwòdǒè gbo-po-dè nòndò dyíin jidi nyo bǎ bé wa tò wa mìòùn wǎe ní. Nyo bǎ bé wa tòà wa mìòùn wǎe mò nyo bǎ bé wa kpòin gbo ke.

Gèdèpòò hwòdǒè gbo-po-dè bá cócìò jè dyíee mò, ɔ mó bé nyo bǎò ké dúún ku. Cócìò mò nyo bǎ bé wa dǎ Gèdèpòò dá-wùdù bá ɔ hwòdǒè gbo-po-dèò jè dyíee wǎ, ké wa dǎ wa mìòùn tò bé wa ké dá-wùdùò nyu ke. Ɔ jǔ ké nyo dò se bó cócìò jè gboi kpǎ ní, nǐí, ɔ se bó de bé Gèdèpòò hwòdǒ dǎà gbo poee jè gboi kpǎò nì.

? Đé mò xwíníín díé bǎ kǎ jè nyo díé bǎ se mó bé wa kéà cócì mú kpá ké?

Gèdèpòò Gbǎ Jééò

Gèdèpòò cí dé jáà-po-nyò séin mú, kee ɔ cí dé cócìò mú (bé ɔ mòà jáà-po-nyò séin bé wa tò wa mìòùn wǎ) dé hwìè jéé dò mú.

Dyée dè bǎ bé Gèdèpòò cí, kǎ jè vósì bǎè cǎ ke: “Ɔ mò nyo deàin à dyíè (Jízè Kédéi). Ké ɔ nǐè nyueñ bé gbǎò po-poò ké dyi ku, bé ɔ ké gbǎ hwèin-hwèin jǔ dé Bounboò mú. Kà bǎ nǐà ɔ múe, ɔ nì kà wa nì bǎ kè nyo tòò bǎò poeñ, bé bǎ kéó kà gbǎ bé Gèdèpòò cí mú dyíin dé ɔ Zùùò múe jǔe.” (Ífísǐò 2:21-22).

Gèdèpóò cí dé cócìò mú. Cócìò mò jǎà-po-nyò běò, ké wa mò gbǒ bé Gèdèpóò cí mú dyìin dé Zùùò mú ke.² Xwíníin bě kǒ jè Gèdèpóò cǐà dé cócìò múe mò de bě bé nyoŭn dyù se nyue bēin nye. Ɔ jǔ ké nyo dǒ dyi nǒò bé Ɔ ké cócìò nyo jǔ ní, nǐí, Ɔ nǒò bé Ɔ ké de bé Gèdèpóò dǎà gbo poe wáká dǒ jǔ.

Gèdèpóò bíqí gbǒ-xwíníin-nyò běò

Ti bé nyo dǒ dǎ Gèdèpóò gbo dyi, ké Ɔ dǎ Gèdèpóò dèbèin-dèbèinò kè Ɔ jǐájèò wǒ dǒ, ké Gèdèpóò dǎ Ɔ dyi kpǒe ní, nǐí, Ɔ dǎ dyí-dyuòin-bě bédé dé zùŭn. Ɔ jǔ ké Ɔ dyi Ɔ nàmaŭn běò dyi táà, ké Ɔ dyi Kédèi hwìqǐ taba ní, nǐí, Ɔ mòǎ Gèdèpóò dyú. De nǐà ke mò dyí-dyuòin-bě zi de kpauh mìò bé nyo dǒ bēin bédée ke.

Ké deee, jǎà-po-nyò dǒ-dǒ séin bédé dyí-dyuòin-bě bé Zùùò nyí wa ke, kà bé wa nì dé Gèdèpóò gbǒ-xwíníinò mú ke. (Ìfísǐò 2:19). Jǎà-po-nyò tòò séin mò Ɔ qíí-gàà kè qíí-màà bě dé zùŭn. Ɔ mò Kédèi-deín-nà-nyò séin bě bé wa dyi Ɔ gboee nyo.

Gèdèpóò bíqí-gbǒ-xwíníin-nyò séin bé wa nì bóqǒ-kpàà dà séin nyee mòà cócìò ke. Ka dyúáqǒò, kǎà cócì-nyò bě bé wa pòin dyí dé waà cócì-gbò dǒ-dǒ běò múe mò Gèdèpóò gbǒ-xwíníin-nyò bě deke. Ɔ jǔ ké qíí-gàà dǒ mǒo qíí-màà dǒ dyi hwòqǒ-kpǒ-dè dǒ bédé ní, nǐí, Ɔ qíí bě bé Ɔ kè wa kè nǐà cócì dyúáqǒ múe me kpá Ɔ gbo. Kà bé jǎà-po-nyòò mó bé Ɔ zùŭn-qǐ běò kéà Ɔ gbo kpé dé Ɔ fǔà-fǔà-tìò múe, kà dyúáqǒò, kǎà kpé me kpá Ɔ mòun dyí dé Ɔ qíí běò hwìè, bé Ɔ mòun ké nyo tòò bě gbo kpáa bēin deke. Cócì-nyò běò se wa mǔè dǒ gbo kpáa bēin Ɔ jǔ ké jǎà-po-nyò běò se waà ti kè wa wíqí tò ní.

Nyo qíé bě zò gbo-kpá-kpá, kee wa ní kpá nyo tòò bě gbo. Wa se de mò Gèdèpóò bíqí-gbǒ-xwíníin-nyò jǔ-jǔò xwíníin nyee dyí dyuò.

Nyo qíé bě nyu de wa mó nyue dyie bó wa mìòun bìì, ké wa dè nyo tòò bě hwòqǒ kǒ bé wa kée náa wa mìòun bìì nyu deke. Wa see dyuò kà wa bédé bé wa ké nyo tòò bě gbo kpá ke.

? Xwě m bēin nyo dǒ gbo kǒin zain nyue kà Ɔ kǒ bé Ɔ ké dúún ku dé Gèdèpóò bíqí-gbǒ-xwíníin-nyò běò hwìè ké?

² Dé I Kòdéintǐò 6:19 múee, Póò dǎin jǎà-po-nyòò kpódǒ-dyuàò Zùù Hwèin-hwèinò gbǒ. Ɔ jèee, à me dyuòè dyí kà bé Gèdèpóò cí dé nyoŭn-dyuè kpódǒ-dyuàò mú ke. Ké dé cée-dèò dà dǒ deee Póò cēe kà bé nyoŭn-dyuè kpódǒ-dyuàò mò Gèdèpóò gbǒ ke (3:16-17).

Ɖε βέ nyo βέ bĩ xwa bó wa mìcùn bìi κε

Nyo qò-qò séin βέqé βέ ɔ ké jǎa-qè βέ bá Gèdèpòò dyíε dyí dyuò bó ɔ mìcùn bìi, ké ɔ βέqé βέ ɔ ké Gèdèpòò wuɖu nyu bó ɔ mìcùn bìi. Gbo-kpɔ̃n-kpɔ̃n nì bó Gèdèpòò kè nyo qò púa κεε δè gbo ti βέ nyoò táa ɔ nàmǎũn βěò dyi, ké ɔ taba Kédèi hwìqĩi κε. Gbo-kpɔ̃n-kpɔ̃n nì bó ɔ kè Gèdèpòò púa κεε nì bó wa sǔò púa, ké ɔ se nyo kà kò qò dyí bá. Zùù Hwèĩn-hwèĩnò nì bó jǎa-po-nyò qò-qò séin gbo, βέ ɔ kée nyu βέ ɔ ké Gèdèpòò-wùdùò mùin wǔ.

Κεε wéé κεε, Kédèi-qéin-nà-nyò pàqǎ qèbè βέ wa ké qε δè wa mìcùn hwìqĩiε nyu. Ɖε βέ βέ wa hwòqǒ cē wa gboεε qéε wa nyu. Kà wa mǎn nyu Gèdèpòò-cèè-qèò xwíníin mú zàa κεε qòun qéε wa kpǔ dyi. Wa kpǔ bó wa mìcùn nìin hwìqĩi-poin-qè βěò gboi mìò, ké ɔ zi nyíi-qè βέ Gèdèpòò nyíà wa κεε dyí, ké ɔ nyue ké wa se waà nyíi-qè βěò nyuu-qè dyéε βéin qé cóciò mú. Ɖε kpa qε βέ kǔ jè wa wǎin gbo qé cóciò múεε mò wa mìcùn nìin hwòqǒ-kpǔ-qè βέ kè qε βέ βéin wa kpáná dyí nyue κε, ké wa se cóci-nyò tòò βěò nìin fòno-hwòqǒ mó fɔɔ.

Nyo báun-báun se xwíníin kǔ jè cóciò δèa dyíε dyí dyuò. Wa poèn hwìqĩi kà βέ qε nyue βέ cóciò dyià qε kpaa mò sepóεqé ɔ nyu wa kpáná dyí jèε. Wa se cóciò dyí dú βέ ɔ ké nyo βέ βέ wa poin dyí ké wa mò gbǔ-xwíníin-nyò dyúáqò κεε jǔ. Wa ní wǔ ké nyo qò ní nyu zùũn-kǔa qò qé cóciò mú. ɔ jǔ ké wa dyi cóci qò mú nì, ké cóciò dyi wa fǔa-fúa nyuēn nĩn, níi, wa sò qé wàqà, ké wa kpá cóci kà kò qò mú.

Kpeɖe nìà κε nì dà séin, κεε cóci qíé βέ nyu zùũn-kǔa tee, ké wa kpǔ bó waà kǔa nòmò dyíinò gboi, sepóεqé ɔ mò waà kpeɖe jè. Waà hwòqǒ-kpǔ-qè mò βέ Gèdèpòò ké nyoũn séin buè.

Cóci báun-báun poε jǎa kà βέ nyoũn séin mò zùũn-nyò qé wa mìcùn mú κε. Gèdèpòò-wùdùò βέ βέ nyo βέ wáqá κεε cēε nyo gbo kà βέ nyo qò-qò séin βéin qε mò qε séqéin dyíε gǎa βέ qε ké dyíin nòmò bó ɔ bìi κε. Cóci qíé βέ βέqé nyo βέ βέ wa po hwo kò-kò βέ páun kánáá pūε. Ké cóci-nyò βěò mǎn kpá múaũn βέ wa ké hwo βěò pa. Cóci qíé βέ nì bó ké wa mò pásòqòò wíqĩin-móin-qè. Pásòqòò nyí cóci-nyò βěò gbo-kpá-kpá pàqǎ, ké ɔ nyue ké nyo βěò kpǔ bó cóciò jè gboi. Púin, ɔ kpǔ waà wíqĩ βěò wa xwai.

Cóci kǔ jè Dèè-wùdù Ɖièò cēa κεε mò nyo βέ βέ wa kpɔ̃n gbo, ké wa nyu cóciò bìi kǔa, κε. ɔ jǔ ké cóci-nyò βěò se gbo kpɔ̃n ní, níi, ɔ se xwa fèin βέ wa ké qε mò cóciò móó-qè κεε nyu. Pòò tò céè-qè βέ βέ ɔ céèa qé Dèè-wùdù Ɖièò múεε pàqǎ cóci βέ gbo, ké ɔ zi céè-qè βέ βέ ɔ tò nyo qò-qò βέ gboεε dyí. Ké cóci-nyò βěò βέqé βέ wa ké qε βέ βέ céè-qè βěò cēa κεε mùin wǔ, βέ wa ké wa nyu.

Xwíniín díé bě kǝ jè cócìò dèà dyi b́é Dèè-wùdù Ìdèò cǝ jè ke

Bě me dèin de dò-dò b́é céèà dà bídííe jè dós kǝin, bá kà cócì-nyò b́èò b́ein wa dò-dò kǝà nòmò dyíin mú nyùèn nyue dé wa hwìè, b́é ɔ ké kà nyo dò-dò kéó wa kǝà mú nyùèn nyue dyí zíe jè dyí.

- (1) Gèdèpòò-wùdùò kpa-kpa (Máfìò 28:18-20).
- (2) Dyí-pòin-pòin kè Gèdèpòò biè-biè (1 Kòdéíntǝò 3:16).
- (3) Hwìdííi-tabà-dèò dyi-kpǝ-kpǝ (1 Tímétè 3:15, Júdè 3).
- (4) Póòsòdò b́èò wídí gbo-kpáin-kpáin (1 Tímétè 5:17-18).
- (5) Kǝà-nyò b́é dobo-dobo kè wa gbo-kpá-kpá dé kǝà mú (Àpósò 13:2-4, Wódómà 15:24).
- (6) Cócì-nyò b́é mó gbo-kpá-kpá kee gbo-kpá-kpá (1 Tímétè 5:3).
- (7) Cócì-nyò b́é b́é wa nyu nàmàün ẃe kpeðe-zà-zà (1 Kòdéíntǝò 5:9-13).
- (8) Níò-kpá-kpá kè Bounboò díi-dèò jè xwai-nyu-nyu (Máfìò 28:19, 1 Kòdéíntǝò 11:23-26).
- (9) Jǝà-po-nyò b́é dyi-kùin-kùin (Ìfísǝò 4:12-13).

Nyo dyúádò se kpé b́ein b́é ɔ ké de b́é nìà kèpàqǝ nyu bó cócì-nyò b́èò bìì. Cócì-nyò b́èò bédé b́é wa ké gbo kpǝin, b́é nàin-nyò b́é b́é wa qǝ gǝ dé cócìò múe ké wa gbo kpá, hwè b́é wa ké de b́é nìà ke nyu.

Gèdèpòò qǝ jǝà-po-nyò dò-dò séin b́é ɔ ké cócì dò mú kpá, b́é ɔ ké ɔ mǝè b́èò gbo kpá, b́é wa ké Gèdèpòò mósò-dè nyu. ɔ jǝ ké cócì-nyò dò se cócìò bìì kǝà nyue b́ein ní, nǝ, ɔ se Kédé kpódó-dyùà kǝ wáká dò ɔ jǝà kee mósò-dè nyué nǝ fò.

“Kédéi-déin-nà-nyò séin bédé kpé b́é ɔ ké de b́é b́é cócì-nyò bédé b́é ɔ ké nyue dò nyu. ɔ se bédé b́é ɔ ké Kédéi hwìdííi tabà dòn pū, kee ɔ bédé b́é ɔ kè jǝà-po-nyò b́é nǝ dé ɔ gbèò múe ké gbo kpǝin deké”

Wèdé kè Kòbésò, Tèmé-dé bá Kédéi dyíe Da-zà-zà.

Gèdèpòò bédé hwìè dò kǝ mú b́é ɔ mó jǝà-po-nyò b́é ké ɔ biè dé waà cócìò mú ke. ɔ mò, ɔ nyí à de à mó b́é à ké kǝà nòmò dyíin mú nyùin nye, ké de ɔ mó dé à gboe mò b́é à ké à mìcùn tò dé kǝà nyu-nyu mú dòn.

À kpódó-dyùààò báìn báìn dyí

Đe-cế-nyò dọ me zà 1 Kòdẹ́íntì12:12-27 wuquún, bé nyo tòò bẹ̀ò ké ọ gbo dũ̀ tò.

Pòò d́á cócì-nyò bẹ̀ò bédé bé wa ké dyí pòìn, bé wa ké kùà nyu kà à nyoũn-dyù-kpòdò-dyùààò wáká bẹ̀ò nyuà kùà nyue ke. Kpódó-dyùààò wáká dọ se bédé bé ọ dònùn ké kpáún cẹ́ bó ọ mǔè bẹ̀ò gbo. Kpódó-dyùààò wáká dọ se kùà pàdǎ nyue bẹ̀ìn ọ jǔ ké ọ mǔè bẹ̀ò se ọ gbo kpá ní.

Kédẹ̀i-dẹ̀ín-nà-nyòò bédé bé ọ kée dyí dyuò kà kùà bẹ́ bé ọ nyu dé cócìò múe kpa dẹ mǐò dé cócì-nyò bẹ̀ò fẹ̀è mú ke. Kà bé dyédéò, mọ̀ọ dũ̀ù seà dẹ kpa, ọ sẹ̀ìn ké ọ nì kpódó-dyùààò bìi kùà nyueń hwèe, kà dyúádòò, kǎà nyo dọ se Gèdẹ̀pòò mọ̀ó-dẹ́ dyí dyuòè bẹ̀ìn, ọ sẹ̀ìn ké ọ ku dye dúún dé cócìò bìi kùà-nyu-nyu mú hwè.

Đe bẹ́ m̃ bédé bé m̃ ké nyu hwè bé m̃ ké cócìò nyo jǔ ke

Đe-cế-nyò dọ me zà Àpósò 2:46-47 wuquún bé nyo tòò bẹ̀ò ké ọ gbo dũ̀ tò.

Bounboò po ma cócì-nyò bẹ̀ò kǒ wé séín xwíníín. Zǎò kíín, dé cócìò gbo-dè-tiín nyee, cócì mú-kpá-kpá se ma dẹ kàmàũn-kàmàũn dọ. Nyo dọ dyie ma mú wǒìn kà bé ọ dǎ gbo zǐàìn, ké ọ dǎ Kédẹ̀i hwìdǐ tabaa ní, nìí, ọ dǎ ma cócìò nyo jǔ pũ. Wa se ma hwìè bẹ́ bé nyo ké dyí dú hwè bé nyo ké cócìò nyo jǔe mọ̀ọ gma kúqú bẹ́ bá cócìò mú kpá jẹ́ dyíe dọ mọ́ hwè bé wa ké ma cócì-nyò bẹ̀ò dyí dyuò.

Cócì mò dẹ bé nyo bẹ́ dè dyi kíín, hwè ké wa jǔ cócìò nyo bẹ́ ke. Kíín-kíín nyee, nyo bẹ̀ò pòìn dyí, ké wa dú kùà nyu kpǎí, bé wa ké cócìò dyi dè. Ọ dǎ ná nìín, nyo tòò bẹ́ dyi, ké wa kpá wa gbo bé wa ké kùàò dyúa kpa. Nyo bẹ̀ò gmǐìn kpé-kpé, ké wa dè dọ́ó bẹ́ bá kà wa ké kùà nòmò dyíín nyue nyu kee jẹ́ dyí. Ké wa dè zũ̀n-dòò bẹ́ kè dẹ kée nyu bé cócìò ké búá dé dyúa ke ọ kè dẹ bẹ́ wa ké nyu bé gbo-kpõìn-kpõìn ké bó wa púa nì ke. Tia baqaa, wa se cèè-dè bá cócìò nyo jǔ jẹ́ dyíe dọ bédé, ké wa dyuò nyo bẹ́ ku dúún dé kùà nyu-nyu múe dyí dé wa hwìè.

Kà cócìò mu búáúń nìín nyee, kǎà dyi-diè-dè bẹ́ mu dyień nìín. Nyo báún-báún té cócìò gboi, ké nyo báún-báún nyu kùà dé cócìò mú, kee nyé bẹ́ mò cócìò nyo jéé ké? Cócì-nyò bẹ̀ò bédé bé wa ké dẹ bẹ́ nì dé cócìò mú kpáúń wée zàse jǔ, kee xwě wa bẹ̀ìn náa nyue ọ jǔ ké nyo bẹ̀ò senyo bẹ́ mò cócìò nyo jéé kee dyí dyuò níe? À tẹ̀mẹ̀ìn à nyo bẹ̀ò kà wa ké nyo díé bẹ́ gbo kpáa nyu dé cócì-nyò bẹ̀ò hwìè ke, kee xwě wa bẹ̀ìn nyo bẹ́ mọ̀à gbo-kpá-kpáa dyí dyuòè nyue dé nyo bẹ̀ò hwìè ké? Ọ jǔ ké jǎà-po-nyò dọ dyi nóò bé ọ ké ná-wùdù gbo dũ̀ tò, ké ọ dyi nàmàũn nyueń nì bó nyoũn séín dyédé wai kánáá pũ ní, nìí, nyo nì náa kíà dyí dé jǎà-po-nyò bẹ́ bé wa cǐà mú-hwè-fẹ̀è kee hwìèe?

Cócì bɛ nìà kàùn wɛɛ pàdǎ bédé dɛ báún-báún cá bɛ nyo dò ké nyu hwè bɛ ɔ ké cócìò nyo jǔ ɛ. Nyoò bédé bɛ ɔ ké wuɖu bá waà jǎà-po-dèò dyíɛ cɛ́, ké wa bédé gma bɛ bá kà cócìò nyo bɛ ké cíɛ nyuɛ jè dyí, ké ti díé bɛ ní, wa bédé ti bɛ nyoò ké cócìò gboi té tee, hwè bɛ ɔ ké cócìò mú kpá gáná cá ɛ. Ɔ kàmà mú bɛ nyo mò jǎà-po-nyò dǐɛɛ ké cócì bɛ nì náa mú kpá.

Nyo bɛ ɔ mò jǎà-po-nyò dǐɛɛ, wa bédé bɛ wa ké ɔ dyi kpɔ́ dé cócìò mú wàdà cá. Ɔ bédé bɛ ɔ ké ɔ mǔè jǎà-po-nyò bɛ bɛ wa kpɔ́ìn kà gboɛ hwìè kpá. Ɔ dǎ ɔ bǎto bɛ bɛ wa se jǎà-po-nyò ɛɛ dyi táà jèɛ, ɔ bédé bɛ ɔ kè ɔ mǔè Kédèi-déin-nà-nyò bèò ké gbo kpɔ́ìn.

Jǎà-po-nyò dǐèò kè ɔ mǔè bèò bédé bɛ wa ké gbo kpɔ́ìn, bɛ ɔ kɛɛ cɛ́ kà nyo ké déin-nà-nyò jǔɛ nyuɛ. Ɔ mu fèè bɛ ɔ mǔè bèò cǐà ɛɛ dò cǐìn.

Ké, ɔ jǔ ké jǎà-po-nyò dǐèò se cócìò mú kpáa béìn, sepóɛdɛ waà gma bɛ bá cócìò nyo jǔ jè dyíɛ ku xwa mǐò, ké ɔ se wa múin wɔ́ò béìn ní dé ké? Ɔ nìà ná ɛɛ, ɔ jǔ ké nyoò se cócìò mú kpá ní, nǐí, ɔ mu nǐìn dé nyo bèò hwìè pū kà wa seó kà ɔ mó dé cócìò mú ɛ. Ɔ bédé bɛ ɔ ké cócì dò mú kpá wàdà cá. Cócì bɛ nì zǔò kíín nyuɛ ní zǐìn ma ti bó jǎà-po-nyò dǐè bɛ dyi kpɔ́ jè.

Ɔ jǔ ké cócì dò dyi fúà bɛ ɔ ké jǎà-po-nyò dǐè bɛ dyi kpɔ́ ní, nǐí, Kédèi-déin-nà-nyò bɛ bɛ wa se dɛ hwè ɛɛ mu dé cócì-nyò bèò hwìè nǐìn. Nyo bɛ bɛ wa mò jǎà-po-nyò dǐè bɛɛ, wa se cócìò tèmèin-dè kpa dɛ bèò jè múin wɔ́ò hwo. Ké wa sèè fèè bɛ Kédèi-déin-nà-nyò hwè dɛ cíɛ cǐ ke. Ɔ jèɛ, wa se kpé bédé bɛ wa ké nyo vènè bɛ jǔ dé cócìò mú. Sepóɛdɛ nyo bɛ bɛ wa sèè Kédèi déin-nà-nà mú dɛ hwè ɛɛ nì dé cócìò mú jèɛ, nyoùn séin se bédé bɛ wa ké dóó bɛ bá cócìò nàìn jè dyíɛ mú pá dyí dǔ.

Nàìn-nyò bɛ bédé bɛ wa ké dé cócì-nyò bèò hwìè nì. Nàìn-nyò bèò mɛ mò Kédèi-déin-nà-nyò hwè dɛ bɛ bɛ cócìò dǎ dɛ tèmèin, ké wa wɔ́ cócìò tèmèin-dè bèò kè jǎà-po-dè bèò jè múin nòmò dyíin nyɛ. Nyo bɛ nìà ɛ mò nyo bédé kpé bɛ wa ké dóó séin bá cócìò dyíɛ kōin nì. Nàìn-nyò bɛ nìà ɛ bédé kpé bɛ wa ké dɛ gbo po mǐò bɛ ɔ ké cócì-nyò tòò bèò dyí zi. Nyo bɛ béìn dé wa hwìè sòò bɛ wa ké dɛ-tèmèin-nyò bɛ kè nàìn-nyò vènè bɛ jǔ dé cócìò mú. Nàìn-nyò bèò bédé bɛ wa kɛɛ nyu bɛ cócì-nyò bèò ké bó cócìò tèmèin-dè bèò kè ɔ jǎà-po-dè bèò jè gboi kpɔ́.

Cócì-nyò séin bèò mɛ kpɔ́ jǎà-po-nyò dǐè bɛ bɛ wa kpɔ́ bó cócìò jè gboiɛ dyi. Dɛ bɛ cócìò mó dé cócì-nyò bèò gboɛ mò bɛ wa ké Kédèi-déin-nà-nyò kui-kui bɛ jǔ kè bɛ wa ké bó waà cócìò jè gboi kpɔ́ kóqó-kóqó. Nyo bɛ ɔ mò jǎà-po-nyò dǐɛɛ, wa béìn ɔ dyi kpɔ́ɔbɛ ɔ ké cócìò mú kpá wàdà, ɔ jǔ ké wa dyi dyé kà bɛ ɔ dǎ gbo zǐàìn nòmò dyíin nyuɛ ní. Wa mɛ nyuɛ náa bɛ jǎà-po-nyò dǐèò ké dɛ ɔ móà ɛɛ dyé wàdà. Dèò mò bɛ ɔ kè

o mũè jǎà-po-nyò běò ké dyí-poìn-poìn běò mú nì, bé o mòùn ké pá dyí dú dé de séín bá cócìò jè dyíεε mú dekè. Cóci díé bě dǎin cóci-nyò séín běò “Dyí-poìn-nyò bě”.

? Dé kǒ jà jǎà-po-nyò dìè bédé bé o kéà cócìò mú kpá wàdà ké?

? Kà à nyuà cóci-nyò jǔ jè me dèè nō cǎé-dé nǎ ké múεε, nǐí, dé mòà cóci-nyò běò dyí-poìn-poìnò ké, ké nyé nyo dò bédé bé o ké jǔ hwè bé o ké cócìò nyo jǔ ké?

? Kà à nyuà cóciè nyo jǔ jè me dèè nō cǎé-dé nǎ ké múεε, nǐí, Nyé bě mòà Nàin-nyò běò ké, ké nyé nyo dò bédé bé o ké jǔ hwè bé o ké nàin-nyò jǔ ké?

Cócìò nyo bě poìn kà dyíε kè nàin-nyò běò mòà cóci-nyò běò kè. Dé gbòdòò nǎ nō bídííε múεε, à dè dé hwiè sǐ bě bá cóci-nyò jǔ jè dyíεε me dekè.

Hwiè tòò bě bá cóci-nyò jǔ jè dyíε

Kédéi-déin-nà-nyò bé o hwè de keε cócìò nyo jǔ-jǔ

Dé dyúádò à me dyuò dyí bá cóci-nyò jǔ jè mò, cóci-nyò běò séín mò Kédéi-déin-nà-nyò bě bé wa dyuò wàà cócìò tèmèin-dé běò dyí nòmò dyíin, ké wa dǎ de hwè, ké nyoũn béin wa hwòdǒ kǒ dèè dé tǎá-jidí-jidí séín bá cócìò dyíεε mú ké. Nyo bě nǎ ké wǒin gbo hwè ké wa po nàin-nyò bě kǔà kǒún, dè pásòdòò kǒ dekè. Dé wa nyuεε mò, wa jidí tǎá, mɔɔ wa gā wàà ké-báda-nyò bě bé wa ké wa bìl nyo běò gā. Sepóεdé cóci-nyò běò bédé kpé bó nàin-nyò bě nì dé cócìò múεε kǒin jèεε, wa se dyè nyo bé o mò jǎà-po-nyò dìεεε, nyéné bídíí poε béin wàdà, bé o ké cócìò nyo jǔ. O jǔ ké cóci dò dyi xwai-nyuu-dé kúqúú bě bédé, ké wa dyi wa mìòùn nǐin ti dyí dú dé kǔà nyu-nyu mú ní, nǐí, o nyuε ké wa bédé de pàdǎ cá bé nyo dò ké nyu hwè bé o ké cócìò mú kpá ké, ké o dú ti tòmdũn-tòmdũn dyí hwè bé wa ké jǎà-po-nyò dìè dò dyi kpǒ ké. Cóciò mó bé jǎà-po-nyò dìèò ké nì kà nyo bé o dǎ Kédéi-déin-nà-nà mú de hwèε nǎ ké, ké wa se dé o jǎà-po-nyò dìè jǔ jèò gbo kǒ. O nyuε ké jǎà-po-nyò dìèò béin cócìò bìl kǔà nyuεn nǐè tee, bé zǒ gbèĩ-gbèĩ ké zi, bé o ké se cócìò mú kpáa béin. Ké o nyuε ké nyo díé bě táà cócìò dyi, sepóεdé wa kè cócìò se nǎǎ nǐè béin bó ti tòmdũn-tòmdũn nǎ bóεε xwíníín, bé wa ké se cócìò mú nǐε.

Nyo bě poìn kà dyíεε mò cócìò nyo bě

Dé cóci díé bě múεε, nyo bě bé wa dyi cóci teeεε mò cócìò nyo bě pū. Nyo bě nǎ bóε béin tǎá jidíε bá de bě bé cócìò móεε jè dyí, mɔɔ ké wa béin nàin-nyò bě gāa dé wa mìòùn hwiè, keε nyo séín bé wa mu cócìò mú teeεε mò cócìò nyo. Cóciò béin cǎε kà bé wa se céè-dé dò kǒ mú wa ké cóci-nyò běò nyéné céèεε dò bédé ké. Keε wǎé keε, cócióbé o se o nyo nyéné bídíí céèεε, hwiè dò mu bó nǐin bé wa ké nyo bě nì cócìò múε kè nyo bě se dé nǐεε dyí dyuò wǎé-wǎé.

Ɖé cócì kǎ mú bɛ nyo sɛ́n dyi cócìɛ mǎà cócìò nyo kɛ múɛɛ, pásòdǒ bɛ ɔ dǎ cócìò mú hwèdèìn nyɛɛ mò cócìò nàin-nyò. Mɔɔ nyo bɛ bɛ wa bédé wídí dé cócìò múɛɛ mò cócìò nàin-nyò, m seé kǎ kɛbì wa mɛ se kpé bɛ́n bɛ wa ké nyoŭn nàin nyɛ.

Ɖ jǔ ké cócì dǐè dǒ dyi dyi dè, ké wa dyi kpeɖe mǎà nyo sɛ́n dyi cócì teeɛɛ mǎà cócìò nyo wɛɛ bédé, ké wa sɛ́nò dyi ɖɛ-gbo-po-nyò jǔ bó cócìò bìi ní, níí, nyé dyuò ɖɛ mu cócìà gbo kpáun dé dyúà kɛɛ dyí ké?

Ɖ jǔ ké m dyi cócì nì náa dǒ dyé ké ɔ dyi dúi ku ní, níí, ɔ xwíníín mò gbǒ-xwíníín-nyò bɛ dǒ mɔɔ pásòdǒ kui-kui dǒ dǎ ɔ nǎin hwèdèìn. Ɖ mu mú kàmàun bɛ wa ké ɖɛ bɛ bɛ cócìò dèìn gmaún wɛɛ jè kǒin zàin, kɛɛ wɛ́ɛ kɛɛ, wa dè nyo bɛ nǎà wa nǎin nyɛɛ hwòdǒ kǒ. Wa ní cɛè gma bɛ ké wa nàin nyɛ, mɔɔ wa pòin ɖɛ bɛa kǒin. Ɖ jèɛɛ, ti bɛ pásòdǒ kà kò dǒ mɔɔ nàin-nyò kà kò dǒ bɛ dú cócìò nàin kpáɛɛ ní, níí, ɔ fèìn xwa bɛ wa ké ɖɛ báún-báún gbo zǐàin.

? Ɖé mò ɖɛ́in-ɖɛ bɛ kè ɖɛ gba bɛ m dyé dé hwiè sǎ bɛ bá cócì-nyò jǔ jè dyí bɛ à zàin jè kǒin dé gbòdǒò nǎà dé dyíɛɛ mú ké?

Ɖé bíqíɛɛ, (ɔ jǔ ké m dǎ “Wuɖu Mènɛ́in-sǎ bɛ poà Cɛ́ɛ-ɖèò Dúɛɛ” dyíin zi ní) níí, nì mu cócì-nyò jǔ-jǔè dú sǎ bɛ mǎà Cócì-nyò bɛò dyí-pòin-pòinò kè Nàin-nyò jǔ-jǔ, bɛ cócì dǒ nì dé Méɖékà-bòdǒò hwòdǒ dǒ mò Ídìánà kɛɛ nìin dìbà-hwòdǒ mò Ídìánàpódé kɛ múɛɛ nyu xwaiɛɛ dyí-tèmèìn-ɖɛ dǒ dyéìn. Sòin bóɛ gboɛ ní, nì mu dyí-tèmèìn-ɖèò dǒ dyéìn ɖɛ sòin dé Fèdópèìn Bábo Méfèdè-còcìò mú.

Ɖɛ-cɛ́-nyò bɛò mɛ gmò cócì-nyò jǔ-jǔè dyí-tèmèìn-ɖɛ sǎ bɛ nǎà kɛ dya. Bɛ mɛ dèìn kà cócì bɛ bɛ bɛ dyuò dyíɛɛ nyo bɛò nyu ɖɛ bɛ nǎà kɛ xwai nyuɛ kɛɛ jè dós kǒin.

Ɖ jǔ ké m dǎ dyí-tèmèìn-ɖɛ sǎ bɛ nǎà kɛ dya gmòò hwo dé cɛ́ɛ-ɖɛ nǎà kɛ dúí-jèdèìn-náin ní, níí, m mɛ dyi “Wuɖu Mènɛ́in-sǎ bɛ bɛ wa poà cɛ́ɛ-ɖèò dú” dà bíqíɛɛ gbo ɖɛ.

Wuɖu Mènɛ́in-sǎ bɛ bɛ wa po Cɛ́ɛ-ɖèò dú kɛ

(1) Gèdèpòò cí dé jǎà-po-nyò bɛ bɛ wa pòin kà dyíɛɛ mú dé hwiè jéé dǒ mú.

(2) Cócìò mò Gèdèpòò bíqí-gbǒ-xwíníín-nyò bɛò, dè bɛ jǎà-po-nyò bɛ ku dúún ké wa kpòin gbo kɛ.

(3) Cócì mú kpá-kpá mò hwiè kǎ mú m bɛ́n ɖɛ bɛ Gèdèpòò hwòdǒ dǎà gbo po bá cócìò jè dyíɛɛ gboi kpǒo kɛ.

(4) Cócì-nyò běò me kpõìn gbo, bέ wa ké de bě mò cócìò móó-dé kee nyu.

(5) De bέ nyo qò bέìn nyue kee, ɔ mu de kpaùn mìò, ɔ jũ ké ɔ dyie cócì-nyò běò bìì nyu ní.

(6) Wa bédé bέ wa ké jǎà-po-nyò qìè dyi kpõ dé cócìò mú wàqà cá.

(7) Nyo qò se bédé bέ ɔ ké de hwè dé Kédéì-déìn-nà-nà mú hwè bέ ɔ ké cócì mú kpá.

Hwè bέ de-cé-tì qò ké bó dyí kɔee, de-cé-nyòò me céè de gbèì-gbèì wè bá “wuqu mènèìn-sǎ bě poà céé-déò dúee” qò-qò jè dyí (ɔ xwíníín mò de ɔ muà céèìn nyee ɔ me céèè dú mènèìn-sǎ). Dé ɔ céè-céèò múee, ɔ me zàìn de tíín-tíín bέ wuquò kpàìn hwòqǎe kè de nyue bέ ɔ dyià de kpaa jè kōìn. De bέ de-cé-nyòò muà céèìn nyee me mò de bέ ɔ bέìn nyo se de-cé-céò mú nièe gbo kōìn zàìn nyee. Ké ɔ me nyí de ɔ muà céèìn nyee ɔ de-tèmèìn-nyòò xwa.

Sǎ-kǎún-dyi-po-po: Céè nyo jǐ kà nì dé nì cócìò mú bέ wa ku dúún bó cócì dyi jèee nòbà bíqíí. Dè kà nyo qò bέìn nì cócìò nyo jǔe kee me.

ɔ me nì m hwìqíí: de-cé-nyòò me po céé-dé qò páún sòìn dé tèmèìn-déò mú, bέ ɔ kée nyo bě se de-cé-céò mú nièe tèmèìn-kpà qò-qò tǎ nyu.

KÀ CÓCÌ-NYÒ BÈÒ KÉ WAÀ DYÍ-POÌN-POÌNÒ PÁÚN POE NYUEE HWOÌN ÒÈ

Vétódè Cápò-còcìò nyo bɛ Dyí-poìn-poìn

Wa kpɔ nyo séin hwĩ dé Vétódè Cápò-còcìò mú, bɛ wa ké cócìò nyuu-dè bèò mú pá dyí dú. Ɔ hwoìn kà waà biè-bièò kè waà dyí-poìn-poìn vènè bèò ɔ kè dé waà Báòò cɛ-cɛ bèò mú. Nyo séin bɛìn pá dyí dúe dé cócìò biè-bièò mú, bɛ wa ké dɛ bɛ kpɔ wa hwòdɔɔ jè dɔ́ múin dèin dé wa m̀ɛ bɛ gbo, bɛ wa ké baà, bɛ wa séin ké dɛ gbo ɔ̀in, bɛ wa ké dɔ́ bɛ sédɛin dyí kɛ dè ɔ kè bɛ wa ké waà dyí-poìn-poìn múàùn dyi kpáin. Kɛ wɛ́ kɛ, nyo séin bɛ bɛ wa nì cócì dò múɛ, nyoùn bédé bɛ wa ké wa dyí dyuò dyiin dé cócìò mú. Nyoùn séin bédé bɛ wa ké nyo bɛ kò kpódó-dyùà mòà cócìò kɛ dyí dyuò. Ɔ se xwa fɛ̀in bɛ cócìò-nyò bèò ké zàse-bò jũ dé bóqó-kpàà nyo bèò gbo kè bɛ wa ké gbo kpõin, kà bɛ Kédèi-dèin-nà-nyò bɛ kpõin kà gbo, ké wa dɛbèin dɛbèain mú kè kà bɛ wa nyu dɛ Báòò cɛ, ké wa ku dúún dé cócìò biì k̀à nyu-nyu múɛ, ɔ jũ ké wa se dyí-dyuòin-bɛ nìà kɛ bédé ní. Ɔ jɛɛ, k̀à bɛ Vétódè Cápò-còcìò bédé bɛ wa ké nyuee jè nì dé cócìò-nyò bɛ bɛ wa ɔ̀ain kà “Dyí-poìn-nyò bèò” kɛ xwaún.

Nyo bɛ nyo bɛ nì dé cócìò múɛ bédé wa ké jũ kɛ

À dyuòè kà bɛ dɛ pàq̃à nì bó ké wa tò zùùn-fèè cɛ́ jè jì kɛ, kɛ dɛ bɛ nìà dɔ́in mú dà bíqííɛ mò dɛ tíin-tíin bɛ bɛin nyue bɛ dɛbèin-dɛbèin kè gbo-kpõin-kpõin ké bó Kédèi-dèin-nà-nyò bèò p̀à nì kɛ.

(1) Zùùn-fèè Cí-cí

Zùùn-fèè cɛ́-cɛ́ tèmèin nyoùn dyí kà bɛ m̃ ɔ́ Kédèi gbo dyi, ké m̃ ɔ́ m̃ m̀òùn tò dé zùùn, ké m̃ ɔ́ wó bɛ m̃ kè Gèdèpòò ké mú nàin dyiin dé ɔ wuqu nyu-nyu mú kɛ.

(2) Mú-hwè-hwè kà Báòò nyuà cɛɛ kɛ

M̃ mɛ táà gbàdàùn-po-po kè kàmàà-dè m̀ɔ táà ná-ná ɔ kè nɔm̀ɔ ná-ná dyi.

(3) M̃ mɛ kpɔ bó cócìò jè gboi

M̃ mɛ mu cócì ti séin dé hwòdɔ́ wó-wó mú, ɔ sèin ké m̃ mɛ wé dɛ m̀ɔ m̃ mɛ nì cócì-k̀à kà kò dò nyueñ, m̀ɔ m̃ mɛ nì dɛ k̀à dò, bɛ ɔ se m̃ sãa bɛin Sòdè-bàq̃à kɛ nyueñ hwè.

M̃ mɛ péè nì táà dé cócìò mú.

(4) Gbo-kpõin-kpõin bá Tèmèin-dè jè dyíɛ

Ɔ kpa dɛ m̀ò bɛ nyo bèò ké gbo-kpõin kè bɛ wa ké wuquún dyi wóin dé Vétódè Cápò-còcìò jãa-po-dèò dyi-kpɔ-kpɔ mú. Pásòdòò kè nyo bèò dò-dò mu dɔ́ dèin, bɛ ɔ ké dɛ nyoò ké nyuee jè ɔ gbo cɛ.

(5) Ɖε ɓě ɓé nyɔ nyu xwai ke

Nì kpeɖe me nòmò dýiin bó nyɔ séín ɓé m̃ kè wa nyu pééεε gbo, ké m̃ me nyu jáà ɖé wa gbo. Ké m̃ me nòmò kpeɖeín, ɓé m̃ ké ɖèbèĩn-ɖèbèĩn kè jáà ɓéɖé ɖé m̃ m̃è còcì-nyò ɓěò gbo.

Gma ɓě

À dyuòè kà ɓé còcì-nyò ɖìè ɖíé ɓě mu ɖe kòìn nye, keε à m̀ùn ní zĩn nyɔ ɖòè ti, sepóεɖé jáà-po-nyò ɖìè ɓěò ɓéɖé ɓé wa ké còcìò mú kpá wàɖà.

Còcì-nàìn-nyò ɓěò mu nyɔ ɓé ɔ mó còcìò mú kpáa dyi ɖieεε dyi dièìn, ɔ jũ ké pásòɖòò m̀ùn ɖă ɔ dyi dièè hwè ní.

Jăà-po-nyò ɖìè ɓé wa kpõ dyi ɖé còcìò múεε ɓéɖé ɓé ɔ ké níc kpá, ɔ jũ ké ɔ sée níc kpá ke ní.

Ɔ jũ ké jáà-po-nyò ɖò dyi gma mú jaɖa ɖé còcìò mú ní, nĩí, còcò-nàìn-nyò ɓěò ɓéìn nyɔɔ ɖé còcìò mú zàà, m̀ɔ wa ɓéìn ɔ sí-naín dyi poε, ɓé ɔ jũ ké ɔ ɖă ɔ m̀ùn gbo dyi ní, hwè wa ké ɔ dyi kpõ ɖe.

GBO-KPŌIN-KPŌIN NÌ BÓ CŌCÌ-NYŌ BẺ PÚA KEE HWŌIN-ĐỀ

Fèdópíin Bábo Mèfèdè-còcì

“M̄ dǎ Jízè Kédèi dyi kpō bē ɔ ké ní Póin-nyò kè ní Bounbo jǔ, ké m̄ poe jǎa kà mé-mé bē ɔ nyu ma kà ke kè nyomɔɔ bē ɔ wáqáin ma kà dyie ɔ kè ɔ gĩɔ-wóqó-wóqóò mò de bē bē ɔ nyu ma bē m̄ ké pó-pó bédé jèe. ɔ jèe, bó kàun wēe, m̄ dǎ m̄ miɔun tò bē m̄ kè Kédèi kpóqó-dyùà, bē ɔ mòà còcìò kee ké gbo kpōin. Kee kà bē kpóqó-dyùàò bédéà wáká pàqǎ kee, kà dyúáqòò, kǎà Kédèiè kpóqó-dyùàò nì dekè. Dyiin dé baà-baà mú dé hwòqǒ wáqáá múe, Zùù Hwèin-hwèinò dǎ m̄ nàin, ké m̄ dǎ Fèdópíin Bábo Mèfèdè-còcìò gbo dyi. M̄ dǎ dyi bē m̄ kè wa kéá wàà biè-bièò kè wàà hwiqĩi-tabà-dèò ɔ kè wàà wuqu nyu-nyuò mú peqein dé zùun, dyiin dé Gèdèpòò kpèò mú. Dyiin dé de bē nià ke múe, m̄ zà m̄ miɔun xwáqáun dé Gèdèpòò kè m̄ m̄e còcì-nyò bēò gbo, kà ní mu dúun kuun tee de de bē nià ke nyu-nyu múe:

Kíin-kíin nyee, ní mu gbo-kpōin-kpōin nià bó ní còcì-nyò bēò púa kee gboi kpōun

- dyiin dé m̄ m̄e còcì-nyò bēò mú-dèbè-dèbè mú - I Pídè1:22
- dyiin dé nyo qò dei-wùqùin-wùqùin mɔɔ wa nyéné gbà qá-qá dyi-bàqàin-bàqàin mú – Ifisĩò 4:29
- dyiin dé nàin-nyò bē bē còcìò dǎ gǎa wuqu nyu-nyu mú – Híibúqúù13:17
- dyiin dé m̄ qíi qò bē ɔ sòin hwiĩ, ké ɔ táa Gèdèpòò jíájèò dyiee dyí-sédèin-sédèin mú– Gàdèzià 6:1-2

ɔ sǒ nìinò mò, bē m̄ ké ní còcìò gbo kpá dé kǎa nyu-nyu mú

- dyiin dé baà-baà mú, bē còcìò ké búá – I Tèsàqónià 1:1-2
- dyiin dé nyo bē ní dyi còcièe gbo-wùqù-wùqù mú, bē wa ké còcì dyi – Đúù14:23
- dyiin dé qèe bē jè dyi-kpō-kpō mú dé qèbèin-qèbèin mú – Wóqómà 15:7
- dyiin dé nyo bē Jízè Kédèi da-zàin-zàin mú – Àpósò 8:33-35

ɔ tā nìinò mò, bē m̄ ké ní còcìò bìi kǎa nyu

- dyiin dé nyíi-qè bē Gèdèpòò nyíà m̄ wēe kǎa mú nyùin-nyùin mú – I Pídè 4:10
- dyiin dé ti dyé-dyé mú, bē m̄ kè pásòqǒ bēò ké kǎa nyue – Eph.4:11-12
- dyiin dé Bounboò m̄ hwòqǒ-dyùà bèqèè-bèqèè nyí-nyí mú, bē m̄ ké còcì-nyò vènè bē gbo wùqùè dyuò, bē m̄ ké nyo bē mó nyuee qii-qè nyí, bē m̄ ké nyo bē fònò múin nyee qún po, bē m̄ ké nyo bē wée gbo gmò kè bē m̄ ké jǒò-màà bē kèxwíè-dyù bē ɔ kè kpòqo-qeín-ni-nyò bē gbo gmòò bèin, ɔ jǔ ké hwiè qò dyi m̄ bìi kǎa bèin bē m̄ kee náa nyu ní. – Máfiò 25:31-46; Fèdópĩò 2:3-7

ɔ híinye nìinò mò, bē m̄ ké bó ní còcìò jè gboikpōqé de séin mú

- dyiin dé còcì mu-mu kè de séin bá còcìò dyíe múin-gǎ-gǎ mú – Híibúqúù 10:25

- dylìn dé Gèdèpòò Wuquò wǎ-wǎ dé hwòqǒ wáqáá mú, kà wa muε wáqáùn wě, ɔ kè dylìn dé ɔ ceò mú nà-nà mú – I Jǎó 1:9-10
- dylìn dé mú-hwè-fèè cí-cí mú – Hìbúqúù 12:14; Fèdópǎò 1:27
- dylìn dé ní nàmàǎn bèò mú-wǎìn-wǎìn mú – Jǐn 5:16
- dylìn dé Bounboò qii-qèò qò qì-qì mú – I Kòdèíntǐò 11:23-26
- dylìn dé Bounboò de nyí-nyí mú ti séín – Ìvédékò 27:30; I Kòdèíntǐò 16:2; 2 Kòdèíntǐò 9:7”

Í po céè-qè nà ke sǎ kǎ _____ dènèò wé _____ kǎCócì-nyòò sǎ-bě

Sǎ-xwíqíi-dè-nyò: _____ Cócì-gbòò Pásòqòò

Cě́-ḡè 6

Cǐ-cǐ ḡé Gbo-kpõìn-kpõìn mú

Ḃe-cě́-nyò běò me nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèněìn-sǎ bě poà cě́-ḡè zìà dyíe dúe” jè dyíee waà nàin-nyòò xwa.

Ḃe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò běò ḡíe bě dyi bẹ́ wa ké ḡe wa ḡǎà cée bá “Wuḡu mèněìn-sǎ bě poà cě́-ḡè dúe” jè dyíee dyúáḡò jè kǎin zàin.

Ḃe-cě́-nyò běò me nyí taún-kùà bẹ́ wa nyuà sòin ḡé cě́-ḡè zìà dyíe múee waà nàin-nyòò xwa.

Ɔ jǔ ké bẹ́ dyi bẹ́ nì kàà ? dyé ní, nǐí, ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me nyue bẹ́ ḡe-cě́-nyò běò ké dyi-diè-ḡèò ḡǎ jǔ.

Kà Cócìò nyu ma nìè ti bẹ́ Pénékò-wèò ḡǎ ma dyi zìe

Ḃe-cě́-nyò ḡò me zà Àpósò 2:42-47 wuḡuun, bẹ́ nyo tòò běò ké Ɔ gbo ḡùǎ tò.

? Ḃé mò ḡe tíín-tíín bẹ́ m̃ dyé bá kà cócì-nyò běò nyu ma gbo kpõìn sòin ti bẹ́ Pénékò-wèò ḡǎ ma dyi zìee gbo ké?

Ḃé Àpósò-cèè-ḡèò múee, ti bẹ́ Pénékò-wèò ḡǎ ma dyi zìee, Bábòò dè kà cócì-nyò běò nyu ma cíe kee me. “Nyo séín bẹ́ bẹ́ wa taba ma Gèḡèpòò hwìḡííee pòin ma dà dyúáḡò dyí, ké wa kpõìn ma gbo.” Nyo báún-báún peḡe ma waà kǎò-ḡè bẹ́, bẹ́ wa ké ma cócìò-nyò ḡíe bẹ́ gbo kpá. Wa mu ma ḡé Gèḡèpòò gbòò mú ti séín bó biè jè, ké wa pòin ma dyí ḡé waà bíḡí-taà běò mú bẹ́ wa ké Gèḡèpòò-bèḡèèò ḡí.

Ti bẹ́ Zùù Hwěìn-hwěìnò nǎ ma kùà nyueh̃ m̃ò ḡé cócì-nyò běò múee, púee wa ḡú ma kǎ kpá kpǎí. Ɔ kpa ma ḡe m̃ò ḡé jǎà-po-nyò kíín-kíín bẹ́ nìà bóee gbo bẹ́ wa ké ma cócìò wáká ḡò jǔ, ké Ɔ zi bẹ́ wa ké cócì mu bó Sǎḡè-bàḡà ḡòun pūee dyí. Jǎà-po-nyò běò pòin ma dà dyúáḡò dyí bẹ́ wa ké Bounboò biè wé séín xwíníín.

“Ḃé Bábòò mú Ɔ kè ḡé jǎà-po-ḡè běò múee à dyée kà bẹ́ Kéḡéì-ḡeín-nà-nyò běò dyi dyí pòin ní, nǐí, Gèḡèpòò jíájèò nì kùà nyueh̃ ḡé wa mú ke”

Wèḡé kè Kòbétǎ, Tè̃mè-ḡè bá Kéḡéì dyíee Da-zà-zà.

Kà nyo bɛ̀ nì dɛ̀ Gèdèpòò Xwédé-dùò múɛɛ nyu cíɛ̀ kɛ̀

Pòò dǎin cócì-nyò bɛ̀ò xwédé-dù.³ Ké ɔ̀ dǎin jáà-po-nyò bɛ̀ò Gèdèpòò dyú bɛ̀,⁴ ké cócì-nyò bɛ̀ò dǎin wa mìcùn dǐí-gàà kè dǐí-màà.⁵

À mɛ̀ gmò kà xwédé-dù jè nyu nìè dɛ̀ bódó-kpàà dà pàdǎ kánáá pūɛɛ dya dɛ̀ wè. Xwédé-dù mò nyo bɛ̀ bɛ̀ wa wódó dɛ̀ gbǒ-xwíníin dò mú, bɛ̀ wa po wa mìcùn kpóun wɛ̀. Nyo bɛ̀ nìà kɛ̀ bɛ̀in kpé bɛ̀ wa ké wa mìcùn dyí gmò, bɛ̀ wa ké waà zaa bɛ̀ wǒ po, bɛ̀ wa ké pá kǒ, bɛ̀ wa ké waà nyo bɛ̀ kǔà kǒun po, bɛ̀ wa ké dyi kpǒin, bɛ̀ wa ké dɛ̀ cɛ̀, bɛ̀ wa ké waà nyo sùà bɛ̀ò kè dyú bɛ̀ se nyo kǔɛ̀ ɔ̀ kè waà jǒò-màà bɛ̀ò gbo gmò. Ɔ̀ mɛ̀ nì m̀ hwìqǐi kà xwédé-dù dò bɛ̀ ɔ̀ se dɛ̀ séin bɛ̀è bédéɛɛ jè muó nìè nyuùn dà bódó-kpàà kǔɛ̀.

Kpede bɛ̀ xwédé-dù nì náa bédéɛɛ mò, nyo séin nì dɛ̀ɛɛ sí biè-dɛ̀ dyúádò kídǐí. Biè-dɛ̀ se dɛ̀ bɛ̀ nyo dyúádò ké gǎ kɛ̀. Wa tèmèin dyú bɛ̀ nì dɛ̀ xwédé-dùò múɛ kà wa ké waà biè-dɛ̀ò jè dyi kpǒo nyuɛ.

Nyo báún-báún bɛ̀ bɛ̀ wa sí ma Kédéi dɛ̀in nyɛɛ, waà xwédé-dù bɛ̀ò bó ma wa. Ké kǒò-dɛ̀ séin bɛ̀ bɛ̀ nyo bɛ̀ò bédé ma dɛ̀ waà xwédé-dùò múɛɛ, wa zàà ma wa xwai nyènèè, sepóedé wa poɛ gbo bɛ̀ wa ké ma Kédéi gbo dyi jè. Ké cócì-nyò bɛ̀ò mǎa ma waà xwédé-dù dǐèò. Xwíníin nìà kɛ̀ kǒ jè wa dǎin kà wa mìcùn dǐí-gàà kè dǐí-màà kè. Cócì-nyò bɛ̀ò kpáin kpàin ma gbo, ké wa dèin dèin hwòdǒ kǒ.

Ɔ̀ jǔ ké cócì dòè nyo bɛ̀ò dyi dyí pòin bó Sǒdè-bàdà dònun pū ní, níí, wa muɛ hwìqǐi pòin kà bɛ̀ Sǒdè-bàdà dyí-pòin-pòinò dònun mò cócìò kɛ̀. Cócì kǒ jè Dèè-wùdù Dìèò cǎa kɛɛ, ɔ̀ nyo bɛ̀ò dyéin ma bó Sǒdè-bàdà dyɛo, kɛɛ cócìò nì ma cíɛ́n, ké ɔ̀ nì ma kǔà nyuɛ́n wé séin xwíníin.

“Sepóedé cócìò mò Gèdèpòò xwédé-dù bɛ̀ à wódóin kà mú, ké ɔ̀ kǒ nyo à jǔà jéé kɛ̀. Ké à mò nyo mu wódó-wódó dǐè kè dɛ̀bèin-dɛ̀bèin kǒ nyo bɛ̀ à jǔà kɛɛ dúí sèin, sepóedé Jízè dǎ à pòin dyiin dɛ̀ ɔ̀ nyomòò mú”

Đáwèdè Símèè, dɛ̀ ɔ̀ cèè-dɛ̀ mòà: “*M̀ po Kédé-dɛ̀in-nà-nyò bɛ̀è Hwìqǐi-tabà-dèò Gbo-dè-dèò jè jáà*” kɛɛ mú.

? Xwɛ̀ dɛ̀ bɛ̀in ma mú kàmàà nyuɛ̀ bó cócì kǒ nyo bɛ̀ bɛ̀ wa poàin dyí ti séin nyɛɛ bìi ké?

Pásòdò bɛ̀ò mɛ̀ dyuòè dyí kà cócì-nyò bɛ̀ò bìi kǔà nyu-nyu bó wíkì gànáo múɛɛ kpa dɛ̀ kà dyúádò kà Sǒdè-còcìò nàin-nàin kpaà dɛ̀kɛ. Nyo bɛ̀ò mó zùñn-nyíi-dɛ̀ séin kè dɛ̀ séin bɛ̀ bɛ̀ nyo bɛ̀ bɛ̀in nyuɛ kɛɛ ní, ké ɔ̀ se nyíi-dɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ wa nyuìn kà kǔà mú bó biè-tiín nyɛɛ dònun. Nyo séin nyu Gèdèpòò bìi kǔà dɛ̀ hwìè kò-kò bɛ̀mú. Ké cócìò nyo bɛ̀ muɛ dyí dyuòùn kà bɛ̀ ɔ̀ kpa dɛ̀ bɛ̀ nyo ké zùñn-xwèdè-dù nìà bóɛ mú nì kɛ̀.

³ Gàdézìà 6:10, Ífìsìò 3:15.

⁴ Gàdézìà 3:26, 1 Jǒó 3:2.

⁵ Jǐin 2:15, 1 Kòdèintǐò 5:11.

Cóciò mò xwédé-dù bé wa bédé hwìdĩi-taba-taba, ké wa kǝ dé waà nyo bédò jè gbo, ké wa nì vǝuñ dé zùñn bé wa ké waà nyo bédò wa gbo kpá kɛ. Cóci-nyò bédò nì vǝuñ bé wa ké Gèdèpǝdò hwòdǝ-fǝnǝ-fǝnǝdò jè bódó-kpàà nyo bédò dyí tèmèĩn dé dɛ séin mú, ké wa nì nyo bédò nìà xwáǝáún sèĩn nyɛɛ ǝáún bé wa ké gbo zǝàin, bé wa ké xwédé-dùdò mú kpá.

Ɖɛ bédò dyà gbo-kpǝĩn-kpǝĩn dé cóciò mú kɛ

Ɖ jǝ ké nyo bédò dyi gbo kpǝĩn ní, nìí, wa bédò dyí poèn bé wa ké dɛ bédò céèà dà bíǝíĩɛ nyu.

(1) Wa séin mu dɛ bédò bá cóciò dyíĩɛ jè páún poùn, ké wa mu dɛ séin wa mó nyuɛ dyíĩɛ nyuɛ hwoùn.

Ɖé cóciò pǝǝǝ múɛɛ, nyo xwédé wè mò dɛ séin mǝǝ kǝà séin bá cóciò dyíĩɛ jè páún po-nyò. Ɖ se bédé bé ɔ ké ná nì. Nyo séin nì cóciò múɛɛ bédé bé wa ké kǝà séin bá cóciò dyíĩɛ jè múin ǝǝ, hwè m po níĩ, jǝà-po-nyò ǝìè bédò.

(2) Cóci-nyò bédò séin mɛ wǝĩn dɛ bédò bé wa mó nyuɛ dyíĩɛ jè gbo.

Ɖ jǝ ké dɛ dò dyi nyo dò gbo kpá ní, ɔ mɛ dè ɔ bǝto bédò nìà dé cóciò múɛɛ hwòdǝ kǝ, bédò wa ké ɔ gbo kpá. Ɖ sɛɛ xwíníĩn mò bédò nyoò ké dɛ dya zǝà kpa dé dà séin nyɛ, kɛɛ ɔ jǝ ké ɔ dyi dɛ ɔ mòun bédò nyuɛ kɛɛ nyuɛ nì dé cóciò mú ní, nìí, cóci-nyò bédò mɛ dyé ti bédò wa ké ɔ gbo kpá.

(3) Wa mɛ kpǝĩn gbo bédò wa ké kǝà séin bédò wa dè gbo kɛɛ hwo.

Ɖ dyà gbo-kpǝĩn-kpǝĩn mǝǝ, ɔ jǝ ké jǝà-po-nyò bédò dyi dyí poìn, ké wa dyi nyo bédò gbo kpá dé cóciò mú ní. Wa bédò dyí poèn bédò wa ké wa mǝcùn nìin gbǝ-xwíníĩn-nyò bédò gbo kpá ǝkè.

(4) Wa mɛ dú ti se waà kǝà-tìɛ dyí bédò wa ké dà dyúǝǝò dyí poìn.

Cóci-nyò bédò mɛ dú ti dyí bédò wa ké dyí poìn, bédò wa ké wa mǝcùn múǝñ dyi kpáin. Wa mɛ ǝi dɛ, bédò wa ké wa mǝè bédò gboi té, bédò wa ké dɛ tòò bédò bédò wa múǝñ poɛ kɛɛ nyu.

(5) Wa mɛ kpǝĩn gbo dé hwo bédò bédò nyo pa dé fèè múɛɛ pa-pa mú.

Gbǝ-xwíníĩn-nyò séin ní pa dɛ bédò bá fèè dyíĩɛ hwo nìin pū. Ti jéé bédò kǝ hwo bédò nyo bédò paa hwoin kà dyú dyi wódó ní, mǝǝ nyo ǝdè zǝ ǝǝ dyí vò ní, mǝǝ nyo dò dyi dɛ-cé-cé gbo dè mǝǝ ɔ dyi gbo hwo ní, mǝǝ nyo dò dyi nío kpá ní mǝǝ nyo dè wódó-wè mǝǝ nyo bédò

dyi dyi kpɔ̃n nì ní mɔɔ ɔàà-màà dyi dyú wóɔ́n ní mɔɔ xwé-hwò ɔ kè hwo tòò bɛ ɔ. Nyo bɛ bɛ wa biè Gèdèpɔ̀ ɔ hwiè kà kò ɔ̀ mɔ̀ mɔ̀n bédé wa nìin xwai-nyuu-ɔ̀ bɛ, ké wa pa ti jé bɛ nà kɛ hwo nìin ɔ̀ hwiè kò-kò bɛ mú ɔ̀kè. Cɔ̀ci-nyò bɛ mɛ mó hwiè ɔ̀ dyi bɛ wa ké gbo kpɔ̃n ɔ̀ ti bɛ nà kɛ mú ɔ̀kè.

Ɔ sɛ́ɔ̀n dyi bɛ à ké ɔ̀ bɛ nyo bɛ nyùn ma waà bàɔ̀n-bùè bɛ mú ɔ̀ Dèè-wùɔ̀ Sùàò mɔ̀ jè dyuò. Wa se ma bàɔ̀n-bùè dyi ɔ̀ bɛ wa ké ma Gèdèpɔ̀ gbò xwa nò mɔ̀n kè bɛ wa ké ma nyo bɛ nyuà kùà ɔ̀ Gèdèpɔ̀ gbò mɔ̀ pɛ ɔ̀n pū. Wa nyi ma bàɔ̀n-bùè ɔ̀ jɔ̀-màà bɛ kè xwiè-dyù bɛ ɔ̀ kè ɔ̀ bɛ ɔ̀ ɔ̀ wa hwiè kɛ.⁶Wa ɔ̀ ma bàɔ̀n-bùè dyi bɛ wa ké hwo kpa ɔ̀ bɛ pa ɔ̀kè.⁷Bàɔ̀n-bùè kùà mú nyùn-nyùn tèmèin à dyi kà bɛ ɔ̀ sɛ́n bá ɔ̀-ɔ̀ dyi jè kpa ɔ̀ ɔ̀ cɔ̀ci-nyò bɛ gbo kɛ.

Gbo-kpɔ̃n-kpɔ̃n kè nyo mɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ nyi-nyi

Ɖɛ-cɛ-nyò ɔ̀ mɛ zà Jín 2:15-16 wuɔ̀n, bɛ nyo tòò bɛ kè ɔ̀ gbo ɔ̀ tò.

? Ɖɛ vɔ̀sì bɛ cɛ bá Kéɔ̀-ɔ̀n-nà-nyò Gbo kpɔ̃n jè dyi kè?

Ti ɔ̀ bɛ ní nyo bɛ poèn hwiɔ̀ kà bɛ jàà-po-nyò bɛ gbo-kpɔ̃n-kpɔ̃n se nyo mɔ̀ ɔ̀ ɔ̀ nyi jè mɔ̀ wíɔ̀ jè dyi bá kɛ. Kɛ Bábò cɛ à gbo kà bɛ à dyi ɔ̀ xwéɔ̀-ɔ̀ kò nyo bɛ bédéà hwiɔ̀-taba-taba kɛ mú nì ní, nìí, ɔ̀ xwínín mò à mɛ kpá nyo tòò bɛ gbo dyi ɔ̀ wa ɔ̀-nyi-nyi mú.

Gèdèpɔ̀ nyo bɛ gbo-kpɔ̃n-kpɔ̃n xwínín mò à mɛ nyi nyi ɔ̀, hwè m po níí, zùun-ɔ̀ bɛ ɔ̀kè. Gíɔ̀-wùɔ̀ mòà Kóinónià kɛ cè ɔ̀ Dèè-wùɔ̀ Ɖièò mú, ké ɔ̀ xwínín mò “gbo-kpɔ̃n-kpɔ̃n”. Wuɔ̀ tò nyuɔ̀ ɔ̀ nyi-nyi ɔ̀-ɔ̀ sɛ́n jì. Ti ɔ̀ bɛ ní ɔ̀ cɛ nywíɔ̀ nyi jè, mɔ̀ ɔ̀ cɛ ɔ̀ bɛ bɛ wíɔ̀ bɛin ɔ̀ kɛ nyo nyi jè (2 Kòɔ̀ntì 9:13, 8:4; Wóɔ̀mà 15:26).

Kéɔ̀-ɔ̀n-nà-nyò kíin-kíin bɛ bɛ wa nì ma ɔ̀ Jùɔ̀sèɔ̀n-hwòɔ̀ mɔ̀ se ma gá-dyé-nyò ɔ̀ bédé ɔ̀ wa hwiè (Àpòsò 4:34-35), sepóɔ̀ nyo bɛ bɛ wa bédé ma ɔ̀ nyi ma wa mɔ̀ bɛ ɔ̀.

Wùɔ̀-wíin-dyi kpá zò cɔ̀ci-nyò bɛ xwéɔ̀-ɔ̀ kíin-kíin bɛ kò jè Dèè-wùɔ̀ ɔ̀ cɛ kɛ hwiè bá nyi-ɔ̀ bɛ gein jè dyi. Ɔ se ma ná wɔ̀ ku dyo, kɛ ɔ̀n-nà-nyò bɛ fèin ma bɛ biè-biè ní kò ɔ̀ ma bo ɔ̀. Ti bɛ zà-ɔ̀n ɔ̀ ma dyi zie, púɛ, wa mu ma dyúà ɔ̀

⁶ Dìtòwáɔ̀námè 26:12.

⁷ Dìtòwáɔ̀námè 12:17-18.

Bounboò kùàò mú, ké wa zain ma dúún, ké jǎà-po-nyò dǐè bě kpá ma wa kǒ. (Àpósò 6:1, 7).

Gàa dò kǒ nyéné mò ma Àwídísàdà, bέ ɔ mò ma Kédèi-déin-nà-nyò dòεε céè ma dε nǎ dà bídíε bó zǒ mòà AD 125 kεε xwíníín.

Wa kǒ dε nyo séín jè gbo, ké wa kpede nòmò dyíín, ké nyo dò se dε wa hwiè nǐ bέ ɔ ké se dyí sédèín, ké wa dεbeín dèbèín mú. Wa ní po jǒò-màà bέ hwòdǒ dε dei, ké wa ní zà xwiè-dyù bέ mí-cè dyédéín. Nyo bέ ɔ bédé dεε nyí nyo se dò bédéεε dò dε hwòdǒ wáqáá mú. Wa dyi déè dò dyé ní, wa kpa ɔ dε wa bídí-taún, ké wa kpá múàún bó ɔ jè, kà ɔ mòǒ kà wa díí dò kε: sepóεdε wa dǎín wa mìòún díí-gàà kè díí-màà bέ. ɔ se dε bóqó-kpàà nǐín wáká kǒ, kεε ɔ mò dε zùún-wáká kǒ, ɔ kè dε Gèdèpòò nǐín wáká kǒ. Ké ɔ jǔ ké waà gǎ-dyé-nyò bέò dò dyi mé, ké wa dò dyie dyé ní, nǐí, ɔ tò dε ɔ mòún béín tòè kε, ké wa zà xwéò dyóqóún. Ké wa dyie wǒ kà bέ waà nyo bέò dò nǐ kpòqo déín mɔɔ wa nǐ ɔ gǎ kǒ tòǎn bó waà Mèsádyàò nyénéò jèé ní, nǐí, wa séín pòín dyí ké wa kpá ɔ gbo, ké ɔ dyi xwa fèín bέ wa ké ɔ buè ní, nǐí, wa buè ɔ ní. Ké ɔ jǔ ké nyo dò dyi gǎ dyéε nǐ dε wa hwiè, ké ɔ dyi gbo-kpá-kpá mó, ké wa se dε pàqǎ bédé bέ wa ké dò ɔ gbo kpáín ní, nǐí, wa hwèdè wǒ kǒ ké wa baà bó wé sǒ mɔɔ wé tǎ xwíníín, bέ Gèdèpòò ké wa gbo kpá, bέ wa ké nyoò dji-dè bέ ɔ móεε ɔ nyíε béín.

Júdíèn mòà Wódòún-kǎǎ nyíín kpedéín, (A.D. 361-363) mú,bέ ɔ dyéín ma kà cóci-nyò bέò gǎ kεε, cē wuqu nǎ kε bá cóci-nyò bέò jè dyí, ké ɔ qá, “Gáqàdíi-nyò bέò se waà gǎ-dyé-nyò bέò dji-dè nyí dòún pū, kεε wa nyí à nǐín bέò dji-dè dεkè.”⁸

ɔ jǔ ké cóci-nyò bέò dyi Gèdèpòò-wùdù bá pó jè dyíεε wáqáa nǐ kánáá pū, ké wa se vǒó nǐ bέ wa ké nyo bέ kéà póεε dε Gèdèpòò xwédé-dùò mú dyà, dè bέ wa kéà cē kà wa ké fèè dǐè bédéε nyuεε ní, nǐí, wa nǐ kǎà bέ cóciò bédé bέ ɔ kéà nyuεε dò wè nyuεé pū. ɔ hwòín kà, ɔ jǔ ké cóciò dyie màa dò gbo cē kà ɔ se bédé bέ ɔ ké gbàqàún poεε ní, nǐí, cóciò mε cēε ɔ gbo kà ɔ béín gbo-kpá-kpá dyéε nyuε dε Gèdèpòò nyo bέò hwiè kεε dεkè.

À gbo-kpòín-kpòín nǎ dε cóci-nyò bέò hwiè kεε dyé dε bóqó-kpàà dà pàqǎ. Cóci-nyò bέò gbo-kpá-kpáò se bέ bέ ké gǎ-dyé-nyò bέò gbo kpá dòún wē, kεε cóciò bédé bέ ɔ ké ɔ nyo bέò dε tèmèín, bέ wa ké Gèdèpòò bìì kǎà nyuε béín dεkè.

Cóci bέ bέ gǎ-dyé-nyò bέ nǐ ma mú[dé Bòdívià-bòdòò kǒεε], wa kǒín kǒín ma jè gbo dε dε séín mú, bέ ɔ kée nyu bέ wa ké mú zain. Cóci bέ bέ nyo bέ dè dyi dε

⁸ Wa dǎín ma Kédèi-déin-nà-nyò bέò “nyò bέ se gèdèpòò dò bédéε” mɔɔ “nyò bέ bέ wa se Gèdèpòò bédé dú tǎ dò bédé kε”, sepóεdε wa taba ma Gèdèpòò dyúódò, bέ nyòún seà dyéε béín nyεε dòún hwíqǐí, ké wa se ma mεε-dè kúqúú bέ bέ nyòún bέàín dyéεε kεε hwíqǐí taba jè.

gã-dyé-nyò běò hwìè kɛɛ, wa se wa mìcùn nìin kpeɖe mɔɔ bóqòò gbo-kpá-sǝ mɔɔ cócìò gbo-kpá-nyò bě mɔɔ cócì-nàin-nyò vènè-vènè bě hwòqǝ kǝ dèè béin bé wa ké wa gbo kpá, hwè bé wa ké dyúá mu. Cóci-nyò běò bédé bé wa ké gbo kpǝin, bé wa ké baà-kpòò bě mú kpá, bé wa kée nyu bé cócìò ké cí, bé wa ké búá, bé wa ké hwìqǝi-taba-qè běò jè dyi bein ɔ kè bé wa ké mú zain. ɔ jǝ ké cóci-nyò běò dyi hwòqǝ kǝ dein dein qé kǝà-nyu-nyu nì kàa mú ní, nìí, ɔ mu nìin pū kà wa kè cócì qò sòin bóqó kà kò qò kǝɛ nǝ kà kǝà nyueñ nye. Ðe qò bé ɔ kàmà mú mìò qé cócì bě bé nyò bě dè dyiɛ gbo, ké ɔ nyue ké wa ní zain múɛ mò, kpé hwè wa dyí bé wa ké nyò báún-báún qé cócìò mú dyà.Ðe nìà ke mò nyò kpá qé cócì bě mǝà gã-dyé-còciɛ mú. Wa se hwìè kà kò qò kǝ mú wa ké cí, mɔɔ wa ké kǝà nyueɛ qò bédé.⁹

Kà nyò běò nyu cócì bě nì náa nàin nyɛɛ, nyò ní wǝó múin dyɛ mòun. ɔ me nì à hwìqǝi kà cócìò kǝ bé wa ké wíqí pàqǝ bédé, bé wa ké waà cócì-nyò béd gbo kpáa béin nye. Kɛɛ wa qǝ fǝnò-hwòqǝ nìà ke da zà qé gã-dyé-nyò běò cócì běò mú.

Nyò bě nì bóqó séin kǝɛ dyé wíqí dyiin qé wíqí bé bóqóò bédé kɛɛ mú. À dǝ qɛ bě bé à mó kɛ, ké à nyu kǝà bé à ké wíqí dyé. Wíqí-kǝàò qò nì bó ké à nyue bó à gbǝ-xwíníin-nyò bě bìì. Kǝà bɛ nyò qò-qò nyu bó ɔ gbǝ-xwíníin-nyò bě bìiɛɛ, wíqí seɛ jè pèè béin. Nyò qò-qò kǝ bé ɔ ké ɔ gbǝ-xwíníin-nyò běò gbo kpá qé hwìè kǝ mú ɔ béin wa gbo kpáa kɛ, ké wa se bédé bé wa ké ɔ qɛ jéé qò pèè bóɛ jè. Gbǝ-xwíníin-nyò bě kpá waà nyò běò gbo, sepóɛqé wa mò wóqó-wóqó bě jè. M se bédé bé m kè qɛ dyúáqò bé nyò qò mòun nyu bó ɔ gbǝ-xwíníin-nyò běò bìiɛɛ nyu bó nìin běò bìì wéé. Kɛɛ m me nyu qɛ bé mòun béin nyue kɛ bó nìin gbǝ-xwíníin-nyò běò bìì. ɔ jǝ ké gbǝ-xwíníin-nyò qò dyi nóò bé ɔ ké qɛ ɔ mòun béin nyue kɛɛ nyu bó ɔ gbǝ-xwíníin-nyò běò bìì ní, nìí, wa se ɔ mú qèbèɛ mu, ké ɔ se gbo-kpá-kpá bé ɔ mó qé nyò tòò bě gboɛ dyéɛ mu.

“[Bě me tɛmèin nyòun dyí kà bé bě mò Kédèi-qeín-nà-nyò kɛ]... dyiin qé qɛ mò qɛ nòmò dyiin nyɛɛ nyu-nyu mú, hwè m po níin, nyò bě bé bě kè wa nìà qé Kédèi mú kɛ... bě me nyí wa kǝà, ké bě me bóɔ nyò kà kò qò bě nyíɛ, bě me dǝin dǝin qɛ gbo, ké bě me kpàin kpàin gbo mìò, sepóɛqé bóqó-kpàa nyò běò mòun qèbè wa nìin nyò běò mú qòun”

Jǝó Wésèqè, “Ðe bě bé Mèfèqè-nyò běò ké gbo mùun nyɛ.”

Gbo-kpá-kpá bé cócì-nyò běò me nyu bó wa mǝè qò bìiɛɛ me nì kà gbǝ-xwíníin-nyò bě nyuà gbo kpàin kpàin nyɛ, kɛɛ ɔ me bó nìè kà kǝà bé nyò bě nyu, ké wa dyéɛ pèè-qè kɛɛ nìà kɛ. Ðe béin nyue bé cócì-nyò běò ké gbo kpàin kpàin qé hwìè nìà ke múɛ mò, wa me

⁹ Sámíò Ékóbà, qé céè-qè mǝà *Nyò bě nìà qé Xwí gboɛ gbo-kpá-kpá* kɛɛ mú, ké ɔ sòin Hávi M. Kǝó kè nyò tòò bě gbo, 105.

kpɔ̃n gbo kà bǎtobě nyuà gbo kpɔ̃n nye. Kεε ɔ dyi ná nĩn, dyi-diè-dè dò nì bóεε mò, 'wa me kpá nyo bě bé wa gboò wa nĩn wíqíò mú fùdù-fùdù-kà, ké wa se nyo tòò bě gbo kpáa bėin nyeε mɔ̀n gbo pūe?'

Cóci-nyò běò me cěε kà wa ké nyo bě gbo kpáa nyu dé hwiè nìe ke mú ke. Wa bédé bé wa ké cóciò jè nyo bě bé wa zò gbo-kpá-kpá, keε wa mɔ̀n se nyo tòò bě gbo kpáa bėin nyeε gbo kɔ̃n zain. Nyo bě bé wa se wa mǔè bě dε nyíε bėin nyeε, wa bédé bé wa kéε wa tēmèin kà wa ké nyoũn dε nyíε nyu ke. Wa bédé bé wa ké nyo bě kǔ mósó-dè dèa wa hwiqĩ, ké wa ní kpɔ̃a ná-wùdù dyiεε dyí sédėin.

? Dε mò hwiè bě kǔ mú cóci-nyò běò bėin wa mǔè bě gbo kpáa keε hwoin-dε díé bě ké (dε bá-bá, dyú gbo-gmò-gmò, nyoò kǔa nyí-nyí, dε dò dyi nyoò gbo kpá ní)

Hwiè bě kǔ mú cóciò ké ɔ nyo běò gbo kpá ke

Dε-cě-nyò dò me zà 1 Tímétè 5:3-16 wuquún, bε nyo tòò běò ké ɔ gbo quũ tò.

Vósì bě nìà ke cěε à gbo kà cóci-nyò běò ké wa mǔè bě bé wa mó gbo-kpá-kpá keε gbo kpáa nyue. Nyo dò se bédé bé ɔ ké dɛi diè, kebì cóciò me kǔ dé ɔ nyo běò mósó-dè bě jè gbo ní. Vósì 16 cěε kà bé nyo běò me kpá waà gbǒ-xwíníin-nyò běò gbo, bé cóci-nyò běò ké nyo bě bé wa mó gbo-kpá-kpá keε gbo kpá ke. Póò cěε kà bé cóci-nyò běò bédé bé wa ké wa mǔè běò wíqí gbo kpáin dé cóciò mú ke.

Kεε ɔ jũ ké cóci-nyò dò-dò séin dyi cóciò hwòqǒ kǒ dè bó gbo-kpá-kpá jè ní, nĩí, cóciò se kpé bėin mu bé ɔ ké nyo dò gbo kpá. Vósì bě nìà ke tò nyo bě mó gbo-kpá-kpá mìò, bé cóci-nyò běò bėin gbo kpáa keε jìì.

Vósì běò nėin jǒò-màa bě jè jìì kǒ, keε ɔ bėin nyo tòò bě jũε dekè.À dyuòè kà bé cóci-nyò běò bédé bé wa ké nyo tòò bě gbo kpá ke, sepóεdėJĩin 2:15-16 cěε kà bé à me kpá à qíí-gàa kè qíí-màa běò gbo ke, ké Jĩin 1:27 cě jǒò-màa bě kè xwiè-dyù bě gbo kpá jè.

Jǎa-dè bě bá gbo-kpá-kpá bé cóciò ké cóci-nyò běò bìi nyueε jè dyíε:

(1) Wa bédé bé wa ké waà bíqí-gbǒ-xwíníin-nyò běò gbo kpá kíin.

Nyo bě bédé bé wa ké waà bíqí-gbǒ-xwíníin-nyò bě bé wa mó gbo-kpá-kpá keε gbo kpá, bé cóci-nyò běò ké se wa gbo kpá dε (1 Tímétè 5:4, 16). ɔ jũ ké nyo dò se ɔ mìòn nĩn bíqí-gbǒ-xwíníin-nyò bě gbo kpáa bėin ní, nĩí, ɔ se jǎa-po-nyò (5:8).

Ɔ jũ ké pásòdòò dyie dyé kà bé nyo dò nì dé cócìò mú ké Ɔ mó gbo-kpá-kpá kee ní, nìí, Ɔ me diè nyoò bídí-gbõ-xwíníín-nyò bẽ dyi bá de wa bẽin nyue bé wa ké Ɔ gbo kpá kee jè dyí.

(2) Nyo bé Ɔ kpõ bó cócìò jè gboiee, wa bédé bé wa ké Ɔ gbo kpá.

Wa bédé bé wa ké jǒò-màà bé Ɔ cí Kédèi-dèin-nà-fèè se kee dò bédée, ké Ɔ dǎ nyo tòò bẽ gbo kpá kee gbo kpá (1 Tímètè 5:10). Kà dyúádòò, kǎà wa bédé bé wa ké nyo tòò bẽ bé wa se jǒò-màà bẽ, kee wa mó gbo-kpá-kpá, sepóedé wa se wa mìcùn gbo kpáa bẽin nyee gbo kpá dekè.

(3) Cóci-nyò dò-dò me nyu de Ɔ mòùn bẽin nyue bó Ɔ mìcùn bìì, Ɔ kè bó nyo tòò bẽ bìì ke.

Kédèi-dèin-nà-nyòò me nyu de séin Ɔ bẽin nyue, bé Ɔ ké nyo tòò bẽ gbo kpá ke (1 Tímètè 5:10). Kebì Ɔ me se kǎà nyué nìee, Ɔ me mó hwìè tòò bẽ dyi bé Ɔ ké nyo bẽ gbo kpá.

Nyo bé Ɔ se kǎà nyue móee, cóci-nyò bẽò me bó Ɔ ti bédée (2 Tèsàdónià 3:10).

Ɖe-cé-nyò dò me zà 2 Tèsàdónià 3:6-12 wuquún, bé nyo tòò bẽò ké Ɔ gbo quũ tò.

Vòsì bẽ nìà ke cẽ kà cóci-nyò bẽ nì zǒò kíín nyee nyu ma cíe kee jè à gbo. Dà nìà kee, Pòò sédèin bó de dò dyí. Nyo díé bẽ dè ma cócìò hwòdǒ kǒ bó gbo-kpá-kpá jè. Ɔ jèee, wa se mó bé wa ké ma kǎà dò nyu fɔɔ, kee wa dú ma ti dyí ké wa té wa mũè bẽ gboi, ké wa kpa nyo tòò bẽ nyéné zedee.

Ɖé de nìà ke tèmèin à dyí bá cóci-nyò bẽ nì zǒò bó tia baɔaa jè dyí ké? Cóci bẽò kpá ma waà nyo bẽò gbo bó tia baɔa. Cóci-nyò bẽò kpá ma waà nyo bẽò gbo, ké wa dyée jè gbo bé mó ké se ma nyo dò nyu. Wa nì ma kà gbõ-xwíníín-nyò bẽ nìà ke.

Sepóedé wa nì ma kà gbõ-xwíníín-nyò bẽ nìà ke jèee, Ɔ fèin ma xwa bé fóó-nyò bẽ ké ma dé wa hwìè nì, bé wa ké ma nyo tòò bẽò hwòdǒ kǒ dè. Ɔ jèee, Pòò cẽe ma wa gbo bé wa kée nyu bé nyo séin ké de Ɔ mòùn bẽin nyue kee nyu. Ɔ jũ ké nyo dò dyi kpé bẽin bé Ɔ ké de dò nyu, ké Ɔ see nyue mó ní, nìí, Ɔ me bó dii-dè bé nyo tòò bẽò mó dyiee dò dje.

Ɔ kpa de mìò bé cóci-nyò bẽò ké kǎà nyu kà gbõ-xwíníín-nyò bẽ nìà ke, bé wa ké de séin bẽ bé wa mó kee dyé. Hwè bé cóci-nyò bẽò kée náa nyuee, wa me bédé bo-bè dò bé wa kée kídíí sí dé kǎà nyu-nyu mú. Cóci-nyò bẽò me dyuò kà wa ké nyo bẽ dè cócìò hwòdǒ kǒ bó gbo-kpá-kpá jèee gbo kpáa nyue. Ɔ jũ ké cóci-nyò bẽò se nyo bẽ bé wa ké gbo

kpáa dyí dyuò ní, nìí, ɔ se hwèdèñ mu ké fóó-nyò bɛ́ bɛ́ wa seà dɛ dò nyuɛ móɛ mu gbɛ́ jùùn, ké wa mu wa maùn, ké ti dò mu dyiìn bɛ́ wa ké se nyo dò gbo kpáa bɛ́in dɛ.

Pásòdò bɛ́ò kè díkò bɛ́ò mɛ gmò cócìò gbo, bɛ́ cócì-nyò bɛ́ò ké nì kà gbõ-xwíníín-nyò bɛ́ nìà kɛ. Wa mɛ nyiìn nyiìn wa mũè bɛ́ dɛ dɛ dɛbɛ́in-dɛbɛ́in mú. ɔ xwíníín mò wa mɛ dyé ti bɛ́ wa ké jǎàò jè cɛ́. ɔ jũ ké nyo dò dyi dɛ cócìò mú nì ké ɔ se dɛ ɔ mòùn bédé bɛ́ ɔ kɛ́ nyuɛ nyuɛ nì ní, nìí, nyo dò mɛ wùdù ɔ gbo báa jè dyí. ɔ jũ ké nyo dò se nyo tòò bɛ́ gbo kpáa mó, ké ɔ se dɛ ɔ bédé ɔ ké nyu, bɛ́ ɔ ké ɔ m̀òùn gbo kpáa nyuɛ nì ní, nìí, cócì-nyò bɛ́ò mɛ bó ɔ gbo kpáa kánáá pũ.

ɔ mu dyiìn nòmòùn bɛ́ wa ké nyo mò nyo mó gbo-kpá-kpá dɛ cócìò múɛ dyi diè. ɔ mòùn bɛ́in nyo tòò bɛ́ gbo kpáaà? ɔ bɛ́in kùà nyuɛ, ɔ jũ ké ɔ dyi kpé bɛ́in bɛ́ ɔ ké kùà nyu nì? ɔ dyi wíqí dyé ní, ɔ nyùèn kùà mú hwòdò-f̀nò-kàà? ɔ mò nyo bɛ́ ɔ kpá ɔ bíqí-gbõ-xwíníín-nyò bɛ́ gboɛ́?

Nyo báún-báún dyi dɛ cócìò mú bɛ́ wa ké gbo-kpá-kpá zò. Nyo bɛ́ ɔ dyi cócìò gbo dɛɛɛ, ɔ jũ ké cócì-nyò bɛ́ò dyi dyí dyuòè mó kɛbì ɔ kò dɛ nyo tòò bɛ́ jè gbo ní, nìí, wa mɛ dè ɔ dyédé gbo sédɛ-kà. ɔ dǎ ná nìín, wa mɛ dyuò kà wa kè nyo kè kùà nyuɛ nyu, hwè bɛ́ wa ké nyo dyúádò jũɛ dyí. Nyo mɛ dyuò dɛ ɔ bédé bɛ́ ɔ ké nyu, hwè bɛ́ ɔ ké cócìò nyo jũ kɛ dyí.

Wuqu Mènɛ́in-sǒ bɛ́ bɛ́ wa po Cɛ́ɛ́-dɛ́ò dú kɛ

(1) Kùà bɛ́ Zùù Hwè́in-hwè́inò nyu dɛ cócìò múɛ nyuɛ ké cócì-nyò bɛ́ò kpɔ́in gbo dɛ kùà nyu-nyu mú.

(2) Cócì-nyò bɛ́ò mò xwédé-dù bɛ́ bɛ́ wa pòin dyí dɛ kùà nyu-nyu mú wé séín xwíníín, ké wa nyu kùà bɛ́ wa ké dɛ séín bɛ́ bɛ́ wa móɛ dyé ti séín nyɛ.

(3) Cócì-nyò bɛ́ò kpɔ́ nyo bɛ́ ɔ táà ɔ nàmàũn bɛ́ò dyiɛ jè dyi dɛ Gèdèpòò xwédé-dùò mú, dè bɛ́ ɔ cɛ́ kà ɔ ké bó ɔ fèè dɛ gboi kpɔ́o nyu kɛ.

(4) ɔ jũ ké cócìò dyi kùà nyu ti séín ní, nìí, jǎà-po-nyò séín bédé waà kùà dò-dò dɛ cócìò mú.

(5) Dɛ bɛ́ kò jè cócì-nyò bɛ́ò pòin dà dyúádò dyiɛ mò bɛ́ wa ké kùà nyu kè bɛ́ wa ké dɛ bɛ́ mò cócìò móó-dɛ kɛ kè kà wa ké nyo bɛ́ gbo kpáa nyuɛ jè cɛ́ ɔ kè bɛ́ wa ké cócì-hwò bɛ́ pa.

(6) Kédèi-dèin-nà-nyò bɛ̀ò dyi dyí pòin ní, dɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ wa nyu xwaíɛ dò mò wa mǔ̀è bɛ̀ nyíí-dè mún gein-gein.

(7) Nyo bɛ̀ bɛ̀ wa seà dɛ̀ dò nyue bɛ̀in bɛ̀ wa kɛ̀à wa mìcùn gbo kpá kè bɛ̀ wa kɛ̀à nyo tòò bɛ̀ gbo kpáa, cócì-nyò bɛ̀ò se bédé bɛ̀ wa ké wa gbo kpá.

Hwè bɛ̀ dɛ̀-cɛ́-tì dò ké bó dyí kɔɛ, dɛ̀-cɛ́-nyòò mɛ̀ céè dɛ̀ gbɛ́-gbɛ́ wè bá “wuqu mènɛ́in-sǔ̀ bɛ̀ poà cɛ́ɛ́-dè̀ò dúɛɛ” dò-dò jè dyí (ɔ̀ xwíníin mò dɛ̀ ɔ̀ muà céèin nyɛɛ ɔ̀ mɛ̀ céèè dú mènɛ́in-sǔ̀). Dé ɔ̀ céè-céèò múɛɛ, ɔ̀ mɛ̀ zain dɛ̀ t́ín-t́ín bɛ̀ wuquò kpàin hwòdǔ̀è kè dɛ̀ nyue bɛ̀ ɔ̀ dyià dɛ̀ kpaa jè kɔ́in. Dé bɛ̀ dɛ̀-cɛ́-nyòò muà céèin nyɛɛ mɛ̀ mò dɛ̀ bɛ̀ ɔ̀ bɛ́in nyo se dɛ̀-cɛ́-cɛ́ò mú nìɛɛ gbo kɔ́in zain nyɛ. Ké ɔ̀ mɛ̀ nyí dɛ̀ ɔ̀ muà céèin nyɛɛ ɔ̀ dɛ̀-tɛ̀mèin-nyòò xwa.

Sǔ-kɔ́ún-dyi-po-po: Hwìè kò-kò bɛ̀ò nyé kǔ̀ mú bɛ̀ cócì-nyò bɛ̀ò pòin dyí bó ti se biè-tìɛ kɛ́?

Đɛ̀ nìà kɛ̀ mɛ̀ nì ò̀ hwìdǔ̀: dɛ̀-cɛ́-nyòò mɛ̀ po cɛ́ɛ́-dè̀ò dò páún sòin dɛ̀ tɛ̀mèin-dè̀ò mú, bɛ̀ ɔ̀ kɛ́ɛ nyo bɛ̀ se dɛ̀-cɛ́-cɛ́ò mú nìɛɛ tɛ̀mèin-kpà dò-dò tǎ nyu.

Cě́-ḡè 7

Kà Cócìò jè nyu nìè ḡé 'Bódó-kpàà nyo bě̀ò gbo ke

ḡe-cě́-nyò bě̀ò me nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèně̀ìn-sǎ́ bě̀ poà cě́-ḡè zìà dyie dúe” jè dyíee waà nàìn-nyòò xwa.

ḡe-cě́-cě̀ò nàìn-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò bě̀ò ḡíé bě̀ dyi b́é wa ké ḡe wa ḡǎà cée bá “Wuḡu mèně̀ìn-sǎ́ bě̀ poà cě́-ḡè dúe” jè dyíee dyúáḡò jè kōin zàìn.

ḡe-cě́-nyò bě̀ò me tò taún-kǎà b́é wa nyuà sòìn ḡé cě́-ḡè zìà dyie múee waà nàìn-nyòò xwa.

᠐ jǔ ké bě̀ dyi bě̀ nì kàà ? dyé ní, nìí, ḡe-cě́-cě̀ò nàìn-nyòò me nyue b́é ḡe-cě́-nyò bě̀ò ké dyi-diè-ḡèò ḡǎ́ jǔ.

Kà cócìò jè nyu nìè ḡé bódó-kpàà nyo bě̀ò gbo ke

Jèḡemádyà tò ma Júù-nyò bě̀ b́é wa nì ma to-xwàḡǎũn wěe cée-ḡè gbo, ké ᠐ cěe ma wa gbo kà wa ké ma bódó-dù kà kò ḡò bě̀ò nyo bě̀ kǎ bódó wa nì ma kà kǎee hwìè ćíe nyu ke. Júù-nyò bě̀ò se ma mú zàìn b́éìn ḡé bódóò kǎ, ké bódóò nyo bě̀ se ma Gèḡèpòò dyí dyuò. Waà ḡǎmànáò ńéìn ma Júù-nyò bě̀ò dyi mǎò, ké wa wáḡá ma waà bódóò, ké wa nì ma hwǐ ḡmòũn b́é ti wa ké ma ḡǐ-kǎàò mú sò kee ké nyini. Ti ḡíé bě̀ ní, wa se mó b́é wa ké ma bódóò dyú bě̀ò kpeḡe kíḡíí sí.

? Xwě cócì-nyò bě̀ò kpeḡe me nyu nìè ḡé bódó-kpàà nyo bě̀ò gbo ké?

Tò cuò-wùḡù b́é Gèḡèpòò dèàìn kpáá-ḡè-cě́-nyòò wǐín bá nyo bě̀ò jè dyíee gbo ḡùũ:

“Kee bě̀ me baà mǎ Bounboò bó hwḡḡo kǎ mú bě̀ ćíee ḡeín-ḡè dyé jè, sepóeḡé ḡé ᠐ ḡeín-ḡè dyé-dyé mú, ḡéè bě̀ nììn ḡeín-ḡè mu wóḡòũn” (Jèḡemádyà 29:7).

Wuɖumɔ̀à ɖeín-ɖe kɛ tò gìɖíí jìi ɖekè. Ɖeín-ɖeò mò mana bé gìɖíí dya kɛ. Júù-nyò bɛ̀ nì ma kà ɖé bóɖó-dù kà kò ɖòè nyo bɛ̀ò hwiè kɛ mu ma Gèɖèpòò manaò dyéin, kà bé wa nì ma kà vɔ́uń bé wa kéà nyo bɛ̀ se ma Gèɖèpòò dyí dyuòɛ Gèɖèpòò manaò gbo dya kɛ.

Fùà-fúá-ɖe séin nìà bóɖó-kpàà kɔ́ bó zɛ̀è kɛ sòin nàmàũn nyu-nyu mú. Nyo ɖíé bé se Gèɖèpòò ti bédé fɔ́ cá, ké kpé bɛ̀ bé nyo ɖíé bɛ̀ bédéɛ nyue ké wa se Gèɖèpòò Wuɖò kpéin dyé. Cócìò béin kpé bé wa ké fùà-fúá-ɖe bɛ̀ nìà bóɖó-kpàà kɔ́ɛ jè cɛ̀, sepóɛɖé cócìò-nyò bɛ̀ò béin Gèɖèpòò Wuɖò jè kɔ́in zain, ké wa béin Gèɖèpòò hwòɖò-fòńò-fòńò jè nyoũn dyí tèmèin. Cócìò me bó nàmàũn nìà ɖé bóɖóò múɛ jè cɛ̀ɛ ɖòũn pū, kɛ kà bóɖóò bédé bé ɔ́ ké nìè nyue, wa me zain jè kɔ́in, bé wa kée dyí-tèmèin-ɖe tò ɖekè.

“Kédéi-ɖeín-nà-còcìò mò nyo bɛ̀ bé Zùù Hwèin-hwèinò ɖǎ buè, ké ɔ́ ɖǎ wa nyíi-ɖe bɛ̀ múin gein nyɛ, ké dyiin ɖé múɛ, Gèɖèpòò kè nyoũn-dyù ɖǎ bíǎ zà dyiin ɖé Kédéi mú. Gèɖèpòò ɖǎ cócì-nyò bɛ̀ò sòin ɖé bóɖó-kpàò mú, bé wa ké Gèɖèpòò mìòũn nìin dyi-dyiò jè cɛ̀, ké Gèɖèpòò ɖǎ wa bé wa ké ɖé bóɖó-kpàò nyo bɛ̀ò gbo ɖe mu, bé wa ké ɔ́ Káá-bòɖò, bé ɔ́ báà ɔ́ dyi-dyiò jè dyíɛ jè zio po”

Tòmósì Óɖèin, Fèè nì ɖé Zùùò mú.

Cócìò-nyò bɛ̀ò kè nyo bɛ̀ nì bó wa ɖeie

? Cócì ɖò dyi mú zain mu ní, ɖé mòò dyí-tèmèin-ɖe ké?

Nyo bé ɔ́ bédé bóɖó-kpàà nyo bɛ̀ò nìin fòńò-hwòɖò kɛ ɖácócìò béin mú zain ɔ́ jǔ ké cócì-nyò bɛ̀ò dyi dyí vò ní mɔ́ ɔ́ jǔ ké wa dyi wíɖí pàɖǎ bédé ní mɔ́ wa dyi gbǒ kpa ɖe mìò kɛ bédé níɛ. Kɛ hwíɖíi-pòin-pòin nì kàà sòin ɖé bóɖó-kpàà nyo bɛ̀ò gbo. À mòà Kédéi-ɖeín-nà-nyò bɛ̀ɛ, à dyuòè kà bé ɖe bɛ̀ nìà bóɛ se ɖe bɛ̀ béin mú-zain-zain dyàà ɖé Gèɖèpòò dyéɖéin nyɛ, kɛ ɖe bɛ̀ò jè po à mùàũn mìò. À poèn hwíɖíi tee kà bé ɔ́ jǔ ké pásòɖò ɖò dyi cócì nì náa bédé ní, níí, ɔ́ se ɖe ɖò gǎ dyéɛ béin ɖeɛ.

Ɖe mò ɖe kpa ɖe mìò kɛ mò, nyo jǐ kà bé wa dyi Kédéi gbo dyiin ɖé kǔà bé cócì-nyò bɛ̀ò nìà nyueh nyɛ mú kɛ. Ɖe mò ɖe kpa ɖe ɖe mìò kɛ mò jáà-po-nyò bɛ̀ò búá-búá ɖé zùũn, bé ɔ́ kàmà mú bé nyo kéà ɔ́ púá kɔ́ po kɛ.

Mú-zain-zain vènè ɖò bé cócìò béin nyoũn dyí tèmèin nyɛ mò, ɔ́ jǔ ké wa dyie nyu ké nyo bɛ̀ nì bó wa ɖeie dyi gbo zǎin ní.

Gmò wuɖu nìà kɛ dyà.

“Ɖe tíín-tíín bé cócìò me kpõ kōin hwè bé wa ké ɔ cócì bé ɔ zàin múe dǎin nyee mò bé wa ké nyo bẽ nià bó wa deiee Kédèi gbo dyà. Ɖe tòò séín bé cócìò bèin nyue hwè bé wa ké ɔ cócì zàin múe dèin nyee se de kpa bé wa ké de nià ke dyí zì”¹⁰

? Ɖé m̀ pòin hwiqĩ bá wuqu céèà dà dyíie jè dyí ké?

Mùà-bǒò kpá nyo báún-báún gbo bé wa ké gbo zǎin. Nyo séín bé ɔ zǎin gbo, ké ɔ cí dyiin dé Kédèi-dèin-nà-nyò bẽò gma bẽò dyi-kpõ-kpõ múe bédé bé ɔ ké nyo tòò bẽ gbo kpá dé hwiqĩ-tabà-dè bẽò mú kánáá pū. Jízè dá ɔ dèin-nà-nyò bẽò mò tǒ kè ce bó bódó-kpàà bìi.

Kédèi-dèin-nà-fèè cí-cí mò hwòdǒ-fònò-fònò kè dyí-sédèin-dè séínè hìdì-kpà, ké dyiin dée múe, à bèin bódó-kpàà nyo bẽò Kédèi gbo dyàà. Ɖ jũ ké cócì-nyò bẽò dyie nyuè nì bé nyo bẽò ké Kédèi-dèin-nà-fèè cí ní, nìí, nyo bẽ nì dé bódóò múe mu buè-buè kè de bẽ mò dyí-sédèin-dè kee nyu jè jìi kǒ nèin.

Kǎà ɔ nyu niè dé gbèè dò-dò bẽò mú dekè. Ɖ jũ ké nyo bẽ nià bó bẽ deiee dyi pó ní, nìí, gbo-zǎin-zǎin mu nìin dé gbèè nià bóee mú.

? Ɖémò gbo-zǎin-zǎin bẽ mu nìin dé nì gbèèò mú, ɔ jũ ké nyo bẽò pàqǎ dyie hwiqĩ pòin bé wa ké Kédèi-dèin-nà-fèè cíie ní ké?

Ɖ mu dyiin nòmòùn bó nyo bẽ nì dé gbèò múe bìi bé wa kè cócì-nyò bẽò ké kǎà nyuù? Ɖ dyi ná nìin, nìí, ɔ mue nyuùn bé de bẽ nià ke ké kǒ sò dé gbèèò mú, wa mò, de-dya-zà-zà kè dyú bẽ gbà-kà kpõ-kpõ kè wa bó-bó kè kpepe gbà nyu-nyu kè wuqu mú jaqà-jaqà kè nyo kànáà-kà kpõ-kpõ kè de bẽ se dyiin nòmòee pepe-pepe kè kpáná vènnè po-po ɔ kè nyo dòè de mú gbòò-gbòò. Ɖ mue nyuùn bé gbǒ-kǒ-nyò bẽ ké nyo bẽ kpǒà waà gbǒ bẽò dyiee jǎà gbo nyu dekè. Ké nyo bẽ se fèin mu bé wa ké gbǒ bẽ dyi kpõ. Ɖe-pepe-nyò bẽ mu wǒùn bé wa ké kǎà-nyò báún-báún dyi kpõ. Sepóedé wa dyuòè kà nyo bẽ wa muà dyi kpõùn wèe se wa fǔà-fǔà nyùèn mu ke.

Ɖe kíín-kíín bé cócì-nyò bẽò bédé bé wa ké nyu dé gbèè kǒ mú wa nià kee mò, bé wa ké nyo bẽ nià bó wa deiee Kédèi gbo dyà. Ɖ jũ ké wa dyie nyu ké nyo bẽò dyi gbo zǎin dé zùùn jéé cá ní, nìí, nyòùn mu gbo-zǎin-zǎinò dyèin dé wa fèè mú.

¹⁰ Jǒó Pékìin, Dànyá Héè mò nyo cèe dé céè-dè mòà “Cócìò Ɖe-hwè-hwè dé Xwai-nyuu-dè bẽ mú,” kee mú dé *Nyo bẽò Hwòdǒ-dyùà mú*, 203.

Gă-dyé-nyò běò Gèdèpòò-wùdù gbo wáqá-wáqá

? Dé Jízè qá ɔ mò ma gma vèné sǎ nìinò ké?

Đe-cě-nyò dò me zà Máfiò 22:37-39 wuquún, bẹ nyo tòò běò ké ɔ gbo qũ tò.

Ɔ cée-qé Đúù-cèè-qèò mú, ti bẹ nyo dò diè ma Jízè dyi bá kà nyo ké sè-ná-sèè fèè bédéé nyuεε jè dyí ke. Ké Jízè diè ma ɔ mǎn dyi, ké ɔ qá, “Đé cée qé Gèdèpòò gma-cèè-qèò múé?” Đé dyi-diè-qèò gǎ-jǎ-jǎ múεε, gààò pòin gma vèné sǎ běò dyí, ké ɔ cě wa jè. Ɔ qá ò me qèbè Gèdèpòò mú hwòdǒè-qé-hwè-kà, ké ò me qèbè ò mǎè dò mú kà ò qèbèà ò mǎn múε. (Đúù 10:27). Jízè qá gààò gǎ-jǎ-wùdù sédéin ma dyí, ké ɔ qá, “Nyu qε nìà ke, ké nì mu cǐn.” Nyo mò nyo bédé qèbèin-qèbèin nì kàa bédé sè-ná-sèè fèè.

Ké gààò diè Jízè dyi, ké ɔ qá, “Nyé mòà ò mǎè ké?” Sepóεqé ɔ seε ma hwǐqǐ pòin kàò bédé bẹ ɔ ké ma nyo dò mú qèbè ke. Ɔ mó bẹ ɔ ké ma nyo xwéqé wè bẹ ɔ bèin mú qèbèè keε dyi mó, bẹ ɔ ké ma wa mú qèbè dòun pū, nǐ bẹ ɔ kée hwǐqǐ pòin kà bẹ ɔ nì ma Gèdèpòò gmaò dyi kpǎn wě.

Jízè jǎ ma ɔ dyi-diè-qèò gǎ dyiin qé nǎò dò po-po mú. Nyo kǎ jè nǎò cǎa keε mò ma qéè, bẹ ɔ mó ma qε dò ke.

? Nǎò nyé Jízè po ma bá nyo mǎè dò mú qèbè jè dyí ké?

Đe-cě-nyò dò me zà Đúù 10:30-37 wuquún, bẹ nyo tòò běò ké ɔ gbo qũ tò.

Jízè po ma nǎò bá Sèméqǎ-gààò jè dyíε, bẹ ɔ ké dyí-tèmèin-qé jǎ bá kà ò ké ò mǎè dò mú qèbèè nyuεε jè dyí. Ɔ mò nǎò bá kà nyo dò ké ɔ nǐn kpεqε bẹ dyi táà nyu, bẹ ɔ ké kpεqε kà kò dò kǐqǐ sí wàqà keε jè dyíε. À mǎè mò nyo kǎin séin bẹ à mu dyéin nye. Đèbèin-qèbèin nyuε ké à nyu qε bẹ bẹ nyo bẹ mó bẹ à ké wa bì nyu ke.

Jízè cě xwínín kǎ jè ɔ dyià bóqó-kpàà kǎε jè qé Đúù 4:18-19 mú:

“Bounboò Zùùò nì ò kǎ. Bounboò qǎ ò gǎ, bẹ ò ké bǎ nǎmò dyiin gǎ-dyé-nyò běò gbo cě. Ɔ qǎ ò qobo, bẹ ò ké buè jè zio mú pòin qé nyo bẹ mò toè-kpǎ-nyò bǎεε gbo, bẹ ò kée dyéqéin-dyi-kpè-nyò běò gbo cě kà bẹ wa mu dyi dyéin qεε. Ɔ qǎ ò qobo, bẹ ò ké nyo bẹ bẹ qε pǎa dyiεε buè, bẹ ò ké zio po kà tiò qǎ bó nyini, bẹ Bounboò hwòdǒn-hwòdò ké qé ɔ nyo běò gbo gmǎn nye.”

Wuqu nà ke jũ dyi-diè-dè mòà, “Đé kǝ jè Jízè dyi ma kà ké?” kee gǝ. Sepóedé Jízè dá xwíníín nà ke jè ɔ Bǎ gǎ ma kà ɔ kè. ɔ mò de kǝ jè ɔ cǝ ma kà de Dèè-wùdù Sùàò mú ke.

Jízèè dyi-dyìò nyí cócì, bé ɔ mòà “Kédèlèè kpódó-dyùàà” dà bódó-kpàà kǝe hwìè wa ké kpaa. ɔ dá de kíín-kíín ɔ mu ma nyuùn wǝe mò, bé ɔ ké bǝ-nòmò dyíinò jè zio mú pòin de gǎ-dyé-nyò bǝò gbo. ɔ jũ ké cócì-nyò bǝò dyi gǎ-dyé-nyò bǝò bó, mɔɔ ké wa dyi wa dyí bàdàin ní, níí, wa se de mò cócìò hwòdǝ-kpàin-dè kee nyué nì fɔɔ.

Kà Jízè nyuà xwíníín kǝ jè ɔ dyi ma kà ke me dèè kee tèmèin nyoũn dyí kà bé ɔ dyi ma bé ɔ ké bódó-kpàà nyo bǝè fèè gbo zǐàin dekéè.

Đe-cǝ-nyò dò me zà Mákà 6:6-8 wuquún, bé nyo tòò bǝò ké ɔ gbo quũ tò.

? Đé kpáá-de-cǝ-nyòò nì ma kà dyi dièèn nyé?

Mákà diè ma de nà ke dyi, sepóedé ɔ mó bé ɔ ké ma de bé Gèdèpòò mó de nyo bǝ biè ɔ ke xwaún wǝe jè dyí dyuò. ɔ poèn ma hwìdǝ kebì nyuà-dè kúqúú sáa-zàin-zàin bé ma de kpaa ní. Hwè ké ɔ zàin ma kǝin kà bé Gèdèpòò hwòdǝ se sáa-zà-zà múin dèin nye. Gèdèpòò dá de bǝ bé ɔ mó de ɔ biè-nyò bǝò gboe nyoũn dyí tèmèin.

À bédé bé à ké de bǝ mò jǎà kee nyu, bé à ké nyo tòò bǝ gbo kpá, bé wa mòun ké jǎàò bédé dekéè.

Nyo wìl kǝ bédé-bédé se ɔ nyo bé nyo nì kpé múe bédéà nyo kǝe dòn. “Wìl” xwíníín mò nyo dòè mósó-de ɔ bìl nyu-nyu. Jízè cǝe ma kà bé Sèméqìà-gààò dèbèin-dèbèinò mò dèbèin-dèbèin kǝ jè Gèdèpòò cǝà bé nyo kéà bédé ke, sepóedé ɔ “tèmèin ma ɔ mǝèò dèbèin-dèbèin dyí.”

Ti díé bǝ ní cócì-nyò bǝò poèn hwìdǝ kà bé wa bédé bé wa ké zùũn-dè bǝ nyu bó nyo bǝ bìl dòn pũ ke. Wa poèn hwìdǝ kà bé ɔ jũ ké nyo dò dyi gǎ dyéen nǝin, níí, ɔ se wa kpé ke. Cócì-nyò bǝò bédé bé wa ké wa mǝè bǝ mú dèbè kà Sèméqìà-gàà kpede nòmò dyíinò nyue ma kà ke.

Bábòò cǝin gǎ-dyé-nyò bǝò jè kpa hǝdèdè hǝinye. Đe nà ke tèmèin-nyoũn dyí kà bé Gèdèpòò kǝ de gǎ-dyé-nyò bǝò jè gbo ke.

Jízè dá mana nì gǎ-dyé-nyò bǝò kǝ, sepóedé wa mò nyo mu Gèdèpòò kǎá-bòdò nà de dycún wǝe kǝun (Đúù 6:20). Àpósò Jǝin dá Gèdèpòò gǎ gǎ-dyé-nyò bǝò bé wa ké bǎ de hwìdǝ-taba-taba mú (Jǝin 2:5). Gèdèpòò gǎ gǎ-dyé-nyò bǝò kè nyo bǝ seà de kpaa bé ɔ ké wa kǝà mú nyuìn (1 Kódéintǝ 1:27-29). Cócì-nyò bǝò bédé xwíníín pàdǎ bǝ kǝ jè wa

ké kpéí kpá, bé wa ké gǎ-dyé-nyò běò Gèdèpòò gbo dyà ke. Xwíníín běò dọ̀ mọ̀, sepóedé múà-bòò bein dyi dé gǎ-dyé-nyò běò hwiè wàdà-wàdà.

Nàmàǔn kǒ jẹ̀ à dyuò dyí bá Sádòùn-hwòdòò jẹ̀ dyíe mọ̀, nyo bě̀ nì ma dée, waà mọ̀n mọ̀n kǒ ma wa wuquí. Ké kà Gèdèpòò nyuà hwòdòò me dèè ke tèmèìn nyoǔn dyí kà bé wa nì ma hwòdò-kòin-nyìnìn-dè tòò bě̀ nyueh deké.

Đe-cě-nyò dọ̀ me zà Ízíkìò 16:49-50 wuquún, bé nyo tòò běò ké ọ̀ gbo dũ̀ tò.

? Nàmàǔnò nyé Sádòùn-hwòdòò nyo běò nyu ma de kǒ jẹ̀ vòsì běè cě ké?

Sádòùn-hwòdòò nyo běò bédé ma dji-dè báún-báún, ké waà cí-cí bédé ma dyí, ke wa néin ma gǎ-dyé-nyò běò bídíi dyi (“wa se ma sǒ dyí péè dé wa gbo”) bé wa ké wa nìin cí-cí gbo zǐàin.

Gbě̀ dọ̀ mú cócì dyi dè-dè

Ọ̀ jũ ké cócì dọ̀ dyi bó gbě̀ dọ̀ mú nì ní, nìí, wa dǎin pá nìà bóe cócì-pà. Kà ọ̀ nyuà nìe kánáá pūe, cócì vènè běò nyí cócì bě̀ nìà wa xwídíe kpé bé wa ké gbě̀ bě̀ mú cócì dyi dè, bé wa ké nyo bě̀ nì bóe Kédéi gbo dyà. Đe nìà ke mọ̀ Kíádè-còcì kè Đútìnìn-còcì nìà dé Jámà-bòdòò kǒe ọ̀ kè Íngànà-còcì nìà dé Bédétè-bòdòò kǒe kpede. Cócì pàdǎ bě̀ bé wa se cócì bě̀ dyí báa mọ̀n ní dè cócì dyi dé gbě̀ bě̀ mú dé hwiè kǒ mú wa mọ̀n nyuà ke.

Ọ̀ jũ ké cócì dọ̀ dyi wa mọ̀n dyí dú bé wa dọ̀n ké cócì jũ bó gbě̀ bé wa nìà múe bìi ní dé? Nyo séin nì dé gbě̀ múe mu pásòdòò dyí dyuòùn, ké ọ̀ mu ti dyèin bé ọ̀ ké baà, bé ọ̀ ké nyo bě̀ kpéi po, kè bé ọ̀ ké wa náún po, m seé kǒ kebì wa me mu ọ̀ cócì mú mọ̀ wa me se dé mu ke. Ọ̀ dyi gbě̀ nyo běò gboi té ní, ọ̀ cócì mú kpá jẹ̀ me bó de tǐín-tǐnò jũe, ke ọ̀ me cě wa kǔà bé cócì nì nyueh bó Gèdèpòò bìe jẹ̀ gbo.

Cócì mu kǔà bě̀ bēin gbě̀ nyo bě̀ gbo kpáa ke nyuùn, ọ̀ hwòin kà, gbò-xwíníín-nyò bě̀ náún-po-po kè nyo gmò bě̀ náún-po-po kè nyo bě̀ kǒ kpede nòmò dyíin nye kǔà tèmèìn-tèmèìn. Ọ̀ mọ̀ cócì-nyò běò kpé bé wa ké de séin bě̀ nìà ke nyu bó nyo běò bìi. Wa bédé bé wa ké Bábòò wuquún zà bó nyo běò dyúa, bé wa ké Gèdèpòò hwòdò-fònò-fònò jẹ̀ wa gbo kòin zain. Ọ̀ nòmò dyíin bé à ké de bě̀ bé wa se dyí sédèin dé à bóqò múe jẹ̀ cě, ke cócì-nyò běò bédé bé wa ké de mọ̀ de nòmò dyíin bé bóqò ké ọ̀ nyo běò bìi nyue jẹ̀ nàin-nyò běò gbo cě.

? Đé mọ̀ de bě̀ nì dé nì gbě̀ mú bé m mọ̀ Gèdèpòò Wuquò ké gbo zǐàin nyé?

Kpáá-dè-cě-nyò bě kǎ jè cěàà dé Dèè-wùdù Sùàò múe dyé kà bẹ bódóò kè nyo bẹ cǎà ɔ kǎe mò Gèdèpóò kǎò-dè ke. Ɔ jèe, wa cě nyoŭn séin gbo bẹ wa ké Gèdèpóò dèè-wùdù kǎin kpǎ. Wa wáqá ma Gèdèpóò-wùdù bá dèin-dè bẹ dyi ma bódóò kǎ, kà Gèdèpóò nyue ma dyí sóo kèe jè. Ké wa cě ma gǎ bẹ dyi ma bódóò kǎ dyiin dé Gèdèpóò wudu mú jaqá-jaqá múe jè dyí.

Pásòdòò meqú ɔ gběò dyí bẹ dé ké dè bẹ Gèdèpóò cí kèe jǔ. Gèdèpóò mò nyo nì dè séin kǎin, ké ɔ kǎ dè sín wquí. Ké ɔ po nyo séin bẹ bẹ wa nyu ɔ mós-dè kèe mana kǎ. Pásòdòò me cě nyo běò gbo ti séin kà bẹ wa bédé bẹ wa ké cí dé Gèdèpóò nyo nàin-nàinò mú ke. Ɔ me zain wa gbo kǎin kà bẹ ɔ kpa dè bẹ nyo ké cí dyiin dé Gèdèpóò mana běò mú ke, ké ɔ me po wa kpéí bẹ wa ké Gèdèpóò gbo dyi.

Cócì nyu-nyu dé gběè dò múe see xwíníin mò bẹ nyo séin cí dé gběèò múe ké cócìò mú kpá ke. Nyo bẹ bẹ wa ku dúún, ké wa cí dé Gèdèpóò dyi-fèin-fèin múe mòà cócìò kè,kèe cócìò bédé kpé bẹ ɔ ké nyo bẹ nì dé gběèò múe Gèdèpóò gbo dyà.

Cócì gběè dò mú dyi-dè-dè see xwíníin mò bẹ gběèò nyo běò ké cócìò kǎin báin mǎo waà wudu kée kǎin nì ke. Cócìò mò Gèdèpóò kǎò-dè, ké cócì-nyò běò nyu ɔ wudu, ké wa po ɔ kǎá-kpèò jè zio dé bódó-kpàà nyo běò gbo.

Sepóedé Jízè dǎin cócì-nyò běò tǎ kè ce jèe, wa bédé bẹ wa kée nyo bẹ nì dé waà gběèò múe dyí tèmèin kà bẹ wa kpa dè jǎà ke.

“Cócìò mò Jízèè kpódó-dyùàò. Ɔ jèe, cócì-nyò běò mò nyo bẹ bẹ wa kpǎin gbo, bẹ wa ké ɔ mós-dè nyu kè bẹ wa ké ɔ kǎá-bòdòò jè cě ke”

Đáwèdè Símèè, dé ɔ cèè-dè mòà:
*“M po Kédé-dèin-nà-nyò běè
 Hwìqǐi-taba-dèò Gbo-dè-dèò jè jǎà”
 kèe mú.*

Múà-bǎò jè me kpǎ ò hwòdǎ

Cócì pàqǎ mó hwìè bẹ kǎ mú wa dyèin dè kèe dyi, ké wa dú dè běò dyí bẹ wa ké nyo bẹ nìà dé waà gběèò múe gbo kpá. Jǐ kà wa mu dyèin nyee, déè wa mu nyo běò múin gein. Wa poèn hwìqǐi kà bẹ nyo běò gbo-kpá-kpá bèin nyue bẹ waà hwòdǎ ké múà-bǎò gbo gmòin nyè. Đe kpǎ wa hwòdǎe mò bẹ wa kée nyu bẹ múà-bǎò ké dyi bèin. Wa mó bẹ wa kée nyo běò dyí tèmèin kà bẹ wa kǎ dé wa jè gbo ke.

Waà hwòdǎ-kpàin-dèò mò: Đe páún po-po kè Gbo-kpǎin-kpǎin ɔ kè Múà-bǎò dyi-kpǎ-kpǎ. Kǎà bẹ bẹ nyoŭn bẹ nyu, bẹ wa ké nyo tòò bẹ gbo kpáa séin ní nòmò ná dyiin. Nyo běò gbo-kpá-kpá se gbo-kpǎin-kpǎin dyàà bèin, ɔ sèin ké gbo-kpǎin-kpǎin nì dye bó nyo nìà gbo-kpá-kpá tòèn nyè kè nyo nìà dyéè nyee púa hwè.

Ti díé bĕ ní nyo bĕò poèn hwìdĩi kà bĕ múà-bĕò dyi-kpō-kpō mò dĕ kà kò dò bó nyíí-dĕ bĕ bĕ wa nyíà wa kĕe gboe. Ké dĕe, wa poèn hwìdĩi kà bĕ kebì wa me se múà-bĕò dyi kpōe, wa bĕin gbo-kpá-kpá dyéé kánáá pū kĕ. Ké cóci-nyò bĕò nì kùà nyuēí bĕ wa ké nyíí-dĕ bĕ nìà kĕ dyi mó bó nyo bĕò bìi jĕe, wa se dyè ti bédĕe mu bĕ wa ké múà-bĕò dyi bĕin. Nyo bĕò mu dĕ jĩ kà wa bĕin wa xwaún dyéé kĕe dyéin, ké ɔ dǎ ná niĩn, wa mu gbo-kpá-kpá dyi móo kpaùn dĕ dĕ nyo kà kò dò bĕ gbo.

Fònò-hwòdǒ nìà kĕ me zĩàin gbo. Múà-bĕò jĕ me mò dĕ kíín-kíín dĕ dĕ séín bĕ cóci-nyò bĕò mu nyo dò bìi nyuùn wĕe mú.

? Dé màà múà-bĕò ké?

ɔ jũ ké cóci dò dyi bóqó-kpàà nyo bĕò múà-bĕò gbo dya ní, níí, wa me bĕin kpé bĕ wa ké wa fĕè dĕ nìà dĕ cóciò múe jĕ gbo kōin zain dekè. Pó-pó se dĕ bĕ nyo dò bĕin ɔ miòùn nyíe, bĕ ɔ kĕe nyu bĕ ɔ ké fĕè dĕ mú cí kĕ. Nàmàũn-nyò bĕ se múà-bĕò dyi kpō bĕin, ɔ sĕin ké wa dyi dĕ dĕ cóciò mú, ké cóci-nyò bĕò zain wa múà-bĕò xwáqáún hwè.

Dé Jízè kĕ àpósò bĕò Gèdèpòò kùà nyu-nyuò múe, à dyéé kà bĕ múà-bĕò mò “bĕ nòmò dyíin” bá Gèdèpòò káá-bòdòò jĕ dyí kĕ. Wa cĕe kà bĕ Gèdèpòò bĕin nàmàũn-nyòò kōin zĩèn, bĕ ɔ kĕ Gèdèpòò ké gbo kpōin nyĕ. Wa dǎ nàmàũn-nyòò bĕin buèè sòin dĕ ɔ nàmàũnò xwaún, bĕ ɔ ké me-dĕ dĕ jũ. Ké múà-bĕò cĕe dekè kà bĕ nàmàũn-nyòò me dyi dĕ cóciò mú, bĕ ɔ díí bĕ bédĕà Zùùò kĕe ké ɔ kpéí po, bĕ wa ké ɔ gbo kpá dĕ ɔ móó-dĕ bĕ mú.

Dĕ me kpō cóci-nyò bĕò hwòdǒ miò kĕe mò múà-bĕò cĕ-cĕ. Cóciò me nyu bĕ nòmò dyíinò cĕ-kùàò tee. Nyo séín me dyuòè dyí kà bĕ cóciò kùà mò bĕ wa ké zùù pòin nyĕ. ɔ dyi ná niĩn, níí, nyo bĕ mó póe dyie mu cóciò mú dyiin. Nyo bĕ kǒ hwòdǒ dĕin múà-bĕò múin nyĕe mu dĕ cóciò mú dyiin. Nyo bĕ nìà kĕ dyi bĕ wa kĕ cóci-nyò bĕò ké gbo kpōin jĕe, nyo bĕ nìà múà-bĕò bìi kùà nyuēí nyĕe me nyue bĕ gbo-kpōin-kpōin nì náa ké bó wa kĕ wa púa nì.

ɔ dǎ ná niĩn, níí, cóci-nyò bĕò me kpá nyo bĕ bĕ wa kĕ cóciò bédĕà gbo-kpōin-kpōin nyĕe gbo. Ti díé bĕ ní, nyo bĕa séín sĕè pó ke, kĕe wa kpō bó cóciò jĕ gboi, ké wa dĕbĕ bĕ wa ké Gèdèpòò-wùdù bĕ bĕ nyo bĕò wáqáà dĕ cóciò múe wǒ.

ɔ jĕe, fònò-hwòdǒ bĕ wa niǎ kùà mú nyuēn nyĕe mò Múà-bĕò kĕ Gbo-kpōin-kpōin ɔ kĕ Gbo-kpá-kpá (ɔ se dĕ páún-po-po). Cóciò me bó kpoo dò bĕ wa mó dĕ bĕ dyi bĕ wa ké nyo bĕ gbo kpá dòùn wĕe jũe, kĕe cóciò me kpá nyo bĕ bĕ wa kĕ wa kĕ kpōin gbo kĕe gbo. ɔ jũ ké wa dyi hwo bĕ dǎ bĕ hwo-kō-dyi-nyò bĕò ké kpáná dyédòùn pū ní, níí, nyo bĕ mu hwoò kō dyiin, kĕe wa se cóciò ti bédĕe mu.

Wuqu Mèněìn-sǎ bě bē wa po Cěé-qèdò dú kē

- (1) Cócì bē ɔ ku dyíē nyuē ké nyo bē nì bó wa qeíē zǎìn gbo.
- (2) À mē tēmēìn nyo bē nì bó à qeíē dyí kà à qèbè wa múē, dyììn qé wa qe nyí-nyí mú.
- (3) Cócì-nyò bēd mē wáqá gǎ-dyé-nyò bēd Gèdèpódò-wùdù gbo, sepóedé ɔ mò qe bē Gèdèpódò mó bē wa ké nyu kē.
- (4) Cócì-nyò bēd mē wáqá nyo bē nì gběē kǎ mú wa bédéà cócìd kē Gèdèpódò-wùdù gbo.
- (5) Cócìd mē dè qe bē bóqó-nàìn-nyò bēd bédé bē wa ké nyu bó waà bóqód jè kē mē, bē wa kēē dyí-tēmēìn-qè tò.
- (6) Kǎà bá múà-bǎd jè dyíē nyu-nyu mē mò qe tǐín-tǐín ké cócì-nyò bēd hwòdǒ kpǎ kē.
- (7) Nyo bē bē wa kè cócìd bédé gbo-kpǎìn-kpǎìn nyē, cócì-nyò bēd mē kpá wa gbo.

Hwè bē qe-cě-tì qò ké bó dyí kɔē, qe-cě-nyòd mē céē qe gběĩ-gběĩ wè bá “wuqu mèněìn-sǎ bē poà cěé-qèdò dúē” qò-qò jè dyí (ɔ xwíníín mò qe ɔ muà céèìn nyē ɔ mē céē dú mèněìn-sǎ). Dé ɔ céē-céèd múē, ɔ mē zàìn qe tǐín-tǐín bē wuqud kpàìn hwòdǒē kè qe nyuē bē ɔ dyià qe kpaa jè kǎìn. Dé bē qe-cě-nyòd muà céèìn nyē mē mò qe bē ɔ bēìn nyo se qe-cě-cěd mú nìē gbo kǎìn zàìn nyē. Ké ɔ mē nyí qe ɔ muà céèìn nyē ɔ qe-tēmēìn-nyòd xwa.

Taún-kǎà: M mē wùdù nyo pàqǎ bē bē wa ní mu cócì kē gbo. Diè wa dyi kǎà bē cócìd nì nyuē qé waà gběèd mú kē. Céē qe wa mu m gbo cēìn nyē bíqíí.

Dē nà kē mē nì m hwìqíí: qe-cě-nyòd mē po cěé-qè qò páún sòìn qé tēmēìn-qèdò mú, bē ɔ kēē nyo bē se qe-cě-cěd mú nìē tēmēìn-kpà qò-qò tǎ nyu.

Cě́-ḡè 8

Cóciò Gbo-kpá-kpá

Ḑe-cě́-nyò běò me nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèně́ìn-sǎ bě poà cě́-ḡè zìà ḡyie dúe” jè ḡyíe waà nàìn-nyòò xwa.

Ḑe-cě́-cě́ò nàìn-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò běò ḡíe bě ḡyí bẹ́ wa ké ḡe wa ḡǎà cée bá “Wuḡu mèně́ìn-sǎ bě poà cě́-ḡè dúe” jè ḡyíe ḡyúáḡò jè kǎìn zàìn.

Diè ḡe-cě́-nyò běò ḡyí bó ḡyí-diè-ḡè ḡǎ-jǎ-jǎ taún-kǎà bẹ́ wa nyuà ḡe cě́-ḡè zìà ḡyie múe jẹ. Ḑe-cě́-nyò běò bẹ́ìn ḡe wa cě́ ḡe ḡyí-diè-ḡè běò múe jẹ dǎó kǎìn dèèn.

᠐ jǎ ké bẹ́ ḡyí bẹ́ nì kàà ? ḡyí ní, nìí, ḡe-cě́-cě́ò nàìn-nyòò me nyue bẹ́ ḡe-cě́-nyò běò ké ḡyí-diè-ḡè ḡǎ jǎ.

Hwìè bẹ́ bẹ́ Jízè zàìn nyo da ke

Ḑe-cě́-nyò ḡò me zà Ḑúù 10:1-9 wuḡuún, bẹ́ nyo tòò běò ké ᠐ gbo ḡùǎ tò.

Jízè ḡeín-nà-nyò běò mò nyo kíín-kíín bẹ́ bẹ́ ᠐ ḡobo ma, bẹ́ wa ké ma múà-bǎò wáḡá ḡe hwǎḡo-kpǎǎ bẹ́ kǎìn nyẹ.

? Ḑe bẹ́ bẹ́ Jízè ḡá ᠐ ḡeín-nà-nyò běò me bó ma kà nyue, ti ᠐ ḡoboà wa bẹ́ wa kéà Gèḡèḡǎò-wùḡù wáḡáúh múe mò ḡe kǎà ḡyí ḡò cáe?

Jízè bẹ́ḡe ma kpé séín kè ḡe séín, ké ᠐ bẹ́ìn ma wa ḡe kǎìn séín bẹ́ wa mó ma kee nyíe. ᠐ bẹ́ìn ma wa wíḡí báún-báún nyíe bẹ́ wa ké ma ḡe séín bẹ́ wa mó ma kee dǎ, ᠐ kè bẹ́ wa ké ma nyo tòò bẹ́ ḡe nyí ḡekè. ᠐ bẹ́ìn ma wa kpé nyíe bẹ́ wa ké bẹḡè kè zimii bẹ́ zẹ́ìn bó wa mìòùn kè nyo bẹ́ bẹ́ wa mu ma Gèḡèḡǎò-wùḡù gbo wáḡáún wěe bìì. Ké Jízè bẹ́ìn ma nyue bẹ́ hwǎḡo séín wa mu ma mú muùn wěe, wa ké nyo bẹ́ nì ḡéee ḡii-ḡè nyí ḡekè.

Jízè see ma náa nyu, kee ᠐ fònòìn ma wa xwa, ké ᠐ ḡobo ma wa. ᠐ se ma wa wíḡí ḡò nyí fǎ. ᠐ cěe ma wa gbo bẹ́ wa ké ma nyo bẹ́ kǎ gbo wa nì ma kà muéñ nyee hwòḡǎ kǎ dè bó wa ḡii-ḡè jẹ. Ké ḡeín-nà-nyò běò mu ma, kà Jízè nyue ma kà wa gbo cěe ke, ké wa ḡyí ma ḡe séín bẹ́ bẹ́ wa mó ma kee kìḡí.¹¹

¹¹ Ḑúù 22:35.

? Đé kǝ jè Jízè fònòn ma kà wa xwa bé ɔ dyi ma kà wa qobo ké?

Waà kǝ̀dè dè ma nyo jéé bǝ̀ hwǝ̀dǝ̀. Sepóedéwa mò nyo kíín-kíín bǝ̀ wáqá ma múà-bǝ̀ jèé, nyo bǝ̀ bé wa kpáìn ma múà-bǝ̀ jè múàǝn dyíe tò ma wa dǝ̀ gbo. Sepóedé wa mó ma gbo-kpá-kpá jèé, waà kǝ̀dè dè ma nyo díé bǝ̀ hwǝ̀dǝ̀, ké wa mó ma wa gbo kpáa dyi. Wa dyé ma nyo jéé bǝ̀ bǝ̀ìn ma wa gbo kpáa bé wa ké ma cócì dyi dè ke.

Đé mu ma kpáun ɔ jǝ̀ ké qeín-nà-nyò bǝ̀ dyi ma qe séín bǝ̀ bé wa mó ma kee qé hwǝ̀dǝ̀ bǝ̀ mú kpá, hwè ké wa dyi ma qe bǝ̀ bé wa ké nyo bǝ̀ múín geín nyee kpa qekè níé? Níí, nyo bǝ̀ bé wa se ma móee mò nyo mu ma wa kíqíí sǝ̀ìn. Wa mu ma nyo bǝ̀ ké ma wa gbo dyi bó qe dyé jèé dyí pòin dòn pǝ̀. ɔ qǝ̀ ná níín, waà kǝ̀dè muá ma nyo nyíí-qè-nyí-kǝ̀ jǝ̀un dòn pǝ̀. Ké kǝ̀dè se ma gmènèè kpaá mu, ɔ jǝ̀ ké wa se ma qe pàqǝ̀ bédé bé wa kee nyo bǝ̀ múín geín ní. Ké nyo qò se ma wa gbo kpáa mu, ɔ sèin ké wa péè dye nyoò hwè. Ké wa se ma nyo jǝ̀ kà bé wa mó ma, bé wa ké ma cócì nòmò dyíin dyi dèee dyée bǝ̀ìn mu.

Fònò-hwòqǝ̀ bé Jízè zàin ma kà wa daa nyue ké wa dyé ma nyo pàqǝ̀ bǝ̀ bé wa bǝ̀ìn ma cócì gáná qò ke. Wa mò nyo bǝ̀ bé wa kpáìn ma múà-bǝ̀ jè múàǝn dyi, ké wa hwòqǝ̀ wǝ̀ bé wa ké gbo-kpá-kpá tò qé Gèdèpòò kǝ̀dè mú ke. ɔ kpa qe bé à ké à cócì bǝ̀ dyi dè qé hwíè sédǝ̀in dyíee mú.

Xwíníín kǝ̀ jè cócì-nyò bǝ̀ mò nyo bédé bé wa kéà waà cócìò wídí gbo kpáìn nyee.

? Đé kǝ̀ jè cócì-nyò bǝ̀ mò nyo bédé bé wa kéà waà cócìò gbo kpá ké? Hwè bé m̃ ké qe bǝ̀ nǝ̀ dǝ̀in mú dà bíqííe dya gmǝ̀ee, xwíníín bǝ̀ nyé kǝ̀ jè mǝ̀un pòin hwǝ̀dǝ̀ ké?

Xwíníín 1: Jízè tèmèin à nǝ̀in dyí kà bé ɔ jǝ̀ ké à dyi cócì dyi dèè mó bó dà qò ní, níí, à me dèè dyi qé hwíè sédǝ̀in dyíò mú ke. ɔ qobo ma ɔ qeín-nà-nyò bǝ̀ ké ɔ se ma wa wídí qò nyí, sepóedé ɔ mó bé nyo bǝ̀bé wa mu ma múà-bǝ̀ gbo wáqáun wǝ̀e ké ma waà kǝ̀dè múàǝn dyi kpáìn, bé wa ké wa gbo kpá.

Xwíníín 2: Jízè cǝ̀ ma qe bǝ̀ bé cócì-nyò bǝ̀ kǝ̀ jè céèà qé Dèè-wùqù Ìlèò múe ké ma nyu kee jè wa gbo. Wa bédé bé wa ké ma gbo-kpá-sǝ̀ qé cócì kíín-kíín nǝ̀ ma kà qé Jùqúsèdǝ̀in-hwòqǝ̀ múee mú tò. (1 Kòdèintǝ̀ 16:1-3; 2 Kòdèintǝ̀ 8:1-7, 9:1-6). Wa bédé bé wa ké ma jǝ̀-màà bǝ̀ kè nyo tòò bǝ̀ mó ma gbo-kpá-kpá qé cócìò múee gbo kpá (1 Tímètè 5:16; Jǝ̀in 1:27, 2:15-16). Wa bédé bé wa ké ma nyo bǝ̀ nyu cócìò dòn bìi kǝ̀ kee gbo kpá (Gàdézìà 6:6).

Xwíníín 3: Gèdèpòò nyí cócì qò-qò séín kpé bé wa ké Kédèi kpódq-dyùàò jǝ̀ qé dè kǝ̀in séín bé wa nǝ̀ ke (1 Kòdèintǝ̀ 12:27). ɔ xwíníín mò cócì bé ɔ qǝ̀ qe hwèe, wa mǝ̀un bǝ̀in qe bǝ̀ bǝ̀in nyue bé waà cócìò ké mú zàin qé dyúa nyee jè gbo po. Đe nǝ̀ ke se ná kpáa bǝ̀in ɔ jǝ̀ ké cócì-nyò bǝ̀ dyi nǝ̀in-nyò bǝ̀ nǝ̀ dà kà kò qò kee hwòqǝ̀ kǝ̀ dè bé wa ké wa

gbo kpá mɔɔ wa ké ɔ́ wa ké nyuɛɛ wa gbo cɛ́ níɛ. Ɔ nòmò dyíin bé cócì bɛ́ ké wa mìcùn gbo kpá tee, bɛ́ wa ké búá.

Xwíníín 4: Nyo bɛ́ bɛ́ wa tò bàdàin-bùè kɛɛ, Gèdèpòò po wa mana kɔ́, ké wa dyé wídí pàdǎ. Nyo bɛ́ bɛ́ wa ní tò bàdàin-bùè kɛɛ, gboò-wùdù nì waà wídí bɛ́ò kɔ́ (Mádékà 3:8-10).

Xwíníín 5: Cócì bɛ́ bɛ́ wa dè gbo-kpá-kpá sòin dà kà kò dòɛ hwòdǒ kɔ́ɛɛ, wa se kpéin-dyé-dyé dò bédé. Ɔ se dyíin nòmò bɛ́ wa ké nyo bɛ́ nì ɔ́ waà bídí-bòdòò kɔ́ɛ mɔɔ nyo bɛ́ nì bóqó kà kò dò kɔ́ɛ hwòdǒ kɔ́ dè. Ɔ jǔ ké nyo bɛ́ bɛ́ wa dèà hwòdǒ kɔ́ sòin ɔ́ dà kà kò dòɛɛ dyi wa gbo kpáa bó ní, nìí, ɔ́ muɛ nyuùn bɛ́ cócì-nyò bɛ́ò ké gǎ dyé.

Gbo-kpá-kpá 6: Nyo bɛ́ bɛ́ pásòdòò nià nàin nyɛɛ mɛ kpá pásòdòò gbo (Gàdézìà 6:6). Cóci-nyò bɛ́ò dyuè dyí kɛbì waà pásòdòò kpɔ́ bó cócìò jè gboi mɔɔ ɔ́ seɛ bóɛ jè gboi kpɔ́ níɛ. Wa dyuòè dyí ɔ́ jǔ ké pásòdòò dyi ɔ́ kùà-kpàò dyí nì tee, mɔɔ ɔ́ ní nì ɔ́ ti séin níɛ. Bɛ́ mɛ nyuɛ bɛ́ ɔ́ ní kɔ́ dà nyo bɛ́ tò mò gboɛɛ gbo-kpá-sǒ hwòdǒ kɔ́ dè mìò.

? Dé mò fùà-fùá-ɔ́ bɛ́ kpá ɔ́ cócìò mú ɔ́ jǔ ké wa dyi nyo bɛ́ tò mò gboɛɛ gbo-kpá-sǒ hwòdǒ kɔ́ dè níɛ?

Kà cócì vèné bɛ́ mɔɔ kpoo bɛ́ mò cócì gbo kpá-nyòɛɛ ké cócìò gbo kpáa nyuɛ

Cócì vèné bɛ́ bɛ́ wa sò bóqó kà kò dò bɛ́ kɔ́ɛ bédé bɛ́ wa ké hwiè jéé dò kɔ́ mú wa ké cócì bɛ́ gbo kpá kɛɛ bédé. Nyo-gbo-kpá-còcì bɛ́ò mɛ kpá cócì bɛ́ò gbo ɔ́ hwiè kɔ́ mú wa béin wa dyi kùèn nyɛɛ mú, kɛɛ wa mɛ bóó nyuɛ bɛ́ cócì bɛ́ò ké wa dòn hwòdǒ kɔ́ dè bó gbo-kpá-kpá jè kánáá pū. Hwiè bɛ́ bɛ́ nyo-gbo-kpá-còcì bɛ́ò ké kpa ɔ́ cócì bɛ́ gbo-kpá-kpá múɛɛ ɔ́ bɛ́ kèà kè.

(1) Wa mɛ néin bàdàin-bùè tò jè jì kɔ́ kóqó-kóqó, sepóɛɔ́ ɔ́ mò Kédéi-ɔ́éin-nà-nyò bɛ́ wídí dyé-dyéò hìqì-kpà. Ɔ jǔ ké cócì-nyò bɛ́ò se bàdàin-bùè tòɛn nì ní, nìí, Gèdèpòò se cócìò wídí mana kɔ́ poɛ béin. Ɔ jǔ ké wa se ɔ́ mò ɔ́ sédèin dyíɛɛ nyuɛn nìin, nìí, cócìò se dúí kué mu ɔ́ wídí bédé-bédé mú. Ɔ dyi ná nìin, nìí, kɛbì gbo-kpá-kpá mɛ sòin dà kà kò dò bó wa bìɛɛ, ɔ́ se wa gbo kpáa béin.

(2) Cóciò mɛ nyu kùà bɛ́ béin wa wídí nyíɛ, bɛ́ wídíò ké dúí ku kɛ, ké wa mɛ bó wídí bɛ́ ɔ́ sòin dà kà kò dòɛ dòn hwòdǒ kɔ́ dè. Ɔ mu dyíin nòmòùn bɛ́ nyo-gbo-kpá-còcì bɛ́ò ké kùà bɛ́ béin nyuɛ bɛ́ cócì-nyò bɛ́ò ké wa mìcùn gbo kpáa wídí kòún peɔ́ ké ɔ́ zi bɛ́ wa ké nyo bɛ́ péɛn nì ɔ́ cócìò múɛɛ dyí. Ɔ jǔ ké wa dyi nyo bɛ́ò péɛn nì ní, nìí, ɔ́ muɛ nyuùn bɛ́ wa ké gbo-kpá-kpá sòin dà kà kò dòɛ hwòdǒ kɔ́ dè nì kánáá pū. Ɔ jǔ ké nyo-gbo-kpá-còcì dò dyi cócì dò gbo kpáa nì dyíin ɔ́ nyo bɛ́ péè-péè mú bó dèné séin xwíníín ní, nìí, wa mɛ dyà gbo-zǎin-zǎin ɔ́ bɛ́ ɔ́ cócìò mú, bɛ́ ɔ́ kèɛ nyu bɛ́ nyo bɛ́ò ké wa mìcùn gbo kpáa béin ɔ́kè.

mìòùn gbo kpáa béìn nyee wa bìì, ké ɔ zi bé wa ké wa ɔ nyíe nì kánáá pūee dyí. Sepóedé ɔ jǔ ké wa dyi nyo bǝ̀ gbo kpáúh nì kánáání, nìí, ɔ muε nyuùn bé xwédé-dùò nyo mu bó wa m̀ùn gbo dyí kòùn wēε ké gbě jǔ bé wa ké nyo tòò bǝ̀ ma ɔkèkè.

Nyo bǝ̀ bé wa mu Gèdèpòò kǔà nyueh ɔ gbě̀ d̀ò mú m̀o ɔ bódó kà kò d̀ò kōεε, wa se bédé bé wa ké gǎ-dyé-nyò gbo kpá jè jìì kō nēìn m̀ò, bé ɔ ké Gèdèpòò kǔàò dyí zi. Wa dyie náa nyu ní, ɔ muεnyuùn bé cóci-nyò bǝ̀ kè gǎ-dyé-nyò bǝ̀ ké hwĩ̀ sòìn.

? Dé m̀ò nyo-gbo-kpá-kpòò bǝ̀ kè gǎ bǝ̀ bé wa dyà nyo bǝ̀ kōεε hwòìn-ɔ̀é díé bǝ̀ bé m̀ dǎ dyé ké?

Ɖε bé Gèdèpòò dǎ gbo po bá Pásòdò bǝ̀ Gbo kpá jè dyíε

Ɖε-cē-nyò d̀ò mε zà Dìtòwáqánámè 18:1-5 wuquún, bé nyo tòò bǝ̀ ké ɔ gbo quũ tò.

? Dé Gèdèpòò-wùdù nìà kε cē bá nyo bǝ̀ nìà cóciò bìì kǔà nyueh nyee gbo kpá jè dyí ké?

Bá nyo bǝ̀ nìà Gèdèpòò bìì kǔà nyueh d̀òùn wēε gbo kpá jè dyíεε, ɔ m̀ò ɔ bé Gèdèpòò po zǝ̀ gbo ti bé ɔ cēà nyo bǝ̀ gbo kà wa ké bièè nyue ɔ̀é Dèè-wùdù Sùàò mú kε. Nyo bǝ̀ bédé bé wa ké ma Sáa-zà-nyò bǝ̀ gbo kpá bó kǔà bé wa nì ma kà ɔ̀é Gèdèpòò gbòò mú nyueh nyee jè. Wa se ma wa m̀ùn bódóò pá d̀ò nyí, sepóedé wa se mó bé geɔe-kǔà ké ma wa sǎ m̀ò, bé wa ké se ma Gèdèpòò gbòò kǔàò nyue béìn.

Ti díé bǝ̀ ní Éézùdùè-nyò bǝ̀ pòìn ma Gèdèpòò kōín, ké wa táà ɔ biè jè dyi f̀o, ké ɔ nyue ké sáa-zà-nyò bǝ̀ nììn gbo-kpá-kpáò cē ma kō ɔkèkè. Ti séín bé Gèdèpòò gbòò mú kǔà-nyu-nyò bǝ̀ mu waà kǔà bǝ̀ dyi táàùn, bé wa ké wa mìòùn nììn d̀ii-ɔ̀é dyi móo muε ní, nìí, nyo séín dyuòè ma dyí cá kà bé Éézùdùè-nyò bǝ̀ dǎ ma Bounboò nàmàũn bú nyu kε. (Níòmádyà 13:10).

Ɖε-cē-nyò d̀ò mε zà 1 Kòdèíntìò 9:1-14 wuquún, bé nyo tòò bǝ̀ ké ɔ gbo quũ tò.

? Dé Gèdèpòò-wùdù nìà kε cē bá nyo bǝ̀ nìà cóciò bìì kǔà nyueh nyee gbo kpá jè dyí ké?

Pòò jìì-kō-nēìn-ɔ̀é jééò nì ɔ̀é vòsì 14 mú. ɔ dǎ cóci-nyò bǝ̀ kō bé wa ké waà Gèdèpòò-wùdù-wáqá-nyò bǝ̀ gbo kpá. ɔ cēε ɔ̀é vòsì 13 mú kà bé nyo bǝ̀ nyu ma ɔ̀é dyúáqòò ɔ̀é Dèè-wùdù Sùàò mú ɔkèkè.

Dé vòsì bǝ̀ nìà kε múεε, Pòò tò dyí-tèmèìn-ɔ̀é pàqǎ jìì bá nyo bǝ̀ nìà Gèdèpòò gbòò mú kǔà nyueh nyee gbo kpá jè dyí. Geɔe-nyu-nyòò bédé bé ɔ ké ɔ báá-ɔ̀éò bo d̀i. Báqáá-dyí-gmò-nyò bédé bé ɔ ké báqáá bǝ̀ nēè-nìò d̀ò ná. Nyo m̀ò sójà kεε se bédé bé ɔ ké ɔ mìòùn nììn ɔ̀é bǝ̀ dyi mó ɔ̀é.

Póò niè cēiń kà bé cóci-nyò běò kǝ bé wa ké waà pásòdǝò gbo gmò gáná cá ke. Wa bédé bé wa kée náa nyu, bé ɔ dyédé ní kǝ dǝ kǝ kǝ kǝ kǝ kǝ kǝ (vósi 6). Póò dǝ cóci-nyò běò bédé bé wa ké pásòdǝò gmàà gbo kpá dekè, hwè m po níń, ɔ dyú běò dekè (vósi 5).

Đe-cē-nyò dǝ me zà 1 Tímétè 5:17-18 wuquún, bé nyo tòò běò ké ɔ gbo dǝ tǝ.

? Đé Gèdèpǝò-wùdǝ nià ke cē bá nyo bě nià cóciò bì kǝ nyuén nyee gbo kpá jè dyí ké?

Póò dǝ cóci-nyò vènè bě bé wa nàin nyoǝn nǝmò dyíin nyee bédé bé wa ké kpéin-dyé-dyé dyéén zi. Kpéin-dyé-dyéò xwíńín mò cóci-nyò běò me péè wa bó waà kǝ nǝmò dyíinò jè, kà ɔ nyuà céèè dé vósi 18 mú ke.

Đe-cē-nyò dǝ me zà Gàdézìà 6:6 wuquún, bé nyo tòò běò ké ɔ gbo dǝ tǝ.

Nyo bé ɔ nià kpáná dyéén sòin dé cóci-nyò běò xwaún wée mòun bédé bé ɔ ké cóciò gbo kpá dekè.

Kà nyo ké Cóci dyi dèè nyue

Sòin ti bé cóciò dǝ zǝ dǝ dyi dè, dyèin bó zǝ ke, wa dǝ cóci pǝdǝ dyi dè dyíin dé nyo xwédé wè bé wa pòin dyí dé taà bě múee mú. Cóci-gbò dǝ se zǝ ni tee ké ɔ zǝ zǝ hǝdèdè sǝ dyeo, ke de bá Kédéi deín nà jè dyíee bein ma dyi wǝdǝ cá. Cóci-nyò pǝdǝ bě kpa ma hwǝdǝ vènè-vènè bě mú niè, ke wa nyuín ma cóci dé wa bíqí-taà běò mú.

“À ní dǝ bé à ké nyo bě seà hwǝdǝ-po-naín dǝ bédé, ké wa seà cóci dǝ mú ni, ké wa kpaa dyi zie pǝee bǝin, sepóedé waà hwǝqǝi-pòin-dè běò se ko-kǝin-taba-dè dǝ bédé”

Mèdátǝ, Đósì.

Póò hwǝdǝ-kpǝ-dèò mò bé ɔ ké ma cóci dyi dèè kpa, kà ɔ ni ma sǝ pá dǝ mú mu pá dǝ mú nyuén, ké ɔ ni ma Gèdèpǝò-wùdǝ dyi beén nyee. Kà dyúádǝòkǝa wa kpa ma pásòdǝ bě gǝa dé cóci běò mú dekè. (Àpósò 14:23; Tátò 1:5). Wa gǝ ma pásòdǝ bě bé wa cí ma dé nyo běò hwíè, ké wa nià cóciò mú ke.

Pósòdǝò bédé bé ɔ ké wíqí jè wáká po, bé ɔ ké ɔ kǝ gbo dè. ɔ me kpá cóciò gbo bé ɔ ké Gèdèpǝò-wùdǝ wǝdǝún ni, kebì cóciò me se nyo dǝ bédé bé wa ké wa wíqí gbo kpáin ni ke, sepóedé ɔ dǝa gbo po dé ɔ hwǝdǝ bú bé ɔ ké kǝ nyu. ɔ me nyí nyo bě nyíí-dè, ké kpé me kpá ɔ dyí bó kǝ nyu jè. ɔ see nyué ni bó péè-dè jè, ke sepóedé zǝun-kǝ nyu jè kpǝ ɔ hwǝdǝ jè.

Kà jǝa-po-nyò běò mu kǝ kpáún niin nyee, kǝa pásòdǝò kǝ kè ɔ kǝ-tìò mu kǝ kpáún niin. Cóci-nyò běò me dyuòè kà bé wa bédé bé wa ké pásòdǝpéè, bé ɔ ké bó cóci-kǝ jè gboi kpǝ ke. ɔ se de bé wa ké ɔ wíqí vènè péè sòin dé de dè gbo múe, ke wa bein náa nyue méné-méné.

? Nyo bé ɔ dá ɔ mó pásòdò-kùà nyue dyi,kee ɔ nì fòɛn bé wa ké ɔ wídí nyí kíín hwèe, dé m̀ b́éin ɔ gbo ćeé ké?

Kà wa ké pásòdò b́èò gbo kpáa nyu ke

Pòò zàin ḱoin kà bé Gèdèpòò gbo-po-dè gánáò mò bé cócì-nyò b́èò ké waà pásòdòò gbo kpá ke. Kee ẃéé kee, ti díé b́e ní, Pòò m̀òùn ní dyé ma gbo-kpá-kpá d̀ò f̀oó dé ɔ Gèdèpòò kùà nyu-nyuò mú. ɔ nyu ma kùà bé ɔ ké ma ɔ m̀ìòùn gbo kpá dé dà pàdǎ (1 Tèsàdónià 2:9; 2 Tèsàdónià 3:8).

Cócì bé wa dè dyi díee se dyè kpé b́éin mu bé wa ké pásòdò ṕèè gáná cá. ɔ jũ ké nyo d̀ò dyi dà d̀ò mu bé ɔ ké dé Gèdèpòò-wùdù wádá ní, ti díé b́e ní, nyo b́e nì déee se dyè ɔ gbo kpáa mu dé dè séin mú. ɔ jèee, Gèdèpòò-wùdù-wádá-nyòò me mò nyo bé Gèdèpòò-wùdùò wádá jè kpò hwòdò xwéé, ké ɔ mó bé ɔ ké Gèdèpòò dá-wùdùò nyu ke. ɔ dyi ná niín, níí, ɔ mu Gèdèpòò kùàò nyuùn s̀òin dé ɔ hwòdò b́ǎ, kebi wa me se ɔ ṕèè dye m̀òùn ẃe.

ɔ jũ ké pásòdò d̀ò se ẃó bé ɔ ké kùà nyu, bé ɔ ké ɔ m̀ìòùn gbo kpá, bé ɔ ké Gèdèpòò-wùdùò wádá pídyi bó ti ɔ bédé bé ɔ ḱee nyuìn nyee ní, níí, ɔ se Gèdèpòò mú d̀èbè hwòdòò-dé-hwè-kà. Dè nyo díé b́e se nyue b́éin bó Gèdèpòò bìee, wa b́éin nyue bó wídí jè. À me dyé ti bé à ké dè séin d̀ò nyue b́éin bó Gèdèpòò bìì. ɔ jũ ké pásòdò d̀ò dyie hwìdǐi pòin kà bé ɔ kpa dè m̀ìò jèee, ɔ se kùà nyue b́éin bé ɔ ké ɔ m̀ìòùn gbo kpá ní, níí, ɔ me pòin Pòò jè hwìdǐi. Gèdèpòò-wùdù-wádá-nyò d̀ò se ma dyí búá bé ɔ ké Pòò dyí zi, kee ɔ ẃó bé ɔ ké ma dè séin ɔ b́éin nyue bé Gèdèpòò kùàò ké dyúa muue nyu.

Pòò dá ɔ će ma b́ǎ nò mò dyíinò, sepóedé Gèdèpòò dá ma ɔ ní jè. Ké ɔ jũ ké ɔ se b́ǎ nò mò dyíinò ćéin, níí, ɔ se Gèdèpòò hwòdò dyi dèè b́éin. ɔ mò Gèdèpòò-wùdù-wádá-nyòò kpé bé ɔ ké Gèdèpòò-wùdùò wádá, ké ɔ jũ ké ɔ se wádá ní, níí, Gèdèpòò mu ɔ zaa mú k̀ò bóe jè (1 Kòdéintǐò 9:16-17).

? Dé me kpò pásòdòò hwòdò m̀ìò dé ɔ Gèdèpòò kùàò nyu-nyu mú ké?

Wídí jè Mú-màin-màin

ɔ nò mò dyíin bé nyo ké wídí jè mú màin dé cócìò mú. Àpòsò Pòò zàin dè nìà ke dyí-tè m̀èin-dè d̀ò à da. Ti bé ɔ nì ma cócì-nyò b́èò wídí xwai kpòuñ, bé ɔ ḱee ma cócì kà kò d̀ò gbo tòee, ɔ bédé ma zàse pàdǎ, ké ɔ se ma dè d̀ò gǎ gbo nyuìn (2 Kòdéintǐò 8:20-21).

Bódó-kpàa nyo b́èò m̀òùn se nyo b́e mò wídí jè gbo-gmò-nyò b́ee hwòdò k̀ò dè. Wa poe jǎa kà bé nyo báún-báún b́e bé wa nì wídí jè dyúa kee dyídí wídíò d̀ò kánáá pū ke. Wa

por jãà kà bé pásòdò díé bẽ nyu cócìò bìi kũà bó wídí jè dòn wẽ. Omu dyiin nòmòùn bé cócìò ké nyo bẽ bé nyoũn bẽin hwòdò kò dèè kee gã dé cócìò mú, bé wa ké wídí jè gbo-gmò-nyò bẽ jũ. Wa me mò nyo bẽ bẽin nyoũn dyí tèmèin kà bé waà pásòdò mò hwòdò-kò-dè-nyò ke.

? Dé cócìò me nyu, bé wa kée nyoũn dyí tèmèin kà bé wa nì nyíí-dè bẽ bé nyo bẽò tòà kee kũà mú nyùèn nòmò dyiin nyéé?

Ɖe wa bẽin nyue bé wa ké wídí jè mú màin nyee mò, nyíí-dè bẽ bé nyo bẽò tòà kee, nyo-kpò dyúádò me bó wídíò dyí-gbèin-nyò jũe. Wa me gã nyo gbèi-gbèi bé wa ké wídíò dyí gbèin. Ké kà wa mu wídíò kũà mú nyùèn nyuùn wẽe, nyo dyúádò me céèè jè bídíi dyi, kee o me bó pásòdò jũe.

Pásòdò díé bẽ tèmèin nyo bẽò kà bàdàin-bùè séin bé nyo bẽò tòà kee, pásòdò bẽò dòn kòò ke. Bábòò see cẽ kà bé pásòdò me dú bàdàin-bùè séinò dyí ke. Nyo bẽò nyuìn ma bàdàin-bùèò kũà mú dé hwìè pàdã mú (Ditòwádánámè 26:12).

Pósòdò me kpá nyo bẽò gbo bé wa ké waà bàdàin-bùè bẽò kũà mú nyuìn nòmò dyiin, bé wa ké kũà bẽ bá cócìò dyíee nyue bẽin. Cóci-nyò bẽò mu kpéi kpáun bé wa ké ɔ pàdã tò, o jũ ké wa dyie dyé kà bé waà nyíí-dè bẽò nì kũà nyueh nòmò dyiin nyee ní.

Kà Pásòdò kè Díkò bẽò Kpeɔ ké nìe nyue

Bábòò cẽe à nìin gbo kà bé cóci-nyò vènè bẽò me jũ dyí-tèmèin-dé dé nyo bẽ wa nìà nàin nyee gbo ke. Céè-dè nìà ke wáká dò cẽ pásòdò bẽ kè díkò bẽè kpeɔ jè dòn, kee dé céè-dèò wáká nìà ke múee, à cẽ dé kpeɔ jè dyiin dé wídí jè mú.

Àpósò Pídè dá cóciè nyo vènè me mò báqáá-nyí-gmò-nyò bé o kò dé o báqáá bẽò jè gbo ke. O me nyí wa qii-dè, bé o ké wa dyí gmò dé hwòdò-wó-wó mú. Ké o me bóo nyue bó wídí dyé jè (1 Pídè 5:1-2).

Dímà mò nyo bé o kpá ma Póò gboe, kee o wã ma Póò kò, sepóedé o dèbè ma bóqó-kpàà ɔ bẽò mú m̀ò jè (2 Tímétè 4:10). O mò ma mana-dè bó Dímà bìi, kà bé o kpá ma Póò gbo dé cócìò gbo-dè-dè múe, kee o táà ma Gèdèpóò kũàò dyi bó bóqó-kpàà ɔ bẽò jè. Pásòdò díé bẽ dèbè bóqó-kpàà ɔ bẽò mú m̀òké o zi kà wa kéó Gèdèpóò mú dèbèè nyuee dyí. Wa pòin cócìò kóin, kee nyo díé bẽ nyu Gèdèpóò bìi kũà tee, ké dyiin dée múee, hwè ké wa dyé bóqó-kpàà ɔ bẽò dò.

Nyo bẽ m̀à se-dè-tèmèin-nyò bẽee, wa nyue náa bé wa kée wídí kòún dyé jè (Tátò 1:11; 2 Pídè 2:3).

Ɖe-cẽ-nyò dò me zà 2 Kòdèíntìò 2 Kòdèíntìò 12:17-18 wuquún, bé nyo tòò bẽò ké o gbo quú tò.

? Đé à cế bá Póò kè Tátò jè dyí dé vósi běè mú ké?

Đe-cế-nyò dò me zà Fèdépòò 2:19-22 wuquún, bẻ nyo tòò bẻò ké ɔ gbo quũ tò.

? Đé à cế bá Tímétè jè dyí dé vósi bẻè mú ké?

Póò nyo ɔ mìòùn ké ɔ mò dyí-tèmèin-dẻ dé Gẻdẻpỏỏ bìi kủà-nyu-nyu mú, sepóedẻ ɔ dẻbẻ Gẻdẻpỏỏ mú jẻ. Kẻ Tímétẻ kẻ Tátỏ sí ɔ bo-bẻ kídíí (Fẻdỏỏỏỏ 2:19-22; 2 Kỏdẻíntỏỏ 12:17-18).

Wuqu Mẻnẻin-sỏ bẻ bẻ wa po Cẻẻ-dẻỏ dú ke

(1) ɔ jủ ké bẻ dyi dà dẻẻ dò cỏcỉ dyi dẻ ní, nỉ, bẻ me nẻin múà-bỏỏ jẻ jỉi kỏ, bẻ ɔ kẻẻ nyo bẻ nyo jẻẻ bẻỏ ké cỏcỉỏ mú dyi.

(2) Cỏcỉ bẻ ɔ dẻ dẻ hwẻẻ se nyo bẻ nỉ dẻ píẻẻ, mỏỏ nẻin-nyỏ bẻỏ hwỏdỏ kỏ dẻ bó gbo-kpá-kpá jẻ.

(3) Kpoo bẻ bẻin cỏcỉ bẻ gbo kpáa, kẻẻ waà gbo-kpá-sỏỏ jẻ me bỏỏ nyuẻ bẻ cỏcỉỏ ké kpẻí hwẻ.

(4) Kpoo bẻ bẻ wa kpá cỏcỉ bẻ gboẻẻ nyuẻ ké cỏcỉ bẻỏ ní búá, ké ɔ nyuẻ ké cỏcỉ-nyỏ bẻỏ dẻ wa hwỏdỏ kỏ dẻ dẻ sẻin mú.

(5) Cỏcỉ-nyỏ bẻỏ me kpá waà pásỏdỏỏ gbo, bẻ ɔ ké bó Gẻdẻpỏỏ kủàỏ jẻ gboi kpỏ.

(6) Cỏcỉỏ me gẻ nyo bẻ bẻ wa bẻin hwỏdỏ kỏ dẻẻ dẻ wíqí jẻ mú ke, ké nyo bẻ wa mua gẻủn wẻẻ me tẻmẻin nyoủn dyí kỏ bẻ wa sẻdẻin dyí ke.

(7) Pásỏdỏỏ me dẻbẻ Gẻdẻpỏỏ mú, bẻ ɔ ké ɔ mìòùn tò, bẻ ɔ ké Gẻdẻpỏỏ bìi kủà nyo dẻ hwỏdỏ-wỏ-wỏ mú.

Hwẻ bẻ dẻ-cẻ-tỉ dò ké bó dyí kỏẻẻ, dẻ-cẻ-nyỏỏ me cẻẻ dẻ gbẻỉ-gbẻỉ wẻ bá “wuqu mẻnẻin-sỏ bẻ poà cẻẻ-dẻỏ dúẻẻ” dò-dỏ jẻ dyí (ɔ xwíníin mò dẻ ɔ mua cẻẻin nyẻẻ ɔ me cẻẻẻ dú mẻnẻin-sỏ). Đẻ ɔ cẻẻ-cẻẻỏ múẻẻ, ɔ me zỏin dẻ tíin-tỉín bẻ wuquỏ kpỏin hwỏdỏẻ kẻ dẻ nyuẻ bẻ ɔ dyià dẻ kpaa jẻ kỏin. Đẻ bẻ dẻ-cẻ-nyỏỏ mua cẻẻin nyẻẻ me mò dẻ bẻ ɔ bẻin nyo se dẻ-cẻ-cẻỏ mú nỉẻẻ gbo kỏin zỏin nyẻ. Kẻ ɔ me nyí dẻ ɔ mua cẻẻin nyẻẻ ɔ dẻ-tẻmẻin-nyỏỏ xwa.

Sỏ-kỏủn-dyi-po-po: dẻ-cẻ-nyỏỏ me dyẻ ti bẻ ɔ ké xwíníin mẻnẻin-dỏ bẻ báà cỏcỉ gbo kpá jẻ dyẻẻ hẻmẻ bídíí cẻẻ, ké ɔ me cẻẻ hwiẻ hỉinyẻ bẻ cẻà cỏcỉỏ wíqí kủà mú nyủin jẻẻẻ bídíí dẻkẻ sỏin dẻ ɔ hwỏdỏ bủ.

Ɖε nìà κε με nì òn hwìqĩĩ: qε-cέ-nyòò με po cέέ-qè qò páún sòin qé tèmèìn-qèò mú, bέ ɔ
kée nyɔ bέ se qε-cέ-cέò mú nìεε tèmèìn-kpà qò-qò tã nyu.

Cĕĕ-dĕ 9

Bàdàin-bùè

Đe-cĕĕ-cĕĕ nàin-nyòò me diè de-cĕĕ-nyò bĕò díé bĕ dyi bĕ wa ké de wa dǎà cĕè bá “Wudu mènĕin-sǒ bĕ poà cĕĕ-dĕ dús” jè dyíe dyúáqò jè kōin zàin.

Đe-cĕĕ-nyò bĕò me tò taún-kǔà bĕ wa nyuà sòin dé cĕĕ-dĕ zìà dyíe múe waà nàin-nyòò xwa.

Diè de-cĕĕ-nyò bĕò dyi bó dyi-diè-dĕ gǎ-jǔ-jǔ taún-kǔà bĕ wa nyuà dé cĕĕ-dĕ zìà dyíe múe jè. Đe-cĕĕ-nyò bĕò bĕin de wa cĕ dé dyi-diè-dĕ bĕò múe jè dǒó kōin dĕen.

Sǒ-kōún-dyi-po-po: Đe-cĕĕ-nyòò me cĕè xwínín mènĕin-qò bĕ báà cócì gbo kpá jè dyíe hmǎ bídíí, bĕ ɔ ké hwìè hĩnye bĕ cĕà cócìò wídí kǔà mú nyùn jèe bídíí cĕè sòin dé cĕĕ-dĕ zìà dyíe mú, sòin dé ɔ hwòqǒ bǔ.

Ɔ jǔ ké bĕ dyi bĕ nì kàà ? dyé ní, nìí, de-cĕĕ-cĕĕ nàin-nyòò me nyue bĕ de-cĕĕ-nyò bĕò ké dyi-diè-dĕ gǎ jǔ.

Cĕĕ-dĕ Da-zà-zà

Bàdàin-bùè jè mò de bĕ nyo báún-báún se múin wǒ. Nyo díé bĕ dá bàdàin-bùè tò-tò se pò-pò bĕ Gèdèpòò nyíà nyo dyìn dé ɔ jǎjèò múe dyí bá. Wa poèn hwidǐ kà ɔ jǔ ké ò dyi bàdàin-bùè tò ní, nìí, ɔ xwínín mò ò nì nì pò-pò jè péĕin nye. Ké nyo díé bĕ dá wa mò nyo se kǒ bĕ wa ké cócìò wídí nyí. Ɔ jèe, wa tò de séin wa mó tòè dyíe ti séin pū.

? Đé ò dǎ nyo bĕ wĩn wǒ qò bá xwínín kǒ jè wa ní tòà bàdàin-bùè kee jè dyí ké?

Đé cĕĕ-dĕ nìà ke múe, à mu de bĕ Bábòò cĕ bá bàdàin-bùè tò jè dyíe kè xwínín kǒ jè à bédé bĕ à kéà bàdàin-tùè tò kee jè cĕin.

Bounboò mò nyo séinè Bounbo

Kédèi-dĕin-nà-nyò bĕ dyuòè dyí kà bĕ wa mò nyo kǒ de séin bĕ nìà bódó-kpàà kōe.

Gèdèpòò mò nyo kǒ à, sepóedé ɔ mò nyo me à. Ɔ me à, ké ɔ nyí à kpé, ké ɔ me bāa-dĕ séin bĕ bĕ à nyuàin kǔà mú ke. Ɔ mò nyo me ma de séin, ké de séin mu nìin dyìn dé ɔ kpèò mú ɔ kè bó ɔ dǐin-dǐinò jè kánáá pū (Kòdósǎ 1:16-17).

Gèdèpòò kǎ à dyìin dé à ɔ mìɔ̀ùn gbo de dyà-dyà mú deké. Ɔ dyé ma gǎ bó à pó-pòò jè. Ɔ gbǎà ma à nìin dé zaa-wǒ-po-po kéó má à kǒ dyi bó à nàmàǔn bǐò jèèè xwaún. Kpa ɔ bédé à múèè mò à fèè bǐò, sepóedé Jízè mé ma bó à bìi (2 Kòdèíntǐò 5:14-15).

Gèdèpòò kǎ à dyìin dé à gbǎà-gbǎà mú deké. À mò nàmàǔn-nyò bǐ jèèè, à nì ma Sétǒ kè nàmàǔnè kpé xwíqíi. Kǎǔn wǐè, à dǎ pó, ké à se Sétǒè kpé xwíqíi nì de (Àpósò 26:18).

Sepóedé Gèdèpòò kǎ à ní jèèè, de séin bé à bédéèè mò ɔ kǒò-dé.

? Tòè dyí-tèmèin-dé kà m̃ nyu nì nyíí-dèò xwa nòmòin bó Gèdèpòò bìi ké.

Hwìè jéé bǐ bé Gèdèpòò mó à ké kpa ké

Ti díé bǐ ní Gèdèpòò tèmèin à nìin dyí kà ɔ kǎ de séin wuquíè, dyìin déé à da-zàin-zàin mú, kà à ké de bǐ bé ɔ nyíà à kéé díé bǐ kǔà mú nyùèn nyuè. Ɔ xwíníin mò Gèdèpòò bédé kpé bé ɔ ké à hwìè da zàin dé de bǐ bé à bédéà ké díé bǐ mɔɔ wa séin kǔà mú nyùin-nyùin mú. Ɔ jǔ ké à dyi Gèdèpòò wuqu nyu dyìin dé hwìè bé ɔ dǎ à m̃ kpaà ké kpa-kpa mú ní, nìí, à tèmèin ɔ dyí kà bé à dǎ ti dyé bé à ké de séin bǐ bé ɔ cǐ à gboèè nyu ké.

Ɔ hwòin-dé mò, ti bé Gèdèpòò poà Ádòùn kè lì dé Ídèin-bǎǎ-dé-gbǎò múèè, ɔ cǐè ma wa gbo bé wa ké se ma cu jéé dò nì ma déèè bo dǐ. Gèdèpòò cǐè ma wa gbo bé wa ké ma de tòò bǐ nyu dyèò, ké ɔ dè ma wa gmaò nyo nìà bóèè dyí, bǐ ɔ kéè dyé kebì wa mu ma ɔ wuqu nyuùn ní.

Xwíníin kǎ jè Gèdèpòò zàin à hwìè jéé bǐ à ké kpaà daa mò, ɔ nyuè náa bé ɔ kéè dyé kebì à mu ɔ wuqu nyuùn ní. Ɔ jǔ ké nyo dò se hwìè jéé bǐ bé Gèdèpòò zàin ɔ da bá de díé bǐ nì dé ɔ fèè múèè kpa ní, nìí, ɔ wuquún-jaɗa-jaɗaò tèmèin nyoǔn dyí kà bé ɔ se Gèdèpòò wuqu nyuèí nì dé de séin mú ké.

Màa dò dè pásòdò dò zaa bó xwíníin kǎ jè Gèdèpòò seà ɔ mana kǒ poé nì ké. Pásòdòò diè ɔ dyi kebì ɔ nì Gèdèpòò wuqu nyuèí ní. Ɔ dǎ, “N̄dye, m̃ vǒ bǐ m̃ ké de mò de sédèin dyíèè nyu, ké m̃ se dyuò kebì m̃ bédé bǐ m̃ ké de kà kò dò bó kǒin nyu de ní.” Pásòdòò dyàà ɔ hwíqíi kà bé ɔ ní dyi cócì teeè. Pásòdòò dǎ, “M̃ se dyè de Gèdèpòò mó bǐ m̃ ké nyu bó wé tòò bǐ xwíníin nyèè dyí dyuòè bèin, ké m̃ dyuò de ɔ mó bǐ m̃ ké nyu bó Sǒdè-bàdǎ kéè dyí. M̃ dyuò de mò de nòmò dyíin bǐ m̃ kéó nyu bó Sǒdè-bàdǎà kéè dyí, kéè mòǔn nyuè. Ɔ jèèè, de séin bǐ nì mu nyuùn bó wé tòò bǐ baɗaa mò Gèdèpòò wuqu mú jaɗa-jaɗa.”

Gèdèpòò zàin ma nyoŭn bĕ ɖe jĕé bĕ bĕ wa ké nyu ɖé waà fĕè múɛɛ wa da, ké Bábòò tòè dyí-tĕmĕin-dĕ pàdǎ jì. Ðe bĕ bĕ Gèdèpòò mó bĕ wa ké ma kà nyuɛɛ jè kpō ma ɔ hwòdǒ m̀ò jĕɛɛ, ɔ pĕè ma nyo bĕ bĕ wa nyu ma ɔ wuɖuò kɛ, ké ɔ tò ma nyo bĕ jaɖa ma ɔ wuɖuò múɛɛ gǎ kǒ. Ké gǎ bĕ ɔ tò ma kà wa kǒɛɛ se ma bó ɖe jĕé bĕ ɔ mó wa ké ma kà nyuɛɛ d̀òun jè, kɛɛ waà wuɖu mú jaɖa-jaɖaò dyà ma waà cí-cí gànáò gǎ kǒ.

Hwìè jĕé bĕ bĕ Gèdèpòò zàin ma nyo bĕ da kɛ

(1) Cu bĕ nyo d̀ò se kǒ ɔ ké dyi tìnìin ɖé Ídĕin-bǎǎ-dĕ-gbǎò mú kɛ

Gèdèpòò cĕɛ ma Ád̀òun kè Ìi gbo bĕ wa ké se cu d̀ò nì ma ɖé báǎ-dĕ-gbǎò múɛɛ bo ɖi. ɔ seɛ d̀òun, kɛɛ Gèdèpòò cĕɛ ma wa gbo bĕ wa ké ma báǎ-dĕ gbǎò gbo gmò ɖekè. Ti bĕ wa sĕè ma Gèdèpòò wuɖu mú jaɖa kɛɛɛ, Gèdèpòò manaò nì ma wa kǒ, ké wa cí ma bó ɔ dyúa. Ti bĕ wa jaɖa ma Gèdèpòò wuɖuò mú bá cu-gǒ dyúáɖò nìà bóɛ jè dyíɛɛ, púɛɛ, Ídĕin-bǎǎ-dĕ-gbǎ gànáò sò ma wa xwa, ké gbo-kpǒin-kpǒin d̀ò se ma bo wa kè Gèdèpòò púa nì ɖe, ké wa nyuɛ ké gboò-wùd̀ù dyi ma nyoŭn séin kǒ. (Jénésì 3:17-19).

(2) Wéò Mènĕin-sǒ nìinò

Gèdèpòò cĕɛ à gbo kà bĕ ɔ jũ ké à dyi ɔ fò-wèò wáká po ní, ɔ mu à kpáná dyí nyuun jĕé cá kɛ. Gèdèpòò poɛ ma wáká bĕ ɔ ké nyoŭn-dyù kpáná dyí nyu. Nyo bĕ ɔ se ma Gèdèpòò fò-wèò dyi kpǒun wĕɛ, nìi, ɔ xwíníin mò nyoò se ma Gèdèpòò wuɖu nyuɛɛ nì bó wé tòò séin bĕò d̀ò xwíníin. Nyo bĕ ɔ jaɖa ma Gèdèpòò wuɖuò mú bá ɔ fò-wèò jè dyíɛɛ, ɔ tò ma nyoò cí-cí gànáò gǎ kǒ, ké ɔ seɛ kǒ cĕ dyɛ m̀òun (Àzédyà 58:13).

(3) Jédèkóò-hwòd̀òò

Jédèkóò-hwòd̀òò mò hwòɖo kíin-kíin bĕ Éézùd̀ùè-nyò bĕò gboò ma mú ti wa muà ɖé Nyénéin-dáin-pàò mú kɛ. Gèdèpòò cĕɛ ma wa gbo kà bĕ wa mɛ po ɖe séin nì hwòɖò múɛɛ wáká bó ɔ bìi kɛ. Gèdèpòò se ma wa ɖe dyúáɖòò gbo cĕ bá hwòɖo tòò bĕ jè dyí, kɛɛ ɔ zàin ma wa hwìè jĕé bĕ wa ké kpaa da bó tia baɖa. Kɛɛ wa jaɖa ma Gèdèpòò wuɖuò mú. ɔ jĕɛɛ, waà mú-nyé-nyò bĕò ɖábá ma Éézùd̀ùè-gàà bĕò kpáɖá-nyo baɖa-bùè sè mènĕin-d̀ò, dè xwéɖé-d̀ù gàná d̀ò kǒ (Jasúé 7:5).

(4) Sòò kè Àmáɖè-nyò bĕò jè

Gèdèpòò cĕɛ ma Sòò gbo bĕ ɔ ké ma Àmáɖè-bòd̀òò mú gboò, bĕ wa ké nyo séin kè nimii séin nì ɖéɛ ɖábá kìɖì. Kɛɛ Sòò kpō ma ɖé nyo d̀ò, ké ɔ se ma ɔ ɖábá. ɔ poèn hwìɖĩ kà bĕ ɔ ɖǎ ma Gèdèpòò wuɖuò nyu kɛ, kɛɛ mènĕkĕin, ɔ se ma ɖe jĕé bĕ Gèdèpòò cĕ ma kà ɔ gboɛɛ nyu. ɔ jĕɛɛ, Gèdèpòò bó ma Sòò bĕ ɔ ké se kǎá jũ ɖe (1 Sámíò 15:3, 9, 20-23).

(5) Éézùdùè-bòdòò Fò-zǝ bǝ jè

Bódóò bédé bé ɔ ké ma fò-fò bédé bó zǝ mènǝn-sǝ nìnnò xwíníín. Nyo bǝ jaɖa ma Gèdèpòò wuɖu mú ké wa se ma bódóò fò-zǝ dyi kpǝ. Ɔ jǝ ké geɖe-nyu-nyò dò se ma Gèdèpòò wuɖu nyu bó zǝ mènǝn-sǝ nìnnò xwíníín ní, nǝ, ɔ xwíníín mò ɔ jaɖa ma Gèdèpòò wuɖu mú bó zǝ tòò séín sè bóεε xwíníín. Ɔ jǝ ké nyo bǝ dyi ma Gèdèpòò wuɖu mú jaɖa ní, nǝ, Gèdèpòò nyue ké waà mú-nyé-nyò bǝ zà ma wa mìòùn nìnnò bódóò wa xwa gáná cá. Ti séín bé bódóò kpá ma kà fódóún wǝε, ɔ bédé ma fò-fò tee ké ɔ zǝn ma zǝ kpáɖa-nyo tǝ baɖa-bùè. (2 Kánáníkò 36:21).

(6) Báá-dè-bò Kíín-kíín bǝ jè

Éézùdùè-nyò bǝ bédé bé wa ké ma dji-dè kíín-kíín sò ma dé waà geɖe bǝ gboεε Gèdèpòò nyí. Ɔ jǝ ké wa dyi ma Gèdèpòò wuɖu nyu ní, nǝ, dji-dè dyíín ma dé waà dji-dè dyi-dènn-naín bǝ dyi. (Nóó 3:9-10). Gèdèpòò se ma dji-dè nyo wè wa nyíà ɔ keε mana kǝ po dòn pū, keε ɔ po ma waà báá-dè bǝ séín mana kǝ. Keε ɔ jǝ ké wa dyi ma Gèdèpòò wuɖu mú jaɖa ní, nǝ, bódóò se ma bǝ bó wa bìì. Ɔ jǝ ké nyo dò se dji-dè nyo Gèdèpòò kǝ bé ɔ kéó kà dyéεε ɔ nyí ní, nǝ, ɔ jaɖa Gèdèpòò wuɖu mú bá dji-dè tòò séín sèà bóεε jè dyí.

(7) Bàɖàìn-bùè

Gèdèpòò ɖá ɖe séín bé à mu dyéìn nyεε, à me nyíε ɔ bàɖàìn-bùè. Ɔ jǝ ké nyo dò seε náa nyu ní, nǝ, ɔ tèmèìn nyoǝn dyí kà bé ɔ se ɔ wíqíò Gèdèpòò xwáɖáún zàìn nyε. Mɔo ké ɔ se wíqíò nyo sèà bóεε kǝ mú nyǝn nì dé Gèdèpòò bàìn-bàìn mú fɔo. Nyo bé ɔ tò bàɖàìn-bùè keε, Gèdèpòò mu ɖe séín bé ɔ bédéεε mana kǝ pòùn. (Máɖékà 3:10). Ɔ jǝ ké nyo dò se sǝ dyí péè bèìn bó Gèdèpòò kǝn nyu jè ní, nǝ, ɔ dyéé-wìqì se dúì kue bèìn (Hágàì 1:6).

Ɖε-peɖe-nyò dò sò ma dyí, ké ɔ mu ma da. Ti ɔ nì ma muéñ nyεε, ɔ cǝε ma ɔ kǝn-nyòò gbo, ké ɔ ɖá, “M me gmò peɖee-dèò gbo nòmò dyíín, ké m me wúò bó ɖe-pèdèìn-naínò dyio.” Ti ɔ dyi ma ɖεε, ɔ dyéε kà bé ɔ gbo-nì-nyòò se bó ɖe-pèdèìn-naínò dyi wúò ke. Gbo-nì-nyòò ɖá, “M gmò peɖee-dèò gbo bó m bììo.” Ké peɖee-dèò kǝn-nyòò ɖá, “M dyuòè dyí kà bé m nyu m mìòùn nìnnò hwòdǝ dyi-dè-dè, ké m se ní hwòdǝ dyi dè ke, sepóεɖé m se ɖe jéé bé m cǝ ma m gbo, bé m ké ma nyuεε nyu.”

? Xwǝ nyo dò bèìn nyoǝn dyí tèmèìn nyue kà ɔ nì Gèdèpòò wuɖu nyueñ nyεε ké?

Xwíníín Jéé bǝ kǝ jè à me tòà Bàɖàìn-bùè ke

? Ɖé wa nyuìn ma bàɖàìn-bùèò mú ké?

Bàdàin-bùèò mò ma sáa-zà-nyò běò pée-dè, kà Dèè-wùdù Sùàò nyuà cěe ke (Nòbà 18:20-21). Wa se ma Đílváa-nyò bě mǎa sáa-zà-nyò běò ke Éézùdùè-bòdòò pá dǎ nyí bě ɔ ké waà kǎ-dè jǔ (Dìtòwádánámè 18:1-4). Wa bédé bě wa ké ma dè bě bě nyo běò dyàà dé Gèdèpòò gbǎò múe kǎún cí.

Bàdàin-bùèò nì ma bó bě ɔ ké nyo bě nyu ma dé Gèdèpòò gbǎò mú kǎà ke kè nyo tòò bě kǎ wa kée ma dyéee gbo kpá. Gèdèpòò hwòdǎ gbo-po-dèò mò bě Đílváa-nyò běò ké ma bó Gèdèpòò kǎà gboi kpǎ, bě wa ké se ma kǎà kà kò dǎ nyu fǎ. Đe dyúádǎ tèmèin nyoǎn dyí kà bě Éézùdùè-nyò běò dǎ ma Bounboò biè jè dyi táà ke mò, ɔ jǔ ké Đíi-váa-nyò běò se nyíi-dè bě wa bédé wa kéó dyéee dyé nì dè, ké wa dyi wàa gedè-kǎà bě gbo mu níe (Níòmádyà 13:10).

Wa nyùin ma bàdàin-bùè kǎà mú bě wa ké hwo pa bó Gèdèpòò nyo běò bì, ké bó tia baqaa, wa dǎ ma gǎ-dyé-nyò běò ní dèkè (Dìtòwádánámè 12:17-18, 14:22-29).

Wa nyí ma bàdàin-bùèò dǎ gǎ-dyé-nyò běò kè jǎ-màà běò ɔ kè díà bě cí ma dé wa hwiè ke ní (Dìtòwádánámè 26:12).

? Đé mò dè kǎ dyi bě bě m dyé bá bàdàin-bùè kǎà mú nyùin jè dyí bó zěé ké?

Ti bě Éézùdùè-nyò běò dǎa ma dyí dyuò kà bě wa dǎ waà bàdàin-bùè běò tò hwòdǎ-wádǎa-kà ke ní, nìi, wa baà ma Gèdèpòò bě ɔ ké wa mana kǎ po (Dìtòwádánámè 26:12-15).

À se à bàdàin-bùèò tò ní, nìi, à dyídí Gèdèpòò bú. À dyi bàdàin-bùè běò dé “Bounboò dè-mú-dyi-dèin-gbòò” mú dyà ní, nìi, ɔ mu à mana zi kǎe kǎ pùèin (Mádémà 3:8-10).

? Đé m bèin nyo bě ɔ cěe kà ɔ dyé gǎ mǎ jèee, ɔ se bàdàin-bùè tòè bèin nyee gbo cěe ké?

Bàdàin-bùè tò-tò nì zǎò kǎin nye kè ɔ nyo à nyuà bó zěé ke

Nyo díé bě dǎ bàdàin-bùè tò-tò mò ma dè bě nyo běò nyu ma xwai dé Dèè-wùdù Sùàò mú dǎún wě.

? À bédé xwíníin bě kǎ jè à bèin jǎà poe kà bě bàdàin-bùè tò-tò se Dèè-wùdù Sùàò dǎún nìinxwai-nyuu-dè, ké ɔ jè dǎ dyi zíe nìi?

(1) Éébòdǎhěe nyí zǎò Mèkízèdè bàdàin-bùè, ké ɔ hwèdèin tee hwè ké Gèdèpòò nyí zǎò kà Móze gma běò bó Éézùdùè-nyò běò bì ke. Đe nìà ke tèmèin nyoǎn dyí kà bě bàdàin-bùè tò-tò mò ma Éézùdùè-nyò běò nyuu-dè hwè ké Móze wódǎ ma ke. Bàdàin-bùè tò jè

se bó Dèè-wùdù Sùàò gma bèò gbo gbo dèin, kee ɔ mò de bé Gèdèpòò dè dyi sòin dé de dè gbòò mú ke (Jénésì 14:20; Hîbúdúú 7:4).

(2) Jékò cɛe kà bé ɔ mu ma Gèdèpòò bàdàin-bùè nyîin nye (Jénésì 28:20-22), ti bé Gèdèpòò sèè ma Móze gmaò nyí kee. Jékò dǎa ma dyí dyuò nòò kà bé bàdàin-bùè tò-tò mò hwìè kǒ mú nyo béin Gèdèpòò de nyíe ke.

(3) Jízè nyu ma zàse bá bàdàin-bùè tò jè dyí, ké ɔ see cɛ kà bé ɔ mò xwai-nyuu-dè sùà ke (Máfìò 23:23).

(4) Póò cɛe ma cócì-nyò bèò gbo bé wa ké nyíi-dè tò “bó wíkìò wé kíín-kíín bàdà”, dyîin dé jǐ kà bé wa dò-dò mu ma dyèin nyee dò wáká po-po mú. (1 Kòdèíntǐò 16:2). ɔ jèee, wa bédé bé wa ké ma waà nyíi-dè bèò tò dyîin dé kà waà dyéé-dè nyu jǐe kee mú. Jǐ kà séín bé nyo dò mǔn mu dyèin nyee bùè-bàdàin nǐin kǒ jè bé Dèè-wùdù Sùàò cɛà kee tèmèin nyoŭn dyí kà bé Gèdèpòò se à de pàdǎ xwa mó ke. M me bóò hwìdǐi poèn kà bé Gèdèpòò dǎ ɔ wuquò gbo zǐàin nye.

(5) ɔ mò Gèdèpòò mósó-dè ke kà bé nyo bɛ nyuà dé Gèdèpòò gbòò mú kǎà gáná cáa, cócì-nyò bèò kǒ bé wa ké wa péè ke. “Nyo bɛ bé wa po bǔ nòmò dyíinò jè zio kee, wa bédé bé wa ké waà dǐi-dè dyé dé bǔ nòmò dyíinò cɛ-cɛ mú.” Gèdèpòò see gbo po bé pásòdò bèò ké wa mǔn gbo kpá, bé ɔ kée nyu bé wa ké se bó waà cócìò jè gboi kpǒ. 1 Kòdèíntǐò 9:11-14 dǎ nyo bɛ bé wa nǐà Gèdèpòò-wùdù tèmèin nyee me kpá waà de-tèmèin-nyòò gbo dyîin dé waà nyíi-dè bèò mú. 2 Kòdèíntǐò 12:13 tèmèin nyoŭn dyí kà bé cócì-nyò bɛ kǒ gbo bé Póò wádǎ ma Gèdèpòò-wùdù kee, wa nyí ma ɔ nyíi-dè bɛ ke.

Hwìè bɛ bé Cócìò ké kpa ke

Nyo bɛ bé wa mò cócìò nyo bɛee mò nyo bédé bé wa ké bàdàin-bùè tò. Cócìò me bó nyo bɛ bé wa sèè pó keee de tèmèin bá bàdàin-bùè jè dyí.

Ti kíín-kíín bé nyo dò mu dé cócìò mú muùn wɛe, ɔ me bóò hwìdǐi poèn kà bé ɔ bédé bé ɔ ké cócìò wídí nyí wɛé bó tia bàdǎa.

Cócìò ní dǎ bé wa ké nyo bɛ bé wa nǐ cócìò gboi téen ke, ké wa sèè cócìò mú kpáa bàdàin-bùè xwaún kpǒ.

Cócìò me tèmèin nyo bèò kà bé bàdàin-bùè tò-tò se nyo dò pòèn béin nye. Nyo dò me bóò hwìdǐi poèn kà bé bàdàin-bùè tò-tò mu nyo dò pòin nye.

Cóciò me wáqá cóci-nyò běò kè nyo séín běò Gèdèpòò-wùdù gbo, b́é wa ké seé wa gbo ćé b́é wa ké d́e d́ò péè.

Cóci-nyò séín běò me dyuòè dyí kà wa nyu cóciò wíqí kùà mú nyùèn nye. Cóciò me kpa hwìè sédèín dyíò d́é wíqíò kùà mú nyùìn-nyùìn mú, b́é nyo nyo séín ḱéé dyí dyuò kà b́é wa nyùìn wíqíò kùà mú jǎà-kà ké.

Bàin-bùè se bó pásòdòò d̀òùn bìì. Bàdàin-bùèò nì bó kùà gáná bá cóciò dyíéè bìì. Kéé ẃéé kéé, pásòdòò gbo kpá jè me mò d́e t́ín-t́ín b́é cóciò ké dya gmò ké.

Wuqu mènèìn-śǎ b́é b́é wa po ćéé-d́èò dú ké

(1) Gèdèpòò mò nyo kǎ à nììn, ké ɔ kǎ d́e séín b́é b́é à bédééé d́ekè.

(2) Bàdàin-bùè tò-tò mò bó cóciò gboi-kpǎ-kpǎ kè Gèdèpòò wuqu nyu-nyu

(3) Nyo b́é ɔ ní tò bàdàin-bùèéé jaqá Gèdèpòò wuqu mú bá d́e b́é b́é Gèdèpòò nyí ɔ kéé jè dyí.

(4) Bàdàin-bùè se pó-pó jè péè b́éìn.

(5) Bàdàin-bùè mò d́e b́é Gèdèpòò hwòdǒ po gbo bó kùà bá cóciò dyíéé gbo kpá jè ké.

(6) Gèdèpòò po bàdàin-bùè kè nyíí-d́é b́é nyo nyí ɔ d́é hwòdǒ dyi dè-dè múéé mana kǎ.

(7) Bàdàin-bùè mò d́e b́é m̀ dyi tò ní, m̀ dèè hwòdǒ kǎ kà b́é Gèdèpòò mué m̀ pàqǎ nyíìn d́éé.

Hwè b́é d́e-ćé-tì d̀ò ké bó dyí ḱéé, d́e-ćé-nyòò me céè d́e gbèĩ-gbèĩ wè bá “wuqu mènèìn-śǎ b́é poà ćéé-d́èò dúéé” d̀ò-d̀ò jè dyí (ɔ xwíníìn mò d́e ɔ muà céèìn nyéé ɔ me céèè dú mènèìn-śǎ). D́é ɔ céè-céèò múéé, ɔ me zàìn d́e t́ín-t́ín b́é wuquò kpàìn hwòdǒé kè d́e nyuè b́é ɔ dyià d́e kpaa jè kǎìn. D́é b́é d́e-ćé-nyòò muà céèìn nyéé me mò d́e b́é ɔ b́éìn nyo se d́e-ćé-ćéò mú nìéé gbo kǎìn zàìn nyé. Ké ɔ me nyí d́e ɔ muà céèìn nyéé ɔ d́e-tèmèìn-nyòò xwa.

Taún-kùà: M̀ me diè nyo pàqǎ dyi d́é nì cóciò mú, kebì wa tò bàdàin-bùè ní, ɔ kè xwíníìn kǎ jè wa nyuà m̀ɔɔ wa ní nyuà ké. Céè d́e wa mu m̀ gbo ćéìn nyéé bíqíí.

D́é nìà ké me nì m̀ hwìqíí: d́e-ćé-nyòò me po ćéé-d́è d̀ò páún s̀òìn d́é tèmèìn-d́èò mú, b́é ɔ ḱéé nyo b́é se d́e-ćé-ćéò mú nìéé tèmèìn-kpà d̀ò-d̀ò tǎ nyu.

Cě́-ǵè 10

Ní-ǵá-ǵá

Ɖe-cě́-nyò bě̀ò me nyí ǵe wa cée kà bá “Wuǵu mèně̀in-sǵ bě̀ poà cě́-ǵè zìà dyie dúe” jè dyíee waà nàin-nyòò xwa.

Ɖe-cě́-cě̀ò nàin-nyòò me diè ǵe-cě́-nyò bě̀ò ǵíe bě̀ dyi bé wa ké ǵe wa ǵǵà cée bá “Wuǵu mèně̀in-sǵ bě̀ poà cě́-ǵè dúe” jè dyíee dyúáǵò jè kǵin zàin.

Ɖe-cě́-nyò bě̀ò me tò waà taún-kǵà bé wa nyuà sòin ǵe cě́-ǵè zìà dyie múee waà nàin-nyòò xwa. Wa séin me dèin wa mǵè ǵò nìin sǵ-kǵún-dyi-po-poò jè dǵó kǵin.

ǵ jǵ ké bě̀ dyi bě̀ nì kàà ? dyé ní, nìí, ǵe-cě́-cě̀ò nàin-nyòò me nyue bé ǵe-cě́-nyò bě̀ò ké dyi-diè-ǵèò ǵǵ jǵ.

Kà Ní-ǵá jè nyu Gbo Dèè ke

Ɖe-cě́-nyò ǵò me zà Máfiò 3:1-12 wuǵuún, bé nyo tòò bě̀ò ké ǵ gbo ǵùǵ tò.

Jǵó Nyo-ní-ǵo-nyòò mò nyo zàin à ní-ǵá jè da ǵe Dèè-wùǵù Ɖièò mú.

Kee wě́ kee, Jǵó Nyo-ní-ǵo-nyòò mò nyo se gma bá ní-ǵá jè dyíee nyu. Fǵǵòsǵi-nyò bě̀ò po ma bóǵó-dù kà kò ǵò bě̀è nyo bě̀ bé wa zǵàin ma gbo, ké wa jǵ ma Júù-nyò bě̀ gáná cáa ní. Kee Fǵǵòsǵi-nyò bě̀ò se ma Júù-nyò bě̀ ní-ǵo po, sepóedé wa poe jǵà kà bé Júù-nyò bě̀ò mò ma Gèǵèpǵò nyo bě̀ ke. Jǵó Nyo-ní-ǵo-nyòò se ma wa nìin gmaò dyi kǵǵ, sepóedé ǵ mòun po ma Júù-nyò bě̀ò ní.

? Nyé Jǵó nǵó ma bé ǵ ké ní-ǵo po ké? Xwíníinò nyé kǵ jè ǵ nǵó ma kà ké? Ɖé ǵ tèmèin à nìin dyí bá nyo mò nyo bédé bé ǵ ké ní-ǵo kǵáa jè dyí ké?

Fǵǵòsǵi-nyò bě̀ò ǵíe bě̀ dyi ma Jǵó gbo bé ǵ ké wa ní-ǵo po, kee ǵ nǵó ma ní, sepóedé wa sée ma waà nàmǵǵn bě̀ò dyi táà ke jè.

Fádòsìl-nyò bẹ̀ò pòè̀n ma hwìdǫ̀lì kà bẹ́ wa se bédé bẹ́ wa ké ma nàmàũn dyi táà, bẹ́ Gèdèpòò ké wa kǫ̀in zǫ̀lìn, sepóedé wa mò ma Júù-nyò bẹ́ jèè. Jǫ̀ó mó bẹ́ wa kée ma dyí dyuò kà bẹ́ nyo jée bẹ́ bẹ́ wa mò Gèdèpòò nyo bẹ́èè mò nyo bẹ́ bẹ́ wa dẹ̀bè ɔ mú, ké wa biè ɔ ke. Nyo bẹ́ bẹ́ wa dǫ̀lìn wa mìcùn Gèdèpòò nyo bẹ́, sepóedé wa mò Júù-nyò jée bẹ́ jèèè, wa nì kà tòdò-cù bẹ́ bẹ́ wa ní tòdò boèè nià ke. Gèdèpòò mu wa bòun.

Ðe-cé-nyò dọ ma zà Jǫ̀ó 3:22-23 kè 4:1-2wuquún, bẹ́ nyo tòò bẹ̀ò ké ɔ gbo dũ̀ tò.

Jízè m̀̀n cē ma nǫ̀kpá jè kà Jǫ̀ó nyue ma kà ke. Jízè mìcùn se ma nyo bẹ́ nǫ po, kee ɔ nyí ma ɔ dèin-nà-nyò bẹ̀ò kpé bẹ́ wa ké ma nyoũn nǫ po. Nyo bẹ́ bẹ́ wa po ma nǫ kee vò dyí ké wa zi Jǫ̀ó nìin bẹ̀ò dyí.

Ðe-cé-nyò dọ ma zà Máfiò 28:18-20 wuquún, bẹ́ nyo tòò bẹ̀ò ké ɔ gbo dũ̀tò.

Ðé Jízèè kǫ̀a bẹ́ bẹ́ ɔ nyu ma dà bódó-kpàà kǫ̀e mánáin nyee, ɔ cēè ma ɔ dèin-nà-nyò bẹ̀ò gbo bẹ́ wa ké bódó-kpàà dà séin mu, bẹ́ wa kée nyu bẹ́ nyo bẹ́ ké ɔ dèin-nà-nyò bẹ́ jũ. ɔ cēè ma wa gbo bẹ́ wa ké ma nyo bẹ̀ò nǫ po.

À dyuòè kà bẹ́ Jízè se ma wudu nià ke cē bó àpòsò bẹ̀ò d̀̀n bìè, sepóedé ɔ dyuòè kà bẹ́ dè nià ke mu ma dyúa muun tee cá ke. Jízè cēè ma wa gbo kà bẹ́ ɔ mu ma bó wa gbo nìin tee bẹ́ “dè séin ké mánáin hwè” ke. ɔ xwíníin mò d̀̀boe bẹ́ ɔ d̀̀bo ma kà waa kè nyénéin-dǫ̀lìn-dè bẹ́ ɔ nyí ma kà wa kee mò bó cócì-nyò bẹ̀ò bì dè xwédé-dù séin mú ke.

À dyée dè Dèè-wùdù Ðièò cèè-dè bẹ́ bẹ́ Pòò cèè kà kee mú kà xwédé-dù kíin-kíin bẹ́ kǫ̀ tiín bẹ́ cócìò dèà dyieè kpō wudu nià ke dyi jée cá ke. (Àpòsò 2:38, 8:38).

Ðe-cé-nyò dọ me zà 1 Kòdèintìò 1:12-17 wuquún bẹ́ nyo tòò bẹ̀ò ké ɔ gbo dũ̀ tò.

? Ðé kǫ̀ jè Pòò kpá ma kà múàũn, sepóedé ɔ se ma nyo pàdǫ̀ nǫ po dè Kódèin-hwòdòò mú jè ké?

Nǫ-kpá-kpá tò ma cócìò mú-kpá-kpá jì. Mú-ge-ge nì ma Kódèin-nyò bẹ̀ò púa. Wa sí ma nàin-nyò kò-kò bẹ́ kídíí. Pòò niè ma wa hwìdǫ̀lì dyàũn kà bẹ́ nǫ-kpá-kpá seè nyu bẹ́ wa ké nyo kà kò d̀̀è dèin-nà-nyò jũ, kee ɔ nyue ké wa mò Kédèi dèin-nà-nyò bẹ́ ke. ɔ kpá ma múàũn kà bẹ́ ɔ se ma wa pàdǫ̀ nǫ po ke, bẹ́ nyo d̀̀ ní kǫ̀ò d̀̀à hwìdǫ̀lì pòin kà bẹ́ ɔ mó ma wa ɔ mìcùn nìin dèin-nà-nyò bẹ́ mú nyue dyi ke. ɔ d̀̀à dè kǫ̀ jè Kédèi tò ma ɔ kee mò bẹ́ ɔ ké bǫ̀ nòmò dyíinò cē.

? Ðé vòsì bẹ́è cē à gbo bá kà nyo bẹ̀ò nyu ma nǫ kpá jè xwai nyue dè cócì bẹ́ nì zǫ̀ kíin nyee mú ké?

Vósì bĕĕ cĕĕ à gbo kà bé cócì-nyò bĕ nì zǎò kíín nyĕ pòin ma jáà-po-nyò bĕ nío dé dà séín nyĕ. Wa sí ma Jízĕ wuqu bĕò kíqíí. Nío-kpá-kpá se ma bó nyo bĕ nìa dé Éézùqùĕ-bòqòò kĕĕ qòùn bìì. Ɔ se ma nyo qòĕ bíqí-kpèdè qò. Ɔ mò qĕ bé wa nyu ma dè kàin séín bé múà-bǒò mu ma kĕ.

Sòin ti bé cócìò qǎò zǎò dyi dĕĕĕ, nío-kpá-kpá mò zàse bé Ɔ tĕmĕin nàmàũn-nyòò dyí bó nyoũn séín dyúa kà bé Ɔ qǎ Ɔ nàmàũn bĕò dyi táà, ké Ɔ kè Ɔ mŭĕ jáà-po-nyò bĕò qǎ nyo dyúáqò jŭ kĕ.

Đé nyo báún-báún gboĕĕ, Ɔ se wa hwòqǒ kpǒ bé wa ké nío kpá wàqà cá ti bé wa qǎ Kédĕi-qĕin-nà-nyò jŭ kĕ. Ti bé nàmàũn-nyò qò táà Ɔ nàmàũn bĕò dyi, ké Ɔ taba Kédĕi hwìqíí nyĕnĕĕ kĕĕ ní, nìí, Ɔ qǎ pó. Ti bé Ɔ qǎ póĕĕ ní, nìí, Ɔ me nyu wuqu bé Jízĕ cĕà kĕ. Ɔ me kpá nío, bé Ɔ kĕĕ nyoũn dyí tĕmĕin kà bé Ɔ qǎa mú wǒin kà Jízĕ mò Bounboò kĕ. Kĕĕ Ɔ se ná nì bó nyo séín bìì. Nyo qíĕ bĕ taba Jízĕ hwìqíí, ké wa po jáà bó waà nío-kpá-tìò baqà. Kĕĕ qĕ qĕ séín múĕĕ, nío-kpá-kpá nyue zàse kà bé pó-pó qǎ qĕ nyòò mú nì kĕ.

? Đé ìn bĕin nyo bé Ɔ cĕĕ kà Ɔ kpá ma nío hwĕ ké Ɔ jŭ ma Kédĕi-qĕin-nà-nyò kĕĕ gbo cĕĕ kĕ?

“Kédĕi-qĕin-nà-nyòĕ nío-kpá-kpáò mò xwai-nyuu-qĕ bé Ɔ tò gǎ-dyé-dyé bé Kédĕi nyu ma kà kĕĕ jìì kĕ, ké Ɔ tĕmĕin nyoũn dyí kà bé nyòò qǎ Kédĕi hwìqíí taba, ké Ɔ qǎ mú hwĕ kĕ ”

Wèdé kĕ Kùbétò, Tĕmĕin-qĕ bá Kédĕi dyiĕĕ Da-zà-zà.

Đe-xwa-bí-bí bé ìn ké dyi bàqàin nyĕ: Nyo qíĕ bĕ poĕn hwìqíí kà bé nío-kpá-kpá mò jáà-po-po kĕ

Nyo qíĕ bĕ zà Bábòò vósì qíĕ bĕ xwíníín mú bé nyoũn kĕĕ jáà po kà bé nío-kpá-kpá mò pó-póò wáká qò kĕ. Waà hwòqǒ-kpàin-qĕò mò nyo qò se pó jĕĕ cá Ɔ sĕin ké Ɔ kpá dĕĕ nío hwĕ. Vósì bĕò qò mò Àpósò 22:16, bé Ánànýà cĕà Sòò gbo, bé Ɔ dyi nííí, “Sò dyí, bé ìn ké nío kpá, bé ìn ké nì nàmàũn bĕò búin dèqĕ” kĕ. Kĕĕ wĕĕ kĕĕ, Kédĕi-qĕin-nà-nyò séín dyuòĕ dyí kà bé Kédĕiĕ nyòmòò qǎ à nàmàũn bĕò à búin dèqĕ kĕ. (1 Jǒó 1:7). Kpódó-dyùàò búin wòò-wòò bé à nyuà kĕĕ tò zùũn-qĕ jĕĕò jìì pŭ. Ánànýà nĕĕ ma Sòò gbo cĕíí kà bé Ɔ me nyu ku-kǒin-qĕ, bé Ɔ tĕmĕin kà nyoũn dyí kà bé Ɔ qǎ bo-bĕ qò dyí qú qĕ zùũn wĕ. Nío-kpá-kpá nyue ma zàse kà bé Gèdèpòò qǎ ma Ɔ nàmàũn bĕò Ɔ búin dèqĕ kĕ.

Bábòò cĕĕ à gbo qĕ Híìbúqúù 10:22 mú kà bé jáà-po-nyò bĕ me xwĕin Gèdèpòò búin “qĕ hwòqǒ bé nyòmòò qǎ múin ménĕin, ké Ɔ ní gbǎ qĕĕ kĕ kpódó-dyùà bé wa qǎ ní se zĕnĕ qò bédĕĕĕ dèqĕin nyĕĕ mú” kĕ.” Ti qòĕ baqáin nìò tò dyĕ nío-kpá-kpá jìì. Ɔ se dyĕ ná nĕĕ bĕin gáná cá. Kĕĕ wĕĕ kĕĕ, kĕbì Ɔ me tò nío-kpá-kpá jìiĕĕ, vósìò seĕ cĕ kà bé nío-kpá-kpá pòin nyo kĕ. Đe vósìò cĕĕ mò, à me kpá nío, ké à dyuòĕ kà bé Ɔ mò qĕ Gèdèpòò cĕ à gbo

bé à ké nyu ke. Jízè cɛɛ Nìkòdíma gbo dé Jǝ́ǝ́ 3:5 mú kà nyo bédé bé nyo ké “wóqó de dje dyiìn dé ní kè Zùùò mú” ke. Ɔ cɛ ma wuɖu nà ke ti bé ɔ cɛà kà bé nyoũn bédé bé wa ké wóqó de dje, bé hwòqǝ dyià Nìkòdíma kǝin kpèin nye. Nìkòdíma mǝun poèn ma hwìqǝ kà bé Jízè nì ma dèqè-dèqè bé nyo nyuà bó ku kǝin nyɛ jè cɛiñ pũ ke. Kɛɛ Jízè nìè ma cɛiñ kà hwè bé nyo qò ké dé Gèdèpòò kǝá-bòqòò kǝ muɛ, ɔ se bédé bé ɔ ké wóqó bó ku kǝin qòun pũ, kɛɛ ɔ bédé bé ɔ ké wóqó dé zùũn deké. Bé nyo ké “wóqó dyiìn dé ní múɛ”, ɔ mǝà wóqó-wóqó bó ku kǝinò kè.

Níò-kpá-kpá se kǝà qò bé nyo qò dyi nyuín, nyoò ké de kpa bé ɔ ké pò-pó dyé ke, mǝo bé ɔ ké wíqǝ ɔ dyé kǝà kǝun wɛ pò-pó mú dǝ ke. Nyo díé bɛ tèmèin nyoũn kà bé níò-kpá-kpá se pò-pó dǝo béin jèɛɛ, à mɛ bó níò kpáa ke. Wa poèn hwìqǝ kà bé nyo díé bɛ mu níò-kpá-kpáò hwìqǝ tabaun mǝo, bé ɔ kɛɛ nyu bé Gèdèpòò qèbèin-qèbèin nyuà bé Jízè dyià à bìl mɛɛ jè ké wa hwìqǝ sò ke. Kɛɛ wɛɛ kɛɛ, à bédé bé à ké de séin bé Gèdèpòò mó bé à ké nyuɛ nyu. Ké à mɛ bóo hwìqǝ poèn kà bé Gèdèpòò wuɖu bɛò qò nyu-nyu muɛ nyuun bé à ké pò ke.

À béin níò-kpá-kpá hwìè kǝ mú à béin Gèdèpòò jíájèò dyèen nyɛ dǝin. Ɔ seɛ xwíníin mò níò-kpá-kpá béin à pòèn, mǝo ti bé à kpá níò nyènèè kɛɛ ní, nǝí, à bédé Gèdèpòò jíájèò wàqà cá ke. Níò-kpá-kpá se de kpaa béin bó nyo qò bìl ɔ jũ ké nyoò seɛ déɛ hwìqǝ-taba-taba mú nyuìn ní. Ɔ mò hwìè kǝ mú à béin Gèdèpòò jíájèò dyèen nyɛ, sepóéqé, ɔ mò de bé Gèdèpòò qá à mɛ nyu ke. Ké ɔ jũ ké à dyiɛ nyu dyiìn dé Gèdèpòò wuɖu nyu-nyu kè dé hwìqǝ-taba-taba mú ní, nǝí, Gèdèpòò Zùùò mu kǝà nyuun dé à hwòqǝ-dyùàò mú, ké ɔ muɛ nyuun bé à ké Kédèi-dein-nà-fèè cí.

? Dé kǝ jè à mɛ kpáà níò ké?

Níò-kpá-kpá mò Dyí-tèmèin-qè kà Báboò nyuà cɛɛ ke

De-cɛ-nyò qò mɛ zà Wóqómà 6:3-11 wuɖuún, bé nyo tòò bɛò ké ɔ gbo qùũ tò.

? Dé níò-kpá-kpá tèmèin à dyí kà vósi bɛɛ nyuà cɛɛ kɛɛ?

Báboò cɛɛ à gbo kà bé níò-kpá-kpá tèmèin à kédèi mé-méò kè ɔ dyóqóún-zà-zàò ɔ kè ɔ gǝo-wóqó-wóqóò jè dyí ke. Ɔ jũ ké jáà-po-nyò qò dyi níò kpá ní, nǝí, ɔ nyu ɔ mǝun nǝin zàse kà bé ɔ kè Kédèi dǝ sáa-zà-zà bé ɔ nyu ma kà bó à bìlɛ mú peqèin nyɛ. Pòò cɛɛ wáqáá cá kà bé à “kpá ma níò dé Kédèi Jízè mú ke.”

Pó-pó mò kpáná bé à dyé Kédèi mé-méò kǝun wɛ, kɛɛ dé fòno-hwòqǝ jéé qò múɛ, à kèò kè peqèin ɔ mé-méò mú deké. Jízè mé ma bó nàmàũn jè. Ɔ mǝun se ma nàmàũn qò

nyu, kee o mé ma bó bóqó-kpàà nyo bɛɛ nàmàǎn jè. Kà dyúádòò, kǎà dé pó-pó múɛɛ, à mé bó nàmàǎn gbo, sepóɛdé à pòin nàmàǎn kǒín, ké à táà o dyi gáná cá.

Ɖe tíín-tíín bé o nì dé Wódómà 6 múɛɛ mò nàmàǎn toún-du-du. O se nyo kǒin-zǐín-zǐín jè cɛ dòn pū. O nì wáqáá kà bé nàmàǎn se bédé bé o ké jǎà-po-nyòò kpé kǒún kǒ ɛɛ. (12-14) ké jǎà-po-nyòò se bédé bé o ké nàmàǎn nyueh nì ke kánáá pū ke (1).

Ɖé pó-pó múɛɛ, à kè Jízè peɛɛn o gǐo-wódó-wódóò mú. Kà o nyo ma kà gǐo wódóɛ kee, kà dyúádòò, kǎà à dè fèè dǐè cǐɛ gbo, ti bé à mé bó nàmàǎn gbo ke. À sò nàmàǎn gbo, ké à dè fèè bá to-du-du kè buè-buè dyíɛ cǐɛ gbo.

Kà wa ké nyoǎn nío poe nyo ke

Dyi-diè-dè bá kà wa ké nyoǎn nío poe nyue jè dyíɛ keà kè: wa dyi jǎà-po-nyò nío po ní, wa me po o kpódó-dyùà gánáò dé nío gboò, mɔɔ wa me po o ní dúún, mɔɔ wa me ménɛín o ní kǒinɛ?

Jǎà-po-nyò pàqǎ bé wa po nyoǎn nío dé bóqó-kpàà dà séín nyee po nyo bɛò kpódó-dyùà gánáò dé nío gbo.

Kédèi-déín-nà-nyò pàqǎ poe jǎà kà bé hwìè séqèín dyìò mò bé òn ké nyoò kpódó-dyùà gánáò dé nío gbo poke, ké o bédé xwíníín báún-báún.

(1) Wuɖu mòà *nío-kpá-kpá* kee mò Gídǐi-wùdù, ké o xwíníín mò po ní gbo mɔɔ pàin ní hwùdù.

(2) Nío-kpá-kpá tèmèín Kédèi mé-mèò kè o dyódóún-zà-zàò o kè o gǐo wódó-wódóò jè nyoǎn dyí, bé o hwòin dè mòà nyo dòè kpódó-dyùàò ní-wùdù po-po ke. (Wódómà 6:3-5).

(3) Báòò cɛɛ kà bé nío-kpá-nyò bɛò sí ma dé nío gbo, hwè ké wa po ma wanío ke (Máà 1:10, Àpósò 8:38).

(4) Cócì-nyò bɛ nì zǒò kíín nyee po ma nyo bɛò kpódó-dyùà gánáò dé nío gbo, o sèin ké nyoò wé dyɛ, mɔɔ ké ní dò se nì hwè. Àpósò bɛò tèmèín-dè dò bé wa céè ma zǒ mòà A.D. 70 ke xwíníín nyee cɛɛ kà bé wa bèín jǎà-po-nyòò nío poe dyìin dé o ní dúún po-po mú, o jǔ ké wa se ní vò-vò bédé níɛ.

Ɖó xwíníín bɛ nìà ke jèɛɛ, Kédèi-déín-nà-nyò pàqǎ poe jǎà kà bé nyo kpódó-dyùà gánáò nío gbo po-po mò dyí-tèmèín-dè kè hwìè jéé bá nío-kpá-kpá dyí, bé Báòò cɛ jè ke.

Kédèlì-dèin-nà-nyò díé bɛ poe jáà kà bé Bábòò cɛ hwìè kà kò dò bé ɔ tèmèin nyoŋn nío kpá jè dyíɛ jè deké. Dèè-wùdù Sùàò dè hwo bɛ bá de bɛ dyi ménèin jè dyíɛ mɛ, ké ɔ tò sáa-zà-zà bé Jízè nyu ma kà bó à bìɛ jì. Ké Dèè-wùdù Ìlèò mòùn cɛ nyomɔo dyi ménèin jè deké. Ɔ jũ ké nyomɔo dyi-wáqáin-wáqáin dyi Jízèè mé-méò jì tò ní, nìí, ɔ fèin xwa bé nío-kpá-kpá, dylìn dé nyoò ní kōin ménèin-ménèin múɛkè Jízèè gǎ-dyé-dyéò jì tò deké. (M dyi Bábòò dè bɛ cɛ de dyi ménèin jèɛ wuquún zàà mó ní, zà céè-dè bɛ wuquún: Éséqò 24:8; Hìbúqù 9:19-20,10:22,12:22-24; Nòbà 8:6-7; Àzédya 52:15; Ézùdùà 36:25;kè 1 Pídè 1:2.

Sepóedé Bábòò se hwìè jéé dò kò mú bé wa ké nyoŋn nío poe jè cɛ jèɛ, à bédé bé à ké Kédèlì-dèin-nà-nyò bɛ bé wa nyu niokpájè xwai dé hwìè kò-kò bɛ múɛ jè mú màin.

Nío kpá-kpá Ti zìin-zìin

Ti díé bɛ ní nyo bɛ bé wa qáin wa mìòùn Kédèlì-dèin-nà-nyò kɛ poe gbo bé wa ké se nío kpáúh fúà. Wa qá wa qǎ múà-bòò jè jáà po, ké wa qǎ waà nàmàŋn bèò dyi táà, kɛ wa sèè nío kpáa mó ke. Ti díé bɛ ní wa fòin tee ké zǒ gáná dò zi hwè. Ké ti díé bɛ ní, nyo díé bɛ fòin tee ké wa nǎ méiŋ dyieŋ hwè.

Jéé kɛ, ɔ jũ ké nyo nì náa se mó bé ɔ ké nío kpá ní, nìí, ɔ xwíníin mò wuqu dī-dī dò nì dé nío-kpá-kpá mú, ké ɔ see nyue mó. Ké ti díé bɛ ní, ɔ se mó bé ɔ ké dúún ku bé ɔ ké bó cócìò jè gboi kpǒ. Ké ti díé bɛ ní, nàmàŋn dò nì ɔ mú, ké ɔ sèèè dyi táà ke gáná cá. Ké ti díé bɛ ní ɔ se mó bé ɔ kée mú wǒin bó nyoŋn séin dyúa kà bé ɔ mò Kédèlì-dèin-nà-nyò kɛ.

Nyo bé ɔ po jáà jéé cáa, ɔ jũ Kédèlì-dèin-nà-nyò, hwè ké ɔ kpá nío. Ɔ se bédé bé ɔ ké nío kpá hwè bé ɔ ké Kédèlì-dèin-nà-nyò jũ. Kɛ wɛ́ kɛ, ɔ jũ ké ɔ se mó bé ɔ ké ɔ nàmàŋn bèò dyi táà gáná cá, bé ɔ ké Kédèlì jè mú wǒin ní, nìí, ɔ sèè Kédèlì-dèin-nà-nyò kɛ.

? Dé m bèin nyo qáin ɔ mìòùn Kédèlì-dèin-nà-nyò, kɛ ɔ se nío kpáa móɛ gbo cɛɛ ké?

Dɛ bá dyú ménéé bɛ nío-po jè dyíɛ

Cócìò mò nyo bɛ bé wa bédé hwiqĩi-taba-taba, ké dèè-wùdù dò nì bó wa kè Gèdèpòò púa kɛ. Ti bé nàmàŋn-nyò dò táà ɔ nàmàŋn bèò dyi, ké ɔ kpá jáà-po-nyò bèò kɛ ní, nìí, nío-kpá-kpá mò zàse-bò bó ɔ bì bó nyoŋn séin dyúa kà bé ɔ qǎ jáà po kɛ.

Ké xwɛ dyú-pèdè, bé Kédèlì-dèin-nà-nyò bɛ nì cócìò múɛ wóqóin nyɛ jè nié? Dyúò mò hwiqĩi-taba-còcìò nyo dò. Dyú bé ɔ mò dyú-gbóó kɛ se nàmàŋn dyi táà jè dyí dyuò, ɔ

jèεε, Gèdèpòò mu ɔ jè dyi kpɔ̀n tee bé ɔ ké búá, bé ɔ ké ɔ mò ɔ nòmò dyíin mɔɔ ɔ gbà bó Gèdèpòò dyúá kεε dyí dyuò hwè.

Cóci díé bɛ poε jáà kà bé dyú-pèdè nío-po-po tèmèin nyoũn dyí kà bé dyúò mòǎ jáà-po-còciò nyo dò kε. Ɔ jũ ké dyúò dyi búá, ké ɔ dyi cóci poà ɔ nío kεε niin tèmèin-dè bɛò dyi kpɔ̀ ní, níí, wa bédéε hwo niin dò ké wa paa, ké wa dǎin “hwo bá ɔ gbo wɔ̀in jè dyíε.” Cóci díé bɛ dǎ, sepóεdè dyúò wóqóin dè cóciò mú, ké ɔ dǎ búá, ké wa dǎ ɔ cóciò tèmèin-dè bɛò tèmèin, ké ɔ dǎ wa dyi kpɔ̀ jèεε, ɔ mòǎ jáà-po-nyò kε. (Ɔ hwoin-dè mò Kíádè-còciò kè Ìtiniin-còciò ɔ kè Íngànà-còciò). Cóci díé bɛ bé wa podyú bɛ nío kεε poε jáà kà bé dyú bɛò bédé bé wa ké jáà-po-dèò jè dyi kpɔ̀ kε. Ɔ hwoin kà, Méfèdè-còci kíin-kíin bé gaa mò Jɔ̀ó Wésèdè kεε nàin zɔ̀ò kà kεε poε jáà kà bé kɛbi wa mε po ma nyo dò nío bó ɔ dyú-tiin nyεε, ɔ bédé bé ɔ ké jáà po kε.

Nyo díé bɛ poε jáà kà bé sàa-mé-mé nyu ɔ dyúádòò dè Dèè-wùdù Sùàò mú dèkèε. Wa dǎbá ma dyú bɛ sàa, bé ɔ kée nyoũn dyí tèmèin kà bé ɔ dǎ jáà-po-dèò jè dyi kpɔ̀ kε. Dyúò se bédé bé ɔ ké ma dyí búá hwè bé ɔ ké ma ɔ mò hwìdǐi-taba-dèò xwíniin nyεε dyí dyuò.

Cóci bɛ ní zɔ̀ò kíin nyεε po ma dyú bɛ nío. Hipódétò céè ɔ bɛ bá àpósò bɛò kpede jè dyíε zɔ̀ mòǎ A.D. 212 kε, ké ɔ dǎ wa bédé bé wa ké dyú bɛ nío po, ké ɔ jũ ké wa dyi dyí bíè mío ké wa se wùdùè bèin ní, níí, waà wóqóin-nyò bɛò mε wùdù wa bìi kε. Ówìdǐjè céè zɔ̀ mòǎ A.D. 248 mú kà bé àpósò bɛò po ma dyú bɛ nío kε. Ké Àgósiniin mòun céè A.D. 400 mú kà bé cóci gànáò kpɔ̀ dyú bɛ nío po jè dyi sòin zɔ̀ò àpósò bɛò niin tiin, ké ɔ sèèè wɔ̀ dò kà bé nyo dò se dyú bɛ nío po jèò dyi kpɔ̀ kε.

Đé Àpósò-cèè-dèò múεε, ti díé bɛ ní àpósò bɛò po ma gbɔ̀-xwíniin-nyò gàná bɛ nío. (11:14; 16:15, 33). Ké ɔ poε jáà kà bé wa po ma dyú bɛò nío dèkèε.

Cóci díé bɛ ní po dyú ménéé bɛ nío

(1) Đé Dèè-wùdù Ìlèò múεε, jáà-po-nyò bɛ kpá ma nío ti bé wa dǎ wa hwìdǐi-taba-dèò jè mú wɔ̀in nyε. Wa mò nyo bɛ bé wa dǎ jáà po, ké wa dǎ múà-bɔ̀ò jè dyi kpɔ̀ kε. Hwìè bɛ kɔ̀ mú wa ké dyú-pèdè bɛ nío poεε dò se nì.

(2) Dyú bɛ nío-po-po seε nyoũn dyí tèmèin bèin kà bé nyoò dǎ mé bó nàmàũn gbo, ké ɔ dǎ cí bó Gèdèpòò bìi kε.

(3) Đε bé dyú bɛ nío-po-po nyu pūεε mò, ɔ nyuε ké nyo kúqúú bɛ bé wa sèè waà nàmàũn bɛò dyi tàà keεε dyi dè cóciò mú, ké wa poèn hwìdǐi kà bé wa mò Kédèi-dèin-nà-nyò bɛ kε.

Cócì díé bě ní po dyú-pèdè nío, kεε wa bédé xwai-nyuu-dè dò bó wa bìì, ké wa dǎin “Dyú Gèdèpòò Xwáǎǎin-zàin-zàin.” Tia ǎaǎaa, dyúò wódòin-nyò běò zàin ɔ Gèdèpòò xwáǎǎin, ké wa cǎε kà bέ wa mu ɔ gmèin, bέ wa ké ɔ Kédéi-déin-nà-kpèdè tèmèin nye. Dyúò mu cócìò mú nìin tee bέ ɔ ké búá, bέ ɔ ké nàmàǎn dyi táà jè kè hwìǎǎi taba jè dyí dyuò hwè bέ wa ké ɔ nío po.

Ɔ jǎ ké m̃ dyi nyo bě bέ wa sè dyúún, ké wa po wa nío kεε Gèdèpòò-wùdù gbo wáǎǎin nìin, nìí, ɔ se dyíin nòmò bέ m̃ ké wa nìin nío-kpá-kpáò zùǎn zàin. Kεε m̃ me cǎε wa gbo kà bέ nyo dò se póε bέin ɔ sèin ké ɔ wóin dye ɔ nàmàǎn běò mú, ké ɔ bédé hwìǎǎi-taba-taba pòin kà nyoεε hwè ke. Nyo bέ ɔ nì nàmàǎn mú cǎéǎ nyεε, nío-kpá-kpá me bóo nyue bέ ɔ kée hwìǎǎi pòin kà bέ ɔ mò Kédéi-déin-nà-nyò ke.

Ti wa me po nyoǎn nío ke

? Ti jǎ xwé ɔ me dú dyí hwè bέ cócìò ké jǎà-po-nyò dìè nío po ké?

Đé Dèè-wùdù Đièò múεε, wa po ma jǎà-po-nyò dìè bέ nío ti bέ wa dyi ma Kédéi gbo nyènèè ke. Nío-kpá-kpá se ma kà nyoò nyu dε múin wóo ke mɔo kà ɔ nyu dε dyuòè kεε jè dyí bá.

Cócì díé bέ tèmèin nyo běò dε, bέ wa ké búá dε Kédéi-déin-nà-nà mú hwè bέ wa ké wa nío po. Wa mó bέ jǎà-po-nyò běò kée nyoǎn dyí tèmèin kà bέ wa mò Kédéi-déin-nà-nyò bě jéé ke. Wa mó bέ wa ké nyo běò Kédéi-déin-nà-fèè cǎε dyé bó ti wè mú kíin hwè bέ wa ké wa nío po, bέ wa pàǎǎ ní kò dǎ dε kòin.

Nío-kpá-kpá mòò dyí-tèmèin-dé kà bέ nyoò ǎǎ gbo zǎǎin nye. Kεε ɔ se nyoò ǎǎ dε hwè dε zùǎn ní, wudu ɔ cǎǎ ke mɔo dε ɔ cǎǎ ke. Ɔ jèεε, ti bέ nyoò po jǎà nyènèè kεε, ɔ bédé bέ ɔ ké nío kpá. Ɔ jǎ ké à dyi ti zǎǎn nì mío ní, nìí, ɔ mu nìin pū kà nyoò séèò kà jǎà po kεε. Ké ɔ mu nìin pū kà nyoò zàse-bòò seó kà jǎà ke, ké ɔ bέin nyue bέ ɔ hwìǎǎi-taba-tabaò ké kpéi hwè.

Nío-kpá-kpá nyue ké nyo bédé Gèdèpòò jíǎjèò dεkè, sepóεdε nyoò nyu Gèdèpòò wudu dε hwìǎǎi-taba-taba mú, hwè ké ɔ kpáà nío bó nyoǎn séin dyúa kè. Ɔ jèεε Gèdèpòò jíǎjèò nyue ké ɔ ku dyi. Ɔ jǎ ké à dyi nyo dòè ti zǎǎn bó nío kpá jè ní, nìí, à nì gbo-kpá-kpá bέ ɔ móà xwééεε ɔ bùdùǎn.

Ɔ jǎ ké nyo dò se múà-bòò jè múin wó, ké ɔ seε nyoǎn dyí tèmèin kà bέ ɔ ǎǎ gbo zǎǎin dyiin dε Gèdèpòò jíǎjèò múεε ní, nìí, wa me bó ɔ nío poε. Kεε ɔ jǎ ké ɔ dyi dε bǎa nyu ní, nìí, wa me po ɔ nío wàǎǎ, bέ ɔ hwìǎǎi-taba-tabaò ní kò dǎ kpéi hwè.

Nyéné kò mú wa me po nyoŭn nío ke

? Dé pásòdòò me cē ɔ jũ ké ɔ dyi jǎà-po-nyòò nío poeń niĩn nyé?

Ti bé Jízè dɔboà ɔ dɛín-nà-nyò bèò bé wa kéà Kũà Vènè nà bóe nyuɛɛ, ɔ cēɛ ma wa gbo bé wa ké nyo bèò nío po "dé Bǎò kè Dyú-gààò ɔ kè Zùù Hwèĩn-hwèĩnò" nyénémú(Máfíò 28:19).

Bé wa ké ma nyo bèò nío po dé "Gèdèpòò bédé dú tǎò nyéné" múɛ xwíníín mò wa po ma wa nío dé waà kpé xwíqíi dɛkè. Jízè nyùin wuɖu mòà *nyéné* kɛ kũà mú ti bé ɔ cēà kà bé ɔ dyiĩn dé ɔ bǎà nyéné mú kɛ (Jǒó 5:43).

Cócì díé bē poe jǎà kà bé pásòdòò dyi nyoŭn nío poeń niĩn, ɔ me dǎ, "Í po òn nío dé Bǎò kè Dyú-gààò ɔ kè Zùù Hwèĩn-hwèĩnò nyéné mú." Ké cócì díé bē poe jǎà kà bé hwìè jéé kò mú wa bēin nyoŭn nío poe dé Gèdèpòò bédé dú tǎò nyéné múɛ mò bé pásòdòò ké níĩn, "Í po òn nío dé Jízè nyénéò mú."

Dé Dèè-wùdù Dìèò múɛ, à dyéé ké cócì-nyò díé bē po nyoŭn bē nío dé wuɖu bē bé wa kò bó ɔ nyo kò mú Jízè dǎ ɔ dɛín-nà-nyò bèò po ma kà nyoŭn nío kɛ gboe. Bó Pénékò-wèò baɖaa, Pídè cēɛ ma jǎà-po-nyò bèò gbo, ké ɔ dǎ, "Bē me kpá nío dé Jízè Kédéi nyénéò mú" (Àpósò 2:38). Pòò po ma jǎà-po-nyò bē nì ma kà dé Éfèsà-hwòdòò múɛ nío dé Jízè nyénéò mú (Àpósò 19:5). Pídè cēɛ ma jǎà-po-nyò bē nì ma dé Kòníqìà bíqí-taún wēɛ gbo bé wa ké "nío kpá dé Bounboò nyénéò mú" (Àpósò 10:48). Pòò poe jǎà kà bé jǎà-po-nyò bē nì ma kà dé Kóqèin-hwòdòò múɛ kpá ma nío dé Jízè nyénéò mú kɛ (1 Kòdéintǐò 1:12-13).

Dé Àpósò-cèè-dèò múɛ, nyoŭn nío-po-po dé Jízè nyénéò mú, bé ɔ kè Jǒó niĩn nyo nío-po-po (kò jè cèèà dé Àpósò-cèè-dèò mú kpa mènèin-sǒɛ) hwoin kà kɛ kò bó kà cócì tòò bē nyu nyoŭn nío poe kɛ gbo.

Sepóedé cócì-nyò bèò nyu ma dɛ bé Jízè cē ma wa gboe jèɛɛ, wa bédé bé wa ké ma nyoŭn nío po dé Jízè nyénéò mú. Ti bé cócìò dèà dyi djeɛɛ, ɔ fèin ma xwa bé pásòdòò dò ké ma nyoŭn nío po, bé ɔ ké níĩn, "Í po òn nío dé Jízè nyénéò mú." Ti bé cócìò dèà dyi djeɛɛ, Jízè hwíqíi-taba-taba kpa ma dɛ dé nyo bèò gbo mío. ɔ jũ ké nyo dò dyi ma Jízè hwíqíi taba ní, nìí, ɔ mò ma Kédéi-dɛín-nà-nyò.

Kɛ wéé kɛ, ti bé cócìò dèà dyi djeɛɛ, nyo bèò po ma nyoŭn nío dé Gèdèpòò dú tǎò nyéné mú. Ti bé cócìò dèà dyi djeɛɛ, nyo díé bē nì ma bó ké wa cē kà bé wa po ma Jízè jè jǎà, kɛ wa se ma jǎà-dè bē bá Gèdèpòò dyíɛ jè jǎà po kɛ. Àpósò bèò tèmèin-dè dò kò nyéné mò Dáqési, bé wa bēin zǒò dyè cèèè bó zǒ mòà A.D. 70 kɛ cē kà bé wa dyi nyoŭn nío po ní, wa me pòin ɔ kpódó-dyùàò dé nío gbo kpa tǎ, dé Gèdèpòò bédé dú tǎò

dò-dòè nyéné mú, bé ɔ kée cēiñ nì kà bé ɔ taba wa dò-dò hwìdĩĩ ke. Òé bé nyo díé bē céè bó zǝ mǝà A.D. 248 ke, mǝo hwè bé zǝò ké bó nyiniéé dá nyo-níɔ-po-kà jéé bé cóciò dyuò dyíéé mò bé wa ké ʼBǎò kè Dyú-gààò ɔ kè Zùù Hwèĩn-hwèĩnò nyéné dá (Hípódétò kè Ówídijèin ɔ kè Tètúdiàùn) ke.

Fùà-fúá-dè nǝà bó zǝè kee mò, cóci díé bē doin Gèdèpǝò bédé dú tǎò jè mú. Wa dá wa taba Jízè hwìdĩĩ, kee wa see jǎà po kà bé Jízè cē kpáún bó ʼBǎò kè Zùù Hwèĩn-hwèĩnò gbo ke. Wa po nyoũn níó dé Jízèè nyénéò mú, sepóedé wa poe jǎà kà bé Jízè-nyènèò mò ʼBǎò kè Dyú-gààò ɔ kè Zùù Hwèĩn-hwèĩnò nyéné, ké wa séin mò nyo dyúáqò ke. ɔ hwoin-dè mò Dyúnátè Pènèkósòdò-còciò.

Zǝè kee, cóci pàdǎ bē bé wa po Gèdèpǝò bédé dú tǎò jè jǎà kee po nyoũn níó, ké wa dá, “M po m níó dé ʼBǎò kè Dyú-gààò ɔ kè Zùù Hwèĩn-hwèĩnò nyéné mú.” Òé hwìè nǝà ke múéé, wa tèmèin nyoũn dyí kà bé wa taba Jízè hwìdĩĩ, hwè ké wa po Gèdèpǝò dú tǎò jè jǎà ke.

Kà wa me nyu nyoũn níó poe ke

Nyo bē wa nǝà níó poeñ nyee séin me nyàà dà dyúáqò dyi, bé nyo bē nǝà bóéé ké wa dyé. ɔ jǔ ké wa séin dǎ dyí poin ní, nìí, beɖe-nyò bēò bēin wédé wè beɖee bó míníti gbèĩ-gbèĩ xwíníin.

Nìí, nyo dò bēin Máfiò 28:18-20 wuquún zàà.

Pósòdòò me wùdù nyo bēò gbo, bé ɔ ké níiñ, “Nyo bē nǝà zǝè níó kpáun wēe dǎa cē kà bé wa dǎ waà nàmǎũn bēò dyi táà, ké wa dà Kédèi hwìdĩĩ taba ke. Kà bé níó-kpá-kpá mòà Kédèi mé-méò kè ɔ gĩɔ-wódó-wódóò hwoin-dè kee, jǎà-po-nyò bēè dǎa cē kà bé níó-kpá-kpá mue nyuùn bé wa ké mé bó nàmǎũn gbo, bé wa ké cí bó Gèdèpǝò bìi ke. Wa dǎ fèè dìè dò cíe gbo dè dyiin dé Gèdèpǝò wuqu nyu-nyu mú.”

Nìí, pásòdòò me baà bó nyo bē kéà níó kpáa bìi. ɔ me dá: “Bounbo, à po m zùò bó nì jíájè nyuàà bé nyo bēè dyià pó-pó kè zùũn-fèè gǎ kee jè. À po m zùò bé m ké wa nàmǎũn kpé xwáun buè kee jè. À baà bó wa bìi bé Zùù Hwèĩn-hwèĩnò ké wa múin dyiin, bé ɔ ké wa to-qu-qu nyí bó ti séin. M me nyue bé wa ké dyí-tèmèin-dè jǔ dé wa nyo bēò gbo ɔ kè dé cóci-nyò bēò gbo.”

Nìí, nyo bē kéà níó kpáa me sí bó níò kǝ dé pásòdòò gbo dò-dò. Hwè bé pásòdòò ké wa dò níó po ní, ɔ me dá, “M po m níó dé ʼBǎò kè Dyú-gààò ɔ kè Zùù hwèĩn-hwèĩnò nyéné mú.”

ɔ jǔ ké nyo bēò dǎ níó kpáa hwo ní, nìí, cóci-nyò bēò me beɖe wédé dò. ɔ dǎ ná niĩn, nyo dò me nyu baà-wùdù xwáun-xwáun dò.

Wuqu Mèněìn-sǎ bě bē wa po Cěé-děd Dú ke

- (1) Jízèè dēín-nà-nyò bēd po ma nyoŭn nío ti bē ɔ nì ma dà bódó-kpàà kō ke.
- (2) Cócì-nyò bē nì zǎd kǐín nyee po ma nyo bē nío dé dà séín bē múà-bǎd mu ma ke.
- (3) Nío-kpá-kpá mò Jízèè mé-méd kè ɔ dyódóún-zà-zàd ɔ kè ɔ gĩɔ-wódó-wódódò hwòin-dē.
- (4) Nío-kpá-kpá mòd mú-wóin-wóin kà bē m̃ dǎ pó, ké m̃ dǎ fèè dīè bédé dé Kédéì mú ke.
- (5) Wa me bó ti zǐèn bó jǎà-po-nyòd nío po jè ti bē ɔ dǎ gbo zǐàin nyee.
- (6) Nyo dò me bóo hwìdĩi poèn kà bē ɔ mò Kédéì-dēín-nà-nyò, sepóedé ɔ dǎ nío kpá jèe.
- (7) Cócìd me po nyoŭn nío dé Gèdèpód bédé dú tǎd nyéné mú.

Hwè bē dē-cě-tì dò ké bó dyí kɔee, dē-cě-nyòd me céè dē gběĩ-gběĩ wè bá “wuqu mèněìn-sǎ bē poà Cěé-děd dúee” dò-dò jè dyí (ɔ xwíníín mò dē ɔ muà céèin nyee ɔ me céèè dú mèněìn-sǎ). Dé ɔ céè-céèd múee, ɔ me zàin dē tǐín-tǐín bē wuquò kpàin hwòdǒe kè dē nyue bē ɔ dyià dē kpaa jè kōin. De bē dē-cě-nyòd muà céèin nyee me mò dē bē ɔ bēin nyo se dē-cě-cěd mú niie gbo kōin zàin nyee. Ké ɔ me nyí dē ɔ muà céèin nyee ɔ dē-tēmèin-nyòd xwa.

Taún-kùà: Dē-cě-nyòd kè jǎà-po-nyò tǎ bē bē wa dǎ nío kpáa me dè dǎd, ké ɔ me diè wa dyi dē waà nío-kpá-kpád kpa dé wa gbo ke. ɔ dǎ ná niin, ɔ me céè dē wa mu ɔ gbo cēin nyee bíqĩi dyi.

Dē nìà ke me nì m̃ hwìdĩi: dē-cě-nyòd me po Cěé-dē dò páún sòin dé tēmèin-dēd mú, bē ɔ kée nyo bē se dē-cě-cěd mú niie tēmèin-kpà dò-dò tǎ nyu.

Cě́-ḡè 11

Bounboò Ìii-ḡèò

ḡe-cě́-nyò běò me nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèně̀ìn-sǎ́ bě̀ poà cě́-ḡè zìà dyie dúe” jè dyíe waà nàin-nyòò xwa.

ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò běò ḡíe bě̀ dyi b́e wa ké ḡe wa ḡǎà cée bá “Wuḡu mèně̀ìn-sǎ́ bě̀ poà cě́-ḡèò dúe” jè dyíe dyúáḡò jè kōin zàin.

ḡe-cě́-nyò běò me tò taún-kǎà b́e wa nyuà sòin ḡe cě́-ḡè zìà dyie múe waà nàin-nyòò xwa.

᠋᠋ jǔ ké bě̀ dyi bě̀ nì kàà ? dyé ní, nìí, ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me nyue b́e ḡe-cě́-nyò běò ké dyi-diè-ḡèò ḡǎ́ jǔ.

Cě́-ḡèò Da-zà-zà

ḡe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me zàin kōin kà Gèḡèḡòò nyu ma Éézùḡùè-dyù běò gbǎà sòin ḡe Íjè-bòḡòò kǎe, mwa ᠋᠋ me ḡǎ ḡe-cě́-nyò běò ḡò b́e ᠋᠋ kée náa nyu. ᠋᠋ ḡǎ ná nìin, ḡe-cě́-nyò běò ḡò-ḡò me cě́ ḡe ᠋᠋ mǎ̀n wǎ́ múin bá nǎ́ jè dyí ke. Éséḡò 11-12 cě́ Zìin-kōin-hwòò jè.

Kà Bounboò Ìii-ḡèò jè nyu gbò dèè ke

Zìin-kōin-hwòò mò hwa b́e Júù-nyò běò pa zǎ́ b́o máaún-hwùḡù kǎ́ mú b́e Éézùḡùè-nyò běò sàà ḡe Íjè-bòḡòò kǎ ke. Wa se ma hwaò pa sepóeḡe Gèḡèḡòò gbǎà ma wa sòin ḡe Íjè-bòḡòò kǎ jè ḡò̀n, ke wa pa ma hwaò, sepóeḡe Gèḡèḡòò bédé ma wa wìl kǎ, ké ᠋᠋ ḡábá ma Íjè-nyò běò, ké ᠋᠋ zi ma Éézùḡùè-nyò běò nìin gbǎ́ běò dyiinjè. (Éséḡò 12:27). ᠋᠋ jèe, hwaò tò ma wìl b́e Gèḡèḡòò bédé ma kà ᠋᠋ nyò běò kǎe jìl.

Ti b́e Gèḡèḡòò ḡǎ ma Éézùḡùè-nyò běò gbǎà sòin ḡe Íjè-bòḡòò kǎe, wa kpa ma Zìin-kōin-hwòò pa-paò dyúá zǎ́ séin xwíníin. Wéa baḡaa, Gèḡèḡòò nyí ma wa xwai-nyuu-ḡe jéé ḡò b́e ᠋᠋ bá ḡii-ḡe jéé ḡò kè nyomwa jè dyí ke.

Xwai-nyuu-dèò tò pò-pó jìl. Ɔ see xwíníín mò bé Gèdèpòò ké ma nyo bẽ bé Ɔ gbǎà ma kà bó wéa baqaa nàmaũn bẽò kōin zĩn, bé wa ké dyí sédèin bó Ɔ dyédèin nye. Kεε Gèdèpòò pòin ma wa sòin dé gĩ-kũà xwaún, ké Ɔ tèmèin ma Ɔ wìò wa dyí, ké nyúa-dè-nyòmòò mò dε bẽ bé Gèdèpòò mó ma wa xwaa qò. Dε bẽ bé Gèdèpòò dá wa mε nyu ma kà kεε mò pò-pó bé Kédèi nyíà nyoũn wēε hwoin-dè. Éézùdùè-nyò báún-báún pa ma Zĩn-kōin-hwòò ní, kεε wa se ma dε mò ma Ɔ xwíníín jéé kεε dyí dyuò.

Zĩn-kōin-hwò hwèin gbo bé Jízè kè Ɔ dèin-nà-nyò bẽò paà kεε tiín nyεε, Ɔ zain ma dε mò Ɔ xwíníín nyεε jè wa gbo kōin. Ké Ɔ cēε ma cócì-nyò bẽò gbo bé wa ké dε nìà kε xwai nyu tee, ké Ɔ dá, “Bẽ mε nyu dε nìà kε, bé Ɔ ké ní jè bẽ hwiqĩi dyà”(Đúú 22:15-20). Cócì díé bẽ dǎin hwo nìà kε “Bounboò Đii-dèò”, “Kǎmíò,” mɔɔ “Dyúkáwèdè,” mɔɔ “Máási.”

Dε bé Póò cēà kεε tèmèin à dyí kà bé à mε gǎ kpeđe nìà kε xwai nyuεh dyi tee bé Kédèi ké dε dyi hwè kε (1 Kòdèintĩò 11:24-26).

Cócì-nyò bẽò bédé ma hwo díé bẽ kè dyí-poin-poin díé bẽ, ké à se bédé bé à ké wa Bounboò Đii-dèò nìin hwoò dǎin. Ɔ hwoin kà, dε Báboò cēà, bé Ɔ dyi níin jǎà-po-nyò bẽ nì zǎò kĩin nyεε “jaqain ma beđeè kpóí sò gbǒ qò zǎ mu gbǒ qò zǎ” kεε, *beđeè kpóí jaqain-jàqainò* xwíníín mò beđeèò dī-dī. (Àpósò 2:46). Wa poin ma dyí wé séin xwíníín, ké wa dīin dīin ma dε gbo dé waà bíqí-taà bẽò mú qò-qò. Cócì-nyò bẽò bédé ma “hwo qò bá mú dεbein” jè dyíεε ní dεkè, ké Ɔ mòun kò bó hwo bá Bounboò Đii-dèò jè dyíεε gbo (Júdè 12).

Dε mò Bunboò Đii-dèò Xwíníín nye

Dε-cē-nyò qò mε zà Jǎó 6:47-58 wuquún bé nyo tòò bẽò ké Ɔ gbo dũũ tò.

Jízè giniin ma nyo kúqúú bẽò dyi, ti bé Ɔ cēà kà bé Ɔ mò beđeè sàà dé dycún wē, ké wa kǎ bé wa kéà Ɔ fòò tà, bé wa kéà Ɔ nyɔmɔò ná kε.

? Dè Jízè kpàin hwòqǒ kǎ jè Ɔ dyi ma kà wuqu bēa cēé?

Dé vósì 51 múεε, Jízè dá Ɔ nì ma Ɔ mìòun tòēn bé bóqó-kpàà nyo bẽ ké fèè bédé. Ɔ nì ma Ɔ mìòun sáa-zàin-zàin nyuà bé nyoũn dyià buè-buè bédéεε jè cēiñ. Ɔ poin ma Ɔ sáa-zà-zàò dīi-dè kè náá-dè dyí. Kà bé à móà dīi-dè bé à kéà fèè nìà kε cíεε, kà dyúáqòò, kǎà à mε kpǎ sáa-zà-zà bé Kédèi nyu ma kà kεε jè dyi, bé à ké sè-ná-sèè fèè bédé.

Ɖε-έ-nyò dò mε zà Ɖúù 22:15-20 wuquún bé nyo tòò bɛ̀ò ké ɔ gbo dũ̀ tò.

Ti bé Jízè kè ɔ ɖeín-nà-nyò bɛ̀ò ɖià zĩ̀n-kɔ̃n-hwò hwè̀n gboò kεε, ɔ c̃εε ma wa gbo kà bé bεɖὲò mò ɔ kpódó-dyùàò, ké wáìnò mò ɔ nyomòò kε. Ɔ niè ma wa gbo c̃eĩn jéé kà bé ɔ mu ma ɔ fèèò tòùn bé wa ké pó-pó bédé jèε.

Hĩ̀nbúqúù 10:1-10 c̃εε à nìin gbo kà bé sáa-zà-zà bé nyo bɛ̀ò nyu ma kà ɖé Dèè-wùdù sùàò múεε tò Kéɖéi nìin sáa-zà-zà bé ɔ nyu ma kà kεε jìiε.

“Ɖé Bounboò Ɖii-ɖèò ɖi-ɖi múεε, wa dyí à Kéɖéi kpódó-dyùàò, ké à kpɔ̀ɔ, ké à ɖiε. À nyuε náa, sepóεɖé ɔ mò xwai-nyuu-ɖé bé ɔ sòin ɖé dycún, ké ɔ mò zũ̀n-ɖé kε. Ké dyiìn ɖé hwìɖĩ̀-taba-taba mú ɖéè à kpɔ̀à Kéɖéi kpódó-dyùàò, ké à ɖià kè”

Tèmè̀n-ɖé bɛ̀ bá Biè jè dyí bá Mèfè̀ɖé-còcìò dyí kε.

Bεɖὲò kè Wáìnò

? Ɖé kɔ̀ jè Jízè nyùin ma kà bεɖὲ kè wáìn kùà mú bó Bounboò Ɖii-ɖèò jè ké?

Xwíníin kɔ̀ jè Jízè nyùin ma kà bεɖὲ kè wáìn kùà mú bó Bounboò Ɖii-ɖèò jèεε béin dyè xwíníin báún-báún bɛ̀ bédéε. Bεɖὲ mò ma ɖii-ɖé kpa ɖε dò bó tia baɖa, kà ɔ nyuà niè ɖé bóqó pàɖa bɛ̀ kɔ̀ bó z̃εε kε. Bεɖὲ se ɖii-ɖèò pá dyí dú dòn pũ̀, kεε ɔ dú fèè pá dyí ɖekè, sepóεɖé ɖii-ɖé mò fèè. Tia baɖaa, wáìn mò ɖε bé nyo bɛ̀ò ná ma mìò bó ní wáun w̃ε. Wáìn tò hwo pa-pa jìi ɖekè.

Cócì ɖié bɛ̀ ná wáìn ti bé wa nì Bounboò ɖii-ɖèò ɖieñ nye, kebì wa mε se wáìn ná fɔ̀ bó ti tòò bɛ̀ xwíníin nye. Cócì ɖié bɛ̀ ná géɖéè-nì, sepóεɖé wa se mó bé wa ké kàmàà-ɖé dò ná jè. Ɖé Dèè-wùdù Ɖièò múεε, wa ɖáin géɖéèò níò wáìn, kebì ɔ mε mòò ɖie mɔ̀ ti séin bé wa nyuε kε.

Cócì ɖié bɛ̀ ɖă gbo zĩ̀ain gáná cá, ké wa bédé ɖii-ɖé kè náá-ɖé káin-káin bɛ̀ bó Bounboò Ɖii-ɖèò bìi. À mε màin nyo bɛ̀ nyùain ɖε kà kò dò bɛ̀ kùà mú bó Bounboò Ɖii-ɖèò ɖi jèεε jè mú. Mòmóò-nyò bɛ̀ò mòùn nyùin bεɖὲ kè ní kùà mú, kεε wa se Kéɖéi-ɖeín-nà-nyò bɛ̀è tèmè̀n-ɖé bá sáa-zà-zà bé Jízè nyu ma kà, bé ɔ kéà à nàmáũn kɔ̃n zĩ̀n nyeε jè jăà po.

Ti ɖié bɛ̀ ní, ɖé bóqó kà kò dò bɛ̀ kɔ̃εε, bεɖὲ kè wáìn se ɖé dyi hwo jèεε, wa nyùin ɖii-ɖé kè náá-ɖé kà kò dò bɛ̀ kùà mú bé wa ké Bounboò Ɖii-ɖèò ɖi. Ɔ dyi ná niĩn, níí, cóci-nyò bɛ̀ò mε baà, bé wa ké wa ɖi kè bé wa ké wa ná.

Ɔ se Kpódó-dyùà Jééò kè Nyɔmɔɔ Jééò

Kíádè-còcìò kè Ɔtódò-còcì hwàà dé Dyódó-xwáqáún-wódóin-naínò dyíεε ποε jáà kà bé beqεεò kè wáínò mò ma Jízè mìcùn nìin kpódó-dyùàò kè Ɔ nyɔmɔɔ jéé cá κε. Ké cócì qíé bě ποε jáà kà bé Ɔ kpódó-dyùàò kè Ɔ nyɔmɔɔ nì dé beqεεò kè wáínò mú jáà κε. Kεε cócì tòò bě bé wa se wa nìin jáà-po-qèò dyi kpōεε ποε jáà kà bé beqεεò kè wáínò tò Kédéi kpódó-dyùàò kè Ɔ nyɔmɔɔ jìi pū, ké Ɔ se wa jéé bèò κε.

Ti bé Jízè nyí ma Zìin-kōin-hwòò qii-qèò Ɔ qeín-nà-nyò bèò κεε, Ɔ qá, “Ɖε nìà κε mò ní kpódó-dyùàò . . . qε nìà κε mò ní nyɔmɔɔ.” Tia baqaa, Jízè nyànà ma bó wa gbo dyi ke qé Ɔ nyoŭn-dyù-kpòdò-dyùàò mú. Ɔ sée ma Ɔ kpódó-dyùàò kè Ɔ nyɔmɔɔ sáa zàin κε. Ɖε Jízè nì ma kà wa gbo cēiñ nyεε xwíníin mò beqεεò kè wáínò mò qε bě bé wa tò ma Ɔ kpódó-dyùàò kè Ɔ nyɔmɔɔ jìi pū, κεε Ɔ se wa jééò κε. Beqεε bé à qià κε kè wáínò bé à náà bó Bounboò qii-qèò qi-tiin nyεε, à με dyé wa kà bé wa mòò kà Kédéi kpódó-dyùàò kè Ɔ nyɔmɔɔ κε.

Sáa-zàin-kpà dyúádò bé Jízè nyu ma kà κεε qòùn kǝ mú qéε nyoŭn béin pó-pó dyéε. Ɔ méin ma dyúádò. Sepóεqé Bounboò Ɖii-qèò qi-qi mò Gèdèpóò biè-biè kè mé-mé bé Jízè nyùin ma kà dyúádò κεε hwiqĩi-taba-taba jèεε, Ɔ se xwa fēin bé beqεεò kè wáínò ké Ɔ kpódó-dyùà kè Ɔ nyɔmɔɔ jééò jǝ κε.

Sepóεqé Kíádè-còcìò ποε jáà kà bé cócìò bédé kpé bé wa ké Kédéi kpódó-dyùà kè Ɔ nyɔmɔɔ jééò nyoŭn nyí jèεε, wa pàqǝ ποε jáà kà bé cócìò mò nyo bédé nyo bě mu pòun wēε kpé kōin nyε. Wa poèn hwiqĩi kà Ɔ jǝ ké sáa-zà-nyòò dyi nyo qò Bounboò Ɖii-qèò bùqùin ní, níí, nyoò se póε béin nyε. Ké nyo báún-báún ποε jáà kà nyo bé Ɔ qi Bounboò Ɖii-qèò κεε qǝ pó κε.

Kà Bounboò qii-qèò jè nyu nìé jéé κεε mò à Gèdèpóò biè-bièò wáká qò, bé Ɔ tò Kédéi mé-méò jìi bó à bìi, ké qé Ɔ qi-qi múεε, Gèdèpóò tēmèin Ɔ jǝjèò nyoò dyí dyiin qé Ɔ hwiqĩi-taba-tabaò mú κε. Ɔ mò bó nyo bě bé wa qǝ pó κεε bìi, ké nyo qòε pó-pó se Bounboò qii-qèò qi jè dyí bá.

? Ɖé kǝ jè à με bǝàà hwiqĩi poèn kà bé Jízè nì ma Ɔ kpódó-dyùà kè Ɔ nyɔmɔɔ jééò jè cēiñ nyεε ké?

? Kà bé Bounboò Ɖii-qèò mòà Kédéi kpódó-dyùàò kè Ɔ nyɔmɔɔ κεε, níí, qé kǝ jè Ɔ seà nyo póèn béin nyé?

Ɔ mò Hwiè kǎ mú bé Gèdèpòò tèmèìn Ɔ Jíájèò nyoũn dyí ke

À dǎìn Bounboò Ìii-dèò hwiè kǎ mú bé Gèdèpòò tèmèìn Ɔ jíájèò nyoũn dyí ke. Gèdèpòò dǎa nyu bé Ɔ ké hwiè kǎ mú nyo béìn Ɔ jíájèò dyéèn nyee jũ, Ɔ jũ ké à dyie nyu dé hwiǒĩi-taba-taba mú, ké à dyie jǎà po kà bé Kédèi mé ma bó à bìie ní. Kédèi-dèin-nà-nyòò me nyu Gèdèpòò wuqu dyiin de bẽ céèà bá Bounboò Ìii-dèò ɔi jè dyie nyu-nyu mú. Kédèi-dèin-nà-nyòò ɔò ní dǎ bé Ɔ ké hwiè kǎ mú nyo béìn kà Gèdèpòò jíájèò dyéèn nyee bó.

“Dyìn dé Gèdèpòò jíájèò múee, déè Zùù Hwèin-hwèinò wùdù nyoũn-dyùè zùùò gbo bá de bẽ mò zùũn-dè bẽ kee jè dyí”

Wèdé kè Kùbétò, *Tèmèìn-dè bá Kédèi dyie Da-zà-zà.*

Ɔ jũ ké nyo ɔò dyi Bounboò Ìii-dèò ɔi, ké Ɔ see dée hwiǒĩi-taba-taba mú nyùin ní, níí, Gèdèpòò se Ɔ mana kǎ poe béìn.

Ɔ jũ ké nyo ɔò dyi Ìii-dèò ɔi, ké Ɔ se xwínín kǎ jè Ɔ ɔià kee de dǎ ní, níí, Ɔ mu zaa-dúún-wáǎá-wáǎá Ɔ mìòùn kǎ dyàùn. (1 Kòdéintǐò 11:27-29).

Kà bé nío-kpá-kpá seà nyo ɔò pòèn béìn nyee, kà dyúáǎòò, kǎà Bounboò Ìii-dèò ɔi-ɔi se nyo ɔò pòèn béìn, kà bé nàmàũn dyi-táà-táà kè hwiǒĩi-taba-taba béàìn nyo pòèn nye. Bounboò Ìii-dèò ɔi-ɔi mò wuqu-nyu-nyu kè nì hwiǒĩi-taba-dèò jè mú-wǒìn-wǒìn. Kédèi-dèin-nà-nyòò ɔò se Ɔ Kédèi dèin nà jèò bóí poe béìn, sepóedé Ɔ se Bounboò Ìii-dèò ɔi jèe.

? Ɔ nòmò dyiin bé Kédèi-dèin-nà-nyòò ké Bounboò Ìii-dèò ɔi? Nì gǎ-jũ-wùdùò me bó “indyè” mǎǎ “gbàò.” Jũe pũ, kee m̃ me zàìn jè kǎìn.

Kà nyo ké Ìii-dèò ɔie nyu ke

Àpósò Póò zàìn ma Kódèin-nyòò bẽò hwiè séǎèin dyíò da, ti bé wa nì ma Bounboò Ìii-dèò nyoũn nyíeñ dé hwiè se jǎà kee mú ke. Hwiè bé Ɔ cẽ ma wa gbo bé wa ké kpaa déè à mòùn dúà zẽẽ dyí kè.

De-cẽ-nyòò ɔò me zà 1 Kòdéintǐò 11:20-34 wuquún, bé nyo tòò bẽò ké Ɔ gbo ɔiũ tò.

? Dé mò de se dyí séǎèin bé Kódèin-nyòò bẽò nì ma kà nyueñ nyé?

Wa dyà ma wa mìòùn nìin ɔii-dè bẽ, ké wa nyue Bounboò Ìii-dèò mú. Tia baǎaa, nyo ɔò-ɔò séin ɔi ma Ɔ nìin ɔii-dèò, ké Ɔ ní nyí ɔò nyo ɔò. Wa ní fòin ma wa m̃hè ɔò, Ɔ jũ ké

wa dyi dji-dèò dje mó ní. Nyo díé bě dji ma dji-dè vò-vò cá, ké mó sè nyo díé bě xwínín. Ké nyo díé bě ná ma mío, ké náá-dèò ma nyu wa.

? Hwièò nyé jéé bě Póò zàin ma kà wa da ké?

Póò cěe ma wa gbo kà bě wa se bédé bě wa ké Bounboò Dii-dèò dji-dè bě bě wa pĩ kee mú nyue. Cócì běò bédé ma hwo bě kè dyí-pòin-pòin tòò bě, ké wa pĩ ma dje bó ti běa baqa, kee wa pa ma hwo běa bó ti kò-kò bě xwínín. Póò cěe ma nyo běò gbo bě wa ké wa mũe běò fòin hwè bě wa ké Bounboò dji-dèò dji.

Póò gmò ma kà Jízè nyu ma Dii-dèò nabaà bó cócì-nyò běò bìiee dya. Jízè nyí ma wa beqèèò kíín, hwè ké ɔ nyí ma wa wáinò, kà dyúádòò, kǎà ɔ nì ma dje mò Dii-dèò xwínín nyee jè wa gbo kōin zain. ɔ mu dyiín nòmòùn bě nyo dò ké Bounboò kpódó-dyùàò kè ɔ nyomòò jè múin wǎ nòmò dyiín, bě ɔ ké dje mò Dii-dèò xwínín nyee dyí dyuò hwè bě ɔ kée dji.

Póò dá nyòò me gmòin ɔ míoùn múin hwè bě ɔ ké Bounboò Dii-dèò dji, bě ɔ ní kǎ dà Dii-dèò “dji pídyi.” ɔ jèee, nyo díé bě poèn hwìqǐi kà bě hwè bě m̃ ké Bounboò Dii-dèò dje, m̃ me dyuòè dyí jéé kà bě m̃ nì fèè bě ɔ dè Gèdèpóò hwìqǐiee cíeñ dé dje séin mú ke. Kee ɔ se dje bě vósìò nàà tèmèin nyee. Dje bě Póò nì ma kà cěiñ nyee mò kà nyo ké Bounboò Dii-dèò dje nyu ke. ɔ jũ ké nyo dò dyie dji dyédéi-nyu-kà kè se Gèdèpóò dyi-fèin-kà ní, nìí, ɔ mu zaa-dúún-wáqá-wáqá ɔ míoùn kǎ dyàùn wě.

ɔ mu dyiín nòmòùn bě cócì-nyò běò ké dyí pòin, bě wa ké baà hwè bě wa ké Bounboò Dii-dèò dji. Wa bēin nyo dò-dò bě ti nyie bě wa ké Dii-dèò wáká dò-dò běò jè baà bó tia baqa. Wa séin bēin dyí poèn bě wa ké wédé dò beqe ti wa mós beqee dyiee deké. Wa me nabaà Dii-dèò dé gìqǐi mú, ɔ kè dé hwiè séqèin dyiee mú. Ti nàà ke se ti bě nyo dò ké wùqǔen nì zoo, mɔɔ ɔ ké múaũn kpá, bě ɔ ké dyí dyi wáin nì ke. ɔ mò ti bě nyo séin ké sáa-zà-zà bě Jízè nyu ma kà, bě à kèà pó-pó bédéee jè hwìqǐi nàin nyee.

Nyo bě bédé bě wa ké Bounboò Dii-dèò dji ke

? Nyé wa me nyí Bounboò Dii-dèò ké?

Jízè zàin ma xwai-nyuu-dè nàà ke ɔ deín-nà-nyò běò xwáqáún, ké ɔ cěe ma wa gbo bě wa séin ké dyí pòin, bě wa kée nyu. ɔ jèee, à dyuòè dyí kà bě ɔ mò bó Kédèi-deín-nà-nyò bě bìi ke. Wa se kǎ bě wa ké nyo bě ɔ bédé hwìqǐi-taba-dè kà kò dò kee Bounboò Dii-dèò nyí. Nyo bě ɔ biè gèdèpóò kà kò dò bēee, ɔ nì zùù gbà bièen. Nyo nì náa se zùù gbà bě bièè bēin hwè bě ɔ ké Kédèi biè deké (1 Kòdèintǐò 10:20-21).

Nyo mò nyo bě ɔ cí dé nàmàũn mú bó nyòũn séin dyédé waí, ké ɔ sèè ɔ nàmàũnò dyi táà keee, wa me bó ɔ Bounboò Dii-dèò nyie. À dyi dji-dèò qíin, nìí, à dǎa gbo wóin kà bě

Kédèi mé ma ke. Nyo bé ɔ cí dé nàmàǔn mú dé ɔ hwòdǒè wǒ-wǒ múe se zàse-bǒ nìà bóe bédé.

Nyo bé ɔ gmò nàmàǔn dyédéin, ké ɔ cíe mú kánáá pū, ɔ hwòin kà gbàdàun po-po kè kũun-kpò biè-biè mɔɔ nɔmɔɔ ná-ná kee, ɔ se Kédèi-déin-nà-nyò (1 Kòdéintǐ 6:9-10).

Bábòò cǐe à nìin gbo kà nyo bǐ bé wa dǎin wa mìcùn Kédèi-déin-nà-nyò bǐ, ké wa nìà nàmàǔn bǐ nìà ke nyueh kánáá pūe, à ní dǎ bé à ké wa dyí né ke. (1 Kòdéintǐ 5:11). ɔ jèe, ɔ se dyí sédèin bé wa ké wa Bounboò Ìii-dèò nyí.

ɔ jǔ ké cócì-nyò dò dyi nàmàǔn nyu, ké ɔ se wǒ bé cócì-nyò bǐò ké ɔ dyí sédèin ní, nìi, wa me kpò ɔ kà nyo kpòà nyo bé ɔ se Gèdèpòò dyí dyuò ke (Máfìò 18:17), ké wa se bédé bé wa ké ɔ Bounboò Ìii-dèò nyí.

Bounboò Ìii-dèò tèmèin nyoǔn gbo-kpòin-kpòin bé ɔ nìà bó Kédèi-déin-nà-nyò bǐò púa kee nyoǔn dyí. Wuqu màà *Bounboò Ìii-dèò* kee tò xwíníin nìà bóe jìi. Pòò cǐe kà bé Ìii-dèò dǐ-dǐ bé à nyuà kee nyue ké à mò nyo vòà dyíe màà kpódó-dyùà dyúádò ke (1 Kòdéintǐ 10:16-17). ɔ jèe, nyo bé ɔ se dé ɔ mìcùn jè gbo kǒ, ké ɔ mò dyaɖa-nyòe, ɔ se bédé bé ɔ ké kpódó-dyùà dyúádò nìà ke mú nì.

ɔ mò pásòdòò kpé bé ɔ ké Bounboò Ìii-dèò Kédèi-déin-nà-nyò bǐò nyí, kee ɔ se ɔ kpé bé ɔ ké waà fèè múin gmoìn dò-dò séin. ɔ jǔ ké nyo dò dyie mú wòin kà bé ɔ mò Kédèi-déin-nà-nyò ke, ké ɔ se nàmàǔn nyueh nì bó nyoǔn séin dyédé waí ní, nìi, pásòdòò bèin ɔ wuquò jǎa poe.

Nyo bé ɔ dǎ pó jéé cáa, ɔ dǎa mú wòin kà bé Jízè mé ma bó ɔ bìi ke, bé ɔ dyí-tèmèin-dè màà Bounboò Ìii-dèò ke, m seé kǒ cócìò nyo ɔ nì mú ke. ɔ jèe, cócì bé nyo dò mòun nì múe jè me bó ɔ dyí kpòò bó Bounboò Ìii-dèò dǐ jè.

Nyo bé ɔ dǎ jǎa po jéé cáa, ɔ dǎ de kpa bé ɔ ké Bounboò Ìii-dèò dǐ kè bé ɔ ké nío kpá. ɔ se bédé bé ɔ ké fòin tee, bé ɔ ké nío kpá hwè bé ɔ ké Ìii-dèò dǐ, ɔ jǔ ké ɔ hwòdǒ dyi wǒ bé ɔ ké nío kpá ní.

ɔ jǔ ké nyo bǐ kǒ nàmàǔn wádǎ dyódóún dyi koun, ké wa dǎin wa mìcùn Kédèi-déin-nà-nyò bǐe dyi dé cócì-nyò bǐò hwìè dyi ní, nìi, wa me bó cócì gànáò Bounboò Ìii-dèò nyíe bó tia baɖa. Wa me po dǐi-dèò jè wé kà kò dò gbo, bé nyo bǐ kǒ wa kée dǐe dòn kée dǐ.

? Dé mò xwíníin díé bǐ kǒ jè wa se bédé bé wa kéà nyo bé ɔ nì nàmàǔn nyueh bó nyoǔn séin dyédé waíe Bounboò Ìii-dèò nyí ké?

Ti wa me dǐin Bounboò Ìii-dèò ke

?Tìò nyé kè nyé nyo bǐò me dǐ Bounboò Ìii-dèò ké? Ké xwíníinò nyé kǒ jè ké?

ɔ kɛ dɛ gɪdɪĩ mú kɛ. Hwìè bɛ́ bɛ́ ɔ zàin ma kà nyo bɛ̀ò daa mò bó nyo bɛ́ nìà dji-dɛ̀ò dɪɛ́n nyɛɛ jè, kɛ nàin-nyòò bédé bɛ́ ɔ kɛ ma nyo bɛ̀ò nàin. Cócì-nyò bɛ̀ò bédé bɛ́ wa kɛ pásòdòò hwòdɔ̃ kɔ̃ dè, sepóedé ɔ mò wa kpé bɛ́ ɔ kɛ Bounboò dji-dɛ̀ò jè nabaà nòmò dyiin bó wa bìi.

Gmò náún-po-wùdù bɛ́ Póò tòà dɛ́ 1 Kòdɛ́intìò 11:27-34 múɛɛ dya dɛ.

Póò dɛ́ hwìè bɛ́ bɛ́ ɔ zàin ma kà nyo bɛ̀ò daa kpa dɛ m̀ò dɛ́ Kédɛ̀i kpódó-dyùàò kè ɔ nyomòò jè mú. ɔ dɛ́ ɔ jũ kɛ nyo d̀ò dyi ma dji-dɛ̀ò dɪ dyédɛ̀i-nyu-kà ní, zaa mu ma ɔ kpɔ̀ùn wɛ́. Zaa dɛ́ ma wa báún-báún kpɔ̀ m̀ò, kɛ wa dɛ́ ma wɛ́, kɛ dɪ́é bɛ́ m̀òùn dɛ́ ma mé. Póò dɛ́ ɔ jũ kɛ wa dyi ma wa m̀òùn múin gm̀òin nòmò dyiin ní, nìi, wa mu ma Gèdèpóò zaa-wɔ̃-po-poò xwaún buèin. Póò dɛ́ ɔ bédé dɛ́ dɪ́é bɛ́ bɛ́ ɔ kɛɛ ma wa gbo cɛ́ dɛ bó ti d̀òè baɖa.

ɔ nòmò dyiin bɛ́ nyo kɛ Bounboò dji-dɛ̀ò nabaà dɛ́ hwìè sédɛ̀in dyíɛɛ mú. ɔ se bó dɛ́ gbà bɛ́ dyià nyo bɛ́ seɛ dɪ nòmò dyiin nyɛ kɔ̃ɛ jè d̀òùn kɛɛ ɔ mò bó mana bɛ́ bɛ́ Gèdèpóò dɛ́à gbo po bó à bìiɛɛ dyé jè dekè.

Ɖɛ kpɔ̃ ma Póò hwòdɔ̃ m̀ò kɛɛ mò bɛ́ nàin-nyò bɛ́ nìà dɛ́ cócìò múɛɛ kɛɛ nyu bɛ́ nyo bɛ̀ò kɛ tɛ̀m̀èin-dɛ́ bɛ́ bɛ́ ɔ zàin ma kà wa da bá Bounboò Ɖii-dɛ̀ò dɪ jè dyíɛɛ kíqíí sí. Cócì-nyò bɛ̀ò muɛ mú dɛ̀bɛ̀in bɛ́ waà pásòdòò kɛ wa gbo kpá bɛ́ wa kɛ Bounboò Ɖii-dɛ̀ò nabaà dyuò nòmò dyiin, sepóedé dji-dɛ̀ò jè kpa dɛ m̀ò.

Kɛ pásòdòò m̀òùn mɛ ma mú dekè, sepóedé ɔ se bédé bɛ́ ɔ kɛ Bounboò Ɖii-dɛ̀ò nyo bɛ́ ɔ bédé hwìdɪĩ-taɖa-dɛ́ kà kò d̀òɛ m̀ò nyo bɛ́ ɔ cí dɛ́ gm̀òin-gm̀ò-nàmàũn múɛɛ nyí kɛ.

ɔ jèɛɛ, pásòdòò m̀ò nyo bɛ́ pásòdòò mu gã̀ùn wɛ́ɛ mò nyo bédé kpé bɛ́ ɔ kɛ Bunboò Ɖii-dɛ̀ò nabaà. Póòdòò bɛ̀in nyo tòò bɛ́ dyi dièè bɛ́ wa kɛ ɔ gbo kpá bó dji-dɛ̀ò nabaà-tiĩn. ɔ jũ kɛ pásòdòò se múin gã̀ ní, nìi, ɔ bɛ̀in nyo d̀ò gãa bɛ́ nyòò kɛ nyo bɛ̀ò Ɖii-dɛ̀ò nyí.

Kà wa ké Bounboò Ðii-dèò páún pœ nyue

Nyo bëò dyí-pòin-pòin: Nyo bë kéà Bounboò ðii-dèò gein nyee béde bé wa ké dyí pòin dé hwìè jéè dò mú. Ɔ jũ ké wa dyie nyu bó cócì-nyu-tiĩn ní, nìí, nàin-nyò bëò béde bé wa ké nyo jéè bë kéà Ðii-dèò ðiee dyí dyuò.

Bábò wuquún-zà-zà: Hwè bé wa ké Bounboò Ðii-dèò gein nyee wa me zà Bábò wuquún. Wa me zàin ðe xwáún-xwáún wè kōin bá ðe wa zàà wuquún wēe jè dyí. Bábò dè bë wa kéà wuquún zàà hwòin kà, Máfìò 26:26-30,; Maa 15:22-28,; Ðúù 22:14-20,; Jǝǝ 10:11-18,; Jǝǝ 19:1-6,; Jǝǝ 19:16-19,; Jǝǝ 20:26-29, 1 Kòdèíntǝ 11:23-26, Hǝbúqúù 10:11-17, Hǝbúqúù 9:24-28, Hǝbúqúù 4:12-16, Wèdèbèdésǝ 1:12-18, Àzédyà 53:1-5, mɔɔÀzédyà 53:6-12.

Baà-baà: Nyo dò me baà. Baà-wùdù kè Ɔ nyo nà ke me hwòin: “Bounbo, à po m zùo bó pó-pó bé m nyíà nyo dyiĩn dé sáa-zà-zà bé Jízè nyu ma kà ke múee jè. À po m zùo bó jíájè bé m nyuà à dyí bó pídyiee jè. Kà bé à dǎ dyí pòin bé à ké Bounboò Ðii-dèò ðiee, à dèè hwòdǝ kǝ kà bé m mu à zùũn-fèè nyiĩn nye. À dǎa nyoũn dyí tèmèin kà bé à mò jáà-po-nyò bëee, à kpōin gbo ke. À nì nì jíájè zòũn, bé Ɔ kée nyu bé à ké fèè bé Ɔ dè m hwìdǝiee cí wé séin xwíniĩn.”

Bedèè gein-gein: Pásòdòò béin bedèè gein mɔɔ Ɔ béin nyo bë gǎa bé wa kée gein. Ɔ me dá, “Bedèè nà ke tò Kédèi kpódó-dyùà bé Ɔ tòà, bé à kéà póee jìì.” Nyoũn séin me nì gìdǝ, bé wa ké páún nì nòmò dyiĩn bó Bounboò Ðii-dèò ði-tiĩn. Ðé cócì díé bë múee, pásòdòò mu nyo bëò gbo cēin bé wa ké bedèè dyi kpǝ dò-dò tee, bé nyo séin kée dyée hwo, hwè bé wa ké mú jīin bé wa kée ði. Ké dé cócì tòò bë múee, kpeðe wa béde déee mò, nyo bëò nì bedèè ðieĩ, ké wa nìè wa nyíeĩ.

Baà-baà: Pásòdòò mɔɔ nyo bé Ɔ mu gǎun wēe me nyu baà-wùdù xwáún-xwáún dò, bé Ɔ ké Gèdèpòò zùo po bó Ɔ jíájè jè.

Wáinò gein-gein: Pásòdòò me dá, “Wáinò nà ke tò Jízèè nyomɔɔ bé Ɔ tòà, bé à kéà póee jìì.” Cócì díé bë gein nyo bëò kópò múin dò-dò. Ké cócì díé bë zǝin kópò dyúádò dyí. Ké dé cócì díé bë múee, wa súbedèè dé wáinò gbo. Ðe mò ðe kpa dèò kee mò, wa me nyue dé hwìè sédèin dyíò mú, dé kpéin-dyé-dyé kè gìdǝ mú.

Baà-baà: Pásòdòò mɔɔ nyo bé Ɔ mu gǎun wēe me nyu baà-wùdù xwáún-xwáún dò, bé Ɔ ké Gèdèpòò zùo po bó Ɔ jíájè jè.

Wédé: Nyo séin bëò me bedè wédé dò.

Wuqu Mèněìn-sǎ bě bē wa Po Cěé-děò Dú kē

- (1) Bounboò Ìii-děò qí jè sòìn qé Júù-nyò běò gbo bá waà Zǐìn-kōin-hwòò pa jè dyí.
- (2) Zǐìn-kōin-hwòò tò ma sáa-zà-zà bē Kéděi nyu ma kà kē jì.
- (3) Béděò kè wáìnò tò Jízèè kpódó-dyùàò kè ɔ nyomòò jì.
- (4) Bounboò Ìii-děò qí-qí se nyò qò pòèn bēin gáná cá.
- (5) Bounboò Ìii-děò qí-qí nyue ké Gèdèpóò tèmèìn ɔ jíájèò nyòun dyí, ɔ jǔ ké m̃ dyie hwìqǐ taba kà bē Kéděi mé ma bó m̃ bìe ní.
- (6) Wa se bédé bē wa ké Bounboò Ìii-děò nyò bē ɔ nyu gmòin-gmò-nàmàun kánáá pū kē kè nyò bē ɔ bédé hwìqǐ-taba-qé kà kò dèe nyí.
- (7) ɔ mò pásòqòò kpé bē ɔ ké ɔ nyò bēò Bounboò Ìii-děò jè tèmèìn nòmò dyiin.

Hwè bē qe-cě-tì qò ké bó dyí kōe, qe-cě-nyòò mē cée qe gběi-gběi wè bá “wuqu mèněìn-sǎ bē poà cěé-děò dúe” qò-qò jè dyí (ɔ xwíníin mò qe ɔ muà céèin nyee ɔ mē céeè dú mèněìn-sǎ). Dé ɔ céè-céeò múe, ɔ mē zain qe tíin-tíin bē wuquò kpàin hwòqǒe kè qe nyue bē ɔ dyià qe kpaa jè kōin. Dé bē qe-cě-nyòò muà céèin nyee mē mò qe bē ɔ bēin nyò se qe-cě-cěò mú nìe gbo kōin zain nyē. Ké ɔ mē nyí qe ɔ muà céèin nyee ɔ qe-tèmèìn-nyòò xwa.

Đe-cě-nyòò mē diè jǎa-po-nyò tǎ dyi bá qe mò Bounboò Ìii-děò xwíníin nyee jè dyí, ké ɔ qǎ ná niin, ɔ mē cée qe wa mu ɔ gbo cēin nyee bíqíi.

Đe nìà kē mē nì m̃ hwìqǐ: qe-cě-nyòò mē po cěé-qé qò páún sòìn qé tèmèìn-qéò mú, bē ɔ kée nyò bē se qe-cě-cěò mú nìe tèmèìn-kpà qò-qò tǎ nyu.

Cě́-ǵè 12

Cóci-nyò Kpeǵe-zà-zà

Ɖe-cě́-nyò bě̀ò me nyí ǵe wa cée kà bá “Wuǵu mèně̀in-sǵ bě̀ poà cě́-ǵè zìà dyie dúe” jè dyíee waà nàin-nyòò xwa.

Ɖe-cě́-cě̀ò nàin-nyòò me diè ǵe-cě́-nyò bě̀ò ǵíe bě̀ dyi b́e wa ké ǵe wa ǵǵà cée bá “Wuǵu mèně̀in-sǵ bě̀ poà cě́-ǵè dúe” jè dyíee dyúáǵò jè kǵin zàin.

Ɖe-cě́-nyò bě̀ò me tò taún-kǵà b́e wa nyuà sòin ǵé cě́-ǵè zìà dyie múee waà nàin-nyòò xwa.

Ɔ jǵ ké b́e dyi b́e nì kàà ? dyé ní, nǵí, ǵe-cě́-cě̀ò nàin-nyòò me nyue b́e ǵe-cě́-nyò bě̀ò ké dyi-diè-ǵèò ǵǵ jǵ.

Ɖe mò Cócìò Xwíníín nyɛ

Hwè b́e à ké cóci-nyò kpeǵe zà jè cě́e, à me kpa ǵe mò cóciò xwíníín, b́e à bédéà ǵé cě́-ǵè b́e nìà ǵé dyíe ǵò múee kǵin ǵe:

Cócìò mò jǵà-po-nyò b́e b́e wa pòin dyí, ké wa mò gbǵ-xwíníín-nyò dyúáǵò, ké wa bédé hwǵǵǵ-taǵa-ǵè dyúáǵòò, ké wa nyue ké nyo b́e b́e wa táà waà nàmǵn b́eò dyíee wǵ múà-bǵòò, ké wa biè Gèǵèpǵò ke. Wa mò nyo b́e b́e wa kpá nǵo, ké wa ǵi Bounboò Ɖii-ǵèò, ké wa kpǵin gbo, ké wa dyà nyo tòò b́e Kédéi gbo, ké wa nyu kǵà b́e Kédéi kpóǵó-dyùàò bédé b́e ɔ ké nyue, ké wa hwǵo gbo dyiin ǵé nyíi-ǵè b́e b́e Zùù Hwě̀in-hwě̀inò nyíà nyɛee mú ke. Wa mò nyo b́e b́e wa nyu Gèǵèpǵò wuǵu dyiin ǵé waà tèmèin-ǵè b́eò mú, dyiin ǵé Gèǵèpǵò jíájèò kè nyíi-ǵè b́e b́e Zùùò nyíà nyɛn wěe mú ke.

Kǵn wěe, à nǵà ǵe mò cóci-nyò kpeǵe zà-zà kee xwíníín mú zǵn dyieñ.

Ɖe mò Cócì-nyò Kpeɖe-zà-zà Xwíníín nye

Cócì-nyò kpeɖe-zà-zà mòò cócì-nyòò náún-po-po kà bé ɔ nyu ɖe gbà ke, bé cócì-nyò tòò běò ní kò ɖà ɔ nìin kpeɖeò kíqíí sí ke. Ké wa bédé bé wa ké nyoò ɖe ɖyà ɔ jũ ké ɔ ɖǎ ɔ nàmàũn dyi táà ní.

Kà à mu cěé-ɖè nìà ke ɖyúa kpauñ nìin nye, à mu Báɓòò dè bě bé wa taba gǎ-jũ-wùdù nìà ke bá ɓo ɖeín nye ɖyéin.

? Gmò ɖe mò cócìò xwíníín nye kè ɖe mò cócì-nyò kpeɖe zà-zà xwíníín nye ɖya. Po ɖe bé cócìò jũ kee jè hwòdǎ gbo bé m ké xwíníín kò jè ɔ séɖéin dyí bé wa kéà cócì-nyò kpeɖe zà kee jè kōin zain.

Xwíníín kò jè ɔ Nòmò Dyíin bé wa kéà Cócì-nyò Kpeɖe zà ke

Ɖé mu kpáun ɔ jũ ké cócì-nyò ɖò dyi nàmàũn gbo ɖe kōin, kee ɔ dyi cócìò ɖe bě mú pá dyí ɖúe nì ke kánáá pū ní ké? Ké ɔ jũ ké cócì-nyò ɖò se cócìò tèmèin-ɖe jéé běò dyi kpǎ, ké ɔ dyi nyo běò tèmèin-ɖe kà kò ɖò bě tèmèin nì ní ɖéé? Ké ɔ jũ ké cócì-nyò ɖò dyi ɔ mǔe ɖò ɖe gbà bǔ nyu, ké ɔ see gbo wǎin mó kà bé ɔ ɖǎ ɖe gbà nyuee ní ɖé?

Jízè cěe ma cócì ɖíé bě bé wa se ma waà nyo běò kpeɖe zàũn nìe gbo kà bé ɖe wa nì ma kà nyueñ nye se ma dyí séɖéin nye. Cócì nìà ɖé Pógomà-hwòdǎò múe bédé ma nyo bě bé wa nì ma nyo běò tèmèin-ɖe bě se jáà kee tèmèin, ké Bounɓòò mó bé ɔ ké ma bó wa zà ke (Wèɖèbèɖésǎò 2:14-16). Cócì nìà ɖé Táɖàtáɖyà-hwòdǎò múe bédé ma màa ɖò bé Jízè ɖáin Jésébè, bé ɔ cá ma nyo běò bé wa dyi ma gbàɖàun po, ké wa dyi ma kũun-kpò bě biè ke. Ɔ jèe, Jízè zàin ma wàa ɖe gbà běò wa da. (Wèɖèbèɖésǎò 2:20).

Báɓòò cěe à nìin gbo kà bé tíe-kpò kè ce se gbo kpǎin béin nye, kà ɖyúáɖòò kǎa gbo-kpǎin-kpǎin ɖò se bó nyo bě biè Kédéi ke kè nyo bě biè kũun-kpòe púa nìe béin nye (2 Kòɖéintǎò 6:16-17).

Dà nìà kee, à mu bó xwíníín hĩinye kò jè ɔ nòmò dyíin bé wa kéà cócì-nyò kpeɖe zàa ɖya gmòun. Ké kà bé à mu cěé-ɖèò mú muéñ nìin nye, à mu Báɓòò dà bě bé wa cě xwíníín hĩinye bě nìà ke jèe ɖyà gmòun. Kee bó kǎun wěe, à mu wa dú poun pū, bé wa cě-cě ké xwa fěin jè.

Ɔ nòmò dyíin bé wa ké cócì-nyò kpeɖe zà (1) sepóedé gbo-kpǎin-kpǎin bédé bé ɔ ké bó cócì-nyò běò púa nì. Ɖe bé cócì-nyò běò gbo-kpǎin-kpǎinò taba ko kōin nye mò tèmèin-ɖe sòin ɖé Báɓòò múe dyi-kpǎ-kpǎ kè Zũũn-fèè cí-cí. Cócìò xwíníín mú zà-zàò tèmèin

nyo dyí kà bé ɔ kpa ɔ bé cócì-nyò bɛ̀ò ké gbo kpɔ̀ìn ɔ́ ɔ̀ zùũn wě. ɔ̀ xwíníín mò wa bédé bé wa kè Gèdèpòò ké gbo kpɔ̀ìn, bé Gèdèpòò ké ɔ̀ jǐájèò wa dyí tèmèìn. ɔ̀ jǔ ké nyo ɔ̀ dɔ̀ ɔ̀ zùũn-fèèò xwáqáúin sè ní, nǐí, gbo-kpɔ̀ìn-kpɔ̀ìn ɔ̀ se bó ɔ̀ kè Kédèi-déin-nà-nyò bɛ̀ò púa nìè bèìn. ɔ̀ jǔ ké cócì-nyò ɔ̀ dɔ̀ dɔ̀ nòò bé ɔ̀ ké jǎàò dɔ̀ kpɔ̀, mɔ̀ɔ̀ bé ɔ̀ ké nàmàũn dɔ̀ táà, mɔ̀ɔ̀ bé ɔ̀ ké ɔ̀ gbà bé ɔ̀ nyuɛɛ mú wɔ̀in, ní, nǐí, gbo-kpɔ̀ìn-kpɔ̀ìn ɔ̀ se bó ɔ̀ kè cócì-nyò bɛ̀ò púa nì ɔ̀.

ɔ̀ nòmò dyíin bé wa ké cócì-nyò kpeɔ̀ zà (2) sepóɔ́ɔ́ cócìò bédé bé ɔ̀ ké ɔ̀ mò jǎà kɛɛ bá ɔ̀ ɔ̀ déin taba. ɔ̀ jǔ ké wa dɔ̀ wɔ̀ ké cócì-nyò ɔ̀ dɔ̀ nàmàũn mú cíɛ́n nì kánáá pū ní, nǐí, ɔ̀ xwíníín mò wa se jǎà nyuɛ́n nì fɔ̀. Cócìò se jǎàò jè dɔ̀ nyànáà bèìn bó bóqó-kpàà nyo bɛ̀ò dyúa, hwè bé cócì-nyò bɛ̀ò m̀ò̀ùn ké jǎàò kɔ̀in pòin.

ɔ̀ nòmò dyíin bé wa ké cócì-nyò kpeɔ̀ zà (3) bé ɔ̀ kɛɛ nyu bé cócì-nyò bɛ̀ò ké se ɔ̀ bɛ̀ se jǎà kɛɛ ɔ̀ sɔ̀un kpa. ɔ̀ jǔ ké cócì-nyò ɔ̀ dɔ̀ nàmàũn ɔ̀ nyuɛ́n nì bó nyoũn séin dyúa, ké wa dɔ̀ ɔ̀ Kédèi-déin-nà-nyò ɔ̀ ɔ̀, ké wa dɔ̀ ɔ̀ dya dèɛ́n nì ke kánáá pū ní, nǐí, cócì-nyò tòò bɛ̀ mu ɔ̀ kídíí sɔ̀in, bé wa m̀ò̀ùn ké nàmàũn nyu ɔ̀kè.

ɔ̀ nòmò dyíin bé wa ké cócì-nyò kpeɔ̀ zà (4) bé wa ké cócì-nyò bé ɔ̀ nyu ɔ̀ gbà kɛɛ Kédèi gbo ɔ̀ dyà. ɔ̀ jǔ ké cócì-nyò ɔ̀ dɔ̀ nàmàũn mú cíɛ́n nì, ké wa se ɔ̀ gbo cɛ́ kà ɔ̀ nì ɔ̀ gbà nyuɛ́n nyɛɛ ní, nǐí, ɔ̀ mu mú kàmàũn bé ɔ̀ ké gbo zǐàin. ɔ̀ jǔ ké wa dyie ɔ̀ gbo cɛ́ ní, ɔ̀ bèin ɔ̀ dyoqóun poɛ dyɛɔ, kɛɛ ɔ̀ dyúa ní, ɔ̀ mu ɔ̀ nàmàũnò dɔ̀ táàun.

Cócìò se bédé bé wa ké nyo ɔ̀ ɔ̀ gǎ kɔ̀ tò bé ɔ̀ ké ɔ̀ kpeɔ̀-zà-zà jǔ. Nyo gǎ kɔ̀ tò-tò se cócìò kpé mú nì fɔ̀. Gèdèpòò ɔ̀ m̀ò̀ùn mò nyo gǎ-kɔ̀-tò-nyò bó nàmàũn nyu jè. ɔ̀ cócò bédé bé ɔ̀ ké nyo nyu nàmàũn wě bǔ nyuɛɛ mò, bé wa ké nyoò dyí séqéin, kɛɛ ɔ̀ se bé wa ké ɔ̀ gǎ kɔ̀ tòɛ.

“Cócìò nìin gǔmànáò kò gáná cá bó bóqó-kpàà nìin gǔmànáò bɛ̀ò gbo. Cócìò nìin gǔmànáò mò nyo bɛ̀ bé wa ɔ̀ ɔ̀ bɛ̀in ɔ̀ ɔ̀ bɛ̀in múe kà ɔ̀ ɔ̀ bɛ̀in mú. ɔ̀ mò gǔmànáò bé Kédèi, bé ɔ̀ mòà cócìò dúò kɛɛ m̀ò̀ùn dè dɔ̀, ké ɔ̀ Zùùò nì nǎin nyɛ”

Áqòun Káqákè, Kédèi-déin-nà-nyò bɛ̀ Tèmèin-ɔ̀.

? Dé mu kpáun ɔ̀ jǔ ké cócì ɔ̀ se nyo bé ɔ̀ nyu nàmàũn bó nyoũn séin dyúa ɔ̀ wa hwíè kɛɛ kpeɔ̀ zà níé?

Ɖɛ Jízè cɛ́ ma bá Cóci-nyò Kpeɔ̀ Zà jè dyíɛ

Ɖɛ-cɛ́-nyò ɔ̀ ɔ̀ zà Máfiò 18:15-20 wuquún, bé nyo tòò bɛ̀ò ké ɔ̀ gbo qùũ tò.

Jízè cěe ma ɔ deín-nà-nyò běò gbo kà wa ké zà-déin bé ɔ nì jǎà-po-nyò bě púa kee wõ poe nyue. Ɔ jũ ké jǎà-po-nyò dọ dyie hwiḍĩi pòin kà bé nyo dọ ɖǎ ɔ de gbà bú nyuee ní, nĩí, ɔ me mu nyoò gbo nyàà, bé ɔ kée ɔ gbo cě kà ɔ nyu ɔ de gbà bú ke. Zà-déin pàḍǎ zi dyi dyiin dé hwiè nìà ke mú. Ti díí bě ní, zà-déin kpá bó jǎà-po-nyò sǎ púa, ké ɔ jũ ké wa sǎò dyi nyo bě bé wa nòmò kpedeín, ké wa dyà wa mìcùn bídííe jũ ní, nĩí, wa zĩin zà-déinò dyi bó wa sǎò púa.

Gbo-kpõin-kpõin nìà bó jǎà-po-nyò bě púa kee mò de bé ɔ kpa de mìò ke. Ɔ jũ ké jǎà-po-nyò dọ dyie hwiḍĩi pòin kà bé ɔ mǔè dọ nyu ɔ de gbà bú kee ní, nĩí, waà gbo-kpõin-kpõinò mu dyi gbaàùn. Ɔ me mu dé nyo nyuà ɔ de gbàò búee gbo dé mà-kpéé kè nyo kpéin-dyé-dyé mú, bé ɔ kée ɔ dyí tèmèin kà bé gbo-kpõin-kpõin nìà bó wa sǎò púa kee jè kpa de dé ɔ gbo mìò ke. Ɔ béin de dọ cěe, bé ɔ ké nĩín: “M díí, m kpá múàǎn, ké ɔ mò mana vènè bé m ké cócìò mú nìe jè. M mò bǎto kpa de dọ. Kee m dyi nǎ m gbo, sepóedé m poèn hwiḍĩi kà bé m nyu m de gbà bú ke. M nìè m gbo cěín, sepóedé m mó bé à gbo-kpõin-kpõinò ké dyi ku jè.” Ɔ ɖǎ ná nĩín, m me zain de gbà bé m mǔèò nyuà m búee jè kǎin, kee mòùn ɖá bé m kée cě gana-kà, mǎo ké mòùn ɖá bé m ké ɔ de dọ nyu jè kpõ. M me dyé ti bé m ké ɔ mòùn gbo dũ tò. Ké m me dyé ti bé m ké ɔ kǎin zĩin deké.

Kà Jízè nyuà cěe kee, ɔ jũ ké nyo dọ dyi m de gbà bú nyu, ké ɔ see mú wǎin mó ní, nĩí, m me kpa jǎà-po-nyò dyúáḍò mǎo sǎ bé nyoùn dyé kpéin nyee dé ɔ gbo. Ké m me cěe ɔ gbo de bó zàse běò dyúa kà bé gbo-kpõin-kpõin nìà bó bě sǎò púa kee kpa de mìò ke.

Ɔ jũ ké nyoò se wa nĩin wuḍuò gbo dũ tò mò deké, ní, nĩí, m me zain de séinò cócìò nyo vènè běò gbo kǎin. Ɔ jũ ké ɔ se wǎ bé ɔ ké wa nĩin wuḍuò gbo dũ tò ní, nĩí, bě me kpõ ɔ kà nyo kpõà se-jǎà-po-nyò ke.

Bé bě ké nyo dọ kpõ kà nyo kpõà se-jǎà-po-nyò kee see xwíníín mò bé bě ké nyoò hwòḍḍ-dé-dei-po-dè bú nyu ke. Ɔ xwíníín mò nyoò se bédé bé ɔ ké de séin bá cócìò dyíe wáká dọ jũ mǎo ɔ se bédé bé ɔ ké kǎà bě bá cócìò dyíe dọè nàin-nyò jũ. Ɔ se bédé bé ɔ ké Bounboò Ìii-dèò ḍi, sepóedé ɔ mò se-Gèḍèpòò-dyí-dyuò-nyò jè. (vòsì 17). Cóci-nyo běò se ɔ jǎà-po-nyò ɖáin jèe, wa me nì ɔ bìl Gèḍèpòò baàǎn, bé ɔ ké gbo zĩain.

Ti bé Jízè ɖǎ ma de bě nìà ke cěe, ɔ tèmèin ma ɔ deín-nà-nyò běò de bá nyo mǔè dọ kǎin zĩin jè dyí (Máfìò 18:21-35). Ɔ jũ ké nyo dọ dyi ɔ de gbàò mú wǎin, ké ɔ dyie dyi táà ní, nĩí, à me dyé ti bé à ké ɔ kǎin zĩin.

? Xwě m béin nyo bé ɔ nyu m de gbà búee gbo wùḍuè nyue ɔ jũ ké m dyi mó bé bě sǎò ké gbo kpõin de ní ké?

Ɖε βέ βέ Ƣòò cě bá Kéděi-déin-nà-nyò Kpeɖe zà jè dyíε

Ɖε-cě-nyò ɖò me zà 1 Kòdẹíntì 5 wuɖuún, βέ nyo tòò βěò ké ɔ gbo ɖùũ tò.

? Ɖé kǝ jè Ƣòò nẹin jì kǝ ɖé cée-dẹò wuɖu-kpà nà ke mú ké?

Ƣòò cěε ma cóci-nyò βě nà ɖé Kódẹin-hwòɖò múεε gbo kà wa ké nyoũn kpeɖe zàà nyu bá ɖe jée ɖò jè dyí ke. Cóci-nyò βě nà ɖé Kódẹin-hwòɖò múεε ɖò nì ma gbàɖàun poéñ.

Ƣòò cěε ma wa gbo kà βé cóciò se kpé bédé βé wa ké nyo βě nì ɖé píεε kpeɖe zà, ɔ sèin cóci-nyò βěò ɖòun wě (11-12).

Cóci-nyò βěò bédé βé wa ké ma kǝà nyu ɖé gbo-kpõin-kpõin mú (“ɔ jǝ ké βě dyi dyí poĩn nǝ”). Wa bédé βé wa ké ma nyo nà ke kúmú ɖé wa hwìè.

Ƣ jǝ ké nyo ɖò dyi ɔ miòun “à ɖíí ɖò ɖáin” ké ɔ dyi nàmàũn βě kǝ jè céeà ɖé vòsì 11 múεε ɖò nyueñ nì ní, nǝ, Kéděi-déin-nà-nyò βěò me bó wǝó βé ɔ ké waà xwai-nyuu-ɖé βěò ɖò hwìè kpá. Xwíníin kǝ jè wa me nyuà náa keε mò βé nyoò kée dyéɖéi hwèin kà βé ɔ se Kéděi-déin-nà-nyò ke ɔ kè βé bóɖó-kpàà nyo βěò kée dyuò kè βé ɔ se cóci-nyò ke. Ƣ dyi kǝà ɖò bédé ɖé cóciò mú ní, wa me zàà ɔ kǝún. Wa se bédé βé wa ké ɔ Bounboò Ɖii-ɖèò nyí, sepóεɖé Bounboò Ɖii-ɖèò ɖi-ɖi nyue ké Kéděi-déin-nà-nyò βěò kpõin gbo miò ké ɔ zi βé wa ké ɖii-ɖé kà kò ɖò dà dyúáɖò ɖiĩn nyεε dyí.

Ƣòò nẹin ma ɖe sǝ jì kǝ bó gbàɖàun-po-po nà ke jè. Ƣ kíĩn-kíĩnò mò, wa me dyé cóciò kà βé ɔ hwè mú ke (6-7). Ƣ jǝ ké nyo ɖíé βě dyi ɖé cóciò mú nì ké wa dyi gbàɖàun poéñ nì ní, nǝ, ɔ mu mú kàmàun βé gbo-kpõin-kpõin ké bó cóci-nyò βěò púa nì.

Ɖεò sǝ nĩn βé Ƣòò nẹin ma jì kǝεε mò βé wa kée nyu βé jǝà-po-nyòò ké ɖe dyi, βé ɔ ké pó (“βé ɔ zùùò ké pó”). Ƣ jǝ ké nyoò dyi nàmàũn nyueñ nì kánáá pū, ké cóciò dyi ɔ dyi kpǝ ní, nǝ, ɔ mu mú kàmàun βé ɔ ké gbo zǝàin. Ƣ mu wǝún βé ɔ ké gbo zǝàin ɔ jǝ ké cóciò dyi ɔ kpeɖe zà ní.

Wa ɖáin ɖe nà ke “nyo gbǝà-gbǝà sòin ɖé Sétǝ kpeò xwaún.” Bá ɖe ɖò jè dyí ɖεεε, Ƣòò zàin ma se-ɖé-tèmèin-nyò βě ɖò Sétǝ xwáɖáún (1 Tímétè 1:20). Nàmàũn-nyòò me dyuòè kà βé ɔ se Gèɖèpòò manaò kè ɔ nyo-dyí-gmò-gmòò xwíɖíi nì ke. Ƣ mò nàmàũn-nyò jεεε, ɔ nì ɖé cóciò píé, ké ɔ mò Sétǝ dyú. Nàmàũn-fèè βé ɔ cǝá múεε mu ɔ mú gbòòun ɔ jǝ ké ɔ se ɔ nàmàũnò dyi táà ní.

Ɖε-cě-nyò ɖò me zà Tátò 3:10-11 wuɖuún, βέ nyo tòò βěò ké ɔ gbo ɖùũ tò.

Ɔ jũ ké nyo dɔ dɔ tɛmɛ̀n-dɛ̀ dɔ bɛ ɔ kɛ ɔ nyo bɛ kpɔ̀a dyɛ se hwɔ̀n nyɛɛ nyo bɛ̀ò tɛmɛ̀n nĩn, nĩ, cɔ̀ci-nyò bɛ̀ò mɛ pòin ɔ náún sɔ́. Ɔ dǎ ná nĩn, wa mɛ hwɛ ɔ jɛ gbo. Bábòò dǎ nyo nĩ náa mìòùn nĩn hwɛ̀dĩ-pòin-dɛ̀ dǎ ɔ zaa dúún wàdǎ nòò.

Se-dɛ̀-ɛ̀mɛ̀n-nyò bɛ̀ò tɛmɛ̀n nyoũn dɛ kò-kò kúdúú bɛ bɛ̀in nyo bɛ̀ò hwɛ̀ zàin nyɛ. Se-dɛ̀ mò tɛmɛ̀n-dɛ̀ bɛ ɔ se jǎa, kɛ ɔ kò bó tɛmɛ̀n-dɛ̀ jɛ́é bá múà-bòò dyɛɛ gbo kɛ.

À mɛ bó fúàà bɛ à kɛ nyo dɔ se-dɛ̀ tɛmɛ̀n jɛ kpɔ́. Nyo dǐé bɛ bɛ̀in tɛmɛ̀n-dɛ̀ bɛ bɛ wa se jǎa kɛ dǐé bɛ dyi kpɔ̀o, bɛ wa kɛ Kédɛ̀i-dɛ̀in-nà-nyò jɛ́é jũ.

Gmò 2 Tɛ̀sàdónià 3:6, 14-15 dya. Gmò dɛ bɛ Póò cɛ̀a nɔ́ vósi bɛ̀é múɛɛ dya.

Pásòdò Kpeɛ-zà-zà

Pásòdò bɛ̀ò mò nyo bɛ bɛ wa dǎ wa nyéné gbà teeɛ. Kùà bɛ pásòdò bɛ̀ò bédéà kɛ mò kùà vèné dɔ cá, sepóedé nyo dɔ bɛ̀in dɛ wa se nyuɛ nyu jɛ wa dúún poɛ ti séin. Ɔ mu dyiin nòmòùn bɛ cɔ̀ci-nyò bɛ̀ò kɛ waà pásòdòò hwòdǔ kɔ̀ dè, kɛ ɔ mìòùn mɛ mò dyi-ɛ̀mɛ̀n-dɛ̀ nòmò dyiin.

Bábòò cɛ̀e à gbo kà bɛ wa dyi dɛ gbà bá pásòdò dɔ dyɛɛ cɛ̀in, m̃ mɛ bóo jǎa poɛ, nyo-kpò sɔ́ mɔ̀o tǎ mɛ nyuɛ zàse hwɛ̀ (1 Tímétè 5:19).

Cɔ̀ci vèné bɛ bɛ cɔ̀ci tòò bɛ nĩ xwɛ̀dɛ̀mò nyo bédé kpé bɛ wa kɛ pásòdò bɛ̀ò kpeɛ múin gmòin, kɛ wa mò nyo bédé kpé bɛ wa kɛ cɛ̀ kebì pásòdò dɔ mɛ sò kùà kɔ̀ún mɔ̀o ɔ mɛ sè kùà kɔ̀ún ní. Wa mò nyo bɛ̀in cɔ̀ci-nyò bɛ̀ò gbo kpáa bɛ wa kɛ gbo kpòin dɛ, ɔ jũ kɛ waà cɔ̀ciò dyi fúà-fúá mú nĩ ní.

? Dé kɔ̀ jɛ pásòdòò dyi nàmàũn nyu ní, ɔ mòà dɛ vèné kɛ?

Nyo bɛ ɔ sòin hwɛ̀ɛ Kédɛ̀i gbo Dɛ Dyà-dyà

Ɔ mɛ nĩ à hwɛ̀dĩ kà dɛ tɛ̀in-tɛ̀in dɔ bɛ Póò nɛ̀in jì kɔ̀ bá cɔ̀ci-nyò kpeɛ zà jɛ dyɛɛ mò, wa mɛ dyà nyoò dɛ cɔ̀ciò mú dɛ, bɛ ɔ kɛ pó-póò kɛ dyi-pòin-pòinò mú pá dyi dú dɛ. Cɔ̀ciò se bédé bɛ wa kɛ nyo nyuà nàmàũn wɛɛ gǎ nɛ̀-nyè dɔ kɔ̀ tò. Ɔ jũ kɛ cɔ̀ci-nyò dɔ dyi ɔ nàmàũnò mú wɔ̀in, kɛ ɔ dyɛ dyi táa ní, nĩ, cɔ̀ciò mɛ dyé ti bɛ wa kɛ ɔ dɛ dyà.

Ɔ dyi nàmàũn dǐé bɛ̀jũ, kɛ cɔ̀ci-nyòò dyɛ dyé kà bɛ ɔ nĩ hwɛ̀ sòin nyɛ, kɛ ɔ dyi ɔ mìòùn dyi sédɛ̀in wàdǎ ní, nĩ, ɔ mɛ nĩ cɔ̀ciò mú. Nàmàũnò nyo bɛ bɛ wa búá dyai mìò kɛ jɛ

cée dé 1 Kòdèíntĩ 6:9-10 mú, ɔ hwɔ̀n kà gbàdàun po-po kè dyídí-dyídí ɔ kè nɔmɔɔ gĩ jũ-jũ. Ɔ jũ ké wa dyi cócì-nyò dò nàmàun bèè dò nyue dyéin, nĩ, wa me bó ɔ cócì-nyò dain de, ké ɔ jũ ké ɔ dyi kũà dò bédé dé cócìò mú ní, wa me zà ɔ kũàò kɔ́n.

Nyò me táà ɔ nàmàunò dyi hwè bé wa ké ɔ jè dyi kpɔ de. Ɔ jũ ké ɔ nàmàunò dyi dyí búá mió ní, nĩ, wa se ɔ kũà kɔ́n poe béin de wàdà pũ. Ti díé bè ní, ɔ sédèin dyí bé wa ké ɔ kũàò de tò gáná cá.

Bo-bè kíin-kíin bé nyò me dú dyí hwè bé wa ké ɔ de dyàa mò, ɔ me wɔ́in ɔ nàmàunò mú. Cócì-nyò me wɔ́in ɔ de-xwa-bĩ-bĩ mú dé nyo bè bé ɔ nyuà de gbàò bũe kè nyo bè bé de gbàò puà bũin nye ɔ kè nyo bè nià ɔ kɔ́n dé zùun wẽe gbo hwè.

Bo-bè sɔ́ nìinò mò, nyò me táà ɔ nàmàunò dyi. Péé se dyí sédèin bé m kè nyo dò nĩ nyueh nye, m me táà dyi. Péé kɔ́ gbo-wódó-dè mu fùà-fúà tòun dé dyúa bó m kè nyo dò púa ke, m me zà dé sɔ́. Dè séin bé m po sɔ́n, bé ɔ béin m nàmàun mú kpàin nye, m me zà dé sɔ́. Ké de séin bé m dǎ ma nyu, ké ɔ béin nyue bé m ké nàmàun nyueh nĩ kánáá pũe, m me táà dyi. Cócì-nyò ní dǎ bé ɔ ké de béin nyue bé ɔ ké nàmàun gbo de muẽ dyí né fɔ́ cá.

Bo-bè tǎ nìinò mò, nyò me cẽ de nĩ ɔ gbo kpáun wẽe jè. Ɔ nyo nià ke mò de bé ɔ dú ti wè dyí ke. Cócì-nyò me cẽ de nĩ ɔ gbo kpáun wẽe nyo nià ɔ mɔ̀n kɔ́n dé zùun wẽe gbo. Ɔ hwɔ̀n kà pásòdò mɔ́ díkò-kpòò. Ɔ me béin kpé bé ɔ kée wa gbo cẽ kà bé ɔ nĩ mú-dǎ-dǎ tòun quèh nye. Ɔ me tèmèin nyòun dyí kà bé ɔ nĩ ɔ miòun dyí gmòun, bé ɔ ní kɔ́ dǎ mú-dǎ-dǎ dyé de ke.

Nyò nàin-nyò bèè béin ɔ nyo-náun-po-nyò dò bé ɔ mò jǎa-po-nyò ke da zàin, bé ɔ ké de bè nĩ ɔ gbo kpáun wẽe jè nyò gbo cẽe nĩ kpé-kpé. Nyo-náun-po-nyò kè nyò mu dɔ́ dèh nìin kpé-kpé wé séin xwíníin, bó ti wè mú, ɔ dyi xwa fèin ní. Nyò dyi màa jũ ní, nyo-náun-po-nyò mɔ̀n me mò màa dekè.

Nyò me cẽ de nĩ ɔ gbo kpáun wẽe jè nyo bè nià ke gbo bó dènè gbèi-gbèi xwíníin. Ɔ dyi nàmàun bé ɔ nyu nyo tòò bè bũe jũ ní, mɔ́ ké ɔ dyi nàmàunò nyueh hwèdèin ní, nĩ, ɔ miòun jè cẽ-cẽ me mu dyúa goun cá. Tia baqaa, nyò dyi nàin-nyò dò jũ dé cócìò mú ní, nĩ wa me bó wɔ́ bé ɔ ké nyo bèè nàin mɔ́ bé ɔ ké wa de tèmèin dé hwè séin dò mú. Wa me wɔ́ bé ɔ ké Bounboò Dii-dèò dǐ, ɔ jũ ké wa dyie dyé kà bé ɔ dǎ ɔ nàmàunò dyi táà jéé ke ní.

Ti bé wa nyíà cócì-nyò ke jè se nyu bé ɔ ké se Kédèi-dèin-nà-nyò de. Ɔ jũ ké ɔ dyi ɔ nàmàunò dyi táà ní, nĩ, wa mu ɔ kɔ́n zĩn, ké ɔ mu póun. Ti wa nyíà ɔ ke mò bé de gbà bè bé nàmàunò nyuà ɔ bũe jè ké ɔ hwidĩ hwè, bé wa ké ɔ kpede zà nòmò dyiin, nĩ bé ɔ ké Kédèi-dèin-nà-fèè cí, bé ɔ ké se nàmàun gbo de kòin.

Bábòò cēe à nìlìn gbo kà nyo bé ɔ mó nàlìn-nyò jũe dyiee, ɔ nyénéíń-nyènè me nì nyo bẽ nì dé píéee wíń nye (1 Tímétè 3:7, 10). Ɔ jũ ké nyo dọ dyi gbo zĩàlìn dje sòlìn dé nàmàũn dọ bẽ ɔ nyo bó nyoũn dyúa kee mú ní, nìí, bódó-kpàà nyo bẽò me dyéee bẽ ɔ ké cí kà Kédéí-déíń-nà-nyò nyo cíe ke, hwè bẽ ɔ ké nàlìn-nyò jũ, ɔ se ná nìlìn, nìí, ɔ mu nìlìn pũ kà cócìò nìò kà nàmàũn-nyò bẽ nyo-nàlìn-kũà nyíeń nye. Wa me nyo de dyúádòò nyo bẽ ɔ kòlìn de, hwè bẽ ɔ dyi cócìò gbo de dyiee bũ deké.

Bo-bẽ hĩinye nìlìnò mò wuqu dī-dī. Wuqu-dī-dīò tèmèlìn nyoũn dyí kà bẽ nyoò dǎ de dyi gáná cá ke. Dé hwìè nìà ke múee, cócìò bèlìn nyoò hwòdǒ kō dèè dé de sélìn bá cócìò dyíee mú, ké ɔ bèlìn kũà sélìn bẽ cócìò mu ɔ nyílìn nyee nyue. Wa bèlìn ɔ ti pàdǎ dyíe bẽ ɔ ké kũà vènè bẽ hwòlìn kà nyo-nàlìn-kũà kè pásòdǒ kũà kee nyo.

? Dè ti bẽ nyoò nyuà dé píe bẽ wa kéà ɔ kpeḍe múlìn gmoń nyee me. Xwě wa nyue nyue ké, ké xwínííńò nyé kǒ jè wa nyuà ké?

Ɖe bẽ m bédé m ké nyo hwè bẽ m ké Cócìò Nyo jũ ke

Cócì díe bẽ bédé tèmèlìn-dè tòò bẽ bó Kédéí-déíń-nà-nyò bẽ tèmèlìn-dè bẽ sòlìn kà dé de dè gboò múee wáún. Tèmèlìn-dè kúqúú bẽ nìà ke nyue ké cócì díe bẽ kò bó cócì tòò bẽ gbo. Cócì bẽ bẽ wa bédé wa mìcùn nìlìn tèmèlìn-dè bẽee bédé nyéné dọ-dọ, ɔ hwòlìn kà Mèfèdè-còcì kèPédéèbàtíwìdìèn-còcìkè Ɖútìńlìn-còcì kè Báfèdè-còcì ɔ kè cócì tòò bẽ de. Zàlìn gbo bẽ bẽ wa nìà bó cócì bẽ púa bá waà tèmèlìn-dè bẽ jè dyíee see nyo bẽ wa ké se Gèḍèpóò cócìò nyo bẽ jũ ke. Ké wa me bó nyo dọ nàmàũn-nyò dǎlìn bó hwìdǐi-tabà-dè kò-kò bẽ jè.

Ɔ nòmò dyílìn bẽ cócì-nyò bẽò sélìn ké tèmèlìn-dè bẽ bá waà cócìò dyíee dyi kpǒ, ké ɔ mu e nyuùn bẽ wa sélìn ké gbo kpǒlìn dé Gèḍèpóò biè-biè mú, ɔ kè dé cócì-kũà bẽò nyu-nyu mú. Ɔ jèee, cócìò me kùlìn ɔ nyo bẽò hwòdǒũn bẽ wa ké cócìò tèmèlìn-dè bẽò gbo mùlìn. Wa me bóò cēe kà bẽ nyo dọ me kpǒ wa nìlìn tèmèlìn-dè bẽò dyi bẽ ɔ ké Kédéí-déíń-nà-nyò jũe, kee bẽ gbo-kpǒlìn-kpǒlìn ké bó ɔ kè cócì-nyò tòò bẽò púa nì ke.

Ɔ jũ ké nyo dọ dyi cócì dọ mú kpáá mó, ké ɔ se cócìò tèmèlìn-dè bẽò jǎà po ní, nìí, cócìò me bó ɔ dyi kpǒ. Ɔ jũ ké cócì-nyò dọ dyi tèmèlìn-dè kà kò dọ tèmèlìn, moɔ ké ɔ dyi bódó bó tèmèlìn-dè kà kò dọ bẽ jè ní, nìí, wa me zà ɔ cócìò mú.

Ɔ jũ ké wa dyi nyo dọ cócì dọ mú zà bó tèmèlìn-dè kà kò dọ bẽ bẽ wa kè Kédéí-déíń-nà-nyò bẽò nìlìn tèmèlìn-dè bẽò se gbo mùlìn nyee jè ní, nyo nì náa se nyo bẽ wa ké kpeḍe zà kà wa zàa nyo bẽ ɔ nyo gmòĩń-gmò nàmàũn wěe kpeḍe ke. Ké cócìò me bóò cēe kà bẽ nyoò se Kédéíń-déíń-nà-nyò, sepóedé ɔ se wa nìlìn tèmèlìn-dèò dyi kpǒ jè ke.

? Δέ mò gma βέ βέ cócì qíé βέ δέ waà cócì-nyò βέò dyí, ké cócì tòò βέ ní nyue náa κέé?

? Nyé-nyò nyɔ dɔ mɛ jũ hwè bé ɔ ké nyɔŋn nàin bó biè-tiŋ nyé?

129

(1) Nyo hwòdǒǔn gbo-zǐn-zǐn

Nàmàǔn díé bǎ nǐ kà wa búáǎ kà dyí ké wa zǐà nàmàǔn tòò bǎ dyíé. Ǔ sǐn dé kà cócì díé bǎ kpeḍe nyu niè kɛé mú. Cócì dò bǎin gbo poe bǎ wa ké nàmàǔn díé bǎ dyí bàḍàin, bǎ wa ké díé bǎ mǔn dyi dyé pū. Gèḍèpòò ḍá cócìò bǎ wa ké dyi nyàà bó jǎàò jè dé zǔn, kɛé ɔ se wa ḍá bǎ wa ké wa mǔn niin kpeḍe kpéin dyé mǔ kɛ.

Cócì díé bǎ zǐn waà cócì-nyò bǎò díé bǎ hwòdǒǔn gbo dé ḍe díé bǎ mú. Ǔ jǔ ké nyo dò dyi gbǒ-xwíníin bǎ ɔ bédé wídí mǔ kɛé mú sò ní, nǐ, nàin-nyò bǎò ḍú ɔ dyí bǎ ɔ ké ḍe kpa mǔ bó nyo tòò bǎò gbo, kɛé Báḅòò ḍá à me bó nyo dò kpéin dyéé mǔ bǎ ɔ ké nyo dò mǔn dyi zi (Jǐin 2:1-9).

(2) Se hwòdǒ-ku-hwòdò-dyùà bédé

Nyo díé bǎ poèn hwiḍí kà bǎ ḍe dò dyi dé cócìò mú kpá ní, wa ní poe wǒ wàḍà kɛ. Ǔ jèéé, wa mu ké wa zǐn ḍeò nyo bǎ se cócìò mú niè gbo kǐin. Wa jèin hwuḍui kà bǎ nàin-nyò bǎò se ḍe bǎ nǐ dé cócìò mú kpáuh wǎé jè gbo kǎé. Ḍe nià kɛ nyue ké fǔà-fǔà-ḍé bǎ kpáin kǐin dé cócìò mú kánáá pū, ké ɔ nyue ké cócìò néin bíḍí dyi tee.

(3) Nyéin-nyéin

Ǔ mò nyo díé bǎé múà-ḍé bǎ nyo dò ké ɔ mǔè dò ḍe gbà bú nyu kɛ. Wa fǔà bǎ wa ké ḍe gbà bǎ nyo dò cǎ wa gbo bá wa mǔè dò dyíé jè jǎà po. Wa ní fòin bǎ wa ké ḍe kpáà wa mǔèò gboéé múin wǒ, kɛé wa fǔà bǎ wa kée wǒ po. Cócì-nyò bǎò dò dyi nàmàǔn nyu ní, wa se déé jè gbo kǎ. Ǔ mò wa múà-ḍé bǎ wa ké nyo dòè bú gbà wǒ, bǎ wa kée dyi bǎin nyé. Wa se dé kǎ kebì waà cócìò nyéné gbà me ni mué nyé.

Pásòḍò séin kè ḍe-tèmèin-nyò séin me cǎé waà nyo bǎò gbo kà bǎ nyo nyéné zede-zede mò nàmàǔn wǎ. Wa me tèmèin waà nyo bǎò kà bǎ wa me nyé nyoǔn nyéné zede mú, bǎ wa ké seé ḍù gbo tòè mó kɛ.

Ǔ jǔ ké nyo dò dyi Gèḍèpòò mú ḍèbè, ké ɔ dyi ɔ ḍíí-gàà kè ɔ ḍíí-màà bǎ mú ḍèbè dé Kédéi mú ní, nǐ, ɔ me bó nàmàǔn tinyíé, sepóéḍé ɔ gbòò nyo mú. Ǔ jǔ ké nyo dò dyi ɔ mǔè dò nàmàǔn dò nyu jè kpǎ ní, ɔ me bóó jǎà poe. Ké ɔ jǔ ké ɔ dyi jǎà jǔ ní, nǐ, ɔ me wǒ bǎ ɔ ké nàmàǔn-nyòò Kédéi gbo ḍe dyà. Ǔ me nyue náa bǎ cócìò nyéné gbà ní kǎ ḍà mu. Nyo ni náa dyi ḍe dò bá cócì-nyò dò dyíéé wǒ ní, ɔ ní dè bó ɔ niin, ké ɔ ní kpaa cǎé pū.

Wuqu Mèněìn-sǎ bě bē wa Po Cěé-děò Dú kε

- (1) Cócì-nyò kpeḍe-zà-zà dyà gbo-kpōìn-kpōìn dé cócì-nyò běò hwìè, ké ɔ nyuε ké wa nyu ḍe mò jǎà kε, ké wa dyà nyo bē ɔ nyuà nàmàǔn wēε Kéděì gbo ḍe, bē ɔ ké pó-pòò kè dyí-pòìn-pòìnò mú nì ḍe.
- (2) Nyo bē ɔ nyu nàmàǔn, ké ɔ seε dyi táà kεε, cócì-nyò běò mε bó ɔ jǎà-po-nyò ḍáìn.
- (3) Cócì-nyò kpeḍe zà-zà se nyoò gǎ kǒ tò-tò, kεε ɔ mò ɔ dyí-séděìn-séděìn kè ɔ Kéděì gbo ḍe dyà-dyà.
- (4) Cócìò ní ḍá bē wa ké nyo bē ɔ se wa nììn tèmèìn-ḍè běò kè waà gma bē bá cócìò nyo jǔ jè dyíε dyi kpōεε nàmàǔn nyò ḍáìn.
- (5) Bo-bě bē bá nyo ḍò Kéděì gbo ḍe dyà jè dyíεε mò, nàmàǔn mú-wǒìn-wǒìn, nàmàǔn dyi táà-táà, ḍe nì m̃ gbo kpáur̃ wēε jè cē-cē, ɔ kèwuḍu-ḍi-ḍi.
- (6) Nyo bē ɔ sò Kéděì gbo kεε ḍe dyà-dyà ḍú ti dyí, sepóεḍé ḍe bē bē nàmàǔnò nyuà nyoò bǔεε jè bédé bē wa ké ɔ hwìḍĩ hwè, bē ɔ kée hwìḍĩ pòìn ḍé zùǔn kà bē ɔ se ḍò nyuε mu ḍεε, bē ɔ cí-cí kée nyoǔn dyí tèmèìn tee hwè.
- (7) Cócì-nyò běò mε táà nyo ḍò hwòḍǒǔn gbo-zǐìn-zǐìn dyi, ké wa mε ku hwòḍǒ, ké wa mε bédé ḍèbèìn-ḍèbèìn.

Hwè bē ḍe-cě-tì ḍò ké bó dyí kεε, ḍe-cě-nyòò mε céè ḍe gbèĩ-gbèĩ wè bá “wuqu mèněìn-sǎ bē poà cěé-děò dúεε” ḍò-ḍò jè dyí (ɔ xwíníìn mò ḍe ɔ muà céèìn nyεε ɔ mε céèè dú mèněìn-sǎ). Ḍé ɔ céè-céèò múεε, ɔ mε zàìn ḍe tǐìn-tǐìn bē wuḍuò kpàìn hwòḍǒε kè ḍe nyuε bē ɔ dyià ḍe kpaa jè kōìn. Ḍe bē ḍe-cě-nyòò muà céèìn nyεε mε mò ḍe bē ɔ bēìn nyo se ḍe-cě-cěò mú nìεε gbo kōìn zàìn nyε. Ké ɔ mε nyí ḍe ɔ muà céèìn nyεε ɔ ḍe-tèmèìn-nyòò xwa.

Ḍe-cě-nyò běò mε geìn vósì bē céèà dà bíḍíεε wa mìòùn múìn. Ḍe-cě-nyò ḍò-ḍò mε céè ḍe gbèĩ-gbèĩn wè bá ḍe ɔ nììn vósìò cē à gbo bē à ké nyu kεε jè dyí.

1 Tímétè 5:13; Tátò 2:3; Gàḍézìà 5:15, 26; Gàḍézìà 6:1; Kòḍósìà 3:8-9, 3:12-15; Fèḍópòò 4:8; ɔ kè Ífísìò 4:29-32

Ḍe nìà kε mε nì m̃ hwìḍĩ: ḍe-cě-nyòò mε po cěé-ḍè ḍò páún sòìn ḍé tèmèìn-ḍèò mú, bē ɔ kée nyo bē se ḍe-cě-cěò mú nìεε tèmèìn-kpà ḍò-ḍò tǎ nyu.

Cě́-ḡè 13

Kà Nàin-nyò mò Kédèi-ḡeín-nà-nyò kɛ Kpeḡ ké nì nyuɛ

Ḃe-cě-nyò ḡèò mɛ nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèněin-sǎ ḡe poà cě́-ḡè zìà ḡyie dúɛ” jè ḡyíɛ waà nàin-nyòò xwa.

Ḃe-cě-cěò nàin-nyòò mɛ diè ḡe-cě-nyò ḡèò ḡíɛ ḡe ḡyí ḡe wa ké ḡe wa ḡǎà cée bá “Wuḡu mèněin-sǎ ḡe poà cě́-ḡè dúɛ” jè ḡyíɛ ḡyúáḡò jè kǎin zàin.

Ḃe-cě-nyò ḡèò mɛ tò taún-kǎà ḡe wa nyuà sòin ḡé cě́-ḡè zìà ḡyie múɛ waà nàin-nyòò xwa.

Ḳ jǔ ké ḡe ḡyí ḡe nì kàà ? ḡyé ní, nǐ ḡe-cě-cěò nàin-nyòò mɛ nyuɛ ḡe ḡe-cě-nyò ḡèò ḡò ké ḡyí-diè-ḡèò ḡǎ jǔ.

Kǎà ḡe Nàin-nyò mò Kédèi-ḡeín-nà-nyò kɛ ḡéḡé ḡe Ḳ ké nyuɛ

Cée-ḡè ḡe à zàà wuḡuún nǎ cě́-ḡè nà kɛ múɛ cě pásòḡò ḡe kè díkǎ ḡe jè jéé cá, kɛ Ḳ cě nàin-nyò tòò ḡe nì ḡé cócìò múɛ jè ḡekè. Nyò ḡe Ḳ tèmèin nyòǎn ḡe, mɔɔ ké Ḳ nàin Ḳ ḡbǎ-xwíníin-nyò ḡe ḡé Gèḡèḡòò biè-biè mú, mɔɔ ḡe Ḳ nàin cócì-nyò ḡèò bó biè-tiǐn nyuɛ mò nàin-nyò ḡekè. Nyò ḡe nà bókè mò nyò ḡe ḡe cócìò ḡáin nàin-nyò ḡe kɛ hwòin-ḡè. Ḳ jèɛ, waà kpeḡ ḡéḡé ḡe Ḳ kɛ nyòǎn ḡyí tèmèin kà ḡe wa mò nàin-nyò nòmò ḡyíin ḡe ḡé Kédèi mú kɛ.

Nàin-nyòò mǎòún nǐin kpeḡò jè kpa ḡe ké Ḳ zi kǎà ḡe Ḳ ḡéḡé ḡe Ḳ kèà nyuɛ ḡyí. Gèḡèḡòò nyí nàin-nyò mò Kédèi-ḡeín-nà-nyòò kɛ kǎà ḡe Ḳ ḡéḡé ḡe Ḳ ké nyu bó Ḳ cócìò bìi kɛ.

Ḃe-cě-nyò ḡò mɛ zà 1 Tímétè 3:1-7 wuḡuún.

Ḳ jǔ ké nyò ḡò ḡyí mó ḡe Ḳ ké pásòḡò jǔ, ké Ḳ hwòḡò ḡyie ḡbò po kà ḡe Ḳ mó kǎàò nyuɛ ḡyí xwééɛ ní, nǐ, Ḳ nòmò ḡyíin. Kɛ Ḳ jǔ ké Ḳ ḡyie náa nyu sepóḡḡé Ḳ nì ḡyá-dè-dè kè kpe móú jè, mɔɔ ḡe Ḳ ké wíḡí-kpàà po jè ní, nǐ, Ḳ hwòḡò se pásòḡò kǎàò mó. Ḳ hwòḡò mɛ wǎ ḡe Ḳ ké Gèḡèḡòò bìi kǎà nyu.

À bédé céè-dè sǝ bǝ bé wa cǝ nyo bé pásòdò bǝ kè díkǝ bǝ bédé bé wa ké jǝε jè ke. Pòò céè ma céè-dè bǝò Tímètè kè Tátò gbo. Tímètè mò ma cócì bǝ nì ma dé Éfésà-hwòdòò múεε kǝin-gmòin-nyò, ké Tátò mòùn mò ma cócì bǝ nì ma dé Kídî-tòò-kpòò kǝεε kǝin-gmòin-nyò. Waà kǝà mò bé wa ké ma pásòdò bǝ gǝ bó cócì dò-dò bǝò bìi.

Ì me poèn hwìdǝ kà ɔ nyu ma nìè, bé nyo dò ké xwédé-dù kíin-kíin bá cócìò dyíεε pásòdò jǝ ke! Ɔ sèè dε cǝ dò bá pásòdò-kǝàò jè dyí. Céè-dè bǝ bá cócì-nàin jè dyíεε dò se ma nì bó tia baɖa bé ɔ kée wuquún zà. Ɔ sèè pásòdò tòò bǝ gbo quù tò dò bé ɔ kée dyé kà wa nyu kǝàò nyuε ke. Hwìè dò se nì bé ɔ ké cócì-nyò bǝò fèè dyédé gboi kpa bó ti wè xwíníin, sepóedé cócìò mò ma cócì dîè. Ké tia baɖaa, wa sèè ma Dèè-wùdù Dìèò pàɖǝ céè ke dye mòùn.

Pòò cǝε ma Tímètè gbo kà nyo bǝ bé ɔ nì ma kà nàin nyεε me dyé ma ɔ kpéin nyε. Ké ɔ cǝε ma Tímètè gbo dε kà bé ɔ me jǝ dyí-tèmèin-dè dé nyo bǝò gbo, dé ɔ wuqu kè ɔ nyuu-dè kè ɔ dǝbǝin-dǝbǝin kè ɔ hwìdǝ-taba-taba ɔ kè ɔ mú-hwè-hwè mú ke (1 Tímètè 4:12). Pásòdòò se bédé bé ɔ ké kpéin-dyé-dyé zò hwè bé wa kée ɔ nyí.

? Xwǝ pásòdòò me nyu bé wa ké ɔ kpéin dyé ké?

Pòò cǝ ma nyo bé pásòdò bǝ bédé bé wa ké jǝ kεε jè Tímètè kè Tátò gbo. Ké kǝà Kédèi-déin-nà-nyò bǝ bédé bé wa nì, bé ɔ kée nyoŭn dyí tèmèin kà bé wa hwè dε ke, kεε ɔ se kǝà jéé bǝ bé wa bédé wa kéà nyuε.

Nyo Pásòdò bédé bé ɔ ké jǝ ke

(1) Ɔ nyénéin-nyènè me nì nyoŭn séin wíin

Pásòdòò ní dǝ bé nyo dò ké ɔ dε gbà nyu jè kpǝ. Ɔ nòmò dyíin bé cócì-nyò bǝò hwòdǝ ké ɔ múin dèin, bé wa ké ɔ nyénéin-nyènè dǝ dé nyoŭn bǝ gbo. Pásòdòò seε nyo bǝò gbo cǝε béin bé wa ké dyí-sédéin-dè nyu, ɔ jǝ ké ɔ mìòùn se dyí-sédéin-dè nyuε nì ní. Pásòdòò cí-cí me tèmèin kà Kédèi-déin-nà-nyò bédé bé ɔ ké cíε nyuεε jè nyo bǝò dyí tee.

(2) Ɔ me kpǝ nyónó dyúádò dyi

Đé bóqó-kpàà dà pàɖǝ kεε, ɔ mò nyo díé bǝè kpeɖe bé gàa dyúádò ké nyónó kúqúú dyi kpǝε. Kεε Gèdèpòò dǝ gàa dyúádò me kpǝ nyónó dyúádò dyi nyènèè. Ɔ jèεε, pásòdò bǝò bédé bé wa ké dyí-tèmèin-dè jǝ dé dε nà ke mú.

(3) Ɔ me gmò ɔ miòùn dyí

Pásòdòò mò ɔ cócì-nyò bě̀ò dyí-gmò-nyò. Ɔ me gmò wa dyí bé wa ní kǎ̀ dǎ̀ tèmèìn-dě̀ bě̀ se jáà ke kè dɛ̀ tòò bě̀ bèìn wa dyíin nyìnièn nyɛɛ kídíí sí. Ɔ me tèmèìn nyo bě̀ò wa niìn tèmèìn-dě̀ bě̀ò, bé wa kée múàǎn dyi kpáin. Ɔ me po ɔ nyo bě̀ò náún bá dɛ̀ gbà bě̀ kpá nyo gbo ɔ jǔ́ ké nyo se zùùò bédé níɛ jè dyí.

? Dé mu pásòdòò gbo kpáun ɔ jǔ́ ké ɔ se zùǎn-dě̀ se dyíin nòmò bě̀ bé wa kpá ɔ cócì-nyò bě̀ò gboɛ jè dyuò ní ké?

(4) Ɔ hwòdǒ me ma mú dɛ̀ kà ɔ mu dɛ̀ bě̀ nyue nyuùn wěɛ mú

Pásòdòò me nàin ɔ cócì-nyò bě̀ò nòmò dyíin. Ɔ hwòdǒ me bó fúà bé ɔ kè dɛ̀ gbo po wàdǎ-wàdǎ. Ɔ me pòin hwìdǐi mà-kpéé-kà bá dɛ̀ kpa dɛ̀ bě̀ jè dyí. Ɔ me bó wǒò bé dɛ̀ qò kè ɔ hwòdǒ-dyùà hwíi zàin, bé ɔ kè ɔ hwòdǒè mós-dě̀ kídíí sí, ɔ hwòin kà dɛ̀ bě̀ po ɔ múàǎn wě mɔɔ mú-dǔ-dǔ bě̀.

(5) Ɔ me nòmò kpeɛín

Pásòdòò me nyu dɛ̀ séin dyí-sédéin-kà. Ɔ ní dǎ́ bé ɔ kè dɛ̀ bèìn nyo dòè hwòdǒ dɛ̀ dɛi poɛ keɛ qò nyu. Ɔ me dyé nyoǎn kpéin, bé wa kè kǎ̀ kǎ̀ nyu-nyò ɔ jǔà keɛ dyé dɛ̀ ɔ mú.

“Múa-bǔò cě-cě̀ mò kǎ̀ bé pásòdòò bédé bé ɔ kè nyu ke, sepóɛdɛ̀ múà-bǔò dǔǔ gbo tò-tò nyue kè nàmàǎn-nyò bě̀ zǐàin gbo, kè ɔ tèmèìn jáà-po-nyò bě̀ dɛ̀. Ɔ jèɛɛ, ɔ nòmò dyíin bé Gèdèpòò kè ɔ miòùn niìn nyo bě̀ ɔ mó kǎ̀ mú nyuèn dyiɛ gǎ, bé ɔ kè wa dǎ́ bó kǎ̀ò nyu jè”

Jǔó Mídè, *Kédéi-déin-nà-nyò bě̀è Tèmèìn-dě̀*

(6) Ɔ me kpǒ dɛ̀è bě̀ jè dyi

Pásòdòò me bèìn kpé bé ɔ kè nyo tòò bě̀ gbo kpá. Ɔ me nyí nyoǎn dɛ̀. Ɔ kpeɛ me nòmò dyíin dɛ̀ nyo séin gbo, bé ɔ kè nyoǎn gbo kpá, hwè rí po níí, nyo bé ɔ kèò kè dyéin bó ti kíin-kíinò baɗa ke.

(7) Ɔ me bèìn kpé bé ɔ kè nyoǎn dɛ̀ tèmèìn

Pásòdòò me bèìn kpé bé ɔ kè jáàò jè kǎin zàin, bé nyoǎn kée múin wǒ. Ké ɔ me bèìn kpé bé ɔ kè Báòò wuquún zà, bé ɔ kè ɔ miòùn dɛ̀ tèmèìn.

(8) Ɔ ní dǎ́ bé ɔ kè nɔmɔɔ gǐi jǔ

Pásòdòò me bó wǒò bé náá-dě̀ kè ɔ wuquí kǎ̀. Ɔ me bó niè kà nyo bé nɔmɔɔ dǎ gǐi mú nyueɛ nià ke. Kà dyúádòò kǎà ɔ me bó kàmàà-dě̀ tòò bě̀ náa dekè.

(9) Ɔ ní dǎ bé ɔ ké hwòdò-gbàà-võ-nyò jũ

Pásòdòò me bó nyo dò wuqu bàdàin, bé ɔ mós-dè ké nì jè. Ɔ se bédé bé ɔ ké zàun-zàun nyu-nyò jũ. Ɔ jũ ké nyo dò dyi pásòdòò dyodoun po ní, ɔ se bédé bé ɔ ké nyoò dè gbà dò bũ nyu. Zà2 Tímètè 2:24-25 wuquún dèkè.

? Ɔ jũ ké dè dò dyi pásòdòò dyodoun po ní, hwè sèdèin dyìò nyé ɔ me dú dyí ké?

(10) Ɔ se bédé bé ɔ ké wídí mú dèbè

Bódó-kpàà nyo bẽ zǎin waà wuqu gbo bé wa ké wídí dyé jè. Nyo díé bẽ zàin jǎàò dyí bé wa ké nyo tòò bẽ hwòdò dyi dè jè. Pásòdò bẽ dyé mú-dǎ-dǎ dèkè, sepóedé Gèdèpòò jǎà-wùdùò ní dè nyo séin hwòdò dyi. Pásòdòò bédé bé ɔ ké bó jǎàò gboi kpõ, kebì ɔ me dyéé wídí kǔn mɔɔ ɔ me seé dè kǔn dyé kè.

Dè me kpõ pásòdòò hwòdòè mò bé cócìò ké wídí bédé, kè ɔ me bó nyo bé ɔ mó wídí dyéé dyi sòin dè cócìò mú doun pūè jũ. Ɔ me nàin cócìò nòmò dyiin, bé wa ké nì kà gbõ-xwíníin-nyò bẽ bé wa kǔin kǔin jè gboè nìà kè, ké ɔ me bó dè ɔ bèin nyo bẽ xwaún dyéé kè jè cèè doun pū.

(11) Ɔ me kǔ ɔ mìòùn nìin bídí-gbõ-xwíníin-nyò wuquí nòmò dyiin

Pásòdòò nyo-nàin-nàinò me dèin gbo dè ɔ mìòùn bídí-taún. Ɔ me nyue bé ɔ dyú bẽò ké ɔ wuqu nyu. Ɔ jũ ké ɔ se ɔ mìòùn nìin bídí gbõ-xwíníin-nyò bẽò wuquí kǔò bèin ní, nìí, ɔ se kpé bèin mu bé ɔ ké cócì-nyò bẽò nàin. Dyú bẽ ɔ kèà wuquí kǔè se dyú bẽ bé wa dǎ dè hwè, ké wa dǎ wáká kpá kè, sepóedé wa se ɔ kpé xwídíi nì dè.

(12) Ɔ ní dǎ bé ɔ ké jǎà-po-nyò dè jũ

Ɔ jũ ké cócì-nyò bẽò dyi fúà bé wa ké nyo dò kǔà kǔn po ní, nìí, nyoò mu mú-dǎ-dǎ dyèin, ké ɔ mu ɔ mìòùn dyí búàin. Nyo mìòùn dyí-búàin-búàin mò nàmàun dyúádò kǔ jè wa poà Nɔ́-nàmàun bídíi kè. Nyo kǔà kǔn po-po mò dè bé wa kǔ wa ké nyu méné-méné tee, bé nyoò ké kǔàò dyí dyuò nòmò dyiin hwè kè.

“À Kpé-séin-bédé Gèdèpòò bé ɔ nyíà ò hwòdò-dyùà nòmò dyiin, bé ò kèà dè séin bèè nyue, ɔ mu ò kpé kè gana nyiin bé ò ké dè bẽò nyu, ké ɔ mu kǔà nòmò dyiin bé ɔ dèà gbo dè ò múè dyúa kpaun tee bé ɔ kèè hwo, ké ɔ muè nyuun bé ò ké mú hwè, bé ò ké se kèè dò bédé bó wé hwèin gbòò baqa, dyiin dè Jízè Kédèi mòà à Bounboò kèè mú. Kǎà ɔ me nì.

“Bísìò bèè nyo mana-kõ-po-po,” Céè-dè mòà Bǎà-wùdù kè.

? Dé mu cócìò gbo kpáùn ɔ jũ ké wa dyi fũà bé wa ké nyo qò kũà kũún po, ké nyoò se kũàò nyue béin ní ké?

(13) Ɔ nyénéín-nyènè me nì nyo bẽ nì dé píééé wíín

Hwè bé wa ké nyo qò gã bé ɔ ké pásòqò jũé, ɔ nyénéín-nyènè me nì nyo bẽ nì dé píééé wíín. Wa me dyuòè dyí kà bé nyoò nòmò kpeqéín, ké ɔ mò jǎà-nyò dé qe séín bé ɔ nyue múéé hwè. Ɔ jũ ké nyoò kpeqé dyi ma dyíin nyìnìin hwè ké ɔ dyià Kédéì gbo dyiè ní, nìí, wa bédé bé wa ké fòin tee, bé ɔ nyénéín-nyènè ké nyo bẽ wíín nì, hwè bé wa ké ɔ pásòqò mú nyu.

Ɖe-cé-nyò qò me zà Tátò 1:5-11 wuquún, bé nyo tòò bẽò ké ɔ gbo quũ tò.

Ɖe bẽ céèà dé Tátò-cèè-qèò mú bá nyo bé pásòqò bédé bé ɔ ké jũé jè dyíéé, wa céè dé 1 Tímètè-cèè-qèò mú qekè.

? Dé tòò bẽ céè kà dé Tátò-cèè-qèò mú bá nyo bé pásòqò bédé bé ɔ ké jũé jè dyí ké?

Céè-qèò cēé kà bé pásòqò me kpõ wuqu bẽ bé nyoũn béin hwòqõ kõ dèè bá tèmèin-qè bẽò dyíéé dyi teeé. Pásòqò me cé jǎà tèmèin-qèò jè nòmò dyíin, bé ɔ ké kpé béin bé ɔ ké nyo tòò bẽ kpéí po dyíin dé jǎà-qèò tèmèin-tèmèin mú. Ɔ dyie náa nyuín, nìí, ɔ mu kpé béin bé ɔ ké nyo bẽ kpõà tèmèin-qè bẽ se jǎà ke dyieé hwòqõ gbo zǎin. Ké bó kōin qeéé, ɔ mu cócì-nyò bẽò gbo kpáùn bé ɔ ké qe bẽ bé wa bĩ xwaa wa da zàin.

Nyo Díkõ bédé bé ɔ ké jũ ke

Ɖe-cé-nyò qò me zà Àpósò Acts 6:1-6 wuquún, bé nyo tòò bẽò ké ɔ gbo quũ tò.

? Dé mò fũà-fũá-qè bé céè-nyòò dèà me dé vòsì bẽè mú ké?

Wa gã ma díkõ kíín-kíín bẽò ti bé Pénékò-wèò zìà dyi nyènèè ke. Wa mó ma nyo bẽ nìà ke ní, bé wa ké ma qe kàmàũn-kàmàũn bẽ bá cócìò nàin jè dyíéé dyí séqéin. Àpósò bẽò bédé bé wa ké ma dúún ku bé wa ké baà kè bé wa ké Gèqèpòò-wùqù wáqá. Wa gã ma gàa mènèin-sǎ. Ké sòin bóé gboéé, gàa bẽ nìà ke díé bẽ bédé ma cócì kui-kui bẽ.

Díkõ mò nyo bé ɔ kpá pásòqòò gbo ké ɔ zàin ɔ hwèè bẽ bé nyo ké kpa dé cócì nàin-nàin múéé da ke. Díkõ béin Gèqèpòò-wùqù-wáqá-nyò jũé dyeo, keé ɔ se ɔ kũà gáná cá.

? Nyé-nyò bé Díkõ kíín-kíín bẽò jũ ma ké?

Díkǎ kǐín-kǐín bǎ̀ m̀ nyo bǎ̀ kǎ̀ nyénéín-nyènè nì ma nyo bǎ̀ wíín, ké Zùù Hwèín-hwèínò dyíín ma wa múín, ké wa fò̀nò ma hwòdǒ ké. Wa m̀ nyo bédé b́é wa ké ma cócìò wídí jè gbo gm̀. Ɔ jèèè, wa bédé b́é wa ké ma jáà-nyò bǎ̀ jǔ. Wa m̀ ma ɖe kàmàǎn-kàmàǎn bǎ̀ wǒ-po-nyò ɖé cócìò mú, Ɔ jèèè, wa bédé b́é wa ké ma hwòdǒ-fò̀nò-nyò bǎ̀ jǔ. Waà kǔ̀àò m̀ ma zùǎn-kǔ̀à jèèè, Zùù Hwèín-hwèínò bédé b́é Ɔ ké ma wa múín dyíín, b́é Ɔ ké ma wa dyí gm̀ kè b́é Ɔ ké wa wáká po Ɔ kè b́é Ɔ ké wa mú hwò.

Àpósò Póò po dà nyo b́é díkǎ bédé b́é Ɔ ké jǔèè ɖíé bǎ̀ dǒín mú.

Ðe-cǎ-nyò ɖò mɛ zà 1 Tímétè 3:8-13 wuɖuún, b́é nyo tòò bǎ̀ ké Ɔ gbo ɖùǔ tò.

(1) Nyoǎn mɛ dyé Ɔ kpéín

Díkǎò mɛ m̀ nyo b́é Ɔ gbǒ-xwíníín-nyò bǎ̀ kè Ɔ mǔè bǎ̀ Ɔ kè nyo bǎ̀ nì bó Ɔ ɖeíèè dyé kpéín nyè. Ɔ jǔ ké wa dyi nyo ɖò mú dǎ́, ké Ɔ se kéè ɖò bédé ɖé ɖe bǎ̀ nìà ké mú fòò ní, nìí, wa mɛ nyí Ɔ kǔ̀àò.

(2) Ɔ mɛ m̀ jáà-nyò

Díkǎò mɛ m̀ hwòdǒ-kǎ-dè-nyò ɖé ɖe séín Ɔ mu cǎín nyèè mú. Ɔ mu nyo bǎ̀è nyéné gbà nyo tòò bǎ̀ wíín wǒ̀ún, ké Ɔ mu ɖe bǎ̀ b́é nyo bǎ̀ cǎ́ bá fǔ̀à-fǔ̀á-ɖè bǎ̀ nì ɖé cócìò mú kpáúh wǎ̀ jè dyíèè wǒ̀ún. Kéè Ɔ mɛ fò̀nò hwòdǒ ɖé kà Ɔ mu ɖe bǎ̀è wǒ̀ poè nyuún wǎ̀è mú.

(3) Nɔmɔɔ ní kǎ̀ Ɔ wuɖuí

Díkǎò mɛ bó nyo b́é nɔmɔɔ zàín zùǎn wǎ̀è jǔè. Ɔ nyuu-ɖè mɛ dè nyo bǎ̀è hwìɖí kánáá pǔ.

(4) Ɔ dyòò ní tɛɖe bó wídí-kpà̀nà po jè

Ɔ m̀ díkǎò kpé b́é Ɔ ké wídí jè gbo gm̀ bó cócìò bìì. Ɔ m̀ Ɔ kpé b́é Ɔ ké nyo bǎ̀ nì ɖé cócìò múèè mósó-ɖè bǎ̀ jè gbo kǎ̀ ɖekè. Ɔ mɛ bó vǒó nìè b́é Ɔ ké Ɔ mìòùn bǎ̀ín sòín ɖé cócìò mú.

(5) Ɔ mɛ kpǒ tèmèín-ɖè nòmò dyíín bǎ̀ dyi ɖé hwòdǒ wáɖáá mú

Ɔ jǔ ké nyo ɖò dyi nàmàǎn mú bùdùín ní, nìí, Ɔ taba ɖe bǎ̀ b́é wa se jáà kéè hwìɖí. Kéè Ɔ jǔ ké nyo ɖò dyi cǐ ɖé to-du-du b́é Zùùò nyíà nyoèè mú ní, nìí, Ɔ kpǒ bó tèmèín-ɖè b́é Ɔ m̀ jáà kéè jè gboi tee.

(6) Ɔ me dyuò kùàà dyí

Hwè bé cócìò ké nyo dò díkǎ kùà nyíεε, wa me dyée kà bé ɔ béin kpé bé ɔ ké cócìò gbo kpá κε, ké ɔ me tèmèin nyoǔn dyí kà bé ɔ fòndò hwòdǒ, ké nyo béin ɔ hwòdǒ kǒ dèè κε. Nàin-nyò bě bé wa fòndò hwòdǒεε mu nyo bé ɔ mó kùà dò κεε ti nyíin bé ɔ ké gbo-kpá-kpá tò dé kùàà nyu-nyu mú, bé wa kée dyé kebì ɔ béin nyue nòmò dyíin ní, hwè bé wa ké ɔ kùàà nyí.

? Dé mò hwìè díé bě kǒ mú nyo dò béin cócì dò gbo kpáa ɔ jǔ ké wa se ɔ kùà nyí dé cócìò mú níé?

(7) Ɔ me kpǒ nyónó bé ɔ mò gǐdǐi-nyò κεε dyi.

Díkǎ cócìò mu fùà-fúá bédéin ɔ jǔ ké ɔ gmààà dyi wùdù-sǒ-nyò jǔ, ké ɔ se Kédéi-déin-nà-nyò hwo ní.

(8) Ɔ me kǎ ɔ bídí-gbǒ-xwíníin-nyò běò wuquí nòmò dyíi.

Díkǎ me nàin ɔ taàò nòmò dyíin, kà dyúádò kà pásòdǒò bédé bé ɔ kéàà nyu κε.

Ɖε bé cócì-nyò bě ku dúún wěε bédé wa ké nyue

Cócìò mò jǎà-po-nyò bě bé wa pòin dyí, ké wa dǎ wuqu dí bó Gèdèpǒò gbo ɔ kè bó wa mìòun gbo kà bé wa mu kùà bá cócìò dyíεε dyúa kpaùn wě. Ɔ jèεε, wa dyé ti bé wa ké kùà séin bá cócìò dyíεε nyu, bé wa ké wídí séin kée nyu bé cócìò ké dyúa muεε pèè. Ɔ jǔ ké nyo běò se nì ní, níí, cócì dò se nìè béin.

Ɖèè bé ɔ mu, ké ɔ dyá dé dε-pèdèin-naín dò κεε jè kpa dε, sepóεdé ɔ mu dε dǒun jéé cá. Kà dyúádòò kǎà nyo bé ɔ dyi cócìò gboi tééh nyεε jè kpa dε, sepóεdé ɔ nì dé nyo bě bé wa kpa dε κεε hwìè. Kεε nyo bé ɔ dǎa dε tee dé dε-pèdèin-naínò κεε mò dε-dǒ-nyò bé ɔ zi dε kpauh mǐo κε. Ké nyo bé ɔ kpa dε mǐo dé cócìò múεε mò nyo bé ɔ kuà dúún tee bó dε séin bá cócìò dyíεε nyu jè κε.

Ɔ jèεε, nyo bě nyuà kùà dé cócìò múεε bédé bé wa ké cócì-nyò bě bé wa kuà dúún bó Gèdèpǒò biè jèεε bìl kùà nyu. Pásòdǒò séin kè nyo-dε-tèmèin-nyò séin bédé bé wa ké cócì-nyò bě kuà dúún wěε gbo gmò, bé ɔ kée nyu bé nyo pàdǎ ké dé cócìò mú dyi. Cóci-nyò běò mu kǒ kpáun ɔ jǔ ké nyo bě dyi pó, ké wa dyi cócìò mú kpá ní, mǎɔ ɔ jǔ ké nyo bě bé wa dǎa póεε, ɔ dyi wa hwídǐi dyi kà bé wa mòun bédé bé wa ké dúún ku bé wa ké Gèdèpǒò bìl kùà nyuεε ní. Nyo bě nyuà kùà dé cócìò múεε bédé bé wa kée nyu bé nyoǔn bě ké Kédéi gbo dyi, bé wa ké nyo běò hwìè sédèin dyí dé zùun wěε da zàin, bé

wa ké nyo bɛ̀ò ɔ̀ tɛ̀mɛ̀in ɔ̀ kɛ̀ bɛ̀ wa ké ɔ̀ ɛ̀ bɛ̀ bɛ̀in nyuɛ̀ bɛ̀ nyo ké gbo kpɔ̀in nyɛɛ̀ wa tɛ̀mɛ̀in. Wa mɛ̀ nàin cóci-nyò bɛ̀ò nòmò dyíin, bɛ̀ wa séin ké kùà nyu, bɛ̀ wa ké nyo bɛ̀ mó gbo-kpá-kpá ɔ̀ wa hwìè kɛɛ̀ gbo kpá.

Cóci-nyò bɛ̀ò mò gbɔ̀-xwíníin-nyò bɛ̀ bɛ̀ wa bédé hwíqíí-taba-taba kɛ̀. ɔ̀ jɛɛɛ̀, wa mɛ̀ nyùin ɔ̀ séin bɛ̀ wa bédéɛɛ̀ kùà mú ɔ̀ nyɔ̀n-dyùè wáká kɔ̀, bɛ̀ wa ké zùun-ɔ̀ bɛ̀ bɛ̀ nyo bɛ̀ò móà kɛɛ̀ wa nyí. Ké dyíin ɔ̀ múɛɛ̀, wa mu Gèdèpòò hwòdɔ̀-fònò-fònò jè nyɔ̀n dyí tɛ̀mɛ̀in ɔ̀ ɔ̀ sín mú, ké ɔ̀ muɛ̀ nyuùn bɛ̀ nyo bɛ̀ nìà ɔ̀ píɛɛ̀ ké gbo zìàin, bɛ̀ wa ké cóciò mú kpá.

? Xwɛ̀ ɔ̀ mu nìè nyuùn ɔ̀ jù ké cóci-nyò vɛ̀nɛ̀ bɛ̀ò dyi kpé bɛ̀in bɛ̀ wa ké jàà-po-nyò bɛ̀ bɛ̀ wa ku dúún ɔ̀ cóciò múɛɛ̀ gbo kpá níé?

Zùun-ɔ̀ bɛ̀ bɛ̀ Cóciò bédé bɛ̀ ɔ̀ ké nyu kɛ̀

Wíqí jè kpa ɔ̀ ɔ̀ cóciò mú, sepóɛ́ɔ̀ nyo bɛ̀ò bédé bɛ̀ wa ké waà (pásòdòò gbo gmò kɛ̀ bɛ̀ wa ké nyo tòò bɛ̀ gbo kpá ɔ̀ cóciò mú dyɛ̀), kɛɛ̀ ɔ̀ mò ɔ̀ kpa ɔ̀ mìò kɛɛ̀ mò bɛ̀ wa ké zùun-ɔ̀ bɛ̀ móà nyo bɛ̀ Gèdèpòò-wùdùò gbo-kpa-kpa kɛ̀ wa Kédéi gbo dyà-dyà kɛɛ̀ dya gmò. Pádòdòò mɛ̀ mò nàin-nyò bɛ̀ ɔ̀ bédé Gèdèpòò Zùùò kɛ̀. ɔ̀ xwíníin mò pásòdòò se bédé bɛ̀ ɔ̀ ké ɔ̀ mìòùn sà dyíin ɔ̀ kùà kà kò dò bɛ̀ nyu-nyu mú fɔ̀. ɔ̀ cóci-nyò tòò bɛ̀ò mò nyo bédé bɛ̀ wa ké kùà tòò bɛ̀ò nyu ɔ̀ cóciò mú, ɔ̀ kɛ̀ kùà bɛ̀ bɛ̀in wa gbo kpáa bɛ̀ wa ké waà bàdàin-bùè tòè bɛ̀in nyɛ̀. ɔ̀ dyi kùà tòò bɛ̀ bá cóciò dyíɛɛ̀ jè jùin, díkò bɛ̀ bɛ̀ nyɔ̀n bɛ̀in hwòdɔ̀ kɔ̀ dɛɛɛ̀ kɛɛ̀ mɛ̀ nyu wa pàdǎ. Díkò kíin-kíin bɛ̀ bɛ̀ cóciò gǎ ma kà kɛɛ̀, wa gǎ ma wa bɛ̀ wa kɛɛ̀ nyu bɛ̀ àpósò bɛ̀ò ké ma baà-baà dyí né kɛ̀ bɛ̀ wa ké ma Gèdèpòò Wuquò cɛ̀-cɛ̀ dyúa kpa. (Àpósò 6:2-4).

Kà pásòdòò dò ké nìè nyu hwè bɛ̀ ɔ̀ ké ɔ̀ nyo bɛ̀ò nàin nòmò dyíin nyɛɛ̀

Ɖɛ-cɛ́-nyò bɛ̀ò mɛ̀ dèin ɔ̀ bɛ̀ céèà dà bíqííɛ̀ ɔ̀ò-ɔ̀ò dɔ́ó kɔ́in. Wa mɛ̀ dèin dyi-diè-ɔ̀ nìà kɛ̀ gbo, “Ɖé kò nyo bɛ̀ pásòdòò bɛ̀bɛ̀ bɛ̀ ɔ̀ ké jùɛɛ̀ jè kpaà ɔ̀ mìò kɛ̀?”

(1) ɔ̀ mɛ̀ bó ɔ̀ mìòùn dyi hwòin ɔ̀ kpoo tòò bɛ̀ mú.

(2) ɔ̀ mɛ̀ poɛ̀ gbo bɛ̀ ɔ̀ ké nyo bɛ̀ bɛ̀in kùàò nyuɛ̀ kɛɛ̀ ti dyéin, bɛ̀ wa ké ɔ̀ gbo kpá bó Gèdèpòò kùàò nyu jè.

(3) ɔ̀ mɛ̀ nàin ɔ̀ cóci-nyò bɛ̀ò, bɛ̀ wa ké gboi tɛ̀in tɛ̀in kà gbɔ̀-xwíníin-nyò bɛ̀ bédéà zùùò kɛɛ̀ nìà kɛ̀, ɔ̀ kɛ̀ kà nyo bɛ̀ bɛ̀ wa kò ɔ̀ wa mùè bɛ̀è hwòdɔ̀-kpɔ̀-ɔ̀ bɛ̀ jè gboɛɛ̀ nìà kɛ̀.

(4) Ɔ me nàin ɔ cócì-nyò běò dé Gèdèpóò dyi-fě̀ìn-fě̀ìn mú, bé ɔ ké wa kpéin dyé, ké ɔ ní dǎ bé ɔ ké ɔ m̀òùn nìin dyéé-dé jè cě.

(5) Ɖe me kpõ ɔ hwòdõee me mò zũn-dé bě hwoin kà Gèdèpóò biè-biè kè nyo bě Gèdèpóò-wùdù gbo kpa-kpa ɔ kè kũà nòmò dyiin nyu-nyu ke.

(6) Ɔ me dè ɔ nyo běò hwòdõ kõ, ké ɔ hwòdõ me dèin wa múin.

(7) Ɔ hwòdõ-kpõ-dé me mò bé ɔ ké cócìò po, kà bé ɔ mò Gèdèpóò gbõ, ké ɔ se ɔ kòò-dé ke.

(8) Ɔ me nàin ɔ nyo běò tee, bé wa ké de hwè, ké ɔ me tèmèin wa kà wa ké bàdàin-bùè tòè nyue kè kà wa ké nyo bě bédé bé wa ké gbo-kpá-kpá dyéee gbo kpáa nyue.

(9) Ɔ me mò nyo kò kpede nòmò dyiin dé de séin mú, hwè m̀ po níin, dé wídí jè mú ke.

(10) Ɔ me tèmèin nyoũn dyí kà bé ɔ nyùn cócìò wídí kũà mú hwòdõ-fònò kà, hwè ké ɔ kò dé nyo bě nìà ɔ xwídíi kũà nyueñ nyee jè gbo ke.

Kà nyo dò ké nìe nyu hwè bé ɔ ké kũà dò bá cócìò dyíee jè dyúa nì ke

Ɔ jũ ké cócìò dyi nyo dò gǎa mó bé ɔ ké kũà dò bá cócìò dyíe m̀o kũà dò bèin cócìò wídí nyíe kee dyúa nì ní, níi, nyoò me bèin kpé dé hwìè bě nìà ke mú hwè. Nàin-nyò bě nìà dé cócìò múee me vǔ bé wa ké nyo nì kà běa bédé dé cócìò mú, bé wa m̀òùn ké hwòdõ-kõ-dè-nyòkè nàin-nyò bě jũ deké.

Ɖe-cě-nyò běò me dèin de bě céèà dà bíqííee dò-dò dǔó kōin. Wa me dèen dyi-diè-dé nìà ke gbo, “Ɖé kò jè nyo pásòdòò bėbė bé ɔ ké jũee jè kpaà de m̀ò kě?”

(1) Ɔ me mò nyo bé ɔ dyi cócì ti séin, ké ɔ tò bàdàin-bùè, ké ɔ gǎ de séin bá cócìò dyíee múin, ké nyoũn dyé ɔ kpéin kà ɔ mò Kédèi-dein-nà-nyò jéé ke.

(2) Ɔ me dyuòè kà bé ɔ nì ɔ kpé séin kè ɔ dèbèin-dèbèin bé ɔ bédé bó cócìò bìíee báun kà nyo báà báá-dé ke.

(3) Ɔ me bédé Kédèi-dein-nà-nyòè dyí-dyuòin-bě bě mòà hwòdõ kōin nòmò-nòmò kè hwòdõ fònò-fònò ke.

(4) Ɔ dǎa nyoũn dyí tèmèin kà bé ɔ bèin kũàò nyue, ké ɔ hwòdõ dǎ wǔ bé ɔ kée nyu nòmò dyiin dyiin dé de séin bé ɔ bédéee mú ke.

(5) ɔ me mò nyɔ bé ɔ béin ɔ miòùn kpeɖe zàà, bé ɔ hwòdɔ ké wó, bé ɔ kée nyu bé kùàò ké mú zàin nyɛ.

(6) ɔ me tɛmɛ̀n nyɔ̃n dyí kà bé nyɔ̀ tòò bɛ̀ bɛ̀n ɔ xwíqíi kùà nyue ke, ké ɔ me bó nyɔ̀ bé nyɔ̀ dɔ̀ mòùn ké dɔ̀bo kee jũe dòn pū.

(7) ɔ me nyuò kũà bé ɔ kéà nyueɛ dyí nòmò dyín.

Wuqu Mènǎin-sǎ bě bē wa po Cǎi-qèò dú kē

(1) Kpede bé nàin-nyò dọ bédé kεε iè mò dε vènè cá ké ɔ zi kùà ɔ bεin nyue kεε iè dyí.

(2) Hwè bé wa ké nyo dò nàin-nyò mú nyuεε, nyoò kpeɖe me tèmèin nyoŋn dyí kà bé ɔ mò Kédéì-deín-nà-nyò ke.

(3) Nyo bé ɔ bédé kùà dɛ cɔ̀cìò múɛ kpeɖe me tèmè̀n nyoũn dyí kà bé ɔ mò cɔ̀cì-nyò jéé kɛ.

(4) ɔ mu dyiin nòmòùn bé wa ké cócìò wídí jè gbo gmò nòmò dyiin, sepóedé dyiin dée múee, wa ké pásòdò bèè gbo kpá kè bé wa ké nyo bè mó gbo-kpá-kpá dé cócìò múee gbo kpá ɔ kè bé wa ké kùà bè bá cócìò dyíee nyue béin.

(5) Cócìò mè kǎ dé zùùn-dè bě hwòìn kà Gèdèpóó-wùdùò kpa-kpa kè nyo bě Kédèin gbo dyà-dyà kεε jè gbo mìò.

(6) Nàìn-nyò bě nì qé cócìò múεε me bēìn kpé bέ wa ké nyo bě bέ wa ku dúún bó cócìò bìi kùà nyu jέεε gbo kpá.

(7) Cócìò mò ɖɛ bé cócì-nyò bèò dè dyi, bé dyiìn ɖée múεε, wa ké Gèdèpósò bièkánáá pū kε.

Hwè bé de-cé-tì dò ké bó dyí kɔɛɛ, de-cé-nyòò me céè de gběĩ-gběĩ wè bá “wuqu mèněin-sǒ bẹ poà cě́c-dẹ̀d dúe” dọ-dọ jẹ dyí (o xwínlín mò de o muà céèìn nyee o me céèè dú mèněin-sǒ). Dẹ o céè-céèò múee, o me zain de tńń-tńń bé wuquò kpàìn hwòqðe kẹ de nyue bé o dyià de kpaa jẹ kōin. Dẹ bé de-cé-nyòò muà céèìn nyee me mò de bé o bẹin nyo se de-cé-cěđ mú niie gbo kōin zain nye. Kẹ o me nyí de o muà céèìn nyee o de-tèmèìn-nyòò xwa.

Ɖε-έ-nyò bẹ̀ò ọ̀ò-ọ̀ò me ẹ́ Ị́zíkìò 34:1-10, bẹ́ ɔ kẹ́ ẹ́ bẹ́ Gèdèpọ̀-wùdùò ẹ́à kee dú po dyììn ẹ́ wuqu-dǝ́n gbẹ̀ĩ-gbẹ̀ĩ ẹ́è-ẹ́è mú. Kẹ́ ɔ me nyí ẹ́ bẹ́ ɔ muà ẹ́èìn nyee ɔ nàìn-nyòò xwa.

Ɖε nìà ke me nì m̀ hwìqíí: ẹ́-έ-nyòò me po ẹ́é-ẹ́ ọ̀ò páún sòìn ẹ́ tẹ̀mẹ̀ìn-ẹ́ò mú, bẹ́ ɔ kẹ́ nyɔ bẹ́ se ẹ́-έ-έò mú nìee tẹ̀mẹ̀ìn-kpà ọ̀ò-ọ̀ò tǝ nyu.

Cě́-ḡè 14

Nyíí-ḡè bě́ b́ Zùùò nyí nyo ke

Ḑe-cě́-nyò bě̀ò me nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèně̀ìn-sǎ́ bě́ poà cě́-ḡè zìà dyíe dúe” jè dyíee waà nàìn-nyòò xwa.

Ḑe-cě́-cě̀ò nàìn-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò bě̀ò ḡíe bě́ dyi b́ wa ké ḡe wa ḡǎà cée bá “Wuḡu mèně̀ìn-sǎ́ bě́ poà cě́-ḡè dúe” jè dyíee dyúáḡò jè kōìn zàìn.

Ḑe-cě́-cě̀ò nàìn-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò bě̀ò ḡò-ḡò dyi bó ḡe ɔ́ cée kà sòìn ḡé Ìzíkìò 34:1-10 múee jè. Ɔ́ b́ìn wuḡu dǎ́ìn bě́ b́ nyo cée kà kee nòmò kōìn bě́ nì ḡéee ḡé zàà b́ ɔ́ kè ḡe-cě́-nyò bě̀ò kée dǎ́ kōìn dèìn.

Ɔ́ jǔ ké bě́ dyi bě́ nì kàà ? dyé ní, nìí, ḡe-cě́-cě̀ò nàìn-nyòò me nyue b́ ḡe-cě́-nyò bě̀ò ké dyi-diè-ḡèò ḡǎ́ jǔ.

Ḑe mò Nyíí-ḡè b́ Zùùò nyíà nyoee xwíníín nyo

Zùũn-nyíí-ḡèò mò kpé b́ Zùù-hwě̀ìn-hwě̀ìnò nyí jǎà-po-nyò ḡò b́ ɔ́ kée kǎà mú nyùìn ḡé cócìò mú ke. Ɔ́ mò Zùùò kǎà b́ ɔ́ nyùìn ḡé jǎà-po-nyòò múe dyeo, kee ɔ́ sè bó jǎà-po-nyòò gboi b́ ɔ́ ké ɔ́ nyíí-ḡèò kǎà mú nyùìn ḡé dyí-séḡèìn-séḡèìn mú. Zùũn-nyíí-ḡè se nì kà kpé bě́ b́ nyo wóḡòìn kà múee nìà ke, kee ò b́ìn Zùùò-kpèò kpé bě́ b́ nyo wóḡòìn kà múee gboi kpaa, ké nyo ḡò see zàìn gboi dyí dyuòè b́ìn.

Zùũn-nyíí-ḡè bě̀ò Dǎ́ìn-mú-po-po

Zùũn-nyíí-ḡè bě́ kè kpé bě́ b́ Gèḡèpòò nyí nyoũn, b́ wa ké ɔ́ gbo-nì-kǎà nyuee jè cée ḡé Dèè-wùḡù Ḑièò dà pàḡǎ. Wa dǎ́ìn-mú-po-poò hwòìn ní, kee wa mò ḡe kà kò ḡò bě́. Báḡòò se ḡe séín bá Zùũn-nyíí-ḡè bě́ jè dyíee à gbo cě́.

Ḑe-cě́-nyò ḡò me zà Ìfísìò 4:7-12 wuḡuún, b́ nyo tòò bě̀ò ké ɔ́ gbo ḡùũ tò.

Vósi 7-8 cɛɛ à gbo kà bé Gèdèpòò nyí ɔ jíájèò à nìin dyiìn dé zùũn-dè bɛ mú ɛ. Pòò se Gèdèpòò jíájè bá pò-pó dyíɛ jè cɛiñ nì jéé cá, sepóde dé vósi 11 múɛ, ɔ zedɛ kùà bɛ bé Gèdèpòò mó bé nyoũn ké nyu ɛ.

Gèdèpòò dá nyo díé bɛ bé wa ké kùà jéé bɛ nyu, ké ɔ nyí wa zùũn-nyii-dè bɛ bé wa mó bó kùà bɛò nyu jè ɛ. Pòò se ma zùũn-nyii-dè bɛ jè cɛ, ɛɛ ɔ zedɛ ma kùà bɛò díé bɛ, kà ɔ nyuà céèè dé 1 Kòdéíntĩò-cèè-dèò múɛ.

Kùà bɛ bé ɔ zedɛà ɛɛ mò àpósò-kùà kè kpáá-dè-cɛ-kùà kè bǝ-nòmò-dyiin-kpa-kùà kè pásòdò-kùà ɔ kè nyo-dɛ-tèmèin-kùà. Jéé ɛɛ, kùà bɛ nìà dà dǝiñ múɛ se kùà bɛ bé Zùùò nyià nyɛɛ séin.

Àpósò-kùà. Àpósò bɛò mò nyo bɛ bé Jízè gā ma bé wa ké ma cócìò dyúa kpa ti bé ɔ nìin kùàò dǎ ma gbo hwè dà bódó-kpàà kǝ ɛ. Wa nyu ma zèin-dè bé dé waà kùàò mú (2 Kòdéíntĩò 12:12). Wa séin dyuò ma Jízè dyí jéé cá ti bé ɔ kè wa kè nì ma kùà nyueñ dà bódó-kpàà kǝ ɛ (1 Kòdéíntĩò 9:1, Acts 1:21-22).

Đé Wèdèbèdésĩò-cèè-dèò múɛ, à zàà wuquún kà bé hwoqòò hìqì-kpà baqa-bùè sè sǝ bɛò tò àpósò baqa-bùè sè sǝ bɛò jìi ɛ. ɔ xwíniín mò wa kpa ma dɛ mìò dé dɛ séin bá cócìò dyíɛ mú (Wèdèbèdésĩò 21:14). Vócì tòò bɛ cɛɛ kà bé àpósò bɛò nì ma baqa-bùè sè sǝ nyènèè ɛɛ mò Máfiò 10:2 kè Àpósò 1:26. Júde 17 cɛɛ kà bé àpósò bɛò mò nyo bɛ bé wa nì zǝ kíiñ nyɛ. Àpósò dò se cǝ nì dɛ bó zǝ.

Kpáá-dè-cɛ-kùà. Nyo díé bɛ poèn hwiqíi kà bé kpáá-dè mò dɛ bɛ mu kpáun wɛɛ jè cɛ-cɛ ɛ, ɛɛ Dèè-wùdù Ìlèò cɛɛ kà bé Gèdèpòò-wùdù-wáqá-wáqá mò kpáá-dè cɛ-cɛ ɛ. Đé Dèè-wùdù Sùàò múɛ, kpáá-dè bɛ bé nyo bɛò cɛ ma ɛɛ mò dɛ bɛ mu kpáun wɛɛ jè, sepóde ɔ mò hwiè dò kǝ mú nyo bɛò béin ma jǎà poɛ kà bé dɛ wa cǝà ɛɛ sòin dé Gèdèpòò gbo ɛ. Đé Dèè-wùdù Sùàò nìin tiín nyɛ, Bábòò wáká pàqǎ sèè ma céè ɛ.

Kpáá-dè-cɛ-nyò mò nyo bé ɔ zà cuò-wùdù dò dé Gèdèpòò gbo ɛ, ké ti díé bɛ ní, ɔ se dyè dɛ ké kpá dé dyúa ɛ. Ké kpé nìà dé ɔ bǝò mú ɛɛ mò Bábòò.

Bǝ nòmò dyiin kpa-kùà. Wuqu mòà Bǝ nòmò dyiin-kpa-kpa ɛɛ sò wuqu mòà múà-bǝ ɛɛ mú. Bǝ-nòmò-dyiin-kpa-nyò mò nyo bé ɔ cɛ múà-bǝò nyo dò-dò bɛ kè nyo kúqúú bɛ gbo ɛ. Kédéi-déin-nà-nyò séin mɛ cɛ múà-bǝò jè wa mǝè bɛ gbo, ɛɛ kùà nìà ɛ mò nyo díé bɛ nìin kùà cá bé Zùùò nyí wa ɛ. Pásòdòò mɛ kpa bǝ nòmò dyiínò nyoũn bɛ gbo, sepóde ɔ mò ɔ kùàò wáká dò (2 Tímètè 4:5).

Pásòdò-kùà. Pásòdòò kùàò se bé ɔ ké Gèdèpòò-wùdù wáqá dònun pūɛ, ɛɛ ɔ mɛ béin kpé bé ɔ ké zùũn-kùà bɛ nyu bó nyo bɛ móɔ ɛɛ bìi dekè.

Nyo-dε-tèmèin-nyò. Nyo-dε-tèmèin-nyò mò nyo bé ɔ zain jáà-dè bɛ sò dé Báábòò múε kè zùún-dè bɛ jè kòin dé nyo tòò bɛ gbo κε. Pásòdò séin bédé bɛ wa ké dε-tèmèin-nyò jũ (1 Tímète 3:2, Tátò 1:9). Kεε Gèdèpòò nyí nyo díé bɛ nyíí-dè bɛ wa ké nyo-dε-tèmèin-nyò jũ, kebì wa me se pásòdò κε.

Ɖε-cɛ́-nyò dò me zà Wódómà 12:6-8 wuquún, bɛ nyo tòò bɛ̀ò ké ɔ gbo quũ tò.

Dà nìà kεε, Pòò nìè bóε cɛ́iń kà bɛ ɔ jũ ké Gèdèpòò dyi nyo dò kùà dò nyíín, ɔ me po dé kpé cá bɛ ɔ ké kùà nìà bóεε nyu, ké ɔ me bó ɔ mìcùn nìin ti zìèn bó kùà bɛ bɛ Gèdèpòò se ɔ nyíεε nyu jè.

Gèdèpòò po nyo díé bɛ náún bó cócì-kùà díé bɛ nyu jè. Ɖ hwòin kà, nyo bɛ ɔ mò nyoũn nàin-nyò kεε, ɔ me ku dúún bɛ ɔ ké nyo bɛ̀ò nàin. Ɖ me bóɔ nyue ti ɔ móɔ nyue dyíεε dòn, kεε kpé me kpá ɔ dyí bɛ ɔ ké ɔ kùàò nyu tee. Nyo bɛ ɔ nyí nyoũn dεε, ɔ ní dá ɔ kέε nyu bɛ nyoũn séin ké ɔ dyé jè, kεε ɔ me nyí nyoũn dε hwòdǒ-fònò-kà. Nyo bɛ ɔ mò “nyo-wìl-kǒ-bédé-nyò,” ké ɔ kpá nyo bɛ gbo wàdà-wàdà kεε, ɔ me nyue dé hwòdǒ wáqáá mú, ké ɔ hwòdǒ me bó kpóún sèè.

Ɖε-cɛ́-nyò dò me zà 1 Kòdɛ́intìò 12:28 wuquún, bɛ nyo tòò bɛ̀ò ké ɔ gbo quũ tò.

Pòò seε dyè gbo po bɛ ɔ ké nyíí-dè séin bɛ Zùòò nyí nyo bó Gèdèpòò kùà bɛ nyu jèεε séin nō vósì nìà κε mú céè. Ɖ hwòin kà, ɔ se pásòdò bɛ jè cɛ́ dé vósì nìà κε mú, kεε ɔ cɛ́ wa jè dé Ifísìò-cèè-dèò mú.

À dǎ àpósò bɛ kè kpáá-dè-cɛ́-nyò bɛ ɔ kè nyo-dε-tèmèin-nyò bɛ jè cɛ́ kíín dé cɛ́é-dè nìà κε mú.

Gèdèpòò dá nyo díé bɛ, ké ɔ nyí wa kpé bɛ wa ké zèin-dè bɛ nyu kè bɛ wa ké nyoũn dyi kánáin. Gèdèpòò nyí jáà-po-nyò séin kpé bɛ wa ké baà, bɛ dε ké gbo zǎin bó wa bìì, ké ɔ kpá ná dyiín dé waà hwìqǐi-taba-tabaò mú. Kεε jáà-po-nyò díé bɛ nìin nyíí-dè mò bɛ wa ké dε bɛ mò Gèdèpòò móɔ-dè kεε dyí dyuò, ké wa nyùèn déε hwìqǐi-taba-taba mú, ké dε zǎin gbo bó wa bìì.

Nyo díé bɛε nyíí-dè mò bɛ wa ké nyoũn gbo kpá. Wa fúà bɛ wa ké nyo dòè hwòdǒ-kpǒ-dè dyí dyuò. Wa dyuò gbo-kpá-kpá bɛ wa ké nyo dò-dò bɛ nyíεε dyí, ké wa dyuò gbo-kpá-kpá bɛ wa ké tò bó kùà bá cócìò dyíεε dyí. Gèdèpòò nyí wa fònò-hwòdǒ kúqúú bɛ bɛ wa ké nyoũn gbo kpá.

Ɖíé bɛ bèin kpé bɛ wa ké nyoũn nàin kè bɛ wa ké kùà bá cócìò dyíεε nàin. Nyo díé bɛ poèn hwìqǐi kà bɛ nàin-nyò bɛ̀ò mò nyo zi dε kpaurí bɛ̀ò dé cócìò mú κε, kεε ɔ jũ ké nyo tòò bɛ̀ò se wa nìin nyíí-dè bɛ̀ò kùà mú nyùin ní, nìí, nyo nàin-nàin se dúi kue bèin dé cócìò mú κε.

Ti bé Póò dǎ nyíí-dè bá kùà dò-dò běò dyíe jè cěe hwɔeɛ, hwè ké ɔ cě nyíí-dè bá wuɖu-dù kà kò dò bě po jè dyíe jè. Ti díé bě ní Póò mó bé ɔ ké ma nyo bě poàin hwiɖíi kà bé nyo-nàin-nàin mò nyíí-dè zi dè kpauhò keɛ dyí sédèin.

Náún-po-wùdù bě bé Píqè tò ma ke

Àpósò Píqè tò ma náún-po-wùdù bě bé wa zi dè kpauhò m̀ò bá kà nyo ké nyíí-dè bě bé Zùùò nyíà nyoɛ kùà mú nyùèn nyuɛ jè dyí ke.

Ɖe-cě-nyò dò me zà 1 Píqè 4:10-11 wuɖuún, bé nyo tòò běò ké ɔ gbo dũ tò.

À dyé jì-kò-néin-dè kpa dè m̀enèin-dò bá nyíí-dè bě bé Zùùò nyíà nyoɛ jè dyíe dè vòsì běè mú.

(1) Gèdèpòò dè jǎa-po-nyò běò hwòdǒ kǒ bé wa ké zùũn-nyíí-dè bě bé ɔ nyíà wa keɛ kùà mú nyùin. Ɔ jèeɛ, wa bédé bé wa ké nyíí-dè běò kùà mú nyùin kà dèò mòǒ kà Gèdèpòò kǒò-dè, ké ɔ se wa m̀iòùn nìin kǒò-dè ke. Gèdèpòò bédé à kpauhò bá kà à mu à nyíí-dè běò kùà mú nyùèn nyuùn wěe jè dyí.

(2) À bédé bé à ké à nyíí-dè běò kùà mú nyùèn bó nyo tòò bě bìi. Wa se dè kée nyu bé à nyéné ké mu ke m̀ɔɔ wa se dè bé à ké kpáná kǒún dyé ke.

(3) Gèdèpòò nyíí-dè běò vò dyí (“ké wa bédé kòè”). Nyíí-dè bě bé Gèdèpòò nyíà nyoũn wěe kpa kòè dò-dò.

(4) Nyo dò dyi wùdù ní, dè ɔ me cěe me mò Gèdèpòò wuɖuò.

(5) Nyo bé ɔ nyu nyo dò bìi kùà keɛ, ɔ me nyùèn dèe kpé bé Gèdèpòò nyíà ɔ keɛ mú.

(6) Ɖe séin bé nyo dò mu nyuùn wěe, ɔ me nyuɛ bé Gèdèpòò ké bàin-bàin bédé.

Náún-po-wùdù bě bé Póò tò ma ke

Gèdèpòò nyí ma cócì-nyò bě nì ma kà dè Kódèin-hwòdǒò múe zùũn-nyíí-dè báún-báún. Keɛ wùdù-wíin-dyi nì ma dè wa hwìè, ɔ jèeɛ, Póò mòà Àpósòò keɛ zàin ma wa nyíí-dè bě bé Zùùò nyí nyoɛ jè gbo kǒin dè 1 Kòdèintǐò wuɖu-kpá 12-14 mú.

Cěé-dè nìà ke wáká bě sèǎ kà bóe zàin náún-po-wùdù bě bá zùũn-nyíí-dè bě kǒ jè cée kà dè 1 Kòdèintǐò 12-14 múe jè kǒin.

Cée-dèò wuqu-kpà bɛ nìà kɛ tɛmɛ̀n à nìin jǎà-dɛ dɛ pàdǎ bɛ bá Nyíí-dɛ bɛ bɛ Zùùò nyíà nyɔɛ jè dyí. Jǎà-dɛ bɛ̀ò gbɛ̀i-gbɛ̀i wɛ̀e cɛ̀e dà bídí bɛ̀ à kɛ̀ wa cɛ̀.

Ɖɛ-cɛ́-nyò dò mɛ̀ zà 1 Kòdɛ́íntìò 12:1-3 wuquún, bɛ̀ nyɔ̀ tòò bɛ̀ò kɛ̀ ɔ̀ gbò dũ̀ tò.

(1) Náún-po-po bá Tɛ̀mɛ̀n-dɛ̀ Mú dǎ̀ jè dyíɛ: À mɛ̀ dǎ̀ nyɔ̀ bɛ̀ bɛ̀ wa nyu dɛ̀ dò dɛ̀ Zùùò nyéné múɛ mǎ, dyìin dɛ̀ jǎà-dɛ̀ bɛ̀ à dyuòà dyíɛ mǎ.

Jǎà-po-nyò bɛ̀ nì ma dɛ̀ Kódɛ̀n-hwòdòò múɛ̀ mò ma kũ̀n-kpò-biè-nyò bɛ̀ kíín. Kũ̀n-kpò bɛ̀ ní wùdù, kɛ̀ zùù bɛ̀ wùdù ní. Nyɔ̀ bɛ̀ bɛ̀ wa sí biè-dɛ̀ kǎin-kǎin bɛ̀ kídíɛ̀ tò zùù gbà bɛ̀ wuqu dũ̀ gbo. Wa poèn hwìdǐ kà bɛ̀ zù̀n-dɛ̀ sɛ́n nòmò dyíin, dè wa nìin zùùò nyuu-dɛ̀ bɛ̀ kǒ dɛ̀kɛ̀. Ɖɛ̀ bɛ̀ mò dɛ̀ gbà bɛ̀ wa hwòdǒ cɛ̀ wa gboɛ̀ dɛ̀ wa nyu. Wa wǒ kɛ̀ zùù gbà bɛ̀ò kǒ wa wuquí, kɛ̀bì ɔ̀ mɛ̀ nyuɛ̀ bɛ̀ wa kɛ̀ zuquu-dɛ̀ xwai nyu, mɔ̀ bɛ̀ wa kɛ̀ wùdù kà sǎà-nyò wùdùà kɛ̀.

Póò cɛ̀e ma wa gbò kà bɛ̀ nyɔ̀ dò dyi wùdùɛ̀n nì dɛ̀ Zùù Hwɛ̀in-hwɛ̀inò kpé mǎ ní, nyòò se Jízè dɛ̀ gbà dò kóún cɛ̀e bɛ́in nyɛ. Ɔ̀ jǔ kɛ̀ zùù gbà dò dyi biè-biè dò nǎin nìin, nìí, ɔ̀ nyuɛ̀ kɛ̀ nyɔ̀ bɛ̀ò se Gèdèpòò dɛ̀ dá dyìin dɛ̀ dɛ̀ bɛ̀ bɛ̀ wa mu nyuùn kè bɛ̀ wa mu cɛ́in nyɛ mǎ. Zùù Hwɛ̀in-hwɛ̀inò se biè-biè dò nǎin nìè bɛ́in hwè bɛ̀ nyɔ̀ bɛ̀ò kɛ̀ se Gèdèpòò dya dè kɛ̀.

À mɛ̀ bóò hwìdǐ poèn kà bɛ̀ zùù sɛ́n mò zù̀n-zùù, sepóedɛ̀ ɔ̀ mò zùù jè kɛ̀. Zùùè mǎ dǎ̀ jè à nìà cɛ́in nyɛ hwòin-dɛ̀ mò kà ɔ̀ nyuà cɛ̀è dɛ̀ 1 Jǒò 4:1-3 mǎ kɛ̀. Zùù sɛ́n bɛ̀ wa cɛ̀ dɛ̀ kà kò dò kè Gèdèpòò Wuquò se hwòin nyɛ, à mɛ̀ bó wa wuquò jǎà poɛ̀.

“Kɛ̀ ɔ̀ se nyɔ̀ sɛ́n bɛ̀ ɔ̀ wùdùà dyìin dɛ̀ Zùùò múɛ̀ kɛ̀ kpáá-dɛ̀-cɛ́-nyò jǔ kɛ̀, kɛ̀ nyɔ̀ bɛ̀ ɔ̀ nyu Bounboò wuquɛ̀ mòà kpáá-dɛ̀-cɛ́-nyò kè. Kɛ̀ dyìin dɛ̀ ɔ̀ kpɛ̀dè mǎ, dɛ̀ nyòũn muɛ̀ dyí dyuòùn kɛ̀bì ɔ̀ mò kpáá-dɛ̀-cɛ́-nyò jǎà, mɔ̀ ɔ̀ mò se-tómó-nyò níɛ”

Dìtácì, bɛ̀ wa cɛ̀e-zǒò ti bɛ̀ cócìò dèà dyi dɛ̀ kɛ̀.

? Biè-kpòòò nyɛ̀ m̀ dyuò dyí, bɛ̀ nyɔ̀ bɛ̀ nì dɛ̀ɛ̀ wǒ kɛ̀ zùù gbà bɛ̀ kǒ wa wuquí kɛ̀?

Ɖɛ-cɛ́-nyò dò mɛ̀ zà 12:4-11 wuquún, bɛ̀ nyɔ̀ tòò bɛ̀ò kɛ̀ ɔ̀ gbò dũ̀ tò.

(2) Páún-po-po bá Nyíí-dɛ̀ kò-kò bɛ̀ò jè dyíɛ: Zùù Hwɛ̀in-hwɛ̀inò nyuìn jǎà-po-nyò sɛ́n kùà mǎ, kɛ̀ kùà bɛ̀ò kpa kòè dò-dò.

Vósì bɛ̀e nɛ́in jìi kǒ kà bɛ̀ Zùù Hwɛ̀in-hwɛ̀inò nì dyúádò dyɛ̀, kɛ̀ ɔ̀ nyu kùà dɛ̀ hwìè kò-kò pàdǎ mǎ kɛ̀. Ɔ̀ nyí nyɔ̀ bɛ̀ zù̀n-nyíi-dɛ̀ bɛ̀ kà ɔ̀ mɔ̀ wa nyíɛ dyíɛ. Jǎà-po-nyò sɛ́n bédɛ̀ zù̀n-nyíi-dɛ̀ dyúádò mɔ̀ zi kǒ. Nyòũn sɛ́n se nyíí-dɛ̀ dyúádòò bédɛ̀.

Cócì-nyò dọ-dọ me nyùin ɔ nìin nyíí-dẹ̀ kùà mú bé ɔ ké cócì-nyò tòò bẹ̀ kpaná dyí nyu. Gèdèpòò se ɔ nyíí-dẹ̀ nyí bé ɔ ké ɔ mìcùn kpaná dyí nyu.

Ḑe-cě-nyò dọ me zà 12:12-26 wuquún, bé nyo tòò bẹ̀ ké ɔ gbo dũ tò.

(3) Náún-po-po bá Kpódó-dyùàò jẹ dyíe:Cócì-nyò bẹ̀ kpa ɔ dọ-dọ séín, ké nyo séín mó ɔ mǔè dọè gbo-kpá-sǔ.

Pòò pòin ma cócì-nyò bẹ̀ nyoũn-dyùè kpódó-dyùàò wáká bẹ̀ dyí. Wáká bẹ̀ bédé wàà nyuu-dẹ̀ dọ-dọ kè xwíníin bẹ̀ kǔ jẹ wa nìà kpódó-dyùàò bǔe ní kìdì. Wáká bẹ̀ dọ me bóò hwìdǫ̀i poèn kà bé ɔ se wáká tòò dọ m̀ùn jèe, ɔ se kpódó-dyùàò wáká dọ ke. ɔ hwòin kà, dũ̀ò me bóò hwìdǫ̀i poèn kà bé ɔ se dyédé jèe, ɔ se kpódó-dyùàò wáká dọ ke. Jì-kǔ-nèin-dẹ̀ nìà bó kee mò, nyo dọ me bóò hwìdǫ̀i poèn kà bé nyíí-dẹ̀ jéé dọ nì bó, ké nyo dọ se bédé ní, nǐ, ɔ se Kédéi kpódó-dyùàò wáká dọ jǔe bèin nye.

Ké nyo dọ me bóò hwìdǫ̀i poèn kà bé ɔ bédé ɔ nìin nyíí-dẹ̀ bẹ̀ ní jèe, ɔ se cócì-nyò tòò bẹ̀ gbo-kpá-sǔ mó ke. Sepóedé kpódó-dyùàò se kùà nyue bèin nòmò dyiin ɔ jǔ ké ɔ wáká séín bẹ̀ se ɔ hwè ní.

Nyo díé bẹ̀ nìin nyíí-dẹ̀ nyue ké nyoũn bẹ̀ dyi wa gbo, ké nyo díé bẹ̀ nìin se ná nì. Nyo bẹ̀ poèn hwìdǫ̀i kà bé zùù bẹ̀ dọ mò nyo nìà nyo díé bẹ̀ kùà mú nyùen nyè. Gèdèpòò poe gbo kà ɔ ké nyíí-dẹ̀ bẹ̀ geèn nyu ke, ké dú-xwíníin-dẹ̀ dọ se Gèdèpòò nyíí-dẹ̀ pá dyí dúe bèin.

? Ḑé m̀ bèin nyo bé ɔ poèn hwìdǫ̀i kà nyo wáqáà Gèdèpòò-wùdù teeè mò zùũn-nyò, ké ɔ zi nyo nòmòin kà dé cócì-gbòò múin teeè dyíe gbo cěe ké?

Ḑe-cě-nyò dọ me zà 12:27-31 wuquún, bé nyo tòò bẹ̀ ké ɔ gbo dũ tò.

(4) Náún-po-po bá Hwìè bẹ̀ bé nyo ké kpa ɔ Gèdèpòò bì kùà nyu-nyu múe jẹ dyíe: Gèdèpòò nyí cócì-nyò dọ-dọ séín ɔ mó bé ɔ ké kùà kǔ nyu jẹ Gèdèpòò qáà ɔ ke nyuee ní.

Gèdèpòò-wùdù wáká nìà ke po Àpósò-cèè-dẹ̀ wuqu-kpà 12 dú.

Gèdèpòò qá nyo bẹ̀ bé wa ké kùà-dù kò-kò bẹ̀ nyu. Kùà bé nyo dọ m̀ùn kéà nyuee se ɔ kée nyu bé ɔ nyéné ké muè, kee ɔ mò kùà bé ɔ bédé ɔ ké cócì-nyò bẹ̀ bì nyu ke.

Cěe ɔe-cě-nyò bẹ̀ gbo kà m̀ nì dyi-diè-dẹ̀ bẹ̀ nìà dé 12:29-30 múe wuquún zàũn dyiè nyè, ké kà nì mu dyi-diè-dẹ̀ bẹ̀ dọ-dọ wuquún zàũn nìin kee, kǎà wa me nìè gǔ jǔe. ɔ hwòin kà, m̀ dyi wuquún zà, ké m̀ dyi nǐin, “Nyo séín mò Àpósòò” ní, nǐ, ɔe-cě-nyò bẹ̀ me qá, “gbào.”

Sepóedé kùà běò kpa kòè jèè, nyíí-dè běò kò ní. Póò diè de pàdǎ dyi, ké wa dọ-dòè gǎ-jǔ-wùdù mò “gbào.” Ọ niè ma cěíń wádáá kà bé nyo dọ se nyíí-dèò nyo bé Gèdèpóò se ọ nyííe de dọ mú nyùèn bèin nye.

Đe-cě-nyò dọ me zà wuḍu-kpà 13 wuḍuún, bé nyo tòò běò ké ọ gbo dǔǔ tò.

(5) Náún-po-po bá Đèbèin-dèbèin jè dyíe: Đèbèin-dèbèin mu nìin kánáá pū, kee nyíí-dè bě bé Zùùò nyí nyoee jè mu dyi zìin.

Vósì kǐín-kǐín tǎ běò cěe kà bé de dọ se dèbèin-dèbèin pá dyí dúe bèin nye. Wa dǎ kebì ò me cě wuḍu bě bé Gèdèpóò dèin ò wíín nye mọò ò me bédé nyíí-dè bě bé Zùùò nyí ò wě, mọò ò me zàin ò mìòùn nìin kpódó-dyùàò sáa kee, ò se dèbèin-dèbèin bédéín, nìí, ò see de dọ kǔún dyé ke.

Kǎún wěe, gmoǎín ò mìòùn múin. Đú ò mìòùn dyí, bé ò ké ò mìòùn dèbèin-dèbèin bǐín po dé vósì 4-7 mú, bé ò kée dyé kebì ò wèin dé dyi ní.

Vósì 11 see cě kà bé Gèdèpóò dǎ nyo dọ bé ọ ké de hwè ke. Póò pòin fèè bé à cǐà dà bódó-kpàà kǔee dyú gbóò dyí, ké ọ pòin fèè bé à kèà cǐ dé dycún wěe nyo dǎ de hwè kee fèè dyí. Ti dọ mu dyiín ké à se de bě bé à mọà kǎún wěe mọò mu de. À mó kpáá-dè-cě kpè kè nyíí-dè bě kée nyu bé à ké hwòdǒ fòndee ní bó kǎún, sepóedé à de-múin-wǎ-wǎ se gbo hwè. Dé wé hwèin gbo běò múee, à se nyíí-dè bě bé Zùùò nyíà nyoee mọò mu de, ké à mu wa dyi táàùn pū kà nyo táà “de se de kpa bě dyi” ke.

Ti dọ mu dyiín ké hwìḍǐí-taba-taba kè dèbèin-dèbèin jè mu dyi zìin dye mòùn, sepóedé de sèín mu gbo hwèin bó tia baḍa, kee dèbèin-dèbèin jè se dyi zìé mu fọ.

I Kòdéíntǐò wuḍu-kpà 14 nèin jǎà-dè jéé dọ jì kǔ: ọ mò gma bá kà nyo ké nyo bě gbo Wùdùè nyuee jè dyíe. Póò tèmèin jǎà-dè tòò bě dé cèè-dèò wuḍu-kpà nìà ke mú dyeo, kee ọ zain nyo nìà ke jè kǔin, ké ọ nyue cèin-kpà pàdǎ.

(6) Náún-po-po bágbo wuḍuín jè dyíe: Dé Gèdèpóò bìi kùà nyu-nyu múee, ọ nòmò dyiín bé ò ké jǎàò jè nyoún bě gbo cě, bé wa ké ò wuḍuò múin wǎ.

Đe-cě-nyò dọ me zà 14:1-5 wuḍuún, bé nyo tòò běò ké ọ gbo dǔǔ tò.

Gèdèpóò-wùdù wádá-wádá kpa de mìò ké ọ zi wuḍu kà kò dọ bě mú-wùdùin-wùdùin nyí.

Kpáá-dè-cě-cě se bé ò ké de bě mu kpáùn dé dyúa kee cě dòn wě. Gèdèpóò-wùdù wádá-wádá mò kpáá-dè cě-cě dekè. Dé Dèè-wùdù Sùàò múee, kpáá-dè-cě-nyò běò cě ma de bě mu dé dyúa kpáùn wěe jè, sepóedé hwiè nìà bóe mú déé ọ bèin ma nyo běò

dyí tèmèìn kà bé waà wuquò sòìn dé Gèdèpòò gbo ke. Dé Dèè-wùdù Sùàò nììn tíìn nyee, púee, wa sée ma Bábòò wáká pàqǎ cée ke.

Kaũn wēe, Gèdèpòò-wùdù-wáqá-nyò dò bēin ɔ Gèdèpòò-wùdù wáqáa sòìn dé Bábòò mú, bé nyoũn kée jǎa po kà bé de ɔ cǎa kee sòìn dé Gèdèpòò gboe. ɔ mu de díe bē bé wa se dé Bábòò mú céèee Gèdèpòò-wùdù gboi kpaun deké, sepóedé Gèdèpòò nyí nyoò fòno bé ɔ ké de múin wǒ, bé ɔ ké de tòò bē mò jǎa kee cǎ deké.

Wùdù-wùdù se nyo dò gbo kpáa bēin, ɔ sèin ké nyo bēò wǒ wuqu bé m wùdùin kà múee múin hwè. ɔ jǔ ké nyo dò dyi wuqu bé nyo tòò bē se dyí dyuòee mú wùdùin ní, nǐi, Gèdèpòò dòn mò nyo wǒ de ɔ cǎa kee múin.

ɔ jǔ ké nyo dò dyi cócì-nyò bēò gbo wùdù, ké nyo bēò dyie cǎ, ké wa dyi níin, “Nyo dò se de ɔ cǎa kee múin wǒ” ní, nǐi, nyo díe bē poèn hwǐdǐi kà bé nyoò mǐcùn se de bē ɔ cǎa kee múin wǒ deké. Kee ɔ se ná nǐ. ɔ jǔ ké Jámà-gàa dò dyíó má dé à hwìe dyi, ké ɔ dyi ɔ zàse-bǒ tò, ké sòìn bóee gboee, à dyie cǎ, ké à dyi níin, “Nyo dò se de ɔ cǎó kà kee múin wǒ” ní, nǐi, ɔ see xwíníin mò kà bé gǎaò se ɔ mǐcùn nììn wuquò múin wǒ ke.

ɔ jǔ ké nyo dò se wuqu bēò xwíníin mú zà ní, nǐi, wa se cócì-nyò bēò dyi kùèn bēin.

? Dé pásòdòò me nyu bá nyo bé ɔ wùdùin wuqu kà kò dò mú tee dé cócì-nyò bēò hwìe, ké nyo dò ní wǒ ɔ wuqu bēò múin, mɔɔ ké nyo dò see xwíníin mú zàa bēin nyee jè dyí ké?

Dé vòsì 5, múee Pòò dǎ ɔ muó dyiin nòmòùn bé wa séin kéó wuqu kà kò dò mú wùdùin. Kee dyé 4:8 kè 7:7 deké. ɔ cǎe dée 4:8 mú, ké ɔ dǎ ɔ muó má dyiin nòmòùn bé wa ké ma nyo-wuquí-kǒ-nyò bē jǔ, kee ɔ see ma hwòdǒ kǒ dè bé wa kée ma náa nyu cá, sepóedé wa mǎa àpòsò bēò kee mǎn nǐ ma gǎ dyéén nyee. ɔ cǎe dée 7:7 mú kà ɔ muó dyiin nòmòùn bé nyo séin kéó nǐ kà ɔ mǎn nǐa ke; kee ɔ dǎ Gèdèpòò se nyo séin dǎ bé wa ké ná ní, ké à dyuòè kà bé Gèdèpòò mò nyo dyà dyi-kpǒin jè kpǒ, ké nyo báún-báún bédé bé wa ké dyi kpǒin nyee. Dé 14:5, múee, ɔ cǎe kà bé ɔ muó dyiin nòmòùn bé nyo séin kéó wuqu kà kò dò mú wùdùin nyee, kee ɔ see cǎ kà bé nyo séin mu wuqu kà kò dò mú wùdùin nyee. Dé 12:29-30 múee, ɔ cǎe dée kà bé nyoũn séin se nyíi-dè dyúádòò bédéee bēin nyee.

Dè-cǎ-nyò dò me zà 14:6-19 wuquún, bé nyo tòò bēò ké ɔ gbo dũ tò.

Wuqu se de dò kpa ɔ jǔ ké nyo dò see múin wǒ ní.

Dé vòsì 6 múee, Pòò diè dei, ké ɔ dǎ, “Xwǎ ɔ bēin bē gbo kpáa nyue ké?” ɔ jǔ ké nyo dò dyi wùdù, ké nyo bēò se ɔ wuquò múin wǒ ní, nǐi, ɔ se wa gbo kpáa bēin. Hwè m po níin, baqaa-dè bē se wuqu bē bé wa muin gboee bédéee kpa ní, nǐi, wa mu kuqu-kuqu nyuun

pū, ké nyo dò se wéḡé wa nìà beḡeēn nyee múin wǒ́ò béìn. Wa baḡa gǎà bé wa ké sójà bě bǔ́n po jè. Kεε ɔ jǔ ké gǎà-baḡa-nyòò dyie baḡa, ké ɔ dyi kuḡu-kuḡu nyu pū, ké ɔ se wa bǔ́ jééò gbo cḗ dé gǎà-wùḡùò mú ní, nǐí, wa see dyí dyuòě mu kebì wa me kpá mú-nyé-nyò běò kíḡíí mɔɔ wa me zà waà jàḡàìn gbò běò hwuḡu, bé wa ké bó páò mú sò ní. Gbo-wuḡuìn-wuḡuìn déè I Kòḡéíntǐò-cèè-ḡèò wuḡu-kpà gàná nìà ke néìn jìì kǒ.

Wuḡu bě bé nyo běò se múin wǒ́ee, nyo bě cǎà wuḡu běò kεe, “wa wùḡù pídýí” (9). Vósi nìà ke nìè cǎín kà wuḡu bě nìà bóee mò wuḡu fódóún wě.

Póò ḡá ɔ jǔ ké nyo bě dò se wuḡuún dyi wǒ́ìn ní, nǐí, wa séín mò ḡíà-nyò bó wa mǔè běò gbo. (11). ɔ jǔ ké nyo dò dyi mó bé ɔ ké wùḡùēn nì kánáá pū, ké nyo dò se nì bé ɔ ké ɔ wuḡuò mú zà ní, nǐí, ɔ se cócì-nyò běò dyi kùìn, kεe ɔ kùìn ɔ mìòùn dyi. (12).

? Xwíníínò nyé nyo dò béìn béḡée bó ḡe bě bé nyo dò se múin wǒ́ee cḗ jè ké?

Póò ḡá ɔ jǔ ké nyo dò dyi wuḡu bé nyo tòò běò se múin wǒ́ee po ní, nǐí, ɔ mìòùn nììn fǎnò-hwòḡòò see ḡe dò kǒún dyé. (14). Póò see cǎé nì kà bé nyoò se ɔ mìòùn nììn wuḡuò múin wǒ́ò béìn nyee. ḡe ɔ nìà cǎín nyee mò, kà nyoò mìòùn nììn ḡe-múin-wǒ́-wǒ́ se nyo tòò bě gbo kpáa béìn nyee.

ɔ ḡá ḡe mò ḡe kpa ḡeò kεe mò bé à ké Gèḡèpóò biè ḡé Zùùò mú ɔ kè ḡé ḡe-múin-wǒ́-wǒ́ mú bó ti dyúáḡòò mú ke (15). Bé nyo dò ké Gèḡèpóò biè ḡé Zùùò múee see xwíníín mò bé nyo tòò bě ké se ɔ wuḡuò múin wǒ́ò béìn nyee.

ɔ ḡá ɔ jǔ ké m̃ dyi wuḡu kà kò dò mú wùḡùìn, ké nyo bé ɔ se wuḡuò cǎé dyi bó nǐín, nǐí, ɔ see múin wǒ́ò béìn (16). Dà nìà kεe, Póò nì bó bóḡó-dù kà kò ḡòè wuḡu jè cǎín jéé cá. ɔ ḡá ɔ jǔ ké nyo dò dyi ḡe dò cḗ, ké à see múin wǒ́ ní, à me bó “kǎà ɔ me nì” poe.

Póò ḡá ɔ po Gèḡèpóò zùò sepóeḡé ɔ wùḡùìn ma wuḡu-dù kò-kò pàḡǎ mú mìò jè. Kεe wěé kεe, ɔ ḡá wuḡu-kpò h̃m̃n bé nyoǔn béìn múin wǒ́ò kεe cḗ-cḗ kpa ḡe ké ɔ zi wuḡu-kpò tááz̃ìn baḡa-bùè bé wa se múin wǒ́ò béìn ḡé wa hwìè kεe cḗ-cḗ dyí (18-19).

“Bé nyo dò ké baà mɔɔ ɔ ké zùǔn-ḡè běò xwai nyu ḡé wuḡu bé nyo běò se múin wǒ́ee múee mò Gèḡèpóò Wuḡuò dyí-zàìn-zàìn, ké ɔ se cócì-nyò běò kpeḡe fɔɔ cá”

Tèmèìn-ḡè bě bá Biè jè dyí bá Méfèḡè-còcìò dyí ke.

ḡe-cḗ-nyò dò me zà 14:20-25 wuḡuún, bé nyo tòò běò ké ɔ gbo ḡùǔ tò.

Wuqu bɛ bɛ nyoũn wɔ́ múin dyiìn dé Zùùò múe nyue ké Gèdèpɔ̀ò bédé bàin-bàin.

Nyíí-dè m̀àà wuqu kà kò d̀ò mú wùd̀ùin-wùd̀ùin nyee mò bó nyo bɛ bɛ wa taba bɔ́ ǹm̀ò dyíinò hwìd̀ííe bìì (Dyé M̀àà 16:15-17).

Nyo díé bɛ poèn hwìd̀íí kà bɛ wuqu kà kò d̀ò mú wùd̀ùin-wùd̀ùin mò d̀àb̀àin-dè bó nyo ǹà wùd̀ùen nyee bìì, kà bɛ ɔ́ bédé Zùù Hwèin-hwèinò ke, kee vòsì 22 d̀á wuqu kà kò d̀ò mú-wùd̀ùin-wùd̀ùin se d̀àb̀àin-dè bɛ ɔ́ ké j̃àà-po-nyò dè d̀ò dyí tèmèin nye. Ɔ́ xwíníín mò nyíí-dè se dè d̀ò nyue bèin bó nyo bédéà ke m̀ɔ̀ j̃àà-po-nyò bɛ bɛ wa dyèà kee bìì f̀ɔ̀. Ɔ́ mò d̀àb̀àin-dè bó nyo bɛ seà Gèdèpɔ̀ò hwìd̀íí tabaa bìì, ɔ́ j̃ kè wa dyie Gèdèpɔ̀ò-wùd̀ùò mú cèin, ké nyo bèò dyie múin wɔ́ ní.

Ɔ́ f̀èin xwa bɛ nyo mò nyo bédé zùũn-nyíí-dè d̀ò kee dyi nàmàũn gbo dè kóin, ké ɔ́ dyi bó Gèdèpɔ̀ò gbo s̀ò ní, bɛ ɔ́ nyíí-dè ké bó ɔ́ gbo nì ke kánáá p̀ue. Ɔ́ j̀èee, nyo d̀ò dyi zùũn-nyíí-dè k̀à mú nyùen nì ní, ɔ́ see xwíníín mò bɛ nyoò ké dè sédèin dyíee nyueh nì m̀ɔ̀ bɛ ɔ́ ké pó ke.

Ɔ́ j̃ kè nyo d̀ò dyi bɛ gboi tée mu dè bèè cócìò mú, ké bɛ séin dyi wuqu kà kò d̀ò mú wùd̀ùen nì, ké ɔ́ se dè bɛ ǹà cèin nyee múin wɔ́ ní, nìí, ɔ́ mue hwìd̀íí poìn kà bɛ s̀àà nyu bɛ ke. Kee ɔ́ j̃ kè nyo bɛ ɔ́ se j̃àà poee dyi j̃ààò wɔ́, ké ɔ́ dyi ɔ́ hwòd̀òò gbo z̃àin ní, nìí, ɔ́ mue hwìd̀íí poìn kà bɛ Gèdèpɔ̀ò nì bɛ hwìè j̃àà ke.

Ɖe-cé-nyò d̀ò me zà 14:27-35 wuquún, bɛ nyo tòò bèò ké ɔ́ d̀ũũ gbo tò.

(7) Náún-po-po bá hwìè bɛ nyo ké kpaa jè dyíe: Cóci-nyò bèò me dyuò hwìè bɛ wa ké kpaa dyí dé waà Gèdèpɔ̀ò biè-bièò mú.

P̀òò diè ma dè ǹà ke dyi, ké ɔ́ d̀á, “Ɖé k̀ò jè nyo séin poàin hwìd̀íí kà bɛ wa bédé bɛ wa ké k̀à d̀ò nyu dè biè-bièò mú wɛ́ kè?” J̃àà-po-nyò bɛ nì ma kà dè Kódèin-hwòd̀òò múe poèn ma hwìd̀íí kà bɛ ɔ́ j̃ kè nyo d̀ò dyi ma wùd̀ù dè cócìò-nyò bèò hwìè, m̀ɔ̀ ké ɔ́ dyi nyo bèò nàin bó biè-tiò baɗa ní, nìí, nyoò kpa ma dè m̀ò ke. Ɔ́ j̀èee, wa séin mó bɛ wa ké ma k̀à d̀ò nyu bó ti mò ma biè-ti ke.

Ɔ́ d̀á ɔ́ j̃ kè nyo d̀ò dyi wuqu kà kò d̀ò mú wùd̀ùin dé cócìò-nyò bèò hwìè ní, nìí, nyo d̀ò me zà ɔ́ wuquò mú. Kè wa me bó ti pàd̀á dyí d̀úe bó nyo d̀òè wuqu mú zà jè, ti bɛ biè-bièò nì dyúa muéh nye. (27).

Nyo bɛ ɔ́ wùd̀ùin wuqu kà kò d̀ò mú, ké ɔ́ se wuquún-zà-nyò d̀ò bédéee me bó wùd̀ùè dé cóci-nyò bèò hwìè (28).

Nyo séín me bó wùdùè bó ti dyúádòò mú (31). Nyo séín mó bé wa ké ma wùdù jèèè, nyo báún-báún nì ma wùdùèñ bó ti dyúádòò mú. Ké ɔ nyue ké nyo dò se ma ɔ dò múin wóò bèin dé cócìò mú.

Wa díé bě dá ti bé Zùù Hwèĩn-hwèĩnò zàin wa gboièè, wa se ma wa mìòùn dyí kpõò bèin jèèè, wa se gma xwídíí nìè bèin nyè. Póò dá kpáá-dè-cè-nyòò bèin ɔ mìòùn dyí kpõò (32). ɔ dá Gèdèpòò se zà-dèin dyi poe bèin dé cócìò mú. (33). Zùù Hwèĩn-hwèĩnò se nyo dò dɔboe bèin bé nyòò ké ɔ bé Bábòò se tèmèin nyèè dò nyu.

? Dé mò hwìè běò díé bě nyo me dú dyí bé nyo ké biè-bièò páún po nòmò dyiin nyé?

Màa bě nì ma cócì nì ma kà dé Kódèin-hwòdòò múè mú kèè nì ma fùà-fúá tòèñ mìò. Wa nì ma ɔ dièèñ mìò, sepóedé Póò cèè ma kà bé wa me nì ma gma xwídíí, ké ɔ jũ ké wa dyi ɔ dò múin wóò mó ní, wa me diè waà dyú-bá bě dyi dé taún wè. Jéé kèè, màa bě bédé bé wa ké kùà bě nyu dé cócìò mú ɔ kè bé wa ké ɔ bě xwai nyu bó biè-tiĩn, kèè wa me nyue mà-kpéé-kà.

Dè-cè-nyò dò me zà 14:36-40 wuquún, bé nyo tòò běò ké ɔ gbo dùũ tò.

? Dé Póò cè ma bá wa kè cócì-nyò tòò běè gbo kpõin jè dyí ké?

(8) Náún-po-po bá Àpósò jũ jè dyíè: Cócì séín me sí àpósò běò nìin tèmèin-dèò kídíí.

Jàà-po-nyò bě nì ma kà dé Kódèin-hwòdòò múè bédé ma zùũn-nyĩ-dè kúqúú bě. Ti díé bě ní wa poèn ma hwìdíí kà bé wa se bédé bé wa ké nyo kà kò dòè kpé xwídíí nì kè. Póò dyàà ma wa hwìdíí kà bé múà-bò bě ɔ dyi ma kà wa gboèè sòin ma nyo tòò bě gbo kè. Wa bédé bé wa ké ma tèmèin-dè bě bá Gèdèpòò cócìò jè dyíèè dyi kpõ gáná cá. ɔ jũ ké nyo dò dyie cè kà bé ɔ dyuò ɔ mìò, ké ɔ zi ɔ bé àpósò běò cè ɔ gboèè dyí ní, nìí, ɔ se ɔ dò dyí dyuò, ké wa me bó ɔ hwòdò-fònò-nyò mɔɔ nyo bé ɔ bédé Zùùò kèè dāin.

Póò cèè ma wa gbo bé wa ké se nyo bě bé wa wùdùin wuqu kà kò dò bě múèè bóí po. Wuqu kà kò dò mú wùdùin-wùdùin kpa ɔ, hwè m po níin, pá bě kò mú bé nyo běò po wuqu-dù kò-kò bě kè. Kèè wa me nyuìn wuqu běò kùà mú kà Bábòò nyuà cèè kè.

Cócì díé bě kè cócì tòò bě kpa kpèdè dyiin dé zùũn-kpè kùà mú nyuìn-nyuìn mú

Cócì díé bě vò bé nyo báún-báún hwòdò ké wa múin dèin dyiin dé waà zùũn-kpèò kùà mú nyuìn-nyuìn mú. Wa poèn hwìdíí kà béc jũ ké wa dyi zùũn-dè bě nyu mɔɔ ké wa dyi nyíí-dè bě bé zùùò nyí wa kèè kùà mú nyuìn ní, nìí, ɔ muè nyuùn bé nyuũn bě ké wa cócì

nòmò dyiin dǎin nye. Wa po zèin-dè kúqúú bě jè jǎà bó dyi káná jè. Cócì-nyò běò díé bě baà bé Gèdèpòò ké wa dɛ bě dyí tèmèin kpé-kpé. Dé waà biè-biè běò múεε, wa nyùin zùun-nyii-dè bě kùà mú mìò ké ɔ zi kà wa kéó Báábòò kùà mú nyùèn nyu kεε dyí. Wa poèn hwìqǐi kà bé jǎà-po-nyò séin bédé bé wa ké wuqu kà kò dò mú wùdùin nye, ké wa mó bε nyoŭn bě ké wuqu kà kò dò mú wùdùèn nì dé waà biè-biè běò mú. Wa nyue ké nyoŭn bě nyu dɛ pàqǎ xwai mìò dé wa biè-biè běò mú, ké ɔ nyue ké biè-biè jè kpèin nyoŭn hwìqǐi. Waà nàin-nyò běò mòun vǒ bé wa nyéné ké mu, ké wa nì waà zùun-kpè běò jè dyí bóqǐin, ké wa nì cócì tòò bě dɛ gbà kǒun cǐin.

Fùà-fúá-dè kúqúú bě kpá dé cócì bě bé wa zi zùun-dè bě kùà mú nyùin jè dyíεε mú mìò. Waà cócì-nyò běò díé bě, hwè rí po níin, waà cócì-nàin-nyò běò cí dé nàmàun mú bó nyoŭn dyédé waí. Wa se dɛ mòà cócì-nyò dɛ-hwè-hwè bé zùùò nyíà nyoŭn dyiin dé hwìqǐi-tabà-tabà mú, bε ɔ dyàà dyí-sédèin-fèè cí-cíεε jè dyí dyuò. Waà cócì-nyò běò pàqǎ mò nyo gmò bě bé wa cí dé nàmàun mú, ké wa se jǎà-po-nyò bě po wa dɛ, bε wa bédé hwìqǐi-tabà-tabà kεε kpéin dyé kε. Wa cǐε kà wa ké wuqu kà kò dò mú wùdùèn nyu kà Báábòò seε cǐ kε. Waà nyo běò pàqǎ sée zèin-dè dyé dò, kεε wa dèè dyé jè hwìqǐi.

Cócì kǒ mú bé Zùù hwèin-hwèinò nyùin nyo běò kùà múεε, wa bédé dé hwìqǐi-tabà-tabà, ké wa nyùin waà zùun-nyii-dè běò kùà mú sòin dé Báábòò mú. Cócìò mε nyue bε ɔ nyo běò ké hwìqǐi-tabà-tabà kée nyu bε wa ké ti kàmàun-kàmàun bě toun dɛ bèin kè bε wa ké nàmàun toun dɛε bédé. Cócì-nyò běò mε bó nyíi-dè bě bé zùùò nyíà nyoεε kùà mú nyùèn bε nyoŭn ké wa dyi dyé jè, kεε wa mε nyùin nyíi-dè běò kùà mú bε wa ké xwédé-dù bě bédéà hwìqǐi-tabà-tabà kεε móó-dè nyu.

? Dé mò dyí-tèmèin-dè díé bě bá cócì bε ɔ mó cócì tòò bě dyéèn dyi dé zùun-kpè bě xwai jè mú gbà-kà kεε jè dyí ké?

Wuqu Mènèin-sǒ bě bε wa po Cǐé-dèò dú kε

(1) Zùun-nyii-dè mò dɛ bé Zùù Hwèin-hwèinò nyí jǎà-po-nyòò bε ɔ kée kùà mú nyùin dé cócìò mú kε.

(2) Gèdèpòò nyí nyo séin zùun-nyii-dè, kεε nyo séin ní dè nyíi-dèò nyo ɔ móεε dyé jè hwòdǒ kǒ.

(3) Cócì-nyò běò mε kpàin kpàin gbo kà kpódqó-dyùà dyúáqò nà kε dyiin dé waà nyíi-dè běò mú, sepóεdé nyíi-dè běò kpa dɛ mìò.

(4) Nyo bε Gèdèpòò qá bó kùà dò nyu jèεε, ɔ nyí ɔ nyíi-dè bε Zùùò nyíà nyoεε dò ní.

(5) Wuqu kà kò dọ mú wùdùin-wùdùin se nyo dọ gbo kpáa bẹ̀in ọ jǔ ké wa se ẹ̀ m̀ nìà cě́íń nyee múin wǔ ní.

(6) Jáà-po-nyòò me nyùin ọ nyíí-dẹ̀ò kùà mú hwòdǔ-fònò-kà, bẹ̀ ọ ké Gèdẹ̀pọ̀ò bàin-bàin nyí kẹ̀ bẹ̀ ọ ké cócìò dya-dè-dè nyí.

(7) Gèdẹ̀pọ̀ò mú dẹ̀bẹ̀-dẹ̀bẹ̀ kẹ̀ nyo bẹ̀ mú-dẹ̀bẹ̀-dẹ̀bẹ̀ kpa ẹ̀ bó kàǔn kẹ̀ sẹ̀-ná-sẹ̀ tíín.

Hwè bẹ̀ ẹ̀-cě́-tì dọ ké bó dyí kọee, ẹ̀-cě́-nyòò me céè ẹ̀ gbẹ̀í-gbẹ̀í wè bá “wuqu mèně́in-sǔ bẹ̀ poà cě́é-dẹ̀ò dúee” dọ-dọ jẹ̀ dyí (ọ xwíníín mò ẹ̀ ọ muà céèin nyee ọ me céèè dú mèně́in-sǔ). Dẹ̀ ọ céè-céèè múee, ọ me zàin ẹ̀ tíín-tíín bẹ̀ wuquò kpàin hwòdǔe kẹ̀ ẹ̀ nyue bẹ̀ ọ dyià ẹ̀ kpaa jẹ̀ kǔin. Dẹ̀ bẹ̀ ẹ̀-cě́-nyòò muà céèin nyee me mò ẹ̀ bẹ̀ ọ bẹ́in nyo se ẹ̀-cě́-cě́ò mú nìee gbo kǔin zàin nyee. Ké ọ me nyí ẹ̀ ọ muà céèin nyee ọ ẹ̀-tẹ̀mẹ́in-nyòò xwa. mú nìee gbo kǔin zàin nyee. Ké ọ me nyí ẹ̀ ọ muà céèin nyee ọ ẹ̀-tẹ̀mẹ́in-nyòò xwa.

Sǔ-kǔ́un-dyi-po-po: ẹ̀-cě́-nyòò ke céè jáà-dẹ̀ mèně́in-sǔ bẹ̀ kǔ jẹ̀ Pọ̀ò cě́à bá nyíí-dẹ̀ bẹ̀ bẹ̀ Zùùò nyíà nyo jẹ̀ dyíee mèně́in-sǔ bíqíí bẹ̀ nyo dọ ké se ọ gbo kpá.

Dẹ̀ nìà ke me nì m̀ hwìqíí: ẹ̀-cě́-nyòò me po cě́é-dẹ̀ dọ páún sòin ẹ̀ tẹ̀mẹ́in-dẹ̀ò mú, bẹ̀ ọ kẹe nyo bẹ̀ se ẹ̀-cě́-cě́ò mú nìee tẹ̀mẹ́in-kpà dọ-dọ tǎ nyu.

Cě́-ḡè 15

Dyi-diè-ḡè bě bá Cócì-nyò Đe Hwè jè dyíe

Đe-cě́-nyò běò me nyí ḡe wa cée kà bá “Wuḡu mèně́n-sǎ́ bě poà cě́-ḡè zìà dyíe dúe” jè dyíe waà nàin-nyòò xwa.

Đe-cě́-cě́ò nàin-nyòò me diè ḡe-cě́-nyò běò ḡíe bě dyi bẹ́ wa ké ḡe wa ḡǎà cée bá “Wuḡu mèně́n-sǎ́ bě poà cě́-ḡèò dúe” jè dyíe dyúáḡò jè kǎin zàin.

Sǎ-kǎún-dyi-po-po: ḡe-cě́-nyòò ke cée ḡǎà-ḡè mèně́n-sǎ́ bě kǎ jè Pǎò cǎà bá nyíí-ḡè bẹ́ bẹ́ Zùùò nyíà nyoe jè dyíe mèně́n-sǎ́ bíḡíi bẹ́ nyò ḡò ké se ɔ gbo kpá.

Cě́-ḡèò Da-zà-zà

Cě́-ḡè nìà ke cě́ nyò bẹ́ cócì-nyò hwè ḡe kee bẹ́ḡé bẹ́ ɔ ké ḡǎe jè dyíin ḡé dyi-diè-ḡè bẹ́ mú. Cócì-nyò běò me kpǎ dyi-diè-ḡè bẹ́ nìà ke dyi, bẹ́ wa kée múin wǎ kà wa ké búáa nyu ke.

Đe-cě́-nyò bẹ́ nìà dà kee séin se dyè cócì dyúáḡò mú sò, ké wa séin se dyè ḡe bẹ́ mó gbo-zǎin-zǎin ḡé waà cócì běò múe jè kpé gbo bẹ́ḡé. Kee wa bẹ́in dyi-diè-ḡè běò kǎà mú nyùèn bẹ́ wa ké cócì ḡò-ḡò bẹ́jè múin gmoìn, bẹ́ wa kée dyè kebì wa hwè ḡe ní. ɔ ḡǎ ná nǎin, nǎi, bẹ́ wa ké hwè bẹ́ bẹ́ wa mìcùn nǎin cócìò ké kpaa jè páún po.

Wa zàin ḡe mò dyi-diè-ḡè běò ḡò-ḡò xwíníin nyee jè kǎin bó dyi-diè-ḡèò xwíḡíi. Bẹ́ me dèin dyi-diè-ḡèò jè dǎó kǎin sòin ḡé ḡe bẹ́ cée kà bóee mú. Sòin bóee gboee ní, bẹ́ me poèn hwíḡíi ḡe cócì ḡò bẹ́in nyue bẹ́ ɔ ké mú zàin nyee.

(1) Dě kpoo méné-méné bẹ́ nìà ḡé cócìò mú, bẹ́ wa nyuà cócìò bì zùǎn-kǎà kee nǎe?

Cócì bẹ́ bẹ́ wa zàin múe bẹ́ḡé kpoo méné-méné bẹ́ bẹ́ wa nyu zùǎn-kǎà bó cócìò bì ke. Kpoo bẹ́ nìà ke bẹ́in gbǎ-dyúá-cócì mǎo Sǎḡe-sùkúù mǎo kpoo kà kò ḡò bẹ́ ḡǎe. Wa bẹ́in kpoo bẹ́ bẹ́ wa ḡǎ dyi dèe mǎo kpoo bẹ́ bẹ́ wa sée dyi dè ke cáa ḡǎe. Zùǎn-kǎà nyu-nyu dèin kpoo méné-méné bẹ́ mú gbo kánáá pū. ɔ se ḡé Sǎḡe-cócìò mú ḡòùn ḡéè Gèḡepǎò Zùùò kéà nyò bẹ́ buè kè. Kpoo méné-méné bẹ́ mú ḡéè Zùùò nyùin nyò ḡíe bẹ́ kǎà mú, ké ḡéè ɔ zǎin nyò ḡíe bẹ́è fèè gbo. Cócìò nàin-nyò běò me nyue bẹ́ kpoo méné-méné bẹ́ nìà

ke ké dé cócìò mú nì, bé wa ké kùà bě nìà ke nyué nì. Ɔ jũ ké nyo bě nìà dé cócìò múεε se zùũn-kùà bě nìà ke nyué nì bó cócìò bìl ní, nìí, wa me vǒ bé wa kée náa nyu.

(2) Nyé kǒ cócìò ké?

Cócì dǒ se de hwèè béin Ɔ jũ ké cócì-nyò běò se dúún ku bé wa ké cócìò bìl kùà nyu kè bé wa ké cócìò wídí gbo kpàin ní.

Ɔ jũ ké wa dyi cócìò nàin pū kà deò mòǒ kà pásòdǒò wídí-mú-móin-dè keε ní, nìí, Ɔ xwíníin mò cócìò se de hwè. Ɔ jũ ké wa dyi cócì-gbò kǒ mú wa nìà cócì nyùēn nyεε dyi kpǒ, ké kpoo kà kò dǒ sò dé píéεε mò nyo dyi gbǒò jè péēin nìin, nìí, cócìò séè de hwè ke.

Ɔ mu dyiin nòmòùn bé cócìò kè cócì-gbòò ké cócì-nyò běò kǒò-dè jũ. Keε Ɔ jũ ké cócì-gbòò se wa mìòùn nìin kǒò-dè, ké wa dyie dyi kpǒ ní, nìí, cócì-nyò běò me pòin dyí bé wa ké gbǒò jè péēin nì.

Cócì-nyò běò me kpǒin gbo bé wa ké waà cócìò bìl kùà nyueh dyi gǎ tee, bé Kédèi ké de dyi hwè.

(3) Nyé mò cócìò wídí-nyí-nyò ké?

Ɔ nòmò dyiin bé cócìò ké wídí dyé dyiin dé cócì-nyò běò bàdàin-buè tò-tò mú. Ɔ jũ ké cócìò dyi kpoo dǒ bé Ɔ sò dé píéεε hwòdǒ kǒ dè bó wa wídí gbo kpàin jè ní, nìí, cócìò se de hwè, ké wa hwè kpéí. Ké Ɔ jũ ké cócìò dyi pásòdǒò mǎo nyo gběi-gběi běè nyíí-dè bě hwòdǒ kǒ dè hwè bé wa ké wídí dyé, ké cócì-nyò séin běò se dyí pòin bé wa ké waà gbo-kpá-sǒ tò ní, nìí, cócìò séè de hwè ke, kà gbǒ-xwíníin-nyò bě bé wa bédé hwiǒĩi-taba-taba keε nìà ke.

Bàdàin-buè tò-tò mò hwiè kǒ mú bé Gèdèpǒò dá à me kpá cócìò gbo ke. Cócì-nàin-nyò běò me tèmèin nyo běò kà nyo ké bàdàin-buè tòè nyue, bé dyiin déε múεε, wa kée cǐ kà wa ké waà cócìò gbo kpáa nyue. Cócìò me bó gbo-kpá-kpá sòin dé píéεε hwòdǒ kǒ dèè hwè bé wa ké kùà nyu. Gbo-kpá-kpá bé cócìò me mó sòin dé píéεε mò Ɔ nyo kée nyu bé cócì-nyò běò ké de cǐ, bé Ɔ kée nyu bé waà cócìò ké mú zàin nyε.

(4) Cócìò mó pásòdǒò bé Ɔ se kùà kà kò dǒ nyué nìε nì?

Bábòò cǐε kà bé pásòdǒò me nyùin ti Ɔ bédéà keε kùà mú gàná cá bé Ɔ ké Ɔ cócìò bìl kùà nyu ke. Ti díé bě ní de nìà ke se ná xwa fèin cá bó cócì bé wa dè dyi díεε bìl. Keε

cóciò me poe gbo bé wa ké waà pásòdòò péè, bé ɔ ní kò dà cóciò kòín pòin, bé ɔ ní kò dà wíqí-kùà dyi móuñ mu.

(5) Đé cóci-nyò běò me nyu bé wíqí jè ké dyí sédèin dé cóciò mú ké?

Nyíí-dè kpō-kpō kèè dyí-gbèin-gbèin nì dé cóciò múèe me bó nyo-kpò dyúádòè kùà jùè. Cóciò me gā nyo gbèí-gbèí bě bé wa bèin hwòdò kō dèè ke, bé wa ké kà wa ké cóciò wíqí kùà mú nyùèn nyue kè kà cóciò ké nàà nyuee jè dyúa nì. Cóci-nyò séin běò bédé bé wa ké kà wa nyu cóciò wíqí kùà mú nyùèn nyuee dyí dyuò.

(6) Đé cóciò nì nyueí bé wa ké nyo bě nì dé píéee múà-bòò gbo kpa ké?

Đe kíín-kíín cóciò bédé bé ɔ ké nyuee mò, bé wa ké cóci-nyò bě kuà dúún, ké wa nìà dé cóciò múèe hwòdò gbèdèin. Kà dyúádòò, kàà wa me nì nyo bě nì bó wa dèe Gèdèpòò-wùdùò gbo kpauí. Cóciò me nyue bé nyo bě nì dé píéee ké kùà bé wa nìà nyueí nyuee dyé ɔ kè bé wa ké Gèdèpòò-wùdùò gbo dũ tò. Nyo díé bě bèin wa miòùn nìin ti dyí dúc bé wa ké nyo bě Gèdèpòò-wùdùò gbo kpa. Nàin-nyò běò bédé bé wa ké nyo bě gā bó kùà běò nyu jè dèkè. Wa me dá cóciò nyo bě bé wa bèin kpée, bé wa ké wa dè tèmèin, bé wa ké kùà bě nìà ke nyu.

“Zũn-kùà séin bé Kédèi-dèin-nà-nyò běò bédé bé wa kéà nyu, bé wa kéà hwo bó Gèdèpòò bìèe, dú-hwìè-cũ mò Múà-bòò cẽ-cẽ”

Jóó Mídè, *Kédèi-dèin-nà-nyò běè Tèmèin-dè.*

(7) Xwě cóciò nì nyo bě nì bó wa dèiee gbo kpáa nyueí nyé?

Cóciò me vō bé wa ké nyo bě nì bó wa dèiee mój-dè nyu. Đe me kpō wa hwòdò miò kee mò bé wa ké Gèdèpòò dèbèin-dèbèinò nyo běò dyí tèmèin, kè bé wa ké wa jàà-dè bě sòin dé Bábòò múèe jè gbo cẽ.

(8) Cóciò bédé kpede dò kà bé nyo bě sò xwédé-dù kà kò dò múe mɔɔ nyo bě bé wa se wíqí bédé kee se kò bé wa ké cóciò mú nì kèè?

Cóciò me kpō gā-dyé-nyò bě bé wa ní kpaà dɔ kpa wíqí miò ke cócièe jè dyi pũù? Cóciò me kpō dyú bě nì bó wa dèiee jè dyi dé cóciò mú pũ, kebì waà wódóin-nyò běò me se

cóciò mú dyiè? Xwédé-dù dò nì bó ké wa m̀ùn poèn hwìqĩ kà b́é wa se b́édé b́é wa ké
ćóciò mú nì kèè?

(9) Xwě wa me nyu dée bě hwĩ kpɔɔ dé cɔcìò mú ké?

Cóciò me tèmèin nyo bé de bé wa ké déè bẽ hwĩ-kpõ-nyò jũ dé cóciò mú. Xwíníín jéé kǎ jè wa me zàa déè bẽ nyíóún wẽe mò bé déè bẽò kéé dyuò kà bé wa kpõ wa jè dyi ke ɔ kè bé waà hwòdǒ ké dyi dè. Nyo pàdǎ me kpõ déèò bǎto mú. Ké wa me bóo ɔ gbo cẽe bé ɔ ké cóci dyi de dòn pũ. Wa me dá déèò dé wa dyí-pòin-pòin méné-méné bẽò dò mú mɔɔ dyí-pòin-pòin bé wa bédé dé taà dò múe mú, bé ɔ ké de cẽ kè bé ɔ ké de bẽ kpõ ɔ hwòdǒe dyi diè.

(10) Hwìèò nyé ććc̀ò me dú dyí b́é wa ké jǎà-po-nyò d̀iè b́ě jè dyi kp̃ wàdà ké?

Ɔ jũ ké nyɔ dɔ ɗǎ pó ní, ƙɛbì ɔ mɛ mò dé cócì nìà bóɛ mú, mɔɔ dà ƙà ƙò dɔɛ, cócìò mɛ bó ɔ ɗáa bé ɔ ké cócì dyi ti mò biè-tìɛ dòn pū. Wa bédé bé wa kée nyu bé ɔ ké ɗeín-nà-nyò bɛò dò jũ wàɗà cá. Pásòdò dò mɛ dèè gbo dyìn dé nyòò gboi-té-té mú. Ɔ bèin nyòò gbo cɛɛ bé ɔ ké cócìò dyí-pòin-pòin bɛ bé wa nyuà bó wíki múɛ dò mú dyi. Cócìò mɛ dyé ti bé wa ké jǎa-po-nyò diè bɛ Kédèi jè gbo cɛ.

(11) Xwě cǒcǐò nyu qe-hwè-hwè dé zùǔn wěe me dèè ké?

Xwě nyo bě bé wa dǎ dɛ hwè dé zùǔn wěe nyu nìè ké? Wa mɛ tèmèìn cóci-nyò běò dɛ bě bēin nyue bé nyo ké dɛ hwè dé zùǔn wě. Nyo bé nyo qò ké jǔ hwè bé ɔ kèà dɛ hwè dé zùǔn wěe se nyo-nàin-kpè mɔɔ nyíí-dè bé ɔ bédé kɛe jè dyí bá, kɛe nyo bě bédé kǔà mɔɔ nyíí-dè bě nìà kɛe bédé bé wa ké dyí-tèmèìn-dè jǔ dé dɛ nìà kɛ mú.

(12) 'Bo-bě̀ò nɔ́é cǎcǐò mɛ dú dɔ́í b́é ɔ ḱéé nyu b́é ɔ nyɔ b́ě̀ò ḱé dɔ́í ku dé zùũn ẃé?

Ɖe me kpɔ́ cɔ́cìḽ hwòdɔ̀ mìò kɛe mò bé ɔ́ kée nyu bé ɔ́ nyɔ̀ bɛ̀ò ké dyi ku dé zùũn. (Ifisìḽ 4:11-13). Cɔ́cìḽ nàin-nyò bɛ̀ò se bédé bé wa kée hwòdɔ̀ kɔ́ dè pū kà bé cɔ́cìḽ ku dyi dé zùũn wē. Wa me bó nyɔ̀ bɛ̀ò Gèdèpɔ́ḽ-wùdù gbo wádáa dòn pū, bé wa ké zùũn-dé tòò séín béín nyɔ̀ũn dyi kùèn nyee bó nyɔ̀ bɛ̀ò mìòũn gboi sè. Pásòdò bɛ̀ò me béín kpé bé wa kée nyu bé nyɔ̀ bɛ̀ò ké gma bē bá zùũn-dé bē jè dyíee dyi kpɔ́. Ké wa me dè nyɔ̀ bē bé wa kpɔ́ gma bē nià ke dyíee dyédé gbo. Wa béín nyɔ̀ bɛ̀ò dɔ́ gbo dèè bá de bē nià ke jè

dyí dé wa dò-dò gbo-wùdù-wùdù mɔɔ dé kpoo méné-méné bɛ mú mɔɔ dé dɛ-cɛ-cɛ bɛ mú mɔɔ dé hwìè tòò bɛ mú.

(13) Cócìò bédé céè-dè dò bé ɔ cɛɛ kà nyo bɛ mó cócìò mú kpáa dyíɛ kè dúún kuɛ nyuɛ jè dyíɛ?

Nyo bɛ mó bé wa kè dúún ku, bé wa kè cócìò bìi kùà nyuɛ mɛ dyuò dɛ mò dúún-ku-ku xwíníín nyɛ. Cócì dǐé bɛ dá wa se céè-dè dò bá waà cócìò nyo jǔ jè dyíɛ bédé, kɛ cócì sɛín bédé hwìè dò kǔ mú wa dyuò waà cócì-nyò bɛ sɛín dyí kɛ. Nyo sɛín bédé bé wa kè nyo bé nyo bɛ dèà cócìò dyí jǔ kɛ dyí dyuò.

(14) Céè-dè bá nyo bé nyo dò kè jǔ hwè bé ɔ kè cócìò mú kpáa jè dyíɛ nì wáqáá dé nyo sɛín gbo, kè wa wǔó múính?

Nyo sɛín mɛ dyuò dɛ bɛ wa bédé bé wa kè nyu hwè bé wa kè cócì dǒè nyo jǔ kɛ dyí. Dɛ bɛ bɛ cócìò nyo bɛ bédé bé wa kè nyu kè kà wa kè dɛ bɛ nyu nyuɛ, cócìò mɛ céè wa céè-dè dò mú, bé nyo sɛín kɛ wuquún zà.

“Jízè dè cócìò dyi dyíín dé àpósò bɛò dǎ-dǎ kè wa dyí-pòin-pòin mú bó ɔ mǐòún gbo, kè ɔ tèmèín wa dɛ, kè ɔ zà wa kpeɖe, hwè kè ɔ po ma wa bǔ nòmò dyíínò cɛ-kùàò kǔún, kè ɔ cɛɛ ma wa gbo bé wa kè Kédéi-déin-nà-nyò bɛè xwai-nyuu-dè bɛò dyúa kpa, kè ɔ cɛɛ wa gbo dɛ kà bé wa mu ma kpé bédéin, bé wuqu sɛín sò wa wíín nyɛ kè nyo tòò bɛ mǐòún kpé nyí dɛkèɛ. Kà dyúáqòò, kǎà ɔ nyí ma wa kpé bé wa kè nyoún nǐo po kè bé wa kè Gèdèpód-wùdù wáqá kè bé wa kè nyoún kpeɖe zà, ɔ kè bé wa kè Bounbo, mò nyo wódó ma kà gǐo kɛ dǐi-dèò dǐ jè xwai nyu”

Tòmósì Ódèin, *Fɛɛ nì dé Zùùò mú.*

(15) Dɛ bɛ bɛ nyo dò kèà nyu hwè bé ɔ kèà cócìò nyo jǔɛ bèin nyuɛ bé wa kè jǎa-po-nyò dǐè dò kùà nyí dé cócìò mú wàqà cáà?

Jǎa-po-nyò dǐè bé ɔ dyé ti bé ɔ kè dúún ku bó cócìò bìi kùà nyu jèɛ mɛ bèin kpé bé ɔ kè cócìò gbo kpá wàqà cá. Kɛ ɔ seɛ xwíníín mò bé wa kè ɔ kùà dò nyí mɔɔ bé wa kè ɔ nyo-nàin-kpè dò nyí dé cócìò mú kɛ. ɔ kpa dɛ bé ɔ kè dyí dyuò kà bé ɔ mò cócìò nyo dò kɛ.

(16) Nyé bë mò nyo béqé kpé qé cócìò mú bé wa kée jè gbo dyé bé cócìò ké dya-dè-dè béqé kè bé qe séín ké páún niεε ké?

Jǎa-po-nyò kui-kui bë qò nì qé cócì-nyò bëò hwìè ké wa mò nyo mò cócìò hwìè-xwíníín-po-nyò. Wa bëín díkǎ bëò jǔε mǎo wa bëín nyo bë bé cócì-nyò bëò gǎ dyíín qé táá-jìqì-jìqì mú, ké wa dǎín wa nàín-nyò bë kεε jǔε. Nàín-nyò tòò bë nì qé cócìò múεε με kpá nyo bë nìà ke gbo bé wa ké dyi ku. Ðε-gbo-zǎín-zǎín séín bé nyo bë nìà ke mu nyuùn wǔε muε nyoǔn dyí tèmèín kà cócìò mu nìε nyuùn qé dyúa ke. Pásòqòò με wǎqǎ wa wuqu dyéqéín, bé ɔ ké wa bǔǔn po tee. Wa kè nàín-nyò bë mòà cócìò nàín-nyò bëεε wuqu με nì dyúáqò.

(17) Cócì-nyò bëò deín dèín dǎó gbo bá qéín-qè bë bé wa nì gbo poεń bá cócìò dyíεε jè dyí?

Pásòqòò kè cócì-nàín-nyò tòò bëò με qú ti pǎqǎ dyí bé wa ké qe bë bé cócìò béqé bé ɔ ké nyuε kè qe bë wa nì gbo poεń bé wa ké nyuεε jè dǎó kǎín dèín. Wa με mó qe wa mó nyuε dyi qé dyáa kεε dyi, bé wa kée bá bo qéín taba. Ké wa béqé bé wa ké qe séín bë bé wa mó nyuε dyi bó cócìò bìεε jè cócì-nyò tòò bëò gbo cǎ.

(18) Cócì-nyò bëò dyuò tèmèín-qè bë bá cócìò dyíεε nǐ?

Cócìò με vǎ cá bé wa ké wa nyo bëò nàín qé biè-biè mú, ɔ kè bé wa ké qe bë mò zùǔn-qè bëεε wa tèmèín. ɔ jǔ ké nyo qò sò qé píεε dyi cócì-nyò bëò qò dyi diè, ké ɔ dyi nííń, “Ðé nì cócìò po jǎà ké?” ní, nǐí, cócì-nyòò με bëín kpé bé ɔ ké nyoò gǔ jǔ nòmò dyíín. Cócì-nyò bëò με bëín kpé bé wa ké tèmèín-qè bë bá Kédèi qéín nà jè dyíε kè tèmèín-qè bë bá waà cócìò dyíεε jè kǎín zǎín.

(19) Cócì-nyò bëò wǎ gbo-kpǎín-kpǎín nì bó cócìò kè cócì vènè bë bé wa nìà xwíqíεε púa kεε jè múinn?

Cócìò με nyu kǔà kà cócì vènè bé wa nìà xwíqíεε mó bé wa ké kǔà nyuε nyu ke. ɔ jǔ ké cócì-nyò bëò dyi gbo kpǎín ní, nǐí, ɔ muε nyuùn bé cócìò tèmèín-qèò ké dyi ku. Cócìò nyo bëò kè cócì tòò bë bé wa béqéà tèmèín-qè dyúáqòò kεε με pòín pòín kpéí, bé wa ké gboi tèín tèín qé waà xwai-nyuu-qè bëò mú.

(20) Xwě wa nyu biè-biè běò páún pœ ké wa nyu wa nàin nyé?

Nàin-nyò běò me po biè-biè nì dé cócìò múe jè páún nòmò dyíin. Ti díé bě ní Zùù Hwěin-hwěinò mìcùn dyi, ké ɔ nàin biè-bièò. Kœ bó Zùù Hwěin-hwěinò nìin nàin-nàinò wáún wěe, cócì-nàin-nyò běò me bédé hwìè dò bé wa ké kpaa. Nàin-nyò běò me bédé dyí-poìn-poìn bě, bé wa ké dœ tíín-tíín bě bá biè-tì běò jè dyíe páún po.

Ɔ jũ ké cócìò dyi kà wa ké bièè nyue jè páún po nòmò dyíin ní, nìí, cócì-nyò běò hwòdõ mu múaũn kpáun, ké wa mu cócìò mú dèbèin. Ɔ jũ ké cócì dò dyi mó bé ɔ nyo běò ké cócìò mú dèbè kè bé wa ké dúún ku ní, nìí, wa me nyí cócì-nyò dò-dò séin nyuu-dè dò bé ɔ kée nyu bó biè-tì běò baqa.

(21) Níó-kpá-kpá kè Bounboò Ðii-dèò dî-dî mò dœ bě bé nyoũn bě nyu xwai dé hwìè sédèin dyíe mú kà Báboò nyuà cœ kœ?

Nyo bé ɔ mò jǎà-po-nyò jéé kœ me mò nyo bé ɔ dǎ níó kpáa, mœ nyo bé ɔ nì fòẽn bé ɔ ké níó kpá wàqà kœ. Nyo bě bé wa wóin Gèdèpóò jǎjèò jè múe déè wa me nyí Bounboò Ðii-dèò. Nyo bé ɔ dî Bounboò Ðii-dèò kœ me dyuòè dyí kà bé ɔ mò dœ ké ɔ gbo kpá kœ.

(22) Cócìò me zà ɔ nyo běò kpeðe kà Báboò nyuà cœ kœ?

Cócìò me nyé nàmàũn mú. Ɔ jũ ké cócì-nyò dò dyi nàmàũn nyu ní, nìí, wa me zà ɔ kpeðe bó ɔ nàmàũnò jè. Wa me nyue náa bé nyoò ké ɔ nàmàũnò dyi táà, hwè bé wa ké ɔ zũũn-fèè mòà to-qu-fèè kœ gbo dœ dyà.

(23) Cócìò bédé nyo bě bé wa mò dœ bě bé cócìò mó nyue dyíe jè páún-po-nyò kœ nî?

Cócìò se búáa béin, ɔ sèin ké wa dyéin dœ nàin-nyò bě ti hwè. Nyo-kpò dyúáqò se nyo pàqǎ nàin béin, mœ ké ɔ se kǎa pàqǎ nyue béin bó ti dyúáqòò mú. Ɔ jèe, cócìò me bó nì-dòũn-còcì jũe.

(24) Xwě cócìò me nyu nyo bě gǎa, ké xwě wa me nyu wa dœ tèmèin, hwè bé wa kèa kǎa-nyò běò dò jũ dé cócìò mú ké?

Cócìò se búáa béin ɔ jũ ké wa se nyo dè bě ti dyéin, bé wa mòũn ké kǎa běò dò nyu ní. Wa me ma mú kà wa ké kǎa-nyò běò gǎa nyu kœ, ké cócìò me nì kǎa nyueñ tee, bé wa

ké nyo bẽ ké cócìò bìi kùà nyu dé dyúá kɛɛ dyi mó dé wa hwìè. ɔ jũ ké cócìò dyi nàin-nyò pàqǎ bẽ ti dyéin ní, nĩ, ɔ muɛ nyuùn bẽ cócìò ké búá.

(25) Bo-bě̀ò nyé cócìò dǎ dyi dè bẽ wa ké zà-dɛ́in bẽ kè fùà-fúá-dè bẽ kpá dé cócìò múɛɛ dyi zĩin nyé?

Zà-dɛ́in bẽ bẽ wa se nyo bẽ púá dyi zĩɛ nyuɛ ké cócìò kpɔ́ fùà-fúá. Wa mɛ tèmèin cócì-nyò bẽ̀ò kà wa ké zà-dɛ́in bẽ dyi zĩèn nyu bó nyo bẽ púá kɛ. Nàin-nyò bẽ̀ò mɛ bó zà-dɛ́in dò dyédé kɔ́in wǎin dé cócìò mú, kɛɛ wa mɛ nyuɛ bẽ nyo bẽ̀ò ké wa mũè dò kɔ́in zĩèn bɛ́in.

(26) Cócìò kè cócì tòò bẽ kpɔ́in gbo ké wa ni kùà nyuɛ́n?

ɔ jũ ké cócì dò dyi mó bẽ wa ké Gèdèpòò kǎá-bòdòò dyí dǫ ní, nĩ, wa ní nyu kùà bó wa mìòùn nĩin cócìò mú zàin jè dòùn. Cócì bẽ ɔ mǎà Gèdèpòò nyénéò bàin-bàin kɔ́ dyàà dyiɛɛ, ɔ muɛ nyuùn dyí tèmèin dyiìn dé cócì tòò bẽ gbo-kpá-kpá mú, bẽ wa mòùn ké búá dɛkè.

“Kpódó-dyùà dyúádò bẽ ɔ nìà zùù gbà bẽ kè kpé bẽ nìà dé tíe-kpò-tìò múɛɛ gbo vǔuh, ké ɔ dèà dɛ gbà bẽ mu kpáùn dé dyúá kɛɛ jè hwìdĩĩɛ dǎ toò dǫ dyiìn dé gbo-kpɔ́in-kpɔ́in mú, kà bẽ kpódó-dyùàò dúò nì dé dycún-hwòdòò mú kɛ. Ké kpódó-dyùò nyo bẽ̀ò dè wǎà múà bẽ ɔ muà gbo hwèin dé Bounboò mú, bẽ dyiìn déɛ múɛɛ, nyo séin bẽ bẽ wa taba Gèdèpòò hwìdĩĩɛ, kéà dà dyúádò nì, bẽ wa kéà Gèdèpòò bàin dé wé hwèin gbo bẽ̀ò múɛɛ hwòdǫ kɔ́”

Wenyó Póò, Céè-dè bá Kédèi dɛ́in nà jè dyíɛ.

(27) Cócìò nì vǔuh bẽ wa ké cócì dǐè bẽ dyi dèè?

Cócì bẽ ɔ hwè dɛ kɛɛ mɛ vǔ bẽ wa ké cócì dǐè bẽ dyi dè dé gbɛ̀è tòò bẽ mú. Ké cócì dǐè bẽ̀ò mu kpé bɛ́in bẽ wa ké dè bẽ bẽ wǎà dɛ-bò-còcìò sèè kpédé wádǎ kɛɛ kpédé wádǎ.

(28) Kɛ̀bì m̃ mɛ mò dyú-gbóò m̃ɔ nyo vènè kɛɛ, cócìò kǎ dé cócì-nyò séin bẽ̀ò jè gbo jéé cáà?

Cócìò bédé bẽ wa ké nyo séin kpéin dyé, m̃ seé kǎ kɛ̀bì m̃ mɛ mò dyú-gbóò m̃ɔ nyo vènè m̃ɔ nyo gmò m̃ɔ gbǒ-xwíníin-nyò bẽ bẽ wa nì gmò kɔ́ kɛ m̃ɔ gǎa m̃ɔ kɛ̀bì m̃ mɛ sèè dyú-bǎ m̃ɔ nyónó dyi kpɔ́ kɛɛ. Ké cócìò mɛ kǎ dé nyo bẽ bẽ wa dǎ dɛ hwè dé zùùn wɛɛ jè gbo mìò, m̃ seé kǎ nyo bẽ wa jũ kɛ.

(29) Nyo bẽ nì dẹ ćcìcì múεε kpɔ̀n̄ gbo dẹ kùà-nyu-nyu mú, bẹ wa ké ćcìcì-nyò bẹ mọ́ gbo-kpá-kpá κεεgbo kpáà?

Cóci-nyò bě̀ bédé́ bé wa ké wa mǔ̀e bě́ mó gbo-kpá-kpá dé cóciò múe gbo kpá. Ké mǔ̀n dǎ́ bé nàin-nyò bě́ nǎ́ dé cóciò múe kée dyuò kà bé m̀ nì nyo bě́ gbo kpáúń dé cóciò mú ke. Ǫ jǔ́ ké cóci-nyò bě̀ pàdǎ́ dyie hwìdǐ́ pòin kà bé wa se nyo dò gbo kpáa bēin nyee ní, nǐ́, cóciò séé de hwè ke.

(30) Xwě cǎcìò mē nyuē jè gbo dyée b́é nyò b́ě wa kéà wídí gbo kpàin nyē ké gbo-kpá-kpáò dyée nyu ké?

Cóciò me bédé díkò bē bē wa kée jè gbo dyé bē nyo bē bédé bē wa ké gbo-kpá-kpá dyéee kée dyé. Dé Àpósò-cèè-dèò múee, cóciò gā ma díkò kíín-kíín bēò bó xwíníín nàa ke jè.

À nyí nyo bɛ Gbo-hwɛ-cɛɛ-dɛ sɔ̀n nɔ́ Shepherds Global Classroom

M̃ dyi cɛɛ-dɛ-mì bá nì gbo-hwɛ-cɛɛ-dɛ jè dyíɛ mú dyíɛn mó bó dɔ́ú kɔ́ ní nìí, m̃ me mu dɛ Shepherdsglobal.org.

Tɛmɛ̀n-dɛ kɛ Xwai-nyuu-dɛ bá Cɔ́cìò jè dyíɛ

Cɛɛ-dɛ-mì kɔ́ kɔ́ m̃ kɛ nì taún-kùà bɛ cɛɛ kɛ

Ɖɛ-cɛ-nyòò Nyéné _____

Cɛɛ-dɛ 1: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____

Cɛɛ-dɛ 2: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Nyo wíín-dyi-bɛɛ-bɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 3: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Cɛɛ-cɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 4: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Sɔ́-kɔ́ún-dyi-po-po _____

Cɛɛ-dɛ 5: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Cɛɛ-cɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 6: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Cɛɛ-cɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 7: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Nyo wíín-dyi-bɛɛ-bɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 8: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Sɔ́-kɔ́ún-dyi-po-po _____

Cɛɛ-dɛ 9: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Nyo wíín-dyi-bɛɛ-bɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 10: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Nyo wíín-dyi-bɛɛ-bɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 11: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́s _____ Nyo wíín-dyi-bɛɛ-bɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 12: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Cɛɛ-cɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 13: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Cɛɛ-cɛɛ _____

Cɛɛ-dɛ 14: Wuɖu-dɔ́ɛn Gbɛ́-gbɛ́ Mɛ̀nɛ̀n-sɔ́ _____ Sɔ́-kɔ́ún-dyi-po-po _____

Christ-centered. Training. Everywhere.

SHEPHERDSGLOBAL.ORG